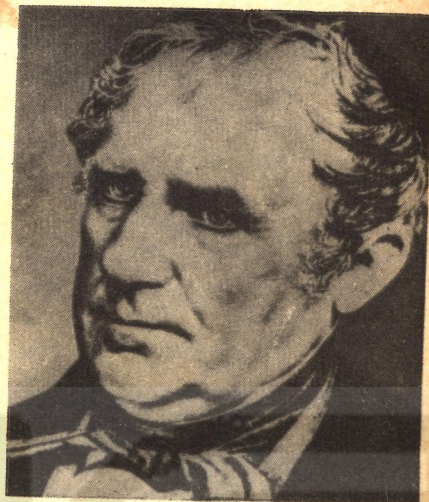

3500

fenimore cooper

«Îmbogățit cu multiple valențe de om, coborât de pe soclul vitejilor fără pereche, Natty Bumppo — Călăuza, continuînd să ne minuneze cu isprăvile sale de cercetaș iscusit al pădurilor nepătrunse, invită în acest roman deopotrivă la aventură și la meditație asupra valorilor omenești universale.»

ILEANA VERZEA

879

fenimore cooper
călăuza

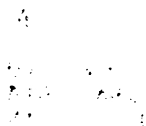

fenimore cooper

Vol. I—II, lei

editura minerva

Ilustrația copertei : *Gheorghe Marinescu*

B.B.

fenimore cooper

călăuza

ROMAN

TRADUCERE DE CONSTANTIN STREIA ȘI MIHAI ATANASESCU
PREFAȚĂ DE ILEANA VERZEA
TABEL CRONOLOGIC DE EMIL SÎRBULESCU

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI ● 1976
EDITURA MINERVA ● BUCUREȘTI

JAMES FENIMORE COOPER
THE PATHFINDER
OR
THE INLAND SEA

PREFAȚA

Intr-o epocă în care America își făurea personalitatea națională, necesitatea stabilirii unei tradiții istorice se reflectă și în încercările temerare ale pionierilor literaturii de a scrie epopeea unei națiuni, în procesul autoafirmării. Și dacă un Joel Barlow scria în 1807 *Columbiada*, operă de amploare și cadență clasică, cu amprenta poemelor miltoniene, James Fenimore Cooper nutrește și el gândul nu mai puțin ambițios de a scrie un ciclu de 13 romane naționale, după numărul statelor americane din epocă, proiect părăsit însă după primul roman, *Lionel Lincoln*, din 1825. Dar cum istoria americană, în sine oferea un cadru temporal mult mai redus prin raportare la Europa în general și la Anglia în special, căci romanele istorice ale lui Walter Scott constituiau atunci idealul genului, în literatura americană, la începuturile modernității ei, accentul s-a deplasat de pe factorul timp pe alți doi factori : evenimentul și spațiul.

Cooper acorda o deosebită atenție evenimentului — faptul de viață relevant — ca element indispensabil stabilirii unei adevărate istorii. „Evenimentele produc asupra imaginației omenești efectele timpului. Astfel, cel care a călătorit mai departe și a văzut multe își poate închipui că a trăit mult ; iar istoria care abundă în întâmplări importante capătă cel mai curînd aspectul de antichitate. În nici un alt fel nu ne putem explica aerul venerabil care se formează de pe acum în jurul Analelor americane.” Cu această frază edificatoare ne întîmpină *Vinătorul de cerbi*,

opera care exprimă cel mai bine maturitatea concepției autorului despre artă și istorie. La rîndul său, spațiul devenea element compensator, astfel încît vestul, teritoriile încă necolonizate, însemna pentru primii romancieri americani ceea ce Evul mediu însemna pentru romanele din seria *Waverley* al lui Scott. Ciclul *Povestiri despre Ciorap-de-piele* face din Cooper marele scriitor care stă la temelia unui gen specific american, atît de fertil, demonetizat însă prin stereotipie, ce-i drept, și totuși atît de proaspăt și atît de îndrăgit încă în toate țările lumii. Căci genul *Western* nu trebuie acceptat cu condescendență, ca o modalitate artistică minoră, ci privit într-un context alcătuit de conjunctura istorică și de ilustrările celebre.

Romanul *western* ca roman istoric de aventuri, despre care un alt pionier al genului, W. G. Simms, vorbea ca despre un „substituit” modern al epopeii antice, presupune o mare suplețe în relația autor-realitate (istorie)¹, această din urmă avînd posibilitatea de a fi receptată și reprezentată și în implicațiile sale simbolice și mitice. Cooper însuși sublinia importanța prelucrării materialului realității istorice în funcție de necesitățile de a pune în lumină un ideal, atunci cînd în prefața la ciclul despre Ciorap-de-piele în ediția din 1850 apăra libertatea punctului de vedere al autorului de romane istorice în fața criticilor care îl acuzau de neverosimilitate: „Personajul central dintr-o operă artistică are tot dreptul la ajutorul care poate fi obținut atunci cînd e privit dintr-un anume unghi de vedere asupra subiectului. Din acest punct de vedere mai curînd decît dintr-unul strict circumstanțial a fost zugrăvit Ciorap-de-piele.” Iar mai departe: «Este privile-

¹ Deosebirea între roman și „romance” (termen traductibil în accepția modernă prin parafrazăre: roman de aventuri, roman sentimental etc.) care, în ultimă instanță, implică punctul de vedere asupra realității, a constituit un subiect de dezbateri în literatura americană. Folosit ca titlu de mulți romancieri americani de la începutul secolului al XIX-lea, termenul de *romance* și sfera lui noțională au fost pe larg analizați de Nathaniel Hawthorne în prefața la romanul *Casa cu șapte frontoane*, 1851. Dacă romanul se ocupă cu fidelitate strictă de experiența posibilă și probabilă a omului, *romance* prezintă adevărul, în funcție de perspectiva autorului.

giul tuturor scriitorilor de proză, în special atunci cînd operele lor aspiră la elevația „romanelor de aventuri“, să prezinte cititorilor personajele în trăsăturile lor de *beau-idéal*. Raportul dintre real și ideal sau imaginar trebuie privit în cazul de față de pe poziția apartenenței lui Cooper la un romantism american timpuriu. Să nu uităm totodată că scriitorul, călăuzindu-se după principiile estetice ale romantismului european, le aplica unui material specific național pe care îl interpreta prin gustul său de artist cultivat într-o tradiție universală și în primul rînd engleză.

Înțeles în virtuțile sale de a înfățișa o lume ideală, *western*-ul devine o parabolă, un mit și nu doar o simplă relatare a unor fapte și situații în care sînt puse personaje înzestrate cu puteri extraordinare folosite în scopuri benefice sau malefice. Aici se confruntă de obicei două concepții despre viață, două forțe, morale în primul rînd, sociale în al doilea rînd. Romanele *western* ale lui Fenimore Cooper sînt nu numai romanul istoric al frontierei americane, adică o relatare a expansiunii spre vest, ci, prin rolul jucat de opinia și imaginația autorului, ele sînt și alegoria confruntării a două civilizații — albi și pieile roșii — ciocnire în care partea ce promovează progresul este prezentată nu în aureola ei „civilizatoare“, ci și în urzeala meschină a intrigilor și corupției, înfruntate cu demnitate de exponenții unei civilizații primitive, în ultimă instanță sortită pieirii. Opera care pe nedrept a fost multă vreme considerată o lectură bună doar pentru adolescenți, dar care, să ne amintim, îi încîntase pe Goethe și pe Balzac, pe Sainte-Beuve și pe D. H. Lawrence, își dezvăluie valoarea nu numai în relativitatea contextului istoric american, ca primi pași în opera de ficțiune, ci și în cadrul mai larg al valorilor autonome recognoscibile în afara oricărui sistem de referință.

Scrise începînd din 1823, Povestirile despre Ciorap-de-piele au fost abandonate în 1827 (în acest an apare la Paris cel de al treilea roman, *Preția*, în care eroul se topește în eternitatea naturii), cînd scriitorul se afla de cîteva luni într-o călătorie în Europa, din care avea să se întoarcă abia în 1833. Seria *Povestirilor* a fost nu abandonată, ci doar întreruptă; căci, deși în toată

această perioadă Cooper a continuat să scrie romane ale mării, romane istorico-sociale și a început lucrările politice care aveau să provoace acel conflict de durată cu presa americană, el a re-luat în 1840, prin *Călăuza*, epopeea frontierei pe care o va încheia definitiv un an mai târziu în *Vinătorul de cerbi*. De fapt el nutrea de multă vreme dorul întoarcerii în ținuturile necolonizate încă, cu alte cuvinte simțea nevoia retrăirii vieții la nivelul lui Natty Bumppo. Ceea ce doresc acum este sălbăticia; Cooperstown este mult prea populat și prea artificial pentru gustul meu și la întoarcere intenționez să mă cufund undeva într-o pădure timp de șase luni pe an. N-am să plec din statul meu, dar am să caut o regiune necolonizată", îi scria el de la Paris nepotului său, Richard Cooper, la 25 mai 1831.

Ca roman istoric, ciclul *Aventurilor lui Ochi-de-Șoim* reface în planul ficțiunii artistice episoade din războaiele din 1740—1748 și din 1756—1764, purtate în regiunea frontierei între trupele britanice și cele franceze și în cadrul acestora între diferite triburi de băștinași, care cu vremea au trecut de o parte sau de cealaltă a celor două tabere vrăjmașe. El contribuie în acest fel la scrierile de istorie care apreciază locul pieilor roșii și al expansiunii spre vest în formarea națiunii americane. Ca roman de aventuri, ciclul reprezintă o alegorie, o primă utopie americană, cum afirma Donald A. Ringe, în care evoluează un erou ideal — omul natural — într-un cadru ideal — natura — în lumina concepției etice a lui Rousseau, Châteaubriand, Bernardin de Saint-Pierre. Un personaj ale căruia atribute îl duc însă spre trecut, nu spre viitor, conceput pe tiparul unor idealuri romantice europene. Cooper creează tipul indigenului eroic cu specific local bine determinat, care nu este însă exponențial pentru binefacerile progresului. Ca autor de romane *western*, Cooper a inaugurat o perspectivă care anticipează un sistem de gândire specific, de la Thoreau și Emerson la Whitman, de la Owen Wister la Willa Cather și Conrad Richter. „Povestirile despre Ciorap-de-piele, spune Edwin Fussell, nu sînt marea artă în sensul obișnuit al cuvîntului; dar restul scrisului american, trecînd prin Whitman, alcătuiește o serie de note de subsol la acest ciclu.”

Construite după un tipar repetabil, romanele despre Ochi-de-Soim pot fi în ultimă instanță reduse la un conflict linear : ciocnirea dintre două forțe inamice, în sinul coloniștilor albi, englezii și francezii, iar în cadrul băștinașilor, indienii mingo — invadatori, aflați de obicei în slujba francezilor — și indienii delawar — reprezentanții nobilei tradiții, partizanii ordinii de drept. Totul este dublat de o intrigă sentimentală, de cele mai multe ori rezolvată fericit prin căsătorie. Varietatea personajelor poate fi la rîndul ei redusă la un set de prototipuri, construite pe tipar antonimic : albul onest și curajos — albul trădător, laș și sperjur ; indianul cinstit, demn și nobil — indianul viclean și crud ; femeia energetică și pătimașă — femeia suavă, vulnerabilă, de obicei prostituată ; un hîtru cu rol de intermezzo comic etc. Toate aceste variații tipologice sînt dominate de figura lui Natty Bumppo, alb de origine, indian prin adopțiune, om al naturii, o variantă americană a cavalerilor dreptății, înrudit cu haiducii, cu legendarul Robin Hood sau David Boone, prefigurîndu-l pe Davy Crockett și, de ce nu, pe faimosul Diamond Dick al Hollywood-ului. La rîndul lor, conflict și personaje sînt proiectate pe fundalul naturii — de obicei pădurea — care capătă proporții cosmice, atotcuprinzătoare.

În toate romanele ciclului cititorul este în permanență soliciat la două nivele : pe de o parte povestirea, acțiunea, desfășurată conform unei structuri narative formată din episoade și din evoluția activă a personajelor ; pe de altă parte conflictul simbolic dintre două tipuri de civilizație, planul ideilor, al dezbaterilor morale în care diverse personaje, Natty Bumppo în special, devin purtătorii de cuvînt ai filozofiei scriitorului. Numai că la acest al doilea nivel autorul se transformă de multe ori în moralist, în predicator, ceea ce este evident în detrimentul nivelului epic propriu zis.

Călăuza sau Marea Interioară nu este o excepție de la regulile seriei epice, deși aici pentru prima oară Natty Bumppo este înfățișat în vulnerabilitatea lui omenească, lepădînd pentru cîteva momente armura inatacabilă a impersonalității. *Călăuza* face în modul cel mai evident puntea de legătură între ciclul *Aventu-*

rilor lui Ochi-de-Șoim și problematica social-etică a romanelor de moravuri scrise la întoarcerea din periplul european. De data aceasta nivelul narativ se desfășoară pe același fundal al înfruntării dintre englezi și francezi — acum pe lacul Ontario, episoade inspirate din asediul de la Boonsborough și întemeiate pe o amintire din tinerețe, când autorul participase la o expediție care pornise de la Albany spre portul Oswego pentru a echipa un bric cu 16 tunuri. După un drum plin de primejdii, Mabel Dunham și unchiul acesteia, escortați prin pădurile virgine de Călăuză, Chingachgook și Jasper Western, ajung cu bine la fortul unde îi aștepta tatăl fetei. Peripețiile eroilor nu se sfîrșesc însă acum, căci sergentul Dunham primește misiunea de a elibera un fort din regiunea celor O mie de insule. În timpul expediției, o parte din oameni, printre care și Mabel, sînt luați ostateci de indienii irochezi. Salvați de sergent și de Călăuză, prizonierii sînt eliberați, iar cei trădători își primesc pedeapsa. Mabel își urmează glasul inimii și, deși făgăduise tatălui său că îl va lua pe Călăuză în căsătorie, îl alege pe Western, cu care va face o pereche fericită și prosperă, în timp ce bravul om al pădurilor se retrage în sinul ocrotitor al naturii de care este organic legat și care îi condiționează însuși statutul individual.

Al patrulea roman în cronologia scrierii *Povestirilor* sale, *Călăuza* este însă a treia etapă din istoria internă a ciclului. Deși citind cele cinci romane ale serialului în ordinea oferită de autor aflăm într-un „descrescendo al realității și într-un crescendo al frumuseții” biografia eroului cu multiple denumiri — Natty Bumppo, Ochi-de-Șoim, Călăuza, *Trapper*, Vinătorul de cerbi — aceasta este de fapt adevărata evoluție a personajului ca întrupare a unui simbol, a unui mit. Căci deși venerabilul *trapper* din *Preria* este mult mai bogat în ani decît adolescentul vinător de cerbi, acesta din urmă reprezintă adevărata fază a înțelepciunii, întruparea alegorică a destinului națiunilor care își cuceresc independența. Evoluția în sens invers a eroului de la bătrînețe spre tinerețea de aur, spune D. H. Lawrence, reprezintă adevăratul mit al Americii. „Ea pornește bătrînă, bătrînă, zbîrcită și

chircită într-o piele bătrână. Iar această piele bătrână o leapădă treptat spre o nouă tinerețe."

Trei sînt principalele contribuții ale lui Cooper în *Călăuza*, ca și în celelalte romane ale seriei, la dezvoltarea genului în literatura americană: structura narativă, descrierea cadrului natural și crearea unui personaj central cu virtuți tipologice.

Istoricii literari sînt de acord atunci cînd văd în Fenimore Cooper un povestitor înnăscut. Așa cum arătam, el pune un accent deosebit pe fapt, pe eveniment, ceea ce explică importanța acordată nucleului narativ al romanelor, aglomerării de întîmplări și incidente care dau consistență și adîncesc impresia de istorie. De aceea și în *Călăuza* avem de fapt de a face cu trei momente distincte în planul narațiunii. Un prim mare eveniment este drumul lui Mabel Dunham și al însoțitorilor săi spre fortul Oswego. Desigur, evenimentul principal este constituit la rîndul lui cu minușie dintr-o altă serie de întîmplări mai mărunte, desfășurate în cele circa o sută pagini: trădarea lui Virf-de-Săgeată, traversarea cataractelor cu piroga, primele înfruntări cu indienii irochezi. Călătorii odată ajunși la fort, intriga romanului se încheie într-un prim deznodămint fericit: tatăl și fata se regăsesc cu dragoste spre bucuria tuturor celor care au contribuit la înțînirea lor. Acțiunea dusă la bun sfîrșit, romanul pare a fi ajuns la un punct final după normele logicii romanești clasice. Însă la capătul cîtorva momente pașnice de *respiro*, și ele dinamice și colorate, o constantă a gustului pentru acțiune neîntreruptă Cooper deschide cel de al doilea moment al cărții: expediția condusă de sergentul Dunham pe lacul Ontario, alcătuit tot dintr-un șir de evenimente: suspectarea lui Eau Douce, apariția și dispariția dubioasă a lui Virf-de-Săgeată și a soției sale, furtuna și înțînirea cu vasul francez, asediul indienilor. Punctul culminant e atins în momentul în care indienii asaltează refugiul lui Mabel, cînd Natty Bumppo își face salvator apariția; de aci deznodămintul se desfășoară precipitat în conformitate cu legile romanului istoric de aventuri: unul dintre viteji moare, trădătorii Muir și Virf-de-Săgeată sînt pedepsiți, cei bravi și cinstiți sînt repuși în drepturile lor. Dar există și un al treilea moment al

cărții: rivalitatea tăcută și nedușmănoasă dintre Călăuza și Jasper Western pentru mâna tinerei femei. Conflictul care însoțește de fapt trama narativă încă din primele pagini se rezolvă pașnic; în economia romanului importanța lui se afirmă mai mult în plan caracterologic decât epic, astfel încât deznodământul final apare mai degrabă ca o atitudine moral-socială, decât ca o urmare a celor petrecute. Acumularea de întâmplări, așezarea lor într-o ordine interioară ascendentă este deci o aplicare a intențiilor autorului care, prin măiestria sa, le-a ilustrat în gradarea aventurilor. Fiecare capitol este gândit pe tiparul romanului foileton, adică sfârșitul episodului nu înseamnă și rezolvarea lui, care este lăsată dinadins deschisă, într-un *suspense* care îl face pe cititor să treacă cu nerăbdare la capitolul următor. Capitolul IV, de pildă, se termină cu un paragraf scurt, alcătuit din cinci propoziții sacadate, eliptice, care înregistrează situația disperată a grupului de drumeți. Tensiunea crește în ultima propoziție. Capitolul V, cu un motto laconic din Shelley, debutează tot cu o propoziție scurtă, precipitată. Firul narațiunii se continuă cu dramatism susținut de la un capitol la celălalt.

Ca povestitor de aventuri, Cooper se menține tot timpul în limitele verosimilului, excluzând aproape programatic fantasticul. Senzaționalul este mai curînd spectaculosul, neprevăzutul, nu improbabilul. *Călăuza*, într-o măsură mai mare decât alte romane ale seriei, este, din cauza atenției acordate problematicii căsătoriei, deci a orînduirii instituționalizate, scutit de marile încleștări dramatice, reduse aici la apariția triburilor de irochezi, la actele lor de cruzime în timpul asediului, la cîteva isprăvi de iscusință și bravură ale personajelor. De aceea și frecvențele întreruperi ale acțiunii pentru ca prin glasul autorului omniprezent sau al diverselor personaje, cel mai adesea Călăuza, să se exprime adevăruri generale despre om, natură, societate, cugetări și digresiuni pe teme morale, reminiscențe ale tradiției iluministe a perfectibilității omului prin educație. În capitolul XIV, pentru a da mai multă greutate celor spuse în favoarea cîstei lui Jasper în controversa cu acuzatorii lui, Cooper face o digresiune de

aproape o pagină, în care arată că din cauza circumstanțelor politice opinia publică se află „la cheremul intriganților”.

Nu rareori însă scriitorul păcătuiește prin repetarea stereotipă a situațiilor care la lectură lasă impresia unor lucruri cunoscute, trăite, ceea ce atenuează tensiunea continuității și farmecul surprizei. De aici locurile comune, atât în planul acțiunii cât și în cel al personajelor, caracterizate convențional. De aici și senzația unor episoade statice, trenante, modelate parcă pe șabloane. Stilul narațiunii se poticnește uneori în dezlinări stângace, în exprimări prolixе și împiedicate, în comentarii comune, banale. Cooper știe însă să rețină atenția prin ritmul alert și trepidant cu care relatează aventura, dovedind iscusință pentru narațiunea vioaie și cu nerv, care produce adevărate explozii de dinamism colorat, cum ar fi momentele în care Călăuză traversează repezișurile fluviului Oswego sub ploaia de gloanțe vrăjmașe din capitolul V, înfruntarea curajoasă a uraganului de pe lacul Ontario de către echipajul vasului „Scud” din capitolul XVII și altele. Alternarea episoadelor tumultuoase și nu rareori palpitate cu scurte momente de umor, ca aluziile la multiplele căsătorii ale lui Muir, ignoranța sergentului Dunham care nu auzise de Ioana d'Arc, împunsăturile marinarului de ocean, Cap, la adresa marinarului de apă dulce, Jasper, cu fragmente discursive și cu plastice descrieri de peisaje face așadar parte din arta construcției narrative în care Cooper, chiar și pentru cititorul exigent, tentat uneori să îl exileze pe scriitorul american în zona literaturii exclusiv pentru tineret, rămîne un maestru netăgăduit. Căci la Cooper, ca și la Dumas, de pildă, narațiunea trebuie gustată în prospețimea ei, savuroasă de desfășurare antrenantă de forțe și caractere, în bucuria candidă a trăirii aventurii și în verva ei inventivă.

Sainte-Beuve îl aprecia pe Cooper în special pentru darurile sale de poet al naturii. „Cooper nu povestește pentru a povesti, ci pentru a descrie”, comenta el într-un paradox. Adevărul este însă că autorul *Călăuzei* rămîne unul dintre cei mai înzestrați peisagiști americani, calitate care, alături de cea a povestitorului, atenuează stîngăciile psihologice și colorează monotonia predicatorului moralist. Talentul descriptiv al lui Cooper trebuie însă

neapărat asociat cu un puternic și fundamental sentiment al naturii și cu rolul determinant pe care aceasta îl are în raport cu omul ca individ. Natura nu este pentru Cooper doar un cadru, de cele mai multe ori descris cu emoție și evlavie în tablouri sugestive, bogat cromatice și cu valențe conotative, ci un sanctuar, un simbol, o religie. „...dar în inima mea nu se nasc niciodată simțămintele sfinte și adevărata iubire care mă cuprinde când mă aflu cu Dumnezeu în mijlocul pădurii... Nu, nu, în realitate pădurea e un adevărat templu, fiindcă acolo gândurile se înalță libere, până dincolo de noi.” În sentimentul față de natură stă o parte din filozofia și etica lui Cooper, chiar dacă aceasta este expusă cu naivități și stângăcii. Prin confruntarea societății cu natura și prin afirmarea superiorității omului natural, a „bunului sălbatic” față de omul social, prozatorul american își stabilește filiația pe linia Rousseau — Bernardin de Saint-Pierre, la granița curentului sensibilității și a exploziei romantice europene. Motto-urile la cele treizeci de capitole din *Călăuza* sînt edificatoare pentru simpatiile literare ale scriitorului: Moore, Shelley, Thomson, Wordsworth, Byron, Cowper etc. Cu aproape un deceniu înaintea eseului lui Emerson, *Natura*, și cu aproape două decenii înaintea povestirii-eseu a lui Thoreau, *Walden sau viața în pădure*, Cooper concepe un crez naturist ce avea să stea la baza doctrinei eclectice a transcendentalismului american, după care individul — o reprezentare a sufletului etern al lumii, care se perfecționează în contact cu virtuțile fundamentale ale naturii — are privilegiul unei autonomii generatoare de încredere în sine, de adevăr, de frumusețe și de bunătate. Natura condiționează puritatea, inocența, integritatea, cinstea și demnitatea, adică virtuți de căpetenie ale omului care, în contact cu societatea, se pot pierde ireversibil. A pune civilizația naturală civilizației instituționalizate, a sublinia superioritatea naturii față de societate înseamnă implicit a te situa pe o poziție contrară progresului. „...Multe cărți înseamnă cunoștințe puține”, spune Virf-de-Săgeată. Numai că această poziție trebuie circumstanțiată pentru ca scriitorul să nu fie suspectat în grabă de o atitudine romantic retrogradă, anticivilizatoare. Căci Cooper nu pledează pentru o

reîntoarcere la starea natură, cf subliniază valorile benefice ale naturii și atrage atenția asupra posibilității pierderii virtuților omenesti de bază. Într-o epocă de plin avânt și expansiune care, preluând mai ales propășirea materială, poate duce la egoism, corupție, simț de proprietate, individualism, *Călăuza* are o funcționalitate deosebită în opera lui Cooper, tocmai prin modul în care pune și rezolvă problema incompatibilității omului natural cu ordinea instituției sociale. Natty Bumppo se află în acest roman în fața opțiunii: viața în libertatea pădurii sau viața în societatea legiferată. Ispitit de perspectiva integrării într-un sistem social prin căsătoria cu Mabel, Călăuza este frământat pe de o parte de teama nepotrivirii dintre soți și pe de altă parte de gândul renunțării la libertatea lui totală. Atunci cînd opțiunea este ușurată prin descoperirea unui rival, aceasta nu face decât să confirme o hotărîre luată de fapt cu multă vreme înainte: el se decisese să își păstreze statutul de om liber, al pădurii, al naturii, în afara căreia și-ar fi pierdut însemnele individualității. În logica interioară a romanului, un Natty Bumppo așezat într-un cămin pașnic și prosper ar fi fost o contradicție flagrantă din punct de vedere omenesc și estetic. El nu își putea nega condiția de persoană și de personaj. Păstrîndu-l pe Călăuză în pădure, Cooper oferă și posibilitatea ca un alt alb cîstit și viteaz, Western, să se integreze societății civilizate; el acceptă așadar necesitatea progresului, fără ca acest lucru să-l împiedice să privească cu nostalgie spre natură ca spre un lăcaș al inocenței și virtuții. Ireversibilitatea epocii de aur a vieții în natură conferă și acestui roman un ton elegiac, din perspectiva unei inexorabile melancolii, compensată totuși de robustețea, bărbăția și împăcata „venerabilitate” a eroului.

Cadrul de predilecție în *Călăuza* — am mai spus — este pădurea, ale cărei descrieri constituie adevărate pagini antologice. La începutul romanului apare metafora caracteristică a „oceanului de frunze” care cuprinde cele două medii preferate ale scriitorului. Natura trezește la Cooper un sentiment de „liniște gravă”, înrudită cu teama și cu respectul. Ori în strînsă legătură cu aceste sentimente trebuie înțeleasă și atitudinea lui față de

religie : o credință amplă, atotcuprinzătoare, universală, în care Dumnezeu se confundă cu natura ; aici scriitorul se întâlnește de fapt cu deismul.

Personajele romanelor de aventuri ale lui Cooper sînt, cu excepția marcant simbolică a lui Natty Bumppo, reprezentanții convenționali ai unor categorii sociale și umane. În *Călduza albă* sînt artificiali și deliberat reprezentativi : ofițerul disciplinat, dar mărginit ; lașul intrigant și răufăcător ; omul adaptabil, corect și curajos, un fel de june prim sortit de la început șanseii ; jovialul superficial și pripit, altminteri generos și săritor. Reacțiile și comportarea lor sînt ușor previzibile. Doar Mabel depășește schematismul personajului feminin, înrundindu-se prin personalitate cu Judith Hutter din *Vînătorul de cerbi*. Nu este de trecut cu vederea faptul că ea aparține unei clase de jos. Mabel este în același timp rezultatul educației într-o familie cu un statut social superior. Acest lucru explică, după părerea autorului, naturalețea și cinstea fetei, pe de o parte, perfectibilitatea naturii umane, pe de altă parte. Lipsită de fragilitate, dar nu și de feminitate, Mabel este scutită de suavitatea angelică a unor personaje ale ciclului care suferă de o edulcorare bolnăvicioasă.

Pielele roșii apar tot prin prisma dualității naturii omenești : indienii delawar iubesc adevărul, indienii mingo sînt perfizi și violenți. Fenimore Cooper este primul scriitor american care, bazat pe o bogată documentare și pe propria lui experiență, introduce în opera sa indieni, acordîndu-le un statut artistic bine determinat, după ce în romanele unor Charles B. Brown sau Edgar Huntley jucaseră un rol de figurație, de accesoriu pitoresc. Atunci cînd i s-a reproșat scriitorului că în povestirile sale a acordat indienilor mai mult credit decît se cuvenea, romancierul a explicat în prefața la ediția din 1850 că autorul de opere artistice are latitudinea înfrumusețării situațiilor și personajelor sale în numele servirii unui ideal. „Acest lucru constituie poezia și a presupune că pieile roșii trebuie reprezentate numai în mizeria lor jalnică sau în starea de degradare morală care, fără îndoială, mai mult sau mai puțin, este caracteristică condiției lor în-

seamnă, ne temem, un punct de vedere foarte îngust asupra privilegiilor unui autor. O asemenea critică ar fi lipsit lumea pină și de Homer." Critica nu era întemeiată, căci, ca și alții, indienii reprezintă fie demnele tradiții ale unor triburi pe cale de dispariție, fie violența și cruzimea semintenilor cuceritoare. Destul de palid ca prezentă în paginile *Călăuzei*, Chingachgook se conturează mai curind ca un mit al unei rase în amurg; Virf-de-Săgeată este element al vrajbei, minciunii și pierzaniei; singură dintre vrăjmași Rouă-de-lunie este împodobită cu o aură eroică, căci, rămânând fidelă castei sale, ea aspiră la depășirea violenței și implicit la purificarea prin compasiune.

Eroul este însă Natty Bumppo, viteazul cu o sută de fețe (numeroasele nume sub care apare sînt de fapt simboluri ale numărărilor sale calități).

Cercetătorii s-au străduit să caute prototipurile reale în care și-ar fi aflat Cooper inspirația. Și fie că acestea se numeau Nathaniel Shipman, David Shipman sau Daniel Boone, căpetenia pionierilor din Kentucky, Natty Bumppo este un personaj simbol al literaturii universale, înzestrat cu virtuți general umane și cu particularități concret istorice americane. Generos și neînfricat, sincer și simplu, credincios și pasionat, el întrunește la superlativ atributele esențiale ale omului alb necorupt, de care este, de altfel, mîndru, și ale indianului de aleasă obîrșie, de care s-a apropiat din proprie convingere. „Nu, nu vărsarea de sînge și războiul sînt adevărata mea vocație, ci pacea și mila“, afirmă acest luptător viteaz. Cu „simțul minunat și infailibil al dreptății“, „prototipul omului drept și cinstit, care nu se lasă ispitit de dorințe nesăbuite și ambițioase“, integru și disciplinat, Natty a fost asemuit de autor și de exegeți cu un nou Adam care, păstrînd starea de puritate originară, este scutit de corupție prin cadrul său existențial. La el exploziile de vitalitate stau în balanță cu înțelepciunea care îl îndreaptă spre meditație. Deși construit ca o paradigmă de virtuți, așa cum autorul nota în prefața amintită, Natty, în special în ipostaza *Călăuzei* sau a *Vînătorului de cerbi*, devine susceptibil de tentație și de greșală, construit în limitele verosimilului. «Imaginației nu i-a fost greu să por-

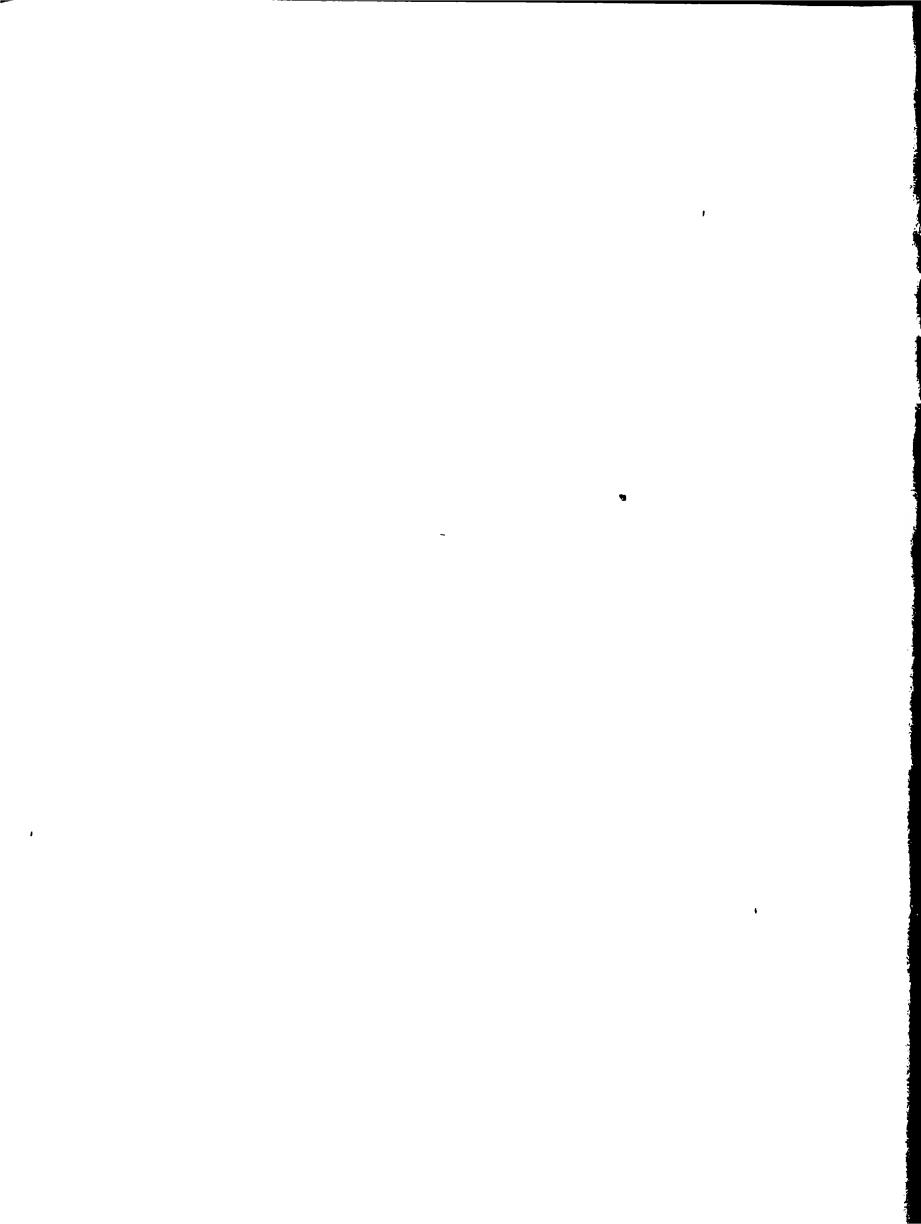
trezizeze o ființă îndepărtată de ispitele zilnice spre greșeli, pe care le aflăm din belșug în viața civilizată, dar care în schimb își păstrează primele impresii care sînt și cele mai bune și cele mai simple... Mai mult decît atît nu am încercat să cuprind în personajul Ciorap-de-piele. Dacă acest lucru s-ar fi făcut fără nici un cusur omenesc, tabloul ar fi fost, după toate probabilitățile, mai curînd plăcut decît just. De aceea, pentru a păstra le *vraisemblable*, trăsăturile derivate din prejudecăți, gusturi și chiar din slăbiciunile tinereții sale au fost combinate cu aceste calități și aspirații superioare într-un mod care, sperăm, reprezintă un tablou rezonabil al naturii umane, fără a oferi spectatorului un „monstru de bunătate“.

În *Călăuza* accentul cade cu precădere asupra lui Natty, bărbat în plină maturitate, celălalte personaje retrăgîndu-se discret spre fundul scenei. Călăuza apare în prim plan și deosebindu-se în cîteva aspecte esențiale de ipostazele glorioase de mai înainte. Sentimentele sale pentru Mabel, atracția către viața matrimonială așezată îl demitizează de nimbul eroic de semizeu invulnerabil. Natty însuși devine autocritic, descoperindu-și cusururi în virtuțile de odinioară : bărbăția lui vitejească i se pare duritate și asprime ; deprinderile sale de a trăi după legile naturii înseamnă acum ignoranță și răceală ; pînă la urmă obsesia defectelor sale ca viitor tovarăș de viață a lui Mabel îl deprimă, îi taie pofta de viață activă, îl moleșește. Pe Natty îl regăsim în hotărîrea din final de a face dreptate : confruntarea dintre el, Mabel, și Western este edificatoare pentru fermitatea și tăria lui de caracter. Tristețea și singurătatea la care e sortit, dar pe care se pare că o și caută, accentuează nota elegiacă al finalului acestui roman, dar în același timp dă cititorului sentimentul reconfortant că se află în fața unui personaj care refuză compromisul și nu își trădează adevărata condiție nici cu prețul unei iluzorii fericiri. Nedezmințindu-se, Natty Bumppo rămîne și în calitatea de Călăuza același caracter integru de pionier animat de elanuri umanitare și în special de un incoruptibil simț al justiției. Numai că în generozitatea lui el nu își duce intransigența la exces, recu-

noscind părțile bune atât ale ținuturilor sălbatice cât și ale colțurilor civilizatori.

Imbogătit cu multiple valențe de om, coborât de pe soclul vitejilor fără pereche, Natty Bumppo-Călăuză, continuând să ne minuneze cu isprăvile sale de cercetaș iscusit al pădurilor nepătrunse, invită în acest roman deopotrivă la aventură și la meditație asupra valorilor omenești universale.

ILEANA VERZEA

TABEL CRONOLOGIC

1774 Începutul războiului pentru Independența Statelor Unite.

1776 4 iulie Declarația de independență a Statelor Unite.

1783 Europa recunoaște în mod oficial independența Statelor Unite ale Americii.

1787 17 septembrie Este adoptată Constituția S.U.A.

1789 15 septembrie La Burlington, New Jersey, se naște James Cooper, fiul judecătorului William Cooper și al Susanei Fenimore.

14 iulie Izbucnește revoluția franceză.

1790 noiembrie Familia Cooper se mută la Cooperstown, în statul New York.

1803 În luna februarie, James este înscris la Yale College.

1804 18 mai Napoleon Bonaparte este proclamat împărat.

4 iulie Se naște Nathaniel Hawthorne.

1805 Viitorul scriitor este eliminat din școală pentru comportament necorespunzător.

21 octombrie Are loc bătălia navală de la Trafalgar.

1806 12 iulie Crearea Confederației Rinului.

- 1806 *octombrie* James Cooper pleacă pe mare ca ucenic marinăr, pe vasul „Stirling“, cu care prilej vizitează Anglia și Spania.
- 1807 *septembrie* Cooper revine în America.
- Se naște la Portland (statul Maine) Henry Longfellow.
Hegel publică *Fenomenologia spiritului*.
- 1808 1 *ianuarie* James Cooper primește brevetul de marinăr. Lucrează pe „Vezuviu“ și, mai târziu, pe „Viespea“. După trei ani de viață liberă, se retrage.
- 1809 19 *ianuarie* Se naște, la Boston, Edgar Allan Poe.
- 1811 3 *ianuarie* James Cooper se căsătorește cu Susan Augusta Dehancey de la care va avea cinci fiice și doi fii.
- 1811 14 *iunie* Se naște Harriet Elisabeth Beecher Stowe.
- 1813 Victoria navală a americanilor împotriva flotei engleze la Put-in-Bay.
- Jane Austen publică *Mindrie și prejudecată*.
- 1814 Apare *Waverley* de W. Scott.
- 1817 James Cooper se stabilește la Westchester, după ce locuise un timp la Mamaroneck și la Cooperstown.
- 1818 Viitorul scriitor își construiește o casă la Angevine Farm, lângă Scarsdale.
- 1819 31 *mai* Se naște Walt Whitman.
- 1820 Debutul literar al lui James Fenimore Cooper, cu romanul *Precaution (Precauție)*; scris din dorința de a demonstra soției sale că poate scrie ceva mult mai bun decât un oarecare roman englezesc, pe care tocmai i-l citise; *Precaution* marchează începutul

unei cariere strălucite, ce-l va scoate pe scriitor din monotonia vieții de nobil de țară, în care părea atât de scufundat.

Maine este primit ca al 23-lea stat în Uniune. Populația Statelor Unite se ridică la 9.500.000 locuitori.

Lamartine își tipărește *Meditațiile poetice*.

1821—1826 Perioadă de mare succes pe plan literar, scriitorul dovedindu-se deosebit de prolific.

1821 Publică *The Spy* (*Spionul*).

1823 Apare romanul *The Pioneers* (*Pionierii*).

1824 Apare romanul *The Pilot* (*Pilotul*).

1825 Apare *Lionel Lincoln, The Legends of the Thirteen Republics* (*Legendele celor treisprezece republici*) primul dintr-o proiectată serie de romane istorice. Din păcate, romanul este un eșec.

27 septembrie Are loc inaugurarea primei căi ferate din lume, între orașele Stockton on Tess și Darlington, Anglia.

1826 Apare *The Last of the Mohicans* (*Ultimul mohican*). iunie Scriitorul se imbarcă pentru Europa împreună cu familia. Vizitează Anglia până la 1 iulie, după care pleacă în Franța, unde va sta până în februarie 1828.

1827 Apare *The Prairie* (*Preria*), roman terminat la Paris și care, împreună cu *The Last of the Mohicans*, cucerește aprecierea publicului cititor. Publică *The Red Rover* (*Corsarul roșu*).

1828 Din martie până în mai îl găsim la Londra și apoi în Elveția.

Octombrie Traversează Alpii, în Italia, unde rămîne pînă în mai 1830. Are ocazia să vadă Florența, Roma, Veneția.

La cererea lui Lafayette, publică *Notions of the Americans*, cu scopul de a corecta opinia europenilor despre americani.

Apare *Istoria politică și civilă a Statelor Unite* de Timothy Pitkin.

1830 mai Din Germania, revoluția din iulie îl cheamă la Paris, unde va rămîne pînă în iulie 1832. Face parte din Comitetul polonezilor americani, care urmărea să-i sprijine pe polonezi în lupta pentru libertate.

Publică romanul *The Water-Witch* (*Știma apelor*).

În decembrie are loc Conferința internațională de la Londra (Anglia, Austria, Franța, Prusia, Rusia) privind independența și neutralitatea Belgiei.

Stendhal publică romanul *Roșu și Negru*.

1831 Apare romanul *The Bravo*.

1832 iulie Vizitează din nou Belgia și se întoarce în Elveția.

În octombrie din nou la Paris, pînă în vara lui 1833. Publică *The Heidenmauer* (*Zidul păgînilor*). Acțiunea romanului se petrece în Germania. Pe fundalul luptei catolico-luterane, Cooper descrie pericolele inerente într-o societate condusă de aristocrația ereditară comercială. Dacă nu se iau în considerație cele trei romane mai puțin reușite (*The Red Rover*, *The Wept of Wish-ton-Wish*, publicat în 1829, și *The Water Witch*), perioada 1821—1830 a fost o perioadă de mare originalitate.

1833 Își petrece vara în Anglia, iar în luna septembrie se reîntoarce în America natală, unde refuză dineul oficial în cinstea sa.

Apare romanul *The Headsman* (Călăul), o ascuțită satiră socială.

Apare romanul *Eugénie Grandet* de Balzac.

1834 Scrie *A Letter to His Countrymen* (Scrisoare către compatrioții săi).

Se stabilește definitiv la Cooperstown.

1835 Apare un nou roman al lui Fenimore Cooper, *The Monikins*.

Are loc premiera piesei *Moartea lui Danton* de Buchner.

1836 Începe publicarea unei serii de cinci volume de călătorii, dovedind din plin compatrioților lui că un american poate trăi foarte bine din scrisul său.

Apar *Convorbirile lui Goethe cu Eckerman*.

Apare *Natura* lui Emerson.

1837 Începutul conflictului dintre scriitor și presă.

1838 Publică *Home as Found* (Cum am regăsit America), precum și *Homeward Bound* (Dor de casă) în care, îngrozit de direcțiile pe care le luase democrația americană, critică tendința marilor bogătași de a subordona conducerea țării propriilor lor interese, motiv pentru care cartea nu este prea bine primită, fiind considerată o cădere. Scrie *The American Democrat* (Democratul american), un eseu politic.

Populația Statelor Unite ajunge la 17.000.000 locuitori.
Edgar Allan Poe publică *Aventurile lui Gordon Pym*.

1839 Apare *Naval History*; cartea are darul de a intensifica războiul cu presa, motivul fiind felul în care Cooper înregistrase în istoria sa bătălia de la lacul Erie.

1840 Apar *Baladele* lui Longfellow, și *Un erou al timpului nostru* de Lermontov.

1840 Publică *The Pathfinder* (Călăuza) și *Mercedes of Castile*.

1841 Publică *The Deerslayer* (Vânătorul de cerbi). Tema acestor romane este natura, pătrunderea civilizației pe continentul american, felul neomenos în care sînt tratați băștinașii. Cu aceste romane creația lui Cooper se înscrie pe un cerc, scriitorul întorcîndu-se la temele favorite care îl consacraseră.

1842 Apar *The Two Admirals* (Cei doi amirali), un roman care pune problema curajului, și *Wing-and-Wing*, o poveste de dragoste.

Charles Dickens face o vizită în America.

1843 Publică *Wyandotte*.

1844 Cooper scrie *The Littlepage Novels* pentru a-și justifica poziția în disputa pensiilor. Astfel apare: *Afloat and Ashore* (Pe mare și pe uscat) și *Miles Wallingford* — două părți ale aceluiași roman, menit să explice natura realității, dar care nu dă nici o soluție.

Inaugurarea primei linii de telegraf între Washington și Baltimore.

Apar *Cei trei mușchetari* de Al. Dumas-tatăl.

1845 Publică *Satanstoe (Piciorul lui Satan)*.

Apare *The Chainbearer (Înlănțuitul)*.

Longfellow publică *Poezii și poezia Europei*, o antologie de traduceri.

Edgar Allan Poe scrie renumita poezie *The Raven (Corbul)*.

1846 Apare romanul *The Redskins (Pieile roșii)*.

1847—1850 Ultimii ani de viață ai scriitorului. Cărțile sale capătă un pronunțat caracter religios. Apare *The Crater (Craterul)*.

Marx și Engels pun bazele Ligii Comuniștilor, prima organizație comunistă internațională a proletariatului.

Apare *La răscruce de vânturi* de Emily Brontë.

Apare *Bilciul deșertăciunilor* de W. M. Thackeray.

1848 James Fenimore Cooper publică *Jack Tier și The Oak Openings. (Luminișuri în pădurea de stejar)*.

Anul revoluțiilor burgheze în Europa.

Apare *Manifestul Partidului Comunist*.

1849 Cooper publică *The Sea Lions (Focile)*, în care prezintă eroziunea principiilor în societatea americană modernă.

Apare *David Copperfield* de Dickens.

1850 Cooper publică *The Ways of the Hour*, în care face o expunere a limitelor minții omenești.

Publică de asemenea *Upside Down or Philosophy in Petticoats (Cu susul în jos sau filozofie în jupon)* — o piesă ratată.

Hawthorne scrie *Litera stacojie*.

După intrarea Californiei în Uniune, ca al 31-lea stat, populația Statelor Unite se ridică la 23.000.000 locuitori.

- 1851 James Fenimore Cooper începe o nouă carte *The Towns of Manhattan*, pe care însă nu apucă s-o termine. Moartea îl răpește la 14 septembrie, la vîrsta de 62 de ani.

*

Apare *The House of the Seven* (Casa cu șapte frontoane) de Nathaniel Hawthorne.

Melville publică *Moby Dick*.

1852 Apare *Coliba unchiului Tom* de Harriet Beecher Stowe, cu un rol important în dezvoltarea mișcării aboliționiste. Are loc premiera operei *Inelul Nibelungilor* de Wagner.

1855 Apar: *Hiawatha* de Longfellow; *Fire de iarbă* de Walt Whitman.

1856 Flaubert publică *Doamna Bovary*.

1857 Baudelaire — *Les Fleurs du Mal*.

1859 Apare *Originea speciilor* de Darwin.

1864 19 mai Moare Hawthorne.

- 1895—1900 Este publicată opera completă a lui James Fenimore Cooper, în 31 volume.

- 1922 Nepotul scriitorului publică un volum de *Corespondență* aparținînd lui James Fenimore Cooper.

EMIL SÎRBULESCU

*Livezile-mi vor fi altar înmiresmat,
Iar bolta-ți, Doamne, un templu înălțat ;
Cădelniță-mi va fi a munților suflare,
Iar gândurile mele, tăcută închinare.*

Moore

Sublimul îmbinat cu imensitatea sînt familiare oricărui ochi. Cînd privirea poetului pătrunde în adîncimile abisale, în mintea lui se îngrămădesc ideile cele mai abstracte, mai cuprinzătoare și poate, mai pure. Cel ce vede pentru prima dată întinsul oceanului arareori îl privește cu nepăsare, iar mintea găsește chiar și în întunericul nopții o paralelă cu grandoarea aparent inseparabilă a imaginilor pe care simțurile nu le pot cuprinde. Copleșiți de simțăminte înrudite cu o astfel de admirație și teamă respectuoasă — vlăstare ale sublimului — ne apar personajele cu care începe această povestire, privind peisajul ce li se așterne dinainte.

Patru oameni — două femei și doi bărbați — izbutiseră să se cațere pe o grămadă de arbori smulși de furtună, ca să arunce o privire asupra ținuturilor înconjurătoare. În țara aceasta, unor astfel de îngrămădiri de trunchiuri li se spune, de obicei, „șiruri de arbori prăvăliți de vînt“. Lăsînd lumina zilei să pătrundă în golurile întunecoase și umede ale codrului, ele alcătuiesc un fel de oaze în obscuritatea solemnă a pădurilor virgine din America.

Șirul acesta de arbori prăvăliți de vînt se găseau pe culmea unei ridicături ușoare de pămînt, de unde, celor ce se aflau în vîrfurile ei li se deschidea o priveliște întinsă, prielaj rar pentru acela care străbate pădurile. Ca de obicei, locul era îngust, însă datorită așezării sale pe mica înălțime și deschiderii lui ce se prelungea în jos, oferea ochiului mai mult decît avantajele obișnuite.

Filozofia nu a stabilit încă originea forței care creează atît de des luminișuri dezolante de felul acesta ; unii le asemuiesc cu virtejurile ce dau naștere trombelor de apă de pe ocean, în timp ce alții susțin că se produc datorită scurgerii neașteptate și violente a unui fluid electric ; oricum, efectele lor asupra pădurilor sînt cunoscute de toți.

În vîrfurile acestui luminiș despre care este vorba, o forță necunoscută îngrămădise copacii unul peste altul în așa fel, încît nu numai că îngăduise celor doi bărbați din grup să se cațere cam pînă la treizeci de picioare deasupra pămîntului, ci aceștia, invitîndu-le și dîndu-le curaj, le hotărîseră și pe timidele lor însoțitoare să-i urmeze. Trunchiurile uriașe, rupte și tirite de forța rafalei, zăceau învălmășite ca niște legături de paie ; ramurile, care împrăștiiau încă o mireasmă de frunze veștede, se împleteau atît de strîns, încît te puteai ține cu mîinile de ele. Cînd cei patru îndrăzneți ajunseră la înălțimea dorită, se opriră pe un fel de platformă alcătuită din rădăcina plină de pămînt, zvirlită foarte sus, a unui arbore smuls din locul lui.

Cititorul nu trebuie să se aștepte la descrierea unor oameni de foarte bună condiție socială cînd îi voi prezenta — pe fiecare în parte — pe cei ce alcătuiesc grupul

acesta. Erau toți cutreierători ai ținuturilor sălbatice, dar chiar exceptînd acest fapt, nici felul lor de a se purta, nici pătura socială căreia îi aparțineau nu ne-ar îngădui să-i considerăm de un rang mai înalt.

Primii doi, un bărbat și o femeie, făceau parte dintre stăpînii de bastină ai pămîntului, fiind indieni din binecunoscutul trib Tuscarora. Cît privește ceilalți doi din grup, bărbatul avea aspectul unuia care-și petrecuse viața pe ocean într-o condiție, ca să spunem așa, superioară unui marinar obișnuit, pe cînd tovarăsa sa de drum era o fată dintr-o categorie socială nu cu mult superioară, deși tinerețea, gingășia și înfățișarea modestă dar vioaie îi dădeau un aer de rafinament și inteligență care accentuează atît de mult farmecul femeii.

În clipa aceasta, ochii ei mari, albaștri, erau plini de admirația provocată de priveliștea ce i se deschidea în față, și pe chipul ei plăcut se așternuse expresia gînditoare, caracteristică emoțiilor adînci, care, chiar dacă provoacă cea mai mare plăcere, aruncă totuși o umbră asupra obrazului celui mai candid și meditativ.

Într-adevăr, priveliștea era de natură să-ți impresioneze adînc imaginația. Către apus, unde se uitau cei patru oameni, de altfel singura direcție în care privirea pătrundea pînă departe, se desfășura un ocean de frunze, bogat și mîndru, de un verde variat și viu, al unei vegetații generoase, umbrită de nuanțele luxuriante proprii celui de-al patruzeci și doilea grad de latitudine.

Ulmul cu coama sa grațioasă și plîngătoare, diferitele specii de arțar, cea mai mare parte a soiurilor de stejar nobil din pădurile americane, teii cu frunze late, numiți

de localnici „tei americani“, își împloteau ramurile cele mai înalte, alcătuiind un covor lat, parcă nesfârșit, de frunze, ce se întindea departe, către soarele într-apus, pînă la orizontul contopit cu norii, cum se contopesc valurile mării cu cerul la temelia bolții sale.

Ici și colo, datorită cine știe cărui fenomen provocat de furtuni sau de capriciile naturii, cite un mic luminiș părăsit printre vlăstarii uriași ai codrului îngăduia unui copac de esență inferioară să se avînte în înalt, către lumină, ca să-și înalțe vîrfurile său modest aproape tot atît de sus ca suprafața înconjurătoare a vegetației. Din această categorie făcea parte mesteacănul. Alt copac, destul de prețuit în regiunile mai puțin bogate, plopul tremurător, apoi diferite specii de nuci generoși, precum și mulți alți arbori ce se asemănau cu cei obișnuiți și disprețuiți, fuseseră aruncați de întîmplare în tovărășia celor impunători și uriași. Ici și colo, și trunchiul înalt și drept al unui pin străpungea cîmpul imens de deasupra lor, înălțîndu-se mult mai sus, asemenea unui mare monument al naturii.

Imensitatea acestui spațiu verde, aproape neîntrerupt, era grandioasă. Nuanțele delicate, atenuate de gradarea luminii și a umbrei apăreau pline de frumusețe, iar liniștea gravă năștea în tine un simțămînt înrudit cu teama și respectul.

— Unchiule, exclamă fata, uimită, dar și încîntată, întorcîndu-se către însoțitorul ei, pe al cărui braț nu se sprijinea, ci doar îl atîngea, ca să urce cu pasul său ușor, dar sigur, priveliștea aceasta se aseamănă cu oceanul la care tu ții atît de mult.

— Ca să vezi câtă ignoranță și fantezie e în căpșorul tău de fată, Magnet, răspunse marinarul, folosind porecla plină de afecțiune pe care i-o dădea adesea, ca o aluzie la atracția nepoatei sale. Numai unui copil îi poate trece prin minte să asemuiască adunătura asta de frunze cu Oceanul Atlantic. Dacă ai prinde toate vîrfurile acestea de copaci de cămașa lui Neptun, n-ar arăta decît ca un buchet pe pieptul său.

— Cred că ceea ce spui ține mai mult de fantezie decît de adevăr, unchiule. Ia uită-te mai bine ; e o întindere nesfîrșită și nu vezi nimic altceva decît frunze ! Ce poți să descoperi mai mult la un ocean ?

— Mai mult ! răspunse acesta, mișcîndu-și cotul, pe care-l atingea fata, fiindcă-și ținea brațele încrucișate, cu mîinile băgate sub o vestă de stofă roșie, cum se purta pe atunci. Mai mult Magnet ? Spune mai degrabă „cu cît mai puțin ?“. Unde sînt valurile înspumate pe care le cunoști, apele albastre, ruliurile, digurile, cheiurile, trombele de apă și neîntrerupta mișcare în peticul ăsta de pădure, copila mea ?

— Dar pe ocean unde găsești, unchiule, vîrfurile copacilor, liniștea solemnă, frunzele pline de mireasmă și verdele acesta minunat ?

— Ssst, Magnet, tu nu știi, dar află că apa de culoare verde este un blestem pentru marinar. Un ageamiu scapă arareori din vîrtejurile ei.

— Dar copacii verzi sînt cu totul altceva. Ascultă foșnetul frunzelor în bătaia vîntului !

— Ar fi ca briza de nord-vest, fetiço, cînd vîntul bate din spate. Acum spune-mi unde sînt furtunile, uraganele,

alizeele, musoanele și alte fenomene de același fel în bucățica asta de pădure, și ce anume pești înoată în întinderea asta monotonă dinaintea ta ?

— Semnele destul de vizibile din jurul nostru dovedesc existența furtunilor, iar în locul peștilor, pe sub frunzișul pădurii mișună animale sălbatice.

— Asta n-o știu, răspunse unchiul, cu dogmatismul marinarului. La Alban am auzit multe povești despre animalele sălbatice din pădurile astea, dar n-am văzut pînă acum nimic care să poată înspăimînta un lup de mare. Mă îndoiesc că vreuna dintre fiarele tale de uscat s-ar putea compara cu un rechin de la o latitudine sudică.

— Uite ! exclamă nepoata, ocupată mai mult să urmărească sublimul și frumusețea codrului nemărginit decît argumentele unchiului său. Acolo, deasupra copacilor, se văd spirale de fum, n-ar putea fi de la vreo casă ?

— Oho ! Se pare că fumul acesta e o dovadă a prezenței omului, răspunse bătrînul marinar, ceea ce valorează mai mult decît o mie de copaci. Trebuie să-l arăt lui Virf-de-Săgeată, care pe lîngă un port, ar trece fără să-și dea seama ; probabil că este și o cambuză¹ în apropierea focului.

Scotîndu-și o mîină de la piept, îl bătu ușor pe umăr pe indianul care se afla în apropierea lui, și-i arătă dîra subțire de fum ce se furișa încet din frunzișul pustiu, la o distanță de vreo milă și apoi se risipea în atmosfera unduitoare în filamente abia vizibile.

Indianul Tuscarora era unul din războinicii cu chip nobil, pe care îi întâlneai printre băștinașii acestui conti-

¹ Magazie cu alimente la bordul unei nave.

ment mai populat cu un secol în urmă ; cu toate că trăise destul printre coloniști ca să se deprindă cu felul lor de a fi și chiar cu limba lor, el pierduse foarte puțin — dacă pierduse ceva — din grandoarea sălbatică și demnitatea gravă a unui șef. Relațiile lui cu bătrînul marinar erau prietenoase, însă rezervate, fiindcă, datorită legăturilor sale îndelungate cu ofițerii de la diferitele posturi militare pe care le frecventase, își dădea seama că însoțitorul lui nu era decît un grad inferior.

Într-adevăr, superioritatea calmă și rezerva indianului îl impresionaseră într-atît pe Charles Cap, fiindcă așa se numea marinarul, încît nici în clipele sale cele mai dogmatice sau pline de umor nu avusese curajul să fie familiar cu el, în săptămîna aceasta de cînd erau împreună. Spiralele de fum îl emoționaseră însă pe marinar întocmai ca apariția neașteptată a unei corăbii pe mare, din care cauză îndrăznise pentru prima oară de cînd îl cunoștea să facă o glumă la adresa războinicului, așa cum s-a arătat.

Indianul își îndreptă numai decît privirea ageră spre dîra de fum și, înălțîndu-se pe vîrfurile picioarelor, rămase nemîșcat aproape un minut, adîlmecînd aerul cu nările umflate, ca o căprioară, și cu privirea fixă a eiinelui de vînătoare dresat, care așteaptă ca stăpînul să ia prada la ochi. Apoi, lăsîndu-se din nou pe tălpi, scoase o exclamație ușoară, abia perceptibilă, cu o inflexiune înceată a vocii, care contrasta izbitor cu strigătele sălbatice ale războinicilor indieni. În afară de această exclamație, rămăsese netulburat. Era calm, și privirea lui ageră, întu-

necată, de vultur, dădu ocol frunzișului de dinaintea lui, parcă voind să cuprindă într-o ochire orice amănunt ce-ar fi putut să-i furnizeze o lămurire.

Marinarul și nepoata lui știau foarte bine că lunga călătorie în care porniseră prin aceste întinse locuri sălbătice era plină de primejdii ; dar deocamdată nimic nu le putea spune dacă semnul prezenței prin apropiere a unor semeni de-ai lor era prevestitor de bine sau de rău.

— Acolo, aproape, trebuie să fie oameni din tribul Oneida sau Tuscarora, Virf-de-Săgeată, zise Cap, adresându-se însoțitorului său cu porecla lui în limba engleză. Ce-ar fi să ne ducem la ei să ne bucurăm de un culcuș plăcut peste noapte în *wigwam*-ul ¹ lor ?

— Nu *wigwam* acolo, răspunse Virf-de-Săgeată, imperturbabil, sînt prea mulți copaci.

— Totuși, trebuie să fie indieni, poate chiar cîțiva vechi tovarăși de-ai tăi, onorate Virf-de-Săgeată.

— Nu din tribul Tuscarora sau Oneida, și nici din Mohawk... este foc de fețe-palide ².

— La dracu' ! Ei bine, Magnet, asta e mai presus de înțelegerea unui marinar ! Noi, bătrînii lupi de mare, putem să deosebim ranița unui soldat de a unui marinar, sau culcușul unui soldat de hamacul unui matelot, dar sînt convins că nici cel mai vechi amiral din flota maiestății sale nu ar putea să deosebească fumul unui vas de linie de acela al unei nave de transportat cărbuni !

Gîndul că în oceanul acela de sălbăticie se găseau în apropierea unor ființe omenești îmbujorase și mai mult

¹ Colibă de piei-roșii.

² Oameni albi.

obrajii fragezi ai gingașei creaturi de lingă el, și ochii i se umpluseră de strălucire, dar îi întoarse numaidecît, uimită, spre unchiul ei, spunînd șovăitoare, fiindcă admiseră adesea cunoștințele indianului sau, am putea spune, chiar instinctul său :

— Foc făcut de oameni albi ! Nici vorbă, unchiule, că nu poate să știe asta !

— Cu vreo zece zile în urmă, copilă dragă, aș fi jurat că e un om priceput, dar acum nu știu ce să mai cred. Îngăduie-mi să te întreb, Virf-de-Săgeată, de ce presupui că e vorba de fumul unui foc făcut de fețe-palide și nu de piei-roșii ?

— Lemn umed, răspunse războinicul, tot atît de calm ca un pedagog care-i face o demonstrație aritmetică elevului său incurcat. Prea mult umezeală, prea mult fum : prea mult apă... fum negru.

— Cu iertăciune, onorate Virf-de-Săgeată, dar fumul nu este negru și nici prea compact. Mie mi se pare tot atît de ușor și de subțire ca fumul care iese de obicei din samovarul căpitanului, cînd nu mai faci focul sub el decît cu cîteva așchii din cală.

— Prea mult apă, răspunse Virf-de-Săgeată, cu o ușoară înclinare a capului. Indian Tuscarora prea isteț să facă foc cu lemne umede. Oameni albi cîntă mult cărți și pun orice pe foc ; mult cărți înseamnă știu puțin.

— Mda, spui un lucru cu judecată, sînt de aceeași părere cu tine, zise Cap, care nu avea nici el o prea mare înclinare spre studiu. S-ar părea că face aluzie la lecturile tale, Magnet, fiindcă șeful are noțiuni temeinice despre lucruri în felul său propriu. Cît mai avem, Virf-de-

Săgeată, după socoteala ta, pînă la micul lac, numit de tine Marele Lac, și spre care ne croim drum de atîtea zile ?

Acesta răspunse, privindu-l cu o superioritate liniștită :

— Ontario e ca cerbul. Încă un răsărit de soare, și călător încercat îl vede.

— Desigur, nu pot spune că nu sînt un călător încercat, dar din toate călătoriile mele pe uscat, aceasta e cea mai lungă, cea mai puțin folositoare și cea mai plicticoasă. Dacă această întindere de apă dulce este așa de aproape, Vîrf-de-Săgeată, și atît de mare, ar fi de așteptat ca niște ochi buni s-o zărească, deoarece, după cît se pare, de aici, de unde ne aflăm, se poate descoperi orice pe o rază de treizeci de mile.

— Priviți, zise Vîrf-de-Săgeată, întinzînd brațul înaintea sa cu o grație liniștită. Ontario !

— Unchiule, dumneata ești obișnuit să strigi *uscat* ! nu *apă* !, de aceea nu-l vezi, zise nepoata lui, rîzînd cum rîd fetele de închipuirile lor fără rost.

— Cum, Magnet, crezi că nu mi-aș recunoaște eu elementul natural, dacă ar fi în cîmpul meu vizual ?

— Dar Ontario nu e elementul dumitale natural, dragă unchiule, fiindcă al dumitale e apa sărată, pe cînd acesta e apă dulce.

— Pentru un marinăraș de etatea ta, asta ar fi o diferență, dar pentru nimic în lume n-ar putea fi pentru un marinar încercat ! Eu aș recunoaște apa, dragă copilă, chiar și în China.

— Ontario, repetă Vîrf-de-Săgeată, cu emfază, întinzînd din nou mîna către nord-vest.

Pentru prima oară de cînd se cunoșteau, Cap se uită la indian cu un oarecare dispreț, scrutînd totuși zarea în direcția privirii și a brațului acestuia, care arătau după toate aparențele către un punct de pe cer, la o distanță destul de mică pe întinderea de frunze.

— Mda, cînd m-am îndepărtat de coastă, ca să pornesc în căutarea unui lac cu apă dulce, mă cam așteptam eu la așa ceva, începu iar Cap, dînd din umeri ca un om care știe el ce știe și e convins că nu mai e nimic de adăugat. Ontario o fi acolo. Bine, presupun că atunci cînd vom ajunge, vom găsi destul lac să ne lansăm barca. Dar, Virf-de-Săgeată, dacă aș ști că în apropiere sînt fețe-palide, îți mărturisesc că aș fi bucuros să mă aflu la o distanță atît de mică de ele, ca să le pot striga.

Indianul își înclină capul fără o vorbă și grupul coborî tăcut de pe rădăcinile copacului răsturnat. Cînd ajunseră jos, Virf-de-Săgeată le spuse în șoaptă că se va apropia de foc să vadă cine-l aprinsese și-i sfătui, pe soția lui și pe ceilalți, să se întoarcă la barca pe care o lăsaseră pe riul din apropiere și să aștepte acolo înapoierea sa.

— De ce, șefule? Astfel s-ar proceda la o ieșire în larg, cînd se cunoaște canalul, rise bătrînul Cap, dar într-o regiune necunoscută ca aceasta, cred că nu e bine să-l lași pe pilot să se îndepărteze prea mult de navă; așa că îngăduie-mi să-ți ținem tovărășie.

— Ce dorește tratele meu? întrebă indianul, fără să se simtă jignit de neîncrederea destul de vădită a acestuia.

— Vreau să te însoțesc, onorate Virf-de-Săgeată, asta-i tot. Mergem împreună să vorbim cu străinii aceia.

Indianul consimți fără șovăire și o îndemnă din nou pe soția lui — o femeie mărunță, răbdătoare și supusă, care nu se uita aproape niciodată la el cu ochii ei negri și mari, fără să-și exprime respectul, teama și iubirea — să se ducă la barcă.

Dar Magnet se opuse ; deși viața și dovedind o neobișnuită energie în încercările prin care treceau, rămăsese totuși femeie, și gândul că cei doi protectori ai săi o părăsesc în mijlocul acestui ținut sălbatic, care i se părea fără de sfârșit, îi era atât de neplăcut, încât ceru să-l însoțească pe unchiul ei.

— Mișcarea mi-ar prinde bine, dragă unchiule, după ce am stat în luntre atât de multă vreme, continuă ea, în timp ce obrații care-i păliseră din cauza silinței de a rămâne calmă se îmbujorau de năvala singelui ei bogat. Și apoi, cu siguranță că printre străinii aceia se află și femei.

— Atunci, copilă, hai cu noi, e un drum de numai câteva sute de metri și cu o oră înainte de apusul soarelui vom fi înapoi.

Primind încuviințarea, fata, al cărei nume adevărat era Mabel Dunham, se pregăti să se alăture celor doi bărbați, în timp ce Roua-de-Iunie, cum se numea soția lui Virf-de-Săgeată, porni, supusă, pe drumul spre barcă, destul de obișnuită cu ascultarea, singurătatea și întunericul pădurii, ca să-i mai fie teamă.

Cei trei, rămași pe grămada de arbori prăvăliți de vânt, își croiră drum prin încâlceala ca de labirint și ajunseră la marginea pădurii în direcția cea bună. Virf-de-Săgeată se orientă doar cu câteva priviri cercetătoare, însă bătrînul Cap, înainte de a porni cu îndrăzneală prin întu-

nericul codrului, se strădui să determine direcția fumului cu o busolă de buzunar.

— Stabilirea direcției prin aduvmecare, Magnet, poate fi îndestulătoare pentru un indian, dar unchiul tău de rasă nobilă cunoaște prea bine virtuțile acului de busolă, zise Cap, mișcându-se cu greu pe urmele indianului Tuscarora, care înainta cu mare ușurință. Ascultă-mă pe mine. America n-ar fi fost descoperită niciodată, dacă vestitul Columb s-ar fi orientat numai cu nările. Prietene Virf-de-Săgeată, ai văzut vreodată o mașinărie ca asta ?

Acesta se întoarse, aruncă o privire busolei pe care Cap o ținea pe direcția necesară și răspunse cu gravitate :

— E ochi de față-palidă. Indianul Tuscarora vede cu capul. Apă-Sărată (fiindcă așa-i spunea el însoțitorului său) trebuie acum este numai ochi ; nu scoate cuvînt.

— Vrea să spună, unchiule, că nu trebuie să vorbim ; poate că nu are încredere în cei pe care-i vom întilni.

— Eh, așa se poartă toți indienii cînd se apropie de vreun post. Ai băgat de seamă că și-a încercat cocoșul puștii ? Cred că n-aș face rău să mă uit și eu la pistoalele mele.

Fără să arate nici un fel de teamă față de aceste pregătiri cu care se obișnuise în timpul lungii lor călătorii prin pustietățile sălbatice, Mabel îi urmă cu un pas tot atît de ușor și de elastic ca și al indianului, ținîndu-se foarte aproape de ei. Străbătura prima jumătate de milă fără vreo altă măsură de prevedere în afară de tăcerea încordată, dar cînd se apropiară de locul unde presupuneau că se găsește focul, deveniră mult mai prevăzători.

Ca de obicei, în pădure aveai vizibilitatea pe sub coroana copacilor, printre trunchiurile înalte și drepte. Întreaga vegetație se străduise din răspuțeri să răzbată spre lumină, și sub baldachinul de frunze se mergea în realitate ca sub o boltă imensă naturală, susținută de mii de coloane rustice. Dar după trunchiurile acestea de copaci se puteau adesea ascunde și aventurierii, vinătorii sau dușmanii, și când Virf-de-Săgeată se apropie de locul unde simțurile sale încercate, care nu dădeau greș, îl preveniseră că se găsesc străinii, pașii i se făcură tot mai ușori și ochiul deveni mai ager, ascunzându-se cu și mai multă grijă.

— Vezi, Apă-Sărată ? zise el, mulțumit, arătând cu mâna un loc printre copaci. Foc de fețe-palide.

— Dumnezeu, băiatul are dreptate ! murmură Cap. Uite-i, destul de siguri de ei, mincându-și proviziile de parc-ar fi liniștiți în cabina unei nave cu trei punți !

— Virf-de-Săgeată are numai pe jumătate dreptate, șopti Mabel — fiindcă sînt doi indieni și numai un alb.

— Fețe-palide, zise indianul, ridicînd două degete. Om roșu, urmă el, ridicînd numai un deget.

— Bine, zise Cap. E greu de spus care din voi are dreptate. Unul este fără îndoială alb și pare un flăcău arătos, respectabil și plin de vioiciune ; altul are pielea roșie, cum ar putea-o face vopseaua sau natura, însă al treilea are pinzele ridicate numai pînă la jumătate, nu e nici bric, nici goeletă.

— Fețe-palide, repetă Virf-de-Săgeată, ridicînd din nou două degete, om roșu — și arată numai unul.

— Cred că are dreptate, unchiule, fiindcă se pare că el nu greșește niciodată. Dar acum trebuie să aflăm cit mai iute dacă sînt prieteni sau dușmani. Trebuie să fie francezi.

— Un strigăt ne va lămuri îndată, zise Cap. Dă-te după copacul de colo, Magnet, ca nu cumva cavalerilor ăstora să le trăsnească prin minte să deschidă, fără avertisment, focul pe flanc, și mă voi convinge numaidecît sub ce pavilion navigează.

Cap își dusesese mîinile la gură, făcîndu-și palmele pîlnie, și tocmai era gata să scoată strigătul făgăduit, cînd Virf-de-Săgeată îl făcu să se oprească, deranjîndu-i mașinăria cu o mișcare scurtă.

— Mohican piele-roșie, zise indianul, om bun ; om alb, englez.

— Vestile astea parcă sînt căzute din cer, murmură Mabel, care se gîndise cu teamă la perspectiva unui conflict pe viață și pe moarte în acele îndepărtate locuri sălbatice. Să ne apropiem imediat, dragă unchiule, și să le spunem că sîntem prieteni.

— Bine, zise indianul. Om piele-roșie, liniștit și prevăzător ; om alb grabă, trage iute. Să se ducă femeia.

— Ce ! exclamă Cap, uimit. S-o trimitem pe micuța Magnet înainte, ca pe-o vedetă, și noi să rămînem aici, ca doi trîndavi, uitîndu-ne să vedem ce fel de acostare face ea ! Dacă aș îngădui așa ceva... atunci...

— Este cel mai înțelept lucru, unchiule, îl întrerupse generoasa fată, și nu mi-e frică deloc. Văzînd apropiindu-se o femeie singură, nici un creștin n-ar deschide focul asupra ei, și apariția mea va fi o cheazășie de pace. Lasă-mă

să mă duc înainte, cum spune Virf-de-Săgeată, și totul va fi bine. Străinii nu ne-au observat încă și uimirea lor va fi mai puternică decât teama.

— Bine, zise Virf-de-Săgeată, arătându-și deschis admirația pentru curajul lui Mabel.

— Comportarea asta nu se potrivește unui marinăr, răspunse Cap, dar pădurea fiind pustie, n-o să afle nimeni. Dacă tu crezi, Mabel...

— Unchiule, sînt convinsă că nu ai să te temi pentru mine, și doar ești aproape și mă poți apăra în orice clipă.

— Bine, atunci ia un pistol...

— Nu, e mai bine să mă bizui pe tinerețea și slăbiciunea mea, zise fata zîbind, în timp ce roșeața obrazilor i se accentua și mai mult din cauza emoției. Printre creștini, cea mai bună apărare a unei femei este să le ceară apărarea. Eu nu mă pricep deloc să umblu cu armele și vreau să trăiesc fără să le cunosc.

Unchiul nu mai stăruia și, după ce indianul Tuscarora o sfătui să fie prudentă, Mabel își luă inima în dinți și înaintă singură spre grupul de lingă foc.

Deși inima fetei bătea mai repede, mergea cu pas sigur, mișcîndu-se în aparență fără nici o șovăială. De jur împrejur domnea o liniște mormîntală; oamenii de care se apropia erau prea ocupați să-și potolească marea necesitate firească, foamea, ca să-și mai abată cît de cît privirile de la activitatea importantă ce-i absorbea. Totuși, cînd Mabel ajunse la vreo sută de pași de foc, călcă pe o creangă uscată, și zgomotul slab al pasului ei ușor îl făcu pe mohican — după cum îl numise Virf-de-Săgeată pe indianul din grup — și pe tovarășul său, asupra căruia nu se lămu-

riseră încă, să sară în picioare într-o clipă. Amîndoi își îndreptară privirile spre puștile lor sprijinite de un copac, însă cînd o zăriră pe Mabel rămaseră pe loc, fără să întindă brațul după ele. Indianul îi spuse cîteva cuvinte tovarășului său și se așeză din nou, continuîndu-și masă tot atît de liniștit de parcă nu-l întrerupsese nimeni. Dimpotrivă, omul alb se îndepărtă de foc, ieșind în întîmpinarea fetei.

Aceasta, cînd străinul se apropie de ea, văzu că era un alb ca dinsa, cu toate că îmbrăcămintea lui, alcătuită dintr-o imbinare foarte ciudată a portului celor două rase, te silea să examinezi omul mai de aproape, ca să fii sigur că e așa. Era un bărbat între două vîrste ; pe chipul lui, care nu putea fi socotit frumos, se citea onestitatea și o lipsă totală de viclenie, ceea ce o convinsese pe Magnet că nu era în primejdie. Ea nu scoase o vorbă, respectînd o lege a felului ei de a fi — dacă nu era chiar a naturii — care o oprea să înainteze prea repede în întîmpinarea unei persoane de sex opus, mai ales în situația aceea.

— Să nu te temi, tină ră femeie, zise vînătorul, fiindcă vînător părea să fie după înfățișare — în locurile astea sălbatice ai dat de oameni care știu să se poarte cu cei ce respectă pacea și dreptatea. Eu sînt binecunoscut pe aceste meleaguri și poate că una din poreclele mele o fi ajuns și la urechile dumitale. Francezii și pieile-roșii din cealaltă parte a Marilor Lacuri m-au poreclit *La-longue-Carabine*¹; la mohicani, un trib plin de simțul dreptății și de judecată, atît cît au mai rămas din ei, mi se spune *Ochi-de-Șoim* ; în timp ce trupele și vînătorii călări care cutreieră țărnu-

¹ Cărabină lungă (fr.).

rile apelor mă numesc Călăuză, pentru că nu se știe să fi greșit vreodată și să nu fi găsit urma unui indian Mingo, sau a vreunui prieten care, căzut în miinile dușmanului, avea nevoie de ajutorul meu.

Vorbise fără nici o emfază, cinstit, ca omul convins că, sub orice nume l-ar cunoaște cineva, nu avea nici un motiv să roșească pentru cuvintele sale. Vorbele lui avură asupra fetei un efect neașteptat. Când auzi ultima poreclă, își strînse pumnii de emoție, repetind cuvîntul „Călăuză“.

— Așa mi se spune, tinără femeie, dar mulți boieri mari s-au bucurat de titlul acesta fără să-l fi meritat nici măcar pe jumătate; deși, ca să mărturisesc adevărul, mă laud mai degrabă cu îndemînarea de a-mi croi drum prin locuri fără poteci, decît de a le găsi acolo unde există. Dar trupele regulate nu-și dau seama de diferența asta, în cele mai multe cazuri neștiind să deosebească o potecă de o urmă, deși una e în legătură mai mult cu ochii, pe cînd cealaltă înseamnă doar ceva mai mult decît o adulmecare.

— Atunci dumneata ești prietenul pe care tatăl meu mi-a făgăduit că-l va trimite în întîmpinarea mea!

— Dacă dumneata ești fiica sergentului Dunham, atunci marele profet al tribului Delawar nu a rostit nici-odată un adevăr mai neîndoios.

— Eu sînt Mabel, și acolo, după arborii aceia, se află unchiul meu Cap și un indian din tribul Tuscarora, căruia i se spune Vîrf-de-Săgeată. Nu speram să dăm de dumneata înainte de a ajunge la malul lacului.

— Nădăjduiesc că v-a condus un indian cinstit, zise Călăuză, fiindcă nu-i iubea prea tare pe indienii Tuscarora, care s-au îndepărtat prea mult de mormintele stră-

moșilor lor ca să se mai poată bucura de mare înțelepciune ; iar Vîrf-de-Săgeată este un șef ambițios. Se află și Roua-de-Iunie cu el ?

— Soția lui, care ne întovărășește, este o femeie umilă și blindă.

— Da, și mai are și o fire deschisă, ceea ce n-ar putea spune despre Vîrf-de-Săgeată cineva care-l cunoaște. Ei bine, trebuie să ne mulțumim cu ceea ce ne dăruiește providența pe timpul vieții. Ați fi putut avea o călăuză și mai rea decît indianul Tuscarora, cu toate că are prea mult sînge de Mingo în vine pentru unul care merge alături de cei din tribul Delawar.

— Atunci poate că e un noroc că ne-am întîlnit, zise Mabel.

— În nici un caz nu poate fi vorba de nenoroc, fiindcă i-am făgăduit sergentului că-i voi preda copila, teafără, la garnizoană. chiar de-ar trebui să-mi pierd viața. Am socotit că vă vom întîlni înainte de a ajunge la cataracte, unde ne-am lăsat barca, gîndindu-ne că nu strică să vă ieșim în întîmpinare, ca să ne ușurăm treaba la care am pornit. E bine că am luat această hotărîre, deoarece mă îndoiesc că Vîrf-de-Săgeată ar fi în stare să înfrunte curentul.

— Iată că vin unchiul meu și indianul, așa că vom merge împreună.

Cînd Mabel tăcu, Vîrf-de-Săgeată și Cap, dîndu-și seama de conversația prietenoasă dintre cei doi, se apropiară, și cîteva cuvinte îi lămuriră cine erau străinii. Apoi se îndreptară împreună spre ceilalți doi oameni, care rămăseseră lingă foc.

*Da, atita timp cit omul, chiar cel mai
nensemnat
Naturii îi păstrează un templu nentinat
De jertfa cea mărunță,
Odoarele pămîntului sînt toate ale lui,
El e stăpînitor deplin și tronul lui
Cu fală se ridică-n tîria cerului*

Wilson

Môhicanul își continuă masa liniștit, în timp ce al doilea alb se ridică și-și scoase curtenitor cascheta, salutînd-o pe Mabel Dunham. Era tînăr, sănătos și puternic, iar după îmbrăcămintă părea să fie marinar, deși acest lucru nu era atît de vizibil ca la unchiul ei. Pe vremea aceea, marinarii alcătuiau o clasă cu totul aparte față de ceilalți muritori; felul de a gîndi, de a vorbi și aspectul lor fiind elemente revelatoare ale profesiunii, tot așa după cum felul de a gîndi, a vorbi și a se îmbrăca al unui turc îl desemnează pe musulman.

Deși Călăuză nu mai putea fi socotit tînăr, Mabel păstrase față de el o atitudine oarecum rigidă, poate din cauza încordării nervoase provocate de situația în care se găsea; cînd, însă, apropiindu-se de foc, întilni privirea tînărului, își plecă ochii în fața admirației acestuia, pe care o observă sau i se păru că o observă pe cînd o saluta. De fapt, fiecare dintre ei stîrnise curiozitatea celuilalt, probabil prin similitudinea vîrstei, a condiției sociale, a farmecului lor și a situației deosebite în care se aflau, toate la un loc impresionînd pe cei tineri și plini de candoare.

— Iată prietenii pe care vi i-a trimis în întâmpinare respectabilul vostru tată, îi spuse Călăuză, cu un zîmbet deschis, fetei. Acesta este un semeț indian din tribul Delaware, un om care s-a bucurat de cinstire, dar și de necazuri în viața sa. Numele lui este demn de un șef, dar fiindcă este greu de pronunțat pentru cel ce nu are deprinderea necesară, îi vom spune Marele-Șarpe. Totuși, să nu credeți cumva că numele acesta desemnează un trădător, ci doar că este înțelept și se bucură de viclenia ce se cade s-o aibă un războinic. Virf-de-Săgeată de colo știe ce vreau să zic.

În timp ce Călăuză spunea acestea, cei doi indieni se priveau neclintiți ; apoi indianul Tuscarora înaintă spre celălalt, vorbindu-i aparent prietenos.

— Îmi place, continuă Călăuză — să văd două pieiroșii salutîndu-se în inima pădurii, meștere Cap ; sînt ca două nave care se salută, șuerînd prietenește, pe ocean. Dar uite că vorbind despre apă, îmi amintesc de tînărul meu prieten aici de față, Jasper Western, care poate pretinde că știe ceva despre ea, deoarece și-a petrecut viața pe lacul Ontario.

— Mă bucur că te cunosc, amice, spuse Cap, strîngînd prietenește mina tînărului marinar de apă dulce, deși mai ai încă de învățat, dacă ne gîndim la școala pe care ai făcut-o. Iat-o pe nepoata mea, Mabel. Eu îi spun Magnet, fără ca ea să știe de ce, dar probabil că dumneata bănuiești de ce, deoarece cred că știi cine atrage acul busolei.

— Motivul e ușor de înțeles, răspunse tînărul, fixînd fără să vrea cu ochii săi negri chipul îmbujorat al fetei, și

sînt convins că marinarul călăuzit de Magnet a dumneavoastră va acosta totdeauna fără greș.

— Aha, văd că știi să folosești anumiți termeni cu pricepere și exactitate, deși în general mă tem că ai văzut mai multă apă verde decît albastră.

— Nu e de mirare că mai pomenim cîteodată de pămînt, fiindcă arareori se întîmplă să nu-l vedem timp de douăzeci și patru de ore.

— Cu atît mai rău, băiete, cu atît mai rău ! Un marinar trebuie să fie cu atît mai mulțumit, cu cît vede mai puțin uscat. Acum, ca să vorbim deschis, domnule Western, presupun că în jurul lacului dumneavoastră există mai mult sau mai puțin uscat.

— Dar bine, unchiule, în jurul oceanului nu există mai mult sau mai puțin uscat ? zise Magnet repede, temîndu-se ca nu cumva Cap să înceapă prea curînd o expunere dogmatică, asta ca să nu-i spunem pedantă, după cum avea obiceiul.

— Nu, copila mea, s-ar putea zice că în jurul uscatului există mai mult sau mai puțin ocean ; iată ce vreau eu să-i fac să înțeleagă pe oamenii de pe uscat, fetișcano. După cît se pare, ei trăiesc în mijlocul mării, fără să-și dea seama, și asta cu sau fără vina lor, fiindcă apa este mult mai însemnată și mai vastă. Însă deșertăciunea lumii e fără margini, pentru că cel ce n-a văzut niciodată apa sărată își închipuie adesea că știe mai mult decît cel care a ocolit Capul Horn. Nu, nu, pămîntul e mai degrabă o insulă, și tot ceea ce nu poate fi denumit la fel este apă.

Tînărul Western avea un adînc respect pentru un marinar de cursă lungă ; simțise de multe ori dorința să na-

vigheze pe ocean, însă respecta în chip firesc și Marele Lac pe care-și petrecuse viața, și care nu era, după părerea lui, lipsit de frumuseți.

— Ceea ce spui dumneata, domnule, răspunse el modest, poate fi adevărat în legătură cu Atlanticul, însă noi, aici, respectăm și uscatul din jurul lacului Ontario.

— Asta fiindcă orizontul vă e totdeauna micșorat de pământ, răspunse Cap, rizind din toată inima. Dar iată-l colo pe omul căruia i se spune Călăuză, cu ceva aburind pe niște funduri de lemn, invitându-ne să împărțim porția lui cu dînsul; și mărturisesc că pe mare nu poți vina. Domnule Western, politețea față de fete este la vîrsta dumitale un lucru tot atît de ușor pe cît e să întinzi pavilionul de la pupa și dacă vei fi atent la farfuria și paharul ei de lemn, în vreme ce eu îi voi ajuta la împărțirea hranei pe Călăuză și pe prietenii noștri indieni, nu mă îndoiesc că-și va aminti de asta.

Cap exprimase, fără să știe, adevărul. Jasper Western îi citea dorințele lui Mabel din ochi, și ea nu a uitat multă vreme atențiile binevoitoare și curtenitoare ale tinărului marinar cu ocazia acestei prime întîlniri. El îi pregăti un butuc să se așeze, îi alese o bucată gustoasă de vînat, îi aduse o cană de apă proaspătă de la izvor și, stîndu-i mereu în apropiere, îi cîștigă foarte repede stima prin amabilitatea și politețea sa — un omagiu pe care femeia îl primește totdeauna cu plăcere și este cu atît mai măgulitor și mai plăcut, cu cît vine de la un tînăr de aceeași vîrstă. Ca cei mai mulți dintre cei ce-și duc viața lipsiți de societatea sexului slab, tînărul Western avea atenții pline de seriozitate, sinceritate și amabilitate, deși felului său de a

se purta îi mai trebuia o doză de rafinament convențional, lipsă probabil observată de Mabel, dar care era compensată de numeroasele sale calități. Să-i lăsăm acum pe tinerii aceștia lipsiți de experiență și sinceri să se cunoască mai curînd prin intermediul sentimentelor lor decît prin exprimarea gîndurilor și să ne întoarcem la grupul în care unchiul, cu obiceiul lui de a se scoate în evidență, care nu-l părăsea niciodată, ajunsese repede să joace rolul principal.

Se așezaseră în jurul unui taler de lemn cu bucăți de vînat din care se serveau toți, și convorbirea se desfășura desigur potrivit cu caracterul fiecăruia în parte. Indienii mîncău de zor, tăcuți, pofta lor de băstinași pentru vînat pîrînd de nepotolit, în schimb cei doi albi erau prietenoși și vorbăreți, fiecare din ei exprimînd cu volubilitate idei specifice personalității sale. Cum dialogul îl va face pe cititor să cunoască anumite fapte care vor ușura înțelegerea povestirii noastre, mai bine să-l expunem.

— Fără îndoială că viața pe care o duci, meștere Călăuză — continuă Cap, după ce călătorii își potoliră foamea într-atît încît acum dintre gustoasele bucăți de vînat și le alegeau pe cele mai îmbietoare — oferă unele bucurii și posibilități de reușită pe care noi, marinarii, le apreciem, cu singura deosebire că la noi totul se petrece pe apă, iar la voi totul se petrece pe uscat.

— Ba nu — răspunse tovarășul său alb. În călătoriile și marșurile noastre avem de-a face și cu apa. Noi, oamenii de graniță, mînuim vîslele și ostia aproape în aceeași măsură ca pușca și cuțitul de vînătoare.

— Aha ! Dar minuiți oare brațul, verga, bulina, timona, sonda și funia de catarg ? Desigur, visla e folositoare într-un canoe, dar ce rost ar avea pe o navă ?

— Am obiceiul să respect oamenii și profesiunile lor și cred că ceea ce ai amintit dumneata sînt lucruri folositoare. Cel care a trăit ca mine în tovărășia atîtor triburi înțelege deosebiriile din comportarea oamenilor. Tatuajul unui Mingo nu se aseamănă cu acela al unui indian Delaware, și cel ce așteaptă să descopere un războinic într-o *squaw*¹ indiană, ar fi dezamăgit. Nu sînt prea bătrîn, dar am trăit prin păduri și cunosc în oarecare măsură natura omenească. N-am crezut niciodată prea mult în învățătura celor de la oraș, deoarece pînă acum nu am întîlnit printre ei nici un bun ochitor cu pușca sau un îndemnatîc descoperitor de urme.

— Tocmai așa gîndesc și eu, meștere Călăuză. Plimbatul pe străzi, dusul la biserică, duminica, să asculte predici, nu au făcut niciodată un om adevărat dintr-o ființă omenească. Pe un băiat, dacă ți-ai pus în gînd să-i deschizi ochii, trimite-l pe întinsul oceanului, și dacă vrei să se înțeleagă pe sine însuși, lasă-l să cunoască națiuni străine sau ceea ce numesc eu adevăratul chip al naturii. Iată-l, de pildă, pe cumnatul meu, sergentul. În felul său e un băiat bun ca orice alt om care a ronțait vreodată un pesmet, dar ce e, la urma urmei ? Nimic mai mult decît un simplu soldat. Nici vorbă, e sergent, dar după cum știi, e tot un fel de soldat. Cînd a pețit-o pe sărmana Bridget, sora mea, i-am spus fetei ce meserie avea, fiindcă mă simțeam dator

¹ Femeie.

s-o fac să cugete la tot ceea ce se putea aștepta din partea unui astfel de soț. Dar știți cum sînt fetele cînd le pică cineva cu tronc. Nimic de zis, sergentul s-a ridicat în profesiunea lui și se spune despre dînsul că e în fort o persoană de văză, însă biata lui soție n-a avut parte să vadă asta, fiindcă a murit acum paisprezece ani.

— Meseria de soldat este onorabilă numai dacă lupti de partea dreptății, răspunse Călăuză și cum francezii se află totdeauna pe o poziție greșită, iar majestatea sa și aceste colonii sînt totdeauna pe o poziție justă, cred că sergentul are o conștiință liniștită și că e și un om de caracter. Niciodată nu am dormit mai bine decît atunci cînd am luptat împotriva trădătorilor. Indianul supranumit Marele-Șarpe, aici de față, se poartă într-un fel, și eu într-altul ; și totuși am luptat în ultimii ani umăr la umăr, fără ca vreunul din noi să critice comportarea celuiilalt. Eu îi spun că nu există decît un singur cer și un singur iad, fără deosebire de credință, și că spre ele duc căi multe.

— Ceea ce spui e rațional, și el este dator să-ți dea crezare, deși socot că cele mai multe drumuri către iad sînt pe uscat. Marea este, după cum obișnuia să spună sărmana mea soră Bridget, „un loc de purificare“, și omul e în afară de orice ispită cînd nu mai vede uscatul. Mă indoiesc că s-ar putea spune același lucru favorabil despre lacurile voastre de aici, de sus.

— Cred, ca și dumneata, că orașele și așezările omenști te îndeamnă la păcat, dar în jurul lacurilor noastre se întind păduri, și într-un astfel de templu oricine este înclinat să-l slăvească zilnic pe Dumnezeu. Că oamenii nu

se aseamănă între ei nici chiar pe meleaguri sălbatice sînt de acord, fiindcă diferența dintre un indian Mingo și unul Delawar este tot atît de ușor de observat ca diferența dintre lună și soare. Sînt fericit, prietene Cap, că ne-am întîlnit, chiar de-ar fi numai pentru faptul că poți să-i spui Marelui-Șarpe, aici de față, că există și lacuri în care apa e sărată. S-a dovedit din prima clipă că sîntem de cele mai multe ori de aceeași părere, și că mohicanul, dacă ar avea numai jumătate din încrederea pe care o am eu în el, ar fi convins de ceea ce i-am spus în legătură cu felul de a fi al oamenilor albi și legile naturii. Dar am avut totdeauna impresia că nici o piele-roșie nu crede cu sinceritate, cum ar face-o orice om cinstit, în existența marilor lacuri sărate și în povestirile care vorbesc de riuri ce curg împotriva curentului.

— Asta se-ntîmplă din cauză că lucrurile nu sînt prioritare cum trebuie, răspunse celălalt, aprobînd cu o mișcare a capului. Dumneata te gîndești la lacuri și vîrtejuri, de parcă le-ai înfrunta cu vaporul, și la ocean și maree, de parcă le-ai înfrunta cu barca. Nici Virf-de-Săgeată, nici Marele-Șarpe nu trebuie să se îndoiască de vorbele dumitale în legătură cu aceste două lucruri, deși eu mărturisesc că-mi vine cam greu să 'înghit povestea despre existența mărilor pe uscat și încă și mai greu că ar fi pe undeva vreo mare de apă dulce. Am întreprins această lungă călătorie mai mult ca să-mi potolesc curiozitatea, atît a ochilor cît și a gustului, cu privire la aceste lucruri și să-l ajut pe sergent, fiindcă a fost soțul surorii mele ; cît despre Magnet, o iubesc ca pe propriul meu copil.

— Greșești, greșești, prietene Cap, greșești foarte tare cînd nu recunoști puterea providenței în tot ce există, răspunse Călăuză cu hotărîre. Cei ce trăiesc în orașe ori în alte așezări au ajuns la păreri greșite și mărginite în privința puterii ei, dar noi care ne petrecem viața cu adevărat în prezența ei, ca să zic așa, vedem lucrurile altfel, vreau să spun noi care sîntem oameni albi. O piele-roșie are părerile sale și pe bună dreptate, iar dacă acestea nu sînt întru totul asemănătoare cu ale albilor creștini nu-i nici un rău. Există însă domenii care depind în chip absolut de voința providenței și aceste lacuri cu apă sărată și dulce fac parte dintre ele. Nu am pretenția să lămuresc toate astea, dar sînt convins că fiecare om e dator să creadă în ele. În ceea ce mă privește, fac parte dintre cei ce sînt încredințați că mîna care a creat apa dulce a creat-o și pe cea sărată.

— Pînă aici, meștere Călăuză ! îl întrerupse Cap cu oarecare aprindere. Unei credințe adevărate și bărbătești nu-i întorc niciodată spatele cînd mă aflu pe mare ; deși sînt mai obișnuit să strîng și să desfac velele cum se cuvine decît să mă rog cînd izbucnește uraganul. Nu uit niciodată că sîntem niște muritori neajutorați și sper să cinstesc pe cine trebuie ; tot ceea ce vreau să spun este mai degrabă o sugestie decît o afirmație, care, după cum știi, e înfrîurită de faptul că fiind obișnuit a vedea întinderi mari de apă sărată, aș prefera s-o gust înainte de a accepta că e dulce.

— Dumnezeu i-a dăruit cerbului terenurile nisipoase unde se cristalizează sarea, și acesta o linge, și i-a dat omului cu piele roșie sau albă izvorul desfătător la care

să-și potolească setea. Ar fi împotriva rațiunii să nu crezi că El ar fi putut crea lacuri cu apă cristalină în apus și lacuri cu apă tulbure în răsărit.

În ciuda dogmatismului său exagerat, Cap simțea o teamă respectuoasă față de simplitatea sobră a gândirii lui Călăuză, deși nu se bucura la ideea că trebuie să creadă în ceva despre care susținuse timp de mulți ani cu încăpăținare că nu putea să existe.

Deoarece nu voia să întrerupă discuția, dar nefiind nici în stare să aducă argumente convingătoare împotriva unui astfel de raționament cu care nu era obișnuit și care avea deopotrivă forța adevărului și a credinței, era bucuros să scape de subiect, evitându-l fără să bată la ochi.

— Bine, bine, prietene Călăuză, zise el, hai să încheiem aici discuția și pentru că sergentul te-a trimis să ne pilotezi la lacul acesta, o să gustăm apa când vom ajunge acolo. Dar nu uita vorbele mele : nu susțin că la suprafață n-ar putea fi apă dulce. Aproape de gura marilor fluvii, Atlanticul are și el uneori apă dulce, dar bagă de seamă că-ți voi arăta un mijloc de a gusta apa de la o adincime de câțiva stinjeni, despre care nici n-ai visat, și atunci vom afla mai multe despre lacul acesta.

Și Călăuză părea mulțumit să întrerupă discuția astfel încât conversația luă alt curs.

— Nu sîntem îngîmfați de darurile noastre, adaugă Călăuză, după o scurtă tăcere, și știm foarte bine că cei ce trăiesc în orașe și în apropierea mărilor...

— Pe mare, îl întrerupse Cap.

— ...pe mare, dacă dorești dumneata, prietene, au ocazii pe care noi, aici, în sălbăticie, nu le avem. Totuși,

ne cunoaştem darurile, care sînt, aşă-zicînd, naturale, nepervertite de deşertăciune şi desfrinare. Darurile mele de acum sînt de bun ochitor cu puşca, de căutător de urme, de om care se pricepe la vînat şi hăituirea lui, dar, deşi folosesc şi ostia, şi visla, nu vreau să mă laud cu felul meu de a le minui. Însă Jasper, tinărul de colo, care stă de vorbă cu fata sergentului, este o fiinţă deosebită, fiindcă s-ar putea spune despre el că respiră apa ca un peşte. Indienii şi francezii de pe țărmul nordic l-au poreclit Eau-douce¹, din cauza priceperii lui pe țărmul acesta. El este mai iscusit să minuiască visla şi pârmele, decît să descopere o urmă.

— Da, o fi ceva şi cu calităţile astea de care vorbeşti, zise Cap. Uite, de pildă, focul acesta ; îţi marturisesc că a. depăşit toată experienţa mea de marinar. Viri-de-Săgeată a spus că fumul vine de la un foc făcut de feţe-palide, ceea ce, după mine, constituie o frîntură de filozofie de valoare egală cu navigaţia pe o noapte întunecată în apropierea unui banc de nisip.

— Nu e cine ştie ce taină şi nimic deosebit, răspunse Călăuză rîzînd înveselit. Nimic nu este mai uşor pentru noi, cei ce ne petrecem timpul în această mare scoală a lui Dumnezeu, decît să învăţăm lecţiile Sale. Nu am fi deloc în stare să urmărim o pistă sau să transmitem vesti în sălbăticia aceasta, după cum nu sînt în stare butucii de lemn, dacă nu am putea recunoaşte într-o clipă aceste mici deosebiri. Eau-douce, după cum îi spunem noi, iubeşte atît de mult apa, încît a adunat cîteva găteje umede pentru focul nostru, care se găsesc cu prisosinţă în jur,

¹ Apă dulce (fr.).

deși sint destule și din acelea bine uscate. Vreascurile umede scot un fum negru și cred că și marinarii, camarazii dumitale, știu asta. Nu este mare lucru și nici un fel de taină, deși pentru cei ce nu cercetează ființa lui Dumnezeu și adîncile Sale căi cu umilință și recunoștință, totul e o taină.

— Trebuie să ai ochiul ager ca al lui Virf-de-Săgeată, ca să observi o deosebire atît de mică.

— Dacă n-ar fi observat-o, ar fi însemnat că e un biet indian nepriceput. Nu, nu, e timp de război și orice piele-roșie se folosește de simțurile lui, ca să preîntîmpine primejdia. Orice rasă de oameni are propria sa fire, și orice fire propriile sale legi. Eu am avut nevoie de mulți ani ca să pot stăpîni toate ramurile mai de seamă ale științei pădurii, fiindcă nu e în firea omului alb să-și însușească tot atît de repede cunoștințele unei piei-roșii, ca pe acelea care, după cîte cred eu, sint hărăzite cunoașterii sale. Ce-i drept, nu mă pot lăuda cu multe cunoștințe de felul acesta, deoarece mi-am petrecut cea mai mare parte a vieții pe meleaguri sălbatice.

— Dar a fost un elev sîrguincios, meștere Călăuză, după cum se observă din înțelegerea atît de adîncă a acestor lucruri. Eu presupun că n-ar fi o problemă prea grea pentru un om care și-a petrecut viața pe mare să-și însușească nimicurile astea, dacă s-ar hotărî să se ocupe temeinic de ele.

— Nu sint de părerea dumitale. Omului alb îi este tot atît de greu să adopte obiceiurile unui indian ca și indianului pe acelea ale omului alb. Iar în ceea ce privește

adevărata fire a acestora, cred că nici unul dintre ei nu e în stare s-o cunoască pe deplin.

— Și totuși, noi, marinarii care cutreierăm lumea atât de mult, susținem că nu există decît o singură fire, fie că-i vorba de chinezi, ori de olandezi. În ceea ce mă privește, sînt în mare măsură de aceeași părere, fiindcă am constatat, în general, că toate națiunile iubesc aurul și argintul, și cei mai mulți bărbați savurează tutunul.

— Asta înseamnă că voi, oamenii de pe mare, cunoașteți prea puțin pieile-roșii. Dumneata ai văzut vreodată un chinez care ar putea să cînte cîntecele lui de îngropăciune, înfruntînd moartea, în timp ce un cuțit îi sfîrtecă și-i taie carnea în bucăți, și trupul gol îi e cuprins de flăcări ? Pînă cînd nu vei găsi un chinez sau un creștin care să facă toate astea, nu vei fi descoperit omul cu firea pieilor-roșii, oricît de curajos s-ar dovedi și chiar dacă ar fi citit toate cărțile ce s-au tipărit vreodată.

— Numai sălbaticii își joacă unii altora astfel de renghiuri diavolești — zise Cap, uitîndu-se cu oarecare neliniște la arcadele parcă nesfîrșite ale pădurii. Un om alb nu e supus niciodată la asemenea încercări.

— Iar te înșeli, răspunse Călăuză, alegînd liniștit o bucată mică de vinat „*pour la bonne bouche*”¹, fiindcă, dacă pieile-roșii îndură chinurile acestea potrivit firii lor, ca niște bravi, un om alb, datorită firii lui, poate intra în comă, ceea ce s-a întîmplat adesea.

— Din fericire, zise Cap, străduindu-se să-și dreagă vocea, nici unul dintre aliații maiestății sale nu va fi pus probabil în situația să îndure astfel de cruzimi condamna-

¹ Pentru a lăsa ce-i mai bun la urmă (fr.).

bile din partea unor supuși loiali ai săi. E drept că eu nu am servit prea mult timp în marina regală, dar am servit totuși, și cît privește serviciul pe bordul vaselor corsare pentru capturarea corăbiilor și a încărcăturii dușmanului, am o experiență desăvîrșită. Însă nu cred că există francezi sălbatici prin împrejurimile lacului, și mi-aduc aminte de vorbele dumitale cum că Ontario ar fi o apă întinsă, nu-i așa ?

— Nu, e întinsă doar pentru noi — răspunse Călăuză, fără să-și ascundă un zîmbet care-i luminează chipul ars de soare, de un roșu aprins — deși nu cred că cineva ar putea să-l socotească mic ; cu toate acestea, dacă vrei să-l ții pe dușman cît mai departe, este prea puțin întins. Ontario are două capete, și dușmanul care se teme să-l treacă e sigur că-l poate ocoli.

— Aha, vezi, asta e partea slabă a blestematelor voastre bălți de apă dulce — murmură Cap, tușind atît de tare, încît își regretă imediat lipsa de măsură în vorbă. Pînă acum nici un om nu a auzit de vreo navă obișnuită sau de pirați care să fi ocolit un capăt al Atlanticului !

— Cum, oare oceanul să nu aibă capete ?

— Nici vorbă că n-are ; după cum nu are nici margini și nici fund. Națiunea „amarată“ în toată liniștea pe una din coastele sale nu are de ce să se teamă de cea „amarată“ în partea opusă, oricît de sălbatică ar fi, afară numai dacă se pricepe la construirea corăbiilor. Nu, nu, cei ce trăiesc pe coastele Atlanticului nu se tem decît foarte puțin c-or să-și piardă viața sau scalpul. Pe acolo, oricine își pune liniștit capul pe pernă cînd se culcă seara, fiind convins

că a doua zi dimineata o să-și găsească părul pe cap, în afară de cazul că poartă perucă.

— Aici e altcumva. Nu vreau s-o înspăimînt pe tinăra fată, așa că nu intru în amănunte, deși pare ocupată să asculte cu foarte mare plăcere vorbele lui Eau-douce, după cum îi spunem noi, dar chiar dacă nu m-aș bucura de experiența pe care o am, aș socoti, datorită situației de la această frontieră, că restul călătoriei noastre pînă la garizoană e foarte primejdios. De partea aceasta a lacului Ontario, aflî cam tot atît de mulți indieni irochezi ca și de partea cealaltă. Ceea ce l-a și făcut pe sergent, prietene Cap, să ne trimită în întîmpinarea voastră, ca să vă călăuzim.

— Cum ! Au curajul să se apropie atît de mult de tunurile unui fort al maiestății sale ?

— Oare corbii nu dau tîrcoale stîrvului unui cerb, deși păsărarul se găsește pe aproape ? Se poartă, ca să zic așa, în chip firesc. Printre forturi și așezări trec destul de mulți albi și indieni și sînt convinși că-i vor descoperi. Marele-Șarpe a venit dintr-o parte a rîului, și eu dintr-alta, pentru a da de urmele acestora, iar Jasper și-a adus piroga cu îndrăzneala unui adevărat marinar. Sergentul i-a povestit cu lacrimi în ochi și cu atîta înflăcărare despre copila sa, despre dorința lui adîncă de a o vedea, despre gingășia și cumînțenia ei, încît flăcăul cred că s-ar fi năpustit singur și într-o tabără de Mingo, numai să poată veni cu noi.

— Pentru promptitudinea lui de a ne ajuta îi mulțumesc și-l apreciez, deși presupun că, la urma urmei, băia-tul n-a trecut printr-o primejdie prea mare.

— Numai prin pericolul de a fi împușcat de pe înălțime în clipa cînd se străduia să ia în piept curentul apei, sau cînd, aflîndu-se la un cot al rîului, se uita țintă la virtejuri. Din toate călătoriile nesigure, cred că aceea de pe un rîu plin de capcane este cea mai primejdioasă, și prin asta a trecut Jasper.

— Și ce diavol l-a împins pe sergent să-mi ceară să străbat o sută cincizeci de mile pe un drum atît de primejdios ? Scoteti-mă în larg, cu dușmanul în fața ochilor, și mă lupt cu el cum vrea și cît îi place, cu tragere lungă sau puncte la puncte ; dar să mă las împușcat ca o turturea adormită, asta nu-i în firea mea. De n-ar fi vorba de micuța Magnet de colo, aș vira chiar în clipa asta corabia și m-aș strădui din răputeri să mă întorc la York, lăsînd în plată Domnului lacul Ontario, cu apa lui sărată sau dulce.

— Asta n-ar îmbunătăți prea mult situația, prietene marinăr, fiindcă drumul de întoarcere este mai lung și aproape tot atît de primejdios ca cel pe care trebuie să-l urmărim. Ai încredere în noi și te vom duce teafăr la destinație sau ne vom pierde scalpurile.

Încercatul marinăr, al cărui păr era împletit într-o coadă înfășurată în piele de țipar și avea creștetul capului acoperit aproape în întregime de o chelie, își trecu mecanic mîna și peste una, și peste alta, de parcă voia să se asigure că se aflau la locul lor. Cu toate acestea, era în realitate un om curajos, și înfruntase adesea moartea cu sînge rece, deși nu o văzuse niciodată în aspectele atît de îngrozitoare pe care i le prezentase sumar, dar plastic, însoțitorul său. Dar acum era prea tîrziu să mai dea îndărăt,

asa că se hotări să infrunte orice încercare cu îndrăzneală, deși nu se putu stăpîni să nu murmure pentru sine cîteva blesteme împotriva nepăsării și a nedelicateței cumnatului său, sergentul, care-l băgase în încurcătura asta.

— Nu mă îndoiesc, meștere Călăuză, că vom ajunge teferi la destinație, răspunse el după cîtva timp de gîndire. La ce distanță de fort ne aflăm în clipa asta ?

— La ceva mai mult de cincisprezece mile, și e vorba de mile scurte, fiindcă riul curge repede, asta însă numai dacă nu ne atacă indienii.

— Și presupun că pădurea se întinde pe tot parcursul la babord și la tribord ca și aici.

— Ce vrei să spunei ?

— Mă gîndesc că va trebui să ne croim drum printre copacii ăștia blestemați !

— Nu, nu, dumneata vei merge cu piroga ; trupele au curățat fluviul Oswego de buștenii plutitori și luntrea va fi dusă de curentul repede al riului.

— Atunci cum dracu' facem să nu ne împuște trădătorii de care vorbești cînd trecem pe lîngă un promontoriu sau sîntem atenți la ocolirea stîncilor ?

— Ne apără Cel-de-Sus ! El, care i-a ajutat atît de des pe alții în situații și mai grele. Ehe, de cîte ori n-aș fi rămas eu fără scalp și mi-aș fi lăsat pielea pe cine știe unde, dacă providența nu m-ar fi apărat ! Eu nu intru niciodată într-o luptă, prietene marinar, fără să mă gîndesc la acest mare aliat, care prețuiește într-o bătălie mai mult decît toate batalioanele regimentului 60, chiar de-ar fi puse într-o singură linie.

— Bine, bine, asta e destul pentru un cercetaş, dar nouă, marinarilor, ne place, cînd ieşim în larg şi intrăm în acţiune, să nu ne gîndim la nimic decît la ceea ce avem de făcut, lupta bord la bord, fără să întîlnim în cale pomi sau stînci.

— Şi îndrăznesc să spun, ca să vorbim adevărul, că n-aveţi nevoie nici de providenţă. Ascultă la mine, meştere Cap, dacă Cel-de-Sus e alături de cineva, acela nu pierde nici o bătălie. Uită-te la capul Marelui-Şarpe de colo ; de-a lungul urechii sale stîngi se vede o urmă de cuţit ; numai un glonţ din puşca asta a mea i-a salvat scalpul în ziua aceea, deoarece cuţitul îşi şi începuse treaba, şi peste o jumătate de minut ar fi fost jupuit ! Cînd mohicanul îmi strînge mîna, spunîndu-mi că i-am făcut un mare serviciu, îi răspund că numai Domnul mi-a călăuzit paşii spre locul unde trebuia el să fie executat, sau m-a făcut să-mi dau seama, datorită fumului, în ce primejdie se află. Fără îndoială că de îndată ce am ajuns la locul execuţiei, am acţionat din proprie iniţiativă, fiindcă omul care-şi vede prietenul sub ameninţarea tăişului unui *tomahawk*¹ gîndeşte repede şi acţionează într-o clipă, cum s-a şi întîmplat cu mine, altfel spiritul Marelui-Şarpe ar fi acum la vînătoare, pe tărîmul fericit al strămoşilor săi.

— Destul, Călăuză, destul cu palavrele astea, că sînt mai înspăimîntătoare decît dacă te-ar jupui cineva de la catarg la pupa ; nu mai avem decît cîteva ore cu soare şi ar fi bine să ne lăsăm în derivă, în voia curentului de care

¹ Secure mică folosită de indienii din America de Nord ca armă de luptă şi vînătoare.

ai vorbit, cît o mai putem face. Magnet dragă, tu nu ești gata de drum ?

Fata se ridică de jos, îmbujorîndu-se tare la față, și începu să se pregătească de plecare. Nu auzise nimic din convorbirea celor doi, fiindcă Eau-douce, cum i se spunea mai totdeauna tînărului Jasper, îi împuiase urechile cu descrierea fortului destul de îndepărtat de la capătul călătoriei lor și cu amănunte despre tatăl ei, pe care ea nu-l mai văzuse din copilărie, precum și despre felul de viață al celor ce trăiau în garnizoanele de frontieră. Era atît de curioasă și preocupată de ceea ce auzea, și atenția ei atît de absorbită de lucrurile interesante pe care le afla, încît alte subiecte mai puțin agreabile, discutate de ceilalți atît de aproape de dînsa, nu mai ajungeau la urechile sale.

Zarva plecării curmă orice convorbire, și bagajul călăuzelor, sau, dacă vreți, al cercetașilor, fiind neînsemnat, grupul fu gata de pornire în cîteva minute. Cînd să părăsească locul, spre mirarea chiar și a tovarășilor lui indieni, Călăuză adună un braț de crengi, printre care unele umede, ca să ardă cu un fum cît mai negru și mai dens, și le aruncă în foc.

— Cînd vrei să-ți ascunzi urmele, Jasper, la plecarea din cantonament, fumul nu strică, ba chiar îți prinde bine, zise el. Dacă pe o rază de zece mile se află vreo duzină de Mingo, parte din ei caută să descopere fumul, cățarați prin copaci sau pe vreo coamă de deal ; lasă-i să vadă fumul ăsta și să fie sănătoși. Sînt bineveniți la resturile noastre.

— Dar n-or să ne descopere urmele și n-or să ne urmărească ? întrebă tânărul care, de cînd o întîlnise pe Magnet, era mai sensibil la primejdii. Vom lăsa la pîriu arme destul de vizibile.

— Cu cît mai vizibile, cu atît mai bine, fiindcă nici viclenia unui Mingo nu va fi în stare să descopere dacă piroga a luat-o în susul sau în josul riului. Apa este singurul element natural care spală orice pistă, dar nici ea nu izbuteste s-o facă, dacă mirosul acesteia e prea puternic. Înțelegeți, Eau-douce ? Dacă vreun Mingo a descoperit urmele noastre sub cataracte, vor veni spre fumul acesta și vor crede că cei ce au pornit în susul riului își vor continua drumul în aceeași direcție. Dacă nu mai știu nimic de noi, vor afla acum că un grup e în afara fortului și nici chiar un Mingo plin de înțelepciune nu va fi în stare să-și închipuie că am urcat pînă aici numai ca să avem plăcerea să ne întoarcem, chiar în aceeași zi, riscîndu-ne capul.

— Fără îndoială, zise Jasper, care vorbea deoparte cu Călăuză, în timp ce se apropiau de șirul de arbori răsturnați de vînt, că ei nu știu nimic despre fiica sergentului, fiindcă venirea sa a fost învăluită în cea mai mare taină.

— Și nici aici nu vor afla nimic, răspunse Călăuză, atrăgîndu-i atenția că el pășeste cu cea mai mare grijă pe urmele lăsate pe frunze de picioarele delicate ale fetei, afară numai dacă vîrstnicul pește de apă sărată nu și-o fi adus nepoata pe linia copacilor răsturnați de vînt ca să zburde ca o iadă în jurul bătrînei sale căprioare.

— Vrei să zici, „al țapului“, Călăuză.

— Nu-i ciudat ? Uite că mă pot întovărăși cu un ma-

rinar de felul tău, Eau-douce, și nu descopăr nici o deosebire prea mare între însușirile noastre, deși dumneata ești omul lacurilor, iar eu, al pădurilor. Ia ascultă, Jasper — continuă Călăuză, rîzînd cum îi era obiceiul, fără zgomot — ce-ar fi să încercăm tăișul lamei meșterului Cap, lăsîndu-l să treacă prin cataracte ?

— Și ce se va întîmpla între timp cu drăguța lui nepoată ?

— Nu, n-o să pată nimic ; ea va merge în orice caz pe uscat ; dar noi doi am putea să-l punem la încercare pe marinarul ăsta de pe Oceanul Atlantic, ca să ne cunoaștem mai bine. Oare nu crezi că vom afla dacă amnarul flintei sale scapără și dacă știe unele din șiretlicurile de frontieră ?

Tinărul Jasper zîmbi, fiindcă-i plăcea gluma și tonul profesoral al lui Cap îl cam sîciîse. Dar chipul frumos al fetei, trupul suplu și zîmbetu-i ispititor stăteau ca o pavăză între unchiul ei și experiența propusă.

— Poate că fiica sergentului se va speria, zîse el.

— Nici vorbă de așa ceva, dacă a moștenit cît de cît curajul tatălui ei. Nu pare să fie deloc fricoasă. Las' pe mine, Eau-douce, că pun eu treaba la cale !

— Nu tu singur, Călăuză, pentru că, fără doar și poate, vă veți îneca amîndoi. Cînd treceți prin cataracte, trebuie să fiiu și eu în barcă.

— Bine, fie cum spui tu ; fumăm pipa păcii ?

Jasper încuviință, rîzînd, cu un gest scurt din cap și părăsîră subiectul, fiindcă ajunseseră la piroga atît de des pomenită, și, cu cîteva vorbe, luară toți hotărîri importante.

*Pîn-a nu fi scurmată cu plugul astă glie,
 Curgeau a noastre riuri năvălnic, înspumate
 Și apa lor cînta o dulce melodie
 Care umplea de freamăt păduri îndepărtate.
 În murmur de pîraie șuvoaie năvăleau
 Pe cînd, ascunse-n umbră, izvoarele șopteau.*

Bryant

Se știe, în general, că riurile care se îndreaptă spre partea de sud a lacului Ontario sînt mai toate înguste, lente și adînci ; cu unele excepții, fiindcă multe dintre ele au în anumite locuri praguri — cum se spune în limbajul regiunii — adică repezișuri cu stînci, și altele — cataracte.

Printre acestea din urmă se numără și fluviul pe care navigau acum cutezătorii noștri călători. Oswego se formează prin unirea a două riuri : Oneida și Onondaga, care izvorăsc din lacuri, străbat o regiune deluroasă pe o distanță de citeva mile, ajung la marginea unui fel de podiș natural, coboară cam la zece sau cincisprezece picioare la alt nivel, alunecînd, strecurîndu-se și urmîndu-și cursul cu apă adîncă, tăcut și pe furiș, pînă cînd își varsă tributul în vastul rezervor al lacului Ontario.

Piroga cu care Cap și însoțitorii săi călătoriseră de la fortul Stánwix, ultimul post militar de pe Mohawk, se găsea la malul riului ; în timp ce toți ceilalți se suiră în ea, Călăuză mai zăbovi pe uscat, ca să împingă mica ambarcațiune pe apă.

— Întoarce luntrea cu spatele în direcția curentului, Jasper, îi spuse omul pădurilor tinărului marinăr, care-i luase visla lui Vîrf-de-Săgeată și se așezase la cîrmă. Las-o-n voie s-o poarte curentul. Dacă vreunul dintre indienii dușmani va da de urma noastră, și ne va urmări pînă aici, n-o să uite să cerceteze semnele rămase în mîl și, descoperind că am pornit de la țărm cu prora în susul rîului, va crede, fără îndoială, că am luat-o în direcția asta.

Jasper îi dădu ascultare și, după un brînci viguros, Călăuză, care se găsea în plînatatea forței și îndemînării sale, cu un salt ușor și fără să-i strice echilibrul, sări în luntre, chiar la prora. Cînd barca ajunsese în mijlocul rîului, pe firul puternic al curentului, se întoarse și porni fără zgomot în josul apeii.

Luntrea în care Cap și nepoata lui se imbarcaseră pentru lungă și aventuroasă lor călătorie, era un canoe din scoarță de copac, cum obișnuiesc indienii să le construiască; datorită greutății lor excepțional de mici și ușurinței cu care pot fi împinse, ele se potrivesc admirabil pentru o navigație pe rîuri, unde întîlnești mai la tot pasul bancuri de nisip, trunchiuri plutitoare și alte felurite obstacole. Cei doi bărbați, după ce o goliseră de bagaje, o căraseră de cîteva ori pe o distanță de sute de iarzi, și ar fi putut s-o ridice chiar și un singur om. Potrivit părerii celor neinițiați, era lungă și prea lată pentru un canoe. Dar principalul defect era, de fapt, greutatea sa prea mică. O practică de cîteva ore îndreptă însă în mare măsură acest neajuns, Mabel și unchiul ei acomodîndu-se destul de bine cu mișcărilor luntrii, așa că putură să-și păstreze locurile

liniștiți ; nici greutatea suplimentară a celor trei călăuze nu-i puneă rezistența la o încercare deosebită, lățimea fundului ei curbat provocînd dislocarea unei cantități necesare de apă, fără a face barca să se afunde prea mult în fluviu. Bine construită, cu material lemnos de dimensiuni mici, legat cu curele, luntrea, deși atît de ușoară și cu un aspect modest, era probabil capabilă să transporte încă pe atîtea persoane cîte se aflau acum în ea.

Cap ședea pe o bancă joasă din mijloc, iar Marele-Șarpe, ingenuncheat aproape de el. Vîrf-de-Săgeată și soția lui ocupau locurile din fața acestora, indianul Tuscarora părăsindu-și postul obișnuit de la pupa. Mabel stătea într-o rină, pe bagajele ei, în spatele bătrînului marinar, în timp ce Călăuză și Eau-douce se aflau în picioare, unul la prora, și celălalt la pupa, fiecare vislind lung, puternic și fără zgomot. Vorbeau pe șoptite, fiindcă toți își dădeau seama că pe măsură ce se apropiau de fort și nu mai aveau ocrotirea pădurii, trebuiau să fie prevăzători.

Fluviul Oswego, pe parcursul acela, adînc, întunecat și nu prea lat, curgea liniștit și posomorît pe albia lui șerpuitoare, printre arborii ce-l străjuiau de sus, împiedicînd pe alocurea aproape cu totul lumina soarelui. Ici și colo, unii dintre uriașii pădurii, doborîți pe jumătate, se înclinaseră aproape orizontal pe suprafața lui, silindu-i pe călători să fie atenți mai tot drumul, să nu se lovească de crengi, ramurile cele mai de jos și mai scurte împreună cu frunzele lor fiind spălate de ape. Priveliștea de mai sus a fost admirabil zugrăvită de minunatul nostru poet, versurile epigraf de la începutul acestui capitol fiind scrise pe locurile acestea ; pămîntul îngrășat timp de secole de resturile ve-

getației și cafeniu din cauza humei, fluviul umflat, parcă gata să se reverse, și pădurea proaspătă și nemărginită se ofereau ochiului cu marea plasticitate realizată de pana lui Bryant, pentru desfătarea imaginației. Pe scurt, întregul peisaj se desprindea dintr-o natură bogată și binecuvîntată, neatinsă încă de mîna omului pentru a o supune folosinței și dorințelor lui, luxuriantă, primitivă, plină de promisiuni și de pitoresc, chiar și în starea aceasta de adîncă sălbăticie. Trebuie să mai spunem o dată că povestea noastră se petrecea pe la 1759, cu mult înainte ca exploatarea să fi împins către civilizație vreo parte a regiunii vestice a statului New York. În vremea aceea îndepărtată existau două mari căi de comunicație militară între regiunea nelocuită a coloniei New York și frontierele dinspre Canada — una de-a lungul lacurilor Champlain și George, și alta pe linia Mohawk, pădurea Creek, Oneida și riurile descrise mai înainte. De-a lungul acestor două linii de comunicații fuseseră amplasate posturi militare, deși între ultimul fort de la izvorul riului Mohawk și între vîrsarea lui Oswego exista un spațiu alb de o sută de mile, pe care Cap și Mabel îl parcurseseră în cea mai mare parte sub protecția lui Virf-de-Săgeată.

— Mi-e dor uneori de pace, zise Călăuză, ca să pot străbate pădurea, nu în căutarea unui dușman, ci doar vîinind animale sălbatice și pescuind. Ah, Doamne ! Cîte zile fericite n-am petrecut noi, eu și Marele-Șarpe de colo, de-a lungul fluviilor, trăind numai din vînat, somoni sau păstrăvi, fără să ne preocupe vreun Mingo sau vreun scalp ! Doresc uneori întoarcerea acelor zile binecuvîntate, fiindcă nu sînt făcut să-mi ucid semenii. Sînt convins

că fiica sergentului nu crede că aş fi un ticălos, căruia-i place să jignească natura omenească, nu-i așa ?

Spunînd aceste cuvinte, care păreau aproape o întrebare, Călăuză se uită îndărăt, şi, deşi chiar şi prietenului său celui mai părtinitor i-ar fi fost greu să afirme despre trăsăturile lui aspre şi arse de soare că ar fi frumoase, Mabel se gîndi că sînt atrăgătoare, datorită zîmbetului deschis şi sincerităţii care-i lumina chipul.

— Nu cred că tatăl meu ar fi putut trimite unul din ticăloşii despre care ai vorbit să-i călăuzească fata prin sălbăticiune, răspunse tînăra, zîmbind tot atît de deschis ca şi el.

— Nici vorbă, nici vorbă că n-ar fi făcut-o ; sergentul este un om sensibil ; am mărşăluit împreună de nenumărate ori şi am luptat adesea umăr la umăr, după cum spune el, deşi eu îmi păstrez totdeauna distanţa necesară ca să am mîinile libere cînd mă găsesc în apropierea vreunui francez sau a unui Mingo.

— Aşadar, eşti tînărul prieten despre care tatăl meu aminteşte atît de des în scrisorile sale ?

— „Tînărul“ lui prieten ? Sergentul are faţă de mine un avans de treizeci de ani ; da, e cu treizeci de ani mai în vîrstă şi tot pe atîta mai valoros.

— Dar probabil că nu în ochii unei fete, prietene Călăuză, interveni Cap, care-şi recăpătase umorul cînd văzuse apa curgînd din nou în jurul lui. De multe ori, cei treizeci de ani de care vorbeşti nu sînt priviţi de către o fată de nouăsprezece ani ca fiind un avantaj.

Mabel se înroşi, întorcîndu-şi faţa, pentru a se feri de privirea celor ce se găseau la prora, şi o întîlni pe aceea,

plină de admirație, a tinărului de la pupa. Ca o ultimă salvare, ochii ei vioi, de un albastru deschis, își căutără refugiul în apă. Chiar în clipa aceea, un zgomot înăbușit și dens, adus de un vînt ușor care abia încrețea apa, se prelinse pe drumul străbătut de copaci.

— Un sunet plăcut, zise Cap, atent, întocmai ca un cîine care aude un lătrat îndepărtat. Cred că sînt valurile care izbesc în malurile lacului vostru, nu-i așa ?

— Nu-i chiar așa, nu, răspunse Călăuză. E doar zgomotul făcut de riul ce se prăvălește peste stînci, la o jumătate de milă mai jos.

— E vreo cataractă pe fluviu ? întrebă Mabel, cu fața luminată de bujori și mai aprinși.

— La dracu', meștere Călăuză, și dumneata, domnule, hm, Eau-douce ! (Fiindcă începuse și el să-i spună lui Jasper așa, ca să se adapteze obiceiurilor de frontieră.) N-ar fi mai bine să cîrmești piroga mai pe lîngă țarm ? Cataractele astea, înainte de cădere, provoacă de obicei vîrtejuri și mai bine ai nimeri într-un Maelstrom¹, decît să pornești spre aceste pompe aspirante.

— Ai încredere în noi, ai încredere în noi, prietene Cap, răspunse Călăuză. E drept că nu sîntem decît marinari de apă dulce și în ceea ce mă privește, nici măcar dintre cei mai buni, nu, nici măcar din aceia, dar ne pricepem la rezezișuri, praguri și cataracte și, trecînd prin ele, ne vom strădui să nu ne dezmințim faima.

— Trecînd prin ele ?? exclamă Cap. La dracu', omule! Visezi cumva să treci printr-o cataractă în coaja asta de nucă ?

¹ Vîrtej foarte primejdios lîngă coasta Norvegiei.

— Bineînțeles, ăsta-i drumul nostru și e mult mai ușor să-l străbați decît să descarci piroga și să cari toate bagajele pe uscat, pe o distanță de o milă.

Mabel își întoarse privirea speriată spre tînărul de la prora pirogii, fiindcă tocmai în clipa aceea un alt muget al cascadei îi ajunsese la ureche adus de o nouă adiere de vînt și într-adevăr, acum, cînd se știa cauza care-l producea, părea înspăimîntător.

— Ne-am gîndit să lăsăm femeile și pe cei doi indieni pe țarm, zise calm Jasper, și noi, cei trei oameni albi, care sîntem toți obișnuiți cu apa, să conducem luntrea prin cataractă, fără primejdii, deoarece am străbătut-o de multe ori.

— Și ne-am bizuit pe dumneata, prietene marinar, să ne ajuți, adaugă Călăuză, făcîndu-i cu ochiul peste umăr lui Jasper, fiindcă ești obișnuit cu rostogolirea valurilor, și fără cineva care să țină balansul pirogii, toate găteliile fiicei sergentului ar putea fi smulse de șuvoaie și pierdute.

Cap era încurcat. Ideea de a străbate o cataractă i se părea, probabil, mai serioasă decît i s-ar fi părut cuiva cu totul neștiutor în materie de ambarcațiuni, deoarece cunoștea forța apei și slăbiciunea totală a omului față de furia ei. Totuși, din mîndrie, se revolta la gîndul de a părăsi barca, în vreme ce tovarășii lui se hotărîseră să rămînă în ea, plini de curaj și cu sînge rece. Independent de acest din urmă simțămînt și de firea sa, ca și de dîrzenia dobîndită prin trecerea atîtor primejdii, probabil că ar fi părăsit barca, dacă imaginea unor indieni scalpînd capul oamenilor nu l-ar fi înspăimîntat într-atît, încît să-l determine să socoată piroga ca un fel de sanctuar.

— Dar ce vom face cu Magnet ? întrebă el, dragostea pentru nepoată pricinuindu-i un nou scrupul. N-o putem lăsa pe uscat, dacă indienii dușmani se găsesc prin apropiere, nu-i așa ?

— N-avea grijă. Nici un Mingo nu se află de-a lungul malurilor, fiindcă acestea sînt locuri prea în văzul oamenilor pentru faptele lor drăcești, răspunse Călăuză, sigur de ce spune. Firea e fire, și aceea a indianului îl îndeamnă să se afle acolo unde te aștepți mai puțin. Să nu-ți fie frică de el pe o cale bătută, fiindcă dorința lui e să te surprindă nepregătit, și tribul ăsta de indieni își face o glorie din a te înșela într-un chip sau altul. Cîrmește spre mal, Eau-douce, s-o lăsăm pe uscat pe fiica sergentului, la capătul bușteanului acela de unde poate să ajungă la țarm fără să se ude.

Se făcu întocmai și toți, în afară de Călăuză și de cei doi marinari, părăsiră piroga în cîteva minute. Lăsînd la o parte mîndria sa profesională, Cap ar fi rămas bucuros cu cei care coborîseră din barcă, dar nu-i venea să-și arate slăbiciunea atît de deschis față de un marinar de apă dulce.

— Mărturisesc sincer, zise el, cînd cei debarcați se îndepărtară, că fapta aceasta se poate asemăna cu aceea de a merge cu barca prin păduri. Ca să treci printr-o cădere de apă nu e o treabă de marinar ; isprava asta o poate face și cel mai novice, ca și cel mai experimentat matroz.

— Nu, nu, să nu disprețuiești deloc cataractele de pe Oswego, interveni Călăuză, fiindcă, deși nu se asemuiesc cu Niagara sau Genesee, sau cu cele de la Cahoos și de pe

Glen, ori cu acelea din Canada, sînt destul de primejdioase pentru un începător. S-o lăsăm pe fiica sergentului să stea pe stîncă de colo, să vadă cum noi, niște ignoranți oameni ai pădurii, vom trece peste un obstacol pe care nu-l putem străbate pe dedesubt. Acum, Eau-douce, fii cu ochii în patru și cu mîna sigură, fiindcă totul depinde de tine, după cum se vede, neputîndu-ne bizui pe meșterul Cap decît ca pe un pasager.

Cînd tăcu, piroga se afla departe de mal și Mabel se îndreptase grăbită și tremurînd spre stîncă ce i se arăta-se, vorbindu-i însoțitoarei sale despre primejdia înfruntată fără nici un rost de unchiul ei, cu ochii ațintiți pe silueta suplă și viguroasă a lui Eau-douce, care, stînd în picioare la pupa, conducea ușoara ambarcațiune. Ajungînd însă într-un loc de unde putea să vadă bine cascada, scoase, fără voia ei, un țipăt înăbușit, acoperindu-și ochii cu mîna. Apoi îi desohise din nou, și fata aceasta curajoasă rămase încremenită ca o statuie, uitîndu-se aproape fără să respire la ceea ce se petrecea. Cei doi indieni ședeau indiferenți pe un buștean, abia uitîndu-se spre fluviu, în timp ce soția lui Virf-de-Săgeată se apropie de Mabel, urmărind mișcările pirogii cu interesul pe care l-ar avea un copil privind salturile unui acrobat.

Cînd barca intră pe firul curentului, Călăuză în-genunche, vîslind mereu, acum mai ușor, sincronizîndu-și eforturile cu ale însoțitorului său. Jasper, tot în picioare, își ațintise privirile asupra unui punct situat dincolo de cataractă, cu intenția vizibilă de a găsi un loc potrivit de trecere.

— Mai spre apus, băiete, mai spre apus, murmură Călăuză, spre locul unde se vede apa spumegînd. Pune pe aceeași linie vîrfurile stejarului uscat cu tulpina copacului rupt.

Eau-douce nu răspunse, fiindcă piroga se găsea în mijlocul fluviului, cu vîrfurile spre cascadă și-și accelera înaintarea, purtată de viteza sporită a curentului. În clipa aceea, Cap ar fi renunțat bucuros la orice pretenție de glorie datorită acestei isprăvi, numai să se vadă iar în siguranță, pe mal. Auzi mugetul apei, asemănător unui tunet, din ce în ce mai clar și mai puternic, dinainte-i apărură o linie tăind pădurea din josul cascadei, și apa verde și minioasă părea să se întindă de-a lungul ei și să strălucească, de parcă particulele sale erau pe punctul de a-și pierde coeziunea.

— Lasă cîrma liberă... lasă cîrma liberă, omule ! exclamă Cap, nemaiputîndu-și stăpîni neliniștea, pe măsură ce piroga se apropia de marginea cascadei.

— Păi, e liberă și destul de sigură, zise Călăuză, aruncînd o privire în spate, cu rîsul lui tăcut și vesel. Mergem liber în jos, desigur ! Lasă pupa să salte, băiatule, și mai sus cu pupa !

Restul trecu întocmai ca o palmă de vînt. Eau-douce cîrmi cît trebuia cu lopata lui, piroga intră pe canal, și pentru cîteva secunde Cap avu senzația că ajunsese într-o căldare. Simți prora pirogii ridicîndu-se, văzu apa scurgîndu-se nebunește, furioasă și spumegînd, pe lîngă el, se temu cînd simți construcția ușoară în care plutea săltînd ca o coajă de ou, apoi, spre marea lui bucurie și surpriză, își dădu seama că piroga aluneca pe un bazin de apă li-

niștită, sub cascadă, mulțumită lopătării pline de siguranță a lui Jasper.

Călăuză se ridică de jos, rizînd mereu, și luînd o lingură de corn și o cutie de tablă, începu să măsoare cu atenție apa care intrase în barcă în timpul trecerii.

— Paisprezece linguri, Eau-douce, paisprezece linguri pline. M-aș fi așteptat, crede-mă, să cobori luînd apă numai cît zece linguri !

— Meșterul Cap s-a înclinat prea mult cînd eram în amonte de cataractă, răspunse Jasper serios, din cauza asta mi-a fost greu să stăpînesc piroga.

— S-ar putea să ai dreptate ; fără îndoială că-i așa, dacă spui tu, dar eu te credeam în stare să treci prin cataractă numai cu zece linguri de apă în barcă.

Cap tuși zgotos, își pipăi coada, să se încredințeze că era la locul ei, apoi se uită în spate, să vadă primejdia prin care trecuse. Cum o ocoliseră, e ușor de spus... Cele mai multe riuri cad drept în jos de la o înălțime de zece-douăsprezece picioare. Dar spre centru, curentul puternic erodează atît de mult stîncă, încît lasă apei posibilitatea să se scurgă printr-o trecere îngustă, într-un unghi cam de patruzeci-patruzeci și cinci de grade. Piroga alunecase pe drumul acesta în pantă abruptă, printre rămășițele de stînci mîncate de vârtejuri, spumă și de izbiturile furioase ale apei, despre care un ochi neexperimentat putea crede că vor distruge neapărat un obiect atît de fragil ca barca lor. Însă tocmai greutatea redusă a luntrei îi înlesnise coborîrea, deoarece, purtată pe crestele valurilor și condusă de un om cu privire sigură și braț musculos, trecuse ca o pană de pe o grămadă de spumă pe alta, abia umezin-

du-și laturile lucioase. Trebuia să te ferești de câteva stinci, să păstrezi neschimbată o anumită direcție, restul fiind făcut de năprasnicul curent de apă¹.

Dacă am spune că marinarul Cap era uimit, nu am dezvălui decît jumătate din adevăratele lui simțăminte. Trecuse printr-o teamă plină de respect, fiindcă admirația sa pentru îndrăzneala isprăvii fusese mărită pe spaima de stinci pe care o au cei mai mulți dintre marinari. Dar nu era încă dispus să-și exprime deschis simțămintele, de teamă să nu aducă prea mari laude apei dulci ori navigației din cuprinsul lacurilor de pe uscat și, dregîndu-și vocea cu tusea amintită mai sus, își dezlegă numaidecît limba, și vorbe cu tonul său obișnuit de superioritate.

— Eu nu zic că nu cunoști canalul, meștere Eau-douce, și, la urma urmei, cunoașterea canalului în locul acesta e elementul principal. Am avut timonieri pe vasele mele, care ar fi putut să coboare și ei prin cataractă, dacă ar fi cunoscut canalul.

— Nu-i destul să cunoști canalul, prietene marinar, zise Călăuză, mai e nevoie și de nervi tari, și de iscusință pentru a păstra echilibrul pirogii și a te feri de stinci. Nu găsești în întreaga regiune un alt navigator care să poată coborî fluviul Oswego în toată siguranța ca Eau-douce, deși din cînd în cînd mai izbutește și altul s-o face. Eu nu izbîndesc decît dacă mă ajută providența, și numai în-deminarea lui Jasper și ochiul lui îmi dau siguranța că n-o să mă duc la fund. La urma urmei, paisprezece linguri

¹ Pentru ca cititorul să nu creadă că e vorba de închipuire, autorul adaugă că a aflat despre o piesă de artilerie, calibrul 32, care a fost trecută prin această cascadă în perfectă siguranță.

de apă nu e prea mult, cu toate că aş fi vrut să nu fi fost mai mult de zece, avînd în vedere că ne privea şi fiica sergentului.

— Totuşi, dumneata ai condus piroga, dumneata i-ai spus încotro s-o îndrepte şi cum s-o cîrmească !

— Slăbiciune omenească, meştere marină ; asta, datorită în parte firii omului alb. Dacă Marele-Şarpe de colo ar fi fost în barcă, n-ar fi suflat o vorbă şi nu ar fi dezvăluit nici unul din gîndurile sale. Un indian ştie să-şi ţină gura, însă noi, oamenii albi, ne închipuim întotdeauna că sîntem mai înţelepţi decît semenii noştri. O să-mi vindec eu repede slăbiciunea aceasta, dar am totuşi nevoie de timp ca să scot din rădăcină copacul care creşte în mine de mai mult de treizeci de ani.

— Nu mi se pare că e cine ştie ce ispravă, domnule, ba nici nu mi se pare a fi o ispravă, ca să vorbesc sincer. E doar ca o simplă stropitură cînd treci pe sub podul Londrei, cum fac zilnic sute de persoane, ba, adesea, chiar şi cele mai simandicoase doamne din ţară. Maiestatea sa regele a trecut pe sub pod cu propria sa persoană regală.

— Ei bine, eu nu-mi doresc doamne simandicoase ori maiestăţi regale (Dumnezeu să le binecuvînteze !) în piroga mea, cînd trec prin cataracte ; fiindcă este de ajuns să nu cumpăneşti la timpul potrivit lăţimea bărcii, ca să te scufunzi. Eau-douce, va trebui să-l trecem pe căpnatul sergentului şi prin cascada Niagarei, ca să-i arătăm ce sîntem în stare, noi, grănicerii de aici !

— La dracu, meştere Călăuză, cred că glumeşti ! Pentru că ar fi cu neputinţă ca o pirogă din scoarţă de copac să treacă prin cataracta aceea năprasnică !

— Niciodată n-ai greșit mai tare ca acum, meștere Cap. Nimic nu este mai ușor ; am văzut cu proprii mei ochi multe pirogi trecînd prin ea, și dacă vom trăi, îți voi dovedi că isprava se poate face. În ceea ce mă privește, cred că și cea mai mare navă care a navigat vreodată pe ocean ar putea trece prin cataractă, dacă intră în curent.

Cap nu-l văzu pe Călăuză făcîndu-i cu ochiul lui Eau-douce și amuți pentru cîteva minute, fiindcă, sincer vorbind, nu bănuise că s-ar putea trece într-adevăr prin cascada Niagara, oricît de realizabilă i s-ar părea isprava aceasta cuiva care ar merge în sensul curentului, dar își zise, după o mai îndelungă chibzuință, că imposibil e doar s-o treci în sens invers.

Între timp, ajunseră la locul unde Jasper își lăsase propria lui luntre ascunsă în tufișuri și se reîmbarcară cu toții : Cap, Jasper și nepoata lui într-o barcă, iar Călăuză, Virf-de-Săgeată și soția acestuia în cealaltă. Mohicanul coborîse și el pe malul riului, pe uscat, căutînd cu atenție și cu iscusința rasei sale să descopere vreo urmă a dușmanului.

Obrajii fetei sergentului își căpătară din nou roșeața lor obișnuită numai după ce piroga intră iar în mijlocul curentului, unde înainta repede, ajutată din cînd în cînd de visla lui Jasper. Ea asistase la trecerea prin cataractă cu o spaimă care o amuțise, însă aceasta nu fusese în stare să-i înăbușe admirația pentru dirzenia tinărului de la cirna bărcii. Într-adevăr, un om mai puțin ager și perspicace ar fi fost înșelat de sîngele rece și nepăsarea cu care Eau-douce făcuse isprava asta atît de iscusită. Stătuse neclintit

în picioare, fără să se îngrijoreze de cît de adînc se afunda piroga în apă, și cei ce se aflau pe țărm își dădeau seama că numai datorită intervențiilor sale pline de pricepere și forță la timpul potrivit, barca nu se sfărîmase de stîncile cafenii deasupra cărora apa țîșnea ca din fîntîni arteziene, ba dezgolindu-le, ba acoperindu-le cu un strat subțire și transparent, de parcă jocul apei era condus de un mecanism. Graiul nu poate exprima totdeauna tot ceea ce prinde privirea, dar Mabel văzuse destule, în ciuda acelor clipe de spaimă, pentru ca imaginea pirogii în coborîre să se împletească definitiv în mintea sa cu aceea a neclintitului ei cîrmaci.

În sinea sa acceptă simțămîntul acela insinuant, care o leagă pe femeie cu atîta putere de bărbat, de îndată ce pricepe că alături de el e mai ferită de primejdii, și de cînd părăsise fortul Stanwix se simți pentru prima oară absolut în largul ei pe scoarța fragilă de copac în care călătorea. Deoarece piroga cealaltă se menținea aproape de luntrea ei și Călăuză se afla alături de dînsa, Mabel vorbea mai mult cu el decît cu Jasper ; acesta din urmă scotea rar cite un cuvînt, deschizînd gura numai cînd i se adresa careva, foarte atent la conducerea propriei sale bărci, lucru care i s-ar fi părut ciudat cuiva care-i cunoștea firea degajată și prietenoasă, dacă ar fi fost de față și ar fi luat aminte la tot ce se petrece.

— Cunoaștem prea bine firea femeii, ca să ne fi gîndit s-o trecem pe fiica sergentului prin cataractă, zise Călăuză, privind-o pe Mabel, în timp ce se adresa unchiului ei, deși știu cîteva femei în această regiune care n-ar șovăi o clipă să facă asta.

— Mabel este sensibilă, ca și maică-sa, răspunse Cap. Și e foarte bine, prietene, că ai ținut seama de slăbiciunea ei. Gindește-te că nu a călătorit niciodată pe mare.

— Nu, nu, mi-a fost destul de ușor să-mi dau seama de asta datorită curajului de care ai dat dumneata dovadă, fiindcă oricine putea observa cât de puțin ți-a păsat de trecerea prin cascadă ! Am străbătut odată o cataractă cu un novice, dar când a intrat în viltoarea ei, a sărit pur și simplu din barcă și cred că-ți închipui ce-a pățit !

— Ce s-a întâmplat cu sărmanul om ? întrebă Cap, fără să suspecteze comportarea atât de seacă, totuși atât de naturală a celui alt, despre care altcineva mai puțin redus decît bătrînul marinar și-ar fi dat foarte ușor seama că e lipsită de sinceritate. Numai cine a trecut prin cataractă știe ce să creadă despre el.

— Era un sărman novice, după cum spui dumneata, și un biet om de graniță, cu toate astea se grozăvea cu priceperea lui, socotindu-ne pe noi, ceilalți, niște ignoranți. Ce s-a întâmplat cu el ? S-a prăvălit în viltoare, dus de cascadă, cum s-ar prăvăli o tribună sau un fort luat de ape.

— N-ar fi trebuit să sară din barcă, îl întrerupse Jasper, zîbind, deși era evident mai înclinat decît prietenul lui să încheie discuția cu trecerea prin cascadă.

— Băiatul are dreptate, adăugă Călăuză, întorcîndu-se rîzînd spre Mabel, în timp ce pirogile aproape se atingeau. Nici vorbă că are dreptate. Dar dumneata nu ne-ai spus ce crezi despre saltul pe care l-am făcut !

— A fost primejdios și plin de curaj, răspunse fata. Privindu-l, aș fi vrut să nu fi fost încercat niciodată ; dar

acum, după ce pericolul a trecut, pot spune că admir îndrăzneala și fermitatea cu care a fost înfăptuit.

— Să nu crezi cumva că am făcut asta ca să ne grozăvim în fața femeilor ! Unui tânăr poate că-i place să câștige stima celui de vîrsta sa prin astfel de isprăvi care apar ca lăudabile și temerare, dar nici Eau-douce și nici eu nu facem parte dintre aceștia. Firea mea, deși poate că Marele-Șarpe ar putea fi un martor mai de preț în privința asta decît vorbele mele, are cîteva slăbiciuni, dar sînt un om dintr-o bucată și nu aș fi în stare să mă las stăpînit de o astfel de deșertăciune cînd mă aflu la datorie. Iar în ceea ce-l privește pe Jasper, ar fi mai bucuros să treacă prin cataractele fluviului Oswego fără nici un spectator, decît privit de sute de ochi. Îl cunosc bine pe flăcău datorită îndelungatelor noastre legături și sînt convins că nu este nici lăudăros, nici fanfaron.

Mabel îl răsplăti cu un zimbet, care-l făcu pe Călăuză să-și țină piroga mai multă vreme lîngă cealaltă, fiindcă tinerețea ca și frumusețea erau atît de rare pentru el, om al granițelor îndepărtate, incît chiar și cele mai ascunse și refulate simțăminte ale acestui cutreierător de păduri erau sensibil atinse de neasemuita dragălășenie a fetei.

— Ne-am străduit din răputeri să izbîndim, continuă Călăuză. Dacă am fi transportat piroga pe uscat, am fi pierdut timp și nimic nu este mai prețios decît timpul cînd te temi de indienii Mingo.

— Dar acum nu prea mai avem de ce să ne temem ! Luntrele înaintează repede și, după cum ne-ai spus, în două ore vom ajunge la fort.

— I-ar trebui prea multă viclenie unui indian, ca să se poată atinge chiar și numai de un singur fir de păr din căpșorul dumitale drăgălaș, fiindcă toți i-am făgăduit sergentului și cred că în foarte mare măsură și dumitale, să te ducem la fort în siguranță și nevătămată. Hei ! Ia uită-te, Eau-douce, oare ce se vede colo, în cotul ăla de jos, de sub tufișuri ? Cine e pe stîncă ?

— Marele-Șarpe, dragă Călăuză, și ne face niște semne pe care nu le înțeleg.

— Nici vorbă, e Marele-Șarpe tot atît de sigur pe cît sînt eu un om alb, și ne face semn să ne apropiem de mal. Se întîmplă ceva, fiindcă un om hotărit și dîrz ca el nu s-ar frămînta așa fără rost. Curaj ! O să dăm piept bărbătește cu uneltirile drăcești și așa cum se cuvine s-o facă niște albi cu însușirile noastre. Ehe ! O laudă n-a adus niciodată vreun folos ; abia am început să ridic în slavă siguranța noastră și uite că și vine o primejdie să mă dezmință !

*Arta, voind nespus de mult să-ntreacă
 Natura, își rînduiește din toate fără greș
 O odăiță plină de iederă buiacă,
 Imbrățișînd un proaspăt măcieș.*

Spenser

Mai jos de cataracte, fluviul Oswego curge mai repede și mai inegal decît înaintea lor. Pe ici, pe colo, riul își continuă drumul cu liniștea apei adînci, formînd mai multe bancuri de nisip și repezișuri, și în vremea aceea îndepărtată, cînd natura un fusese încă atinsă de mîna omului, pe alocuri trecerea nu era lipsită cu totul de primejdii. Îndeobște, luntrașul nu trebuia să se străduie prea tare, în afară de cazul cînd trecea prin porțiuni în care puterea curentului și stîncile cereau o mare atenție ; cînd într-adevăr nu aveai nevoie numai de încordare, ci și de singe rece, promptitudine și forța brațelor, ca să ocolești pericolele. Mohicanul cunoștea toate astea și alesese cu bună știință un loc unde riul curgea liniștit, ca să întîmpine pirogile și să le transmită comunicarea fără nici un pericol pentru cei cu care voia să vorbească.

De îndată ce Călăuză îl recunosc pe prietenul său indian, își îndreptă piroga, vislînd puternic, spre mal, făcîndu-i semn lui Jasper să-l urmeze. Într-o clipă, cele două bărci se abătură din mijlocul riului, intrînd sub tușișurile suspendate deasupra apei, într-o tăcere adîncă,

unii, din cauza alarmei, ceilalți, din prudența care ajunsesese a doua lor natură. Când călătorii se apropiară de indian, acesta le făcu semn să oprească ; apoi el și Călăuză avură o convorbire scurtă dar serioasă în limba indienilor Delawar.

— Șeful nu este învățat să descopere dușmani acolo unde nu sînt, îi spuse albul prietenului său cu pielea roșie. De ce ne-a oprit ?

— Indienii Mingo cutreieră pădurea.

— Am cam bănuț eu asta în ultimele două zile. De unde știe șeful ?

Mohicanul arată calm gîtul unei pipe de piatră.

— Se afla pe o urmă proaspătă de pași, care duce spre garnizoană (așa se numeau de obicei pe granița aceea forturile militare ocupate sau nu de armată).

— Ar putea să fie și a unui soldat. Mulți dintre ei fumează cu pipe de piei-roșii.

— Ia privește, zise Marele-Șarpe, întinzînd spre acesta obiectul găsit, ca să-l vadă mai bine.

Găvanul de piatră poroasă al pipei fusese sculptat cu migală și mare pricepere. La mijloc se afla o cruce mică, latină, gravată cu o exactitate riguroasă și o semnificație clară.

— Asta ne prezice atacuri drăcești și mișelii, adăugă Călăuză, cuprins de groaza pe care o inspira simbolul acela sfînt, ce se răspîndise în lungul și-n latul țării, groază ce se împletea atît de mult cu prejudecățile locului, încît datorită ei, oamenii erau confunđați cu lucrurile, lăsînd urme destul de adînci în conștiința comunității, ca să fie descoperite și acum.

— Nici un indian, continuă el, nu ar grava semnul ăsta pe pipa sa, dacă n-ar fi corupt de preoții vicleni din Canada ! Și aş putea să jur că netrebnicul, ori de câte ori își pune în gând să abuzeze de buna-credință a unui naiv sau să facă vreo ticăloșie, se roagă la semnul acesta. Pare să fi fost folosită de curind, nu-i așa, Chingachook ?

— Cînd am găsit-o, tutunul ardea încă.

— Sintem strîns înconjurați, șefule. Unde era urma ?

Mohicanul arată spre un loc la o depărtare de cel mult o sută de iarzi de ei.

Situația părea foarte serioasă, și cele două călăuze vorbiră cîteva minute deoparte, în timp ce urcau pe mal, îndreptîndu-se către locul suspect și cercetînd urmele cu cea mai mare atenție. După un sfert de oră de cercetări, albul se întoarse îndărăt, și indianul dispăru în pădure.

În mod obișnuit, pe obrazul lui Călăuză citeai o expresie plină de simplitate, integritate și sinceritate, împletită cu încredere în propriile-i forțe, care inspira mai totdeauna mult curaj celor ce se aflau sub protecția sa ; dar acum, umbra de îngrijorare de pe chipul lui cinstit surprinse întregul grup.

— Ce se petrece, meștere Călăuză ? întrebă Cap, dînd vocii sale, de obicei sonoră, adîncă și sigură, inflexiuni pline de prudență, ce se potriveau mai bine cu primejdiile acestor locuri sălbatice — s-a furișat inamicul între noi și port ?

— Ce vrei să spui ?

— Oare unii dintre bătrînii boiți să fi ajuns la portul către care mergem, nădăjduind să ne taie intrarea ?

— S-ar putea să ai dreptate, prietene Cap, dar nu pricep prea bine vorbele dumitale, și în clipe grele, cu cit cineva vorbește o limbă mai simplă, cu atât mai lesne îl înțelegi. N-am idee de porturi și ancore, dar s-a descoperit urma unor îndrăciți indieni Mingo la vreo sută de iarzi de aici și este tot atât de proaspătă ca vînatul încă nesărat. Dacă pe acolo a trecut unul din diavolii aceștia furioși, se poate să fi trecut și o duzină, și ceea ce este și mai rău, au coborît spre garnizoană, și acum nimeni nu va putea străbate luminișul din jurul ei fără să fie descoperit de ochii lor ageri și ciuruit de gloanțe.

— Dar din fort nu se poate trage o salvă, să curețe totul în jurul lui cît vezi cu ochii ?

— Nu, forturile de aici nu se aseamănă cu cele din apropierea așezărilor omenști și nu au decît două sau trei tunuri ușoare la gura riului ; iar salvele de tunuri împotriva unei duzini de indieni Mingo ascunși în pădure după trunchiurile copacilor nu ar însemna decît pulbere irosită zadarnic. Nu avem decît un singur drum, și e foarte frumos. Ne-am oprit aici cu bună știință, cele două pirogi ale noastre fiind ascunse de malul înalt și de tufișuri pentru oricine în afară de vreo iscoadă care s-ar afla chiar pe malul opus. Așa că aici putem poposi fără prea mare teamă. Dar cum să-i hotărîm pe acești diavoli înverșunați să pornească iar în susul riului ? Aha... am găsit, și dacă ceea ce vom întreprinde nu ne va fi de folos, nici rău nu poate face. Jasper, vezi castanul de colo, cu virful rotund, de la ultimul cot, pe aceeași parte a fluviului pe care ne găsim și noi ?

— Cel din apropierea pinului prăbușit ?

— Intocmai. Ia-ți cremenea și iasca, tirăște-te de-a lungul malului și aprinde acolo un foc; poate că fumul fi va atrage în susul râului. În vremea asta, noi vom coborî cu luntrele încet, dincolo de locul acela de sub el, și ne aciuăm în alt adăpost. Sînt destule tufișuri și astfel de adăposturi se găsesc ușor în regiunea asta, după cum o dovedesc toate ambuscadele.

— Bine, zise Jasper, sărind pe mal. În zece minute voi aprinde focul.

— Și, Eau-douce, ai grijă de fă-l cu mult lemn umed, șopti de data asta celălalt, rîzînd din toată inima în felul său tăcut. Cînd e nevoie de fum, apa te ajută să-l faci gros.

Tinărul, care-și dădea prea bine seama de importanța însărcinării sale ca să mai întîrzie fără rost, se îndepărtă imediat, croindu-și repede drum spre punctul indicat. Slaba încercare a lui Mabel de a atrage atenția asupra primejdiei la care se expunea Jasper nu fu luată în seamă, și ceilalți se pregătiră numaidecît să schimbe poziția ușor de observat din locul unde marinarul trebuia să aprindă focul. Schimbarea nu trebuia făcută în grabă, așa că scoborîră pe îndelete și cu mare luare-aminte. Canoele se îndepărtară de tufișuri, apoi porniră în sensul curentului, pînă cînd ajunseră la un loc de unde castanul la poalele căruia Jasper trebuia să aprindă focul nu se mai vedea, și se opriră, uitîndu-se în direcția celui ce înfrunta primejdia.

— Uite fumul! exclamă Călăuză, cînd un curent de aer smulse un mic rotocol de aburi albi de pe uscat, care se ridică deasupra albiei râului. O cremene bună și o bucată de oțel aprind repede o grămadă de frunze! Nădăj-

duiesc că Eau-douce nu va uita de lemnele umede, acum, când ne pot fi atât de folositoare.

— Prea mult fum... prea mult violenție, zise Virf-de-Săgeată, laconic.

— Ai avea foarte mare dreptate, Tuscarora, dacă indienii Mingo n-ar ști că se află soldați prin apropiere ; or, aceștia se gîndesc de obicei mai degrabă la cina lor cînd fac un popas, decît la primejdie și la înțelepciune. Nu, nu, lasă băiatul să adune bușteni care să scoată mult fum ; se va crede că fumul e provocat de un foc făcut de un scoțian naiv sau de un irlandez nătărău, care se gîndesc mai mult la cartofii și fulgii lor de ovăz decît la capcanele sau flintele indienilor.

— Totuși, după cîte am auzit în oraș, se pare că soldații de la această frontieră s-au învățat cu toate șiretlicurile dușmanilor, spuse Mabel, și au ajuns aproape tot atât de violenți ca pieile-roșii.

— Nu-i chiar așa. Din experiență ei nu învață decît foarte puțin și fac exerciții de întoarceri la dreapta și la stînga, se desfășoară în formații de pluton și de batalion aici, în pădure, de parc-ar fi la paradă în țara lor, de care vorbesc cu atîta plăcere. O piele-roșie are mai multă violenție în el decît un regiment întreg venit din cealaltă parte a oceanului... vreau să spun un fel de violenție a pădurii. Aha, uite că fumul se ridică din belșug și n-ar fi rău să ne căutăm un alt adăpost. Flăcăul a turnat pe focul lui toată apa riului și nu m-ar mira dacă indienii Mingo ar crede că din fort a ieșit un regiment întreg.

În timp ce vorbea, Călăuză scoase piroga din desișul de crengi și cotul riului ascunse în cîteva minute de privirea

lor și copacul, și fumul. Din fericire, la numai câțiva iarzi mai departe dădură de o buclă a țărmului, în care cele două canoe intrară vislind.

Un loc mai bun decât acesta nu ar fi putut găsi pentru ceea ce urmăreau. Crengile dese atârnav deasupra apei, alcătuind o adevărată boltă de frunze. În partea dinspre uscat a acestui golf micuț se afla o plajă îngustă, cu pietriș, unde o mare parte a grupului coborî pe uscat, ca să aibă un loc mai comod de odihnă, care putea fi observat doar dintr-un singur punct al riului. Dar chiar și de acolo pericolul de a fi descoperiți părea destul de mic, deoarece desișul era mai de nepătruns, și terenul din spatele lor atât de umed și mlăștinos, încît treceai greu prin el.

— Acum avem un adăpost sigur, zise Călăuză, după ce examinează atent poziția locului — dar poate că ar fi mai bine să-l facem și mai sigur. Meștere Cap, nu-ți cer decât să taci, și în timp ce eu și indianul Tuscarora vom lua măsuri pentru a preîntîmpina orice primejdie, să nu folosești nimic din ceea ce poate ai învățat pe mare.

După aceea, Călăuză și indianul intrară în tufișurile din apropiere și începură să taie, cu mare grijă, să nu facă vreun zgomot, ramuri groase de copaci și hățiş. Capetele retezate ale acestor arbuști — fiindcă asta erau în realitate — le înfipseră apoi în noroi, în jurul luntrelor, adîncimea apei fiind foarte mică, și după zece minute între ei și punctul de unde puteau fi zăriți se ridică un adevărat paravan. Cei doi dovediră o mare ingeniozitate și iuțeală în întocmirea acestei lucrări simple, ajutați mult de forma naturală a malului, de sinuozitatea lui, de mica adîncime a apei, precum și de felul în care tufișurile încîlcite înain-

tau pînă în rîu. Călăuză avusese istețimea să caute crengi cu tulpina curbă, pe care le găseai chiar într-un astfel de loc și, tăindu-le la o anumită distanță sub curbură, pe care o plasa așa încît să atingă apa, acest arbust artificial nu făcea impresia să fi crescut din apă, ceea ce putea stîrni fără îndoială bănuieli; cineva în trecere putea, văzîndu-le, să presupună că tufișurile crescuseră orizontal de pe malul rîului și numai după aceea se îndreptaseră în sus, spre lumină. Într-un cuvînt, adăpostul era conceput cu atîta istețime și pregătit cu atîta îndemînare, încît numai un om foarte bănuitor ar fi descoperit că locul acesta era un ascunziș improvizat.

— Asta e cel mai bun adăpost pe care l-am avut vreodată, spuse Călăuză, cu risul său tăcut, după ce-l privi de afară. Frunzele copacilor noștri se împletesc cu tufișurile de deasupra capetelor, și nici pictorul care-a fost de curînd în garnizoană n-ar fi în stare să spună care se datoresc providenței și care nouă. Aha! Uite-l și pe Eau-douce care, ca un băiat prevăzător ce e, merge prin apă, ca să-și ascundă urma pașilor. Acum vom vedea curînd dacă adăpostul nostru e bun sau nu de ceva.

Într-adevăr, Jasper se întorsese de la locul misiunii sale, mergînd pe mal, și cînd nu găsi bărcile, presupuse numaidecît că acestea coborîseră după cotul următor al rîului, pentru ca să nu mai fie descoperite de la locul unde el aprinsese focul. Prudența îl făcu să-și continue drumul prin apă, ca să dispară orice legătură între urmele lăsate pe mal de ceilalți din grup și locul din josul rîului unde credea că se refugiaseră. Dacă indienii canadieni, întorcîndu-se pe propria lor pistă, descopereau urmele lui Călăuză și ale

Marelui-Șarpe în sus și în jos, spre fluviu, în locul acela ele se pierdeau, fiindcă apa nu lasă nici un fel de urmă.

Tinărul se îndreptase, prin urmare, prin riu, cu apa pînă la genunchi, spre locul acela, și acum putea fi văzut croindu-și drum încet, de-a lungul malului, și căutînd curios ascunzișul canoelor.

Cei din tufiș puteau să se uite afară prin multe locuri, printre frunze, dar cel ce se afla la o cît de mică distanță nu putea vedea nimic. Chiar dacă cineva ar fi dibuit în-tîmplător vreo deschizătură, malul și umbrele de dincolo de el nu i-ar fi îngăduit să deosebească atît de bine formele și contururile, ca să-i poată descoperi. Cei care-l urmăreau din adăpostul lor, stînd în bărci, își dădură seama că Jasper nu bănuia nici pe departe unde-i ascunsese Călăuză. După ce trecu mult de cotul rîului și nu mai putea fi văzut de la punctul unde aprinsese focul, tinărul se opri și începu să examineze malul, hotărît și foarte atent. Mai merse opt sau zece pași, apoi se opri iar să cerceteze locurile. Pe porțiunea aceasta, apa fiind mult mai adîncă, pășea pe mal, ca să înainteze mai ușor, și la un moment dat ajunsese atît de aproape de plantația artificială, încît ar fi putut-o atinge cu mina. Cu toate astea, nu descoperi nimic și trecu mai departe, dar Călăuză, dînd de o parte și de alta două crengi, îl strigă încet să intre în adăpost.

— Merge destul de bine, zise Călăuză rîzînd, deși o piele-roșie are un ochi mai ager și mai iscoditor decît un alb. Aș face prinsoare cu fiica sergentului, aici de față, pe un corn de pulbere contra un cordon de *wampum*¹ pentru

¹ Șirag de scoicl. •

talie ei, că tot regimentul tatălui său s-ar perinda pe lângă ambuscada asta fără s-o descopere ! Dar dacă indienii Mingo ar intra în albia râului și ar ajunge în locul pe unde a trecut Jasper, mă tem că și-ar da seama ce e cu plantația noastră și ne-ar găsi. Însă uitându-se încoace de pe celălalt mal, se vor lăsa înșelați, și asta ne va prinde bine.

— Dar nu crezi, meștere Călăuză, spuse Cap, că cel mai înțelept lucru ar fi, la urma urmei, să pornim numai-decît la drum și să navigăm cu mare viteză în josul râului, cînd vom fi siguri că ticăloșii se află în urma noastră ? Noi, marinarii, zicem că o urmărire la pupa e o urmărire lungă.

— Atîta vreme cît o avem printre noi pe drăgălașa fiică a sergentului, nu ne mișcăm din locul ăsta pînă ce nu ne spune Marele-Șarpe, chiar de ni s-ar da tot praful de pușcă din magazia fortului la care mergem. Asta ar duce fără cea mai mică îndoială doar la captivitate sau moarte. Dacă o tină răcăprioară cum e fecioara din grija noastră ar putea să străbată pădurea ca un cerb bătrîn, am putea să părăsim într-adevăr pirogile și, după un ocol, să ajungem la garnizoană înainte de revărsatul zorilor.

— Atunci să facem așa, adăugă Mabel, ridicîndu-se repede în picioare, însuflețită de o nouă energie. Sînt tină ră, vîioaie și obișnuită cu drumurile lungi ; doar îl însoțeam fără să mă simt obosită pe dragul meu unchi în plimbările sale. Nu vreau să fiu privită de nimeni ca o piedică. Și nu pot primi ca viața voastră să fie pusă în primejdie din cauza mea.

— Nu, nu, drăguță fată, nu te privim ca pe o piedică ; am fi gata să înfruntăm o primejdie chiar de două ori mai

mare, că să vă facem un serviciu, dumitale și cinstitului sergent. Nu-i așa, Eau-douce ?

— Ca să-i facem un serviciu ! răspunse Jasper cu înflăcărare. Nici o putere din lume nu m-ar putea hotărî s-o părăsesc pe Mabel Dunham înainte de a o vedea în deplină siguranță în brațele tatălui ei.

— Bine-ai spus, flăcăule ; cuvînt brav și cinstit ; mă alătur simțămîntelor tale din adîncul inimii și cu tăria brațului. Nu, nu, dumneata nu ești prima femeie pe care am călăuzit-o pe meleagurile astea sălbatice, și în afară de un singur caz, nu s-a întîmplat niciodată nimic. Fără îndoială că atunci a fost o zi fără noroc, dar probabil că asta nu se va mai repeta.

Privindu-i pe cei doi protectori ai ei, ochii frumoși ai fetei se umplură de lacrimi și punîndu-și cu spontaneitate cite o mîină în miinile lor, începu să vorbească emoționată :

— N-am nici un drept să pretind să vă primejduiți viața din cauza mea. Eu și tatăl meu vă vom mulțumi. Dumnezeu vă va răsplăti, dar nu are rost să vă supuneți unor pericole inutile. Pot să merg distanțe mari ; am străbătut adesea mile întregi, împinsă numai de propria-mi fantezie ; așa că de ce să nu-mi încerc forțele acum, cînd e vorba de viața mea, și cu atît mai mult de prețioasa voastră viață ?

— E o adevărată porumbiță, și atît de atrăgătoare, Jasper ! zise Călăuză, care nu dădu drumul mîinii fetei, pînă cînd ea nu socoti, cu simplitatea ei plină de modestie, că venise vremea s-o retragă. Noi, Mabel, ne transformăm aici, în pădure, în oameni aspri, ba uneori duri, însă apariția unei creaturi ca dumneata reînvie în noi simțăm-

mintele tinereții, făcându-ne mai buni pentru restul zilelor noastre. Îndrăznesc să susțin că Jasper, aici de față, e de aceeași părere, fiindcă, întocmai ca mine în pădure, nici el nu a întâlnit pe lacul Ontario decât puține femei ca dumneata, care să fie în stare să-i prindă inima și să-i amintească de dragostea pentru semenii săi. Itai, Jasper, spune dacă nu-i adevărat!

— Mă întreb dacă femeii ca Mabel Dunham mai există undeva pe lume, răspunse tânărul, galant, cu chipul luminat de o adâncă sinceritate, mai grăitoare decât cuvintele sale. Nu numai prin păduri și lacuri nu ai găsi o ființă asemenea ei, dar nici chiar în orașe și în alte așezări omenești.

— Ar fi mai bine să părăsim canoele, spuse Mabel, stinjenită, fiindcă aici simt că nu mai sîntem în siguranță.

— Ți-ar fi imposibil să rezisti. Ar trebui să mărșăluiești mai bine de douăzeci de zile noaptea, prin tufișuri, mlaștini și printre copaci dezrădăcinați; încercările ar fi prea grele, și pînă la urmă tot am fi siliți să ne batem înaintea de a ajunge la fort; așa că-l vom aștepta aici pe mohican.

Asta pîrînd, a fi hotărîrea celui de la care toți așteptau în clipa aceea îndrumări, nu mai spuse nimănui nimic. Se împărțiră în mai multe grupuri: Virf-de-Săgeată și soția lui se așezară deoparte, în tufiș, vorbind încet, bărbatul sever, iar nevasta, răspunzându-i cu o blîndețe plină de supunere, dovadă a stării sale inferioare în familia sălbaticilor; Călăuză și Cap flecăreau într-o canoe despre aventurile lor pe mare și pe uscat, iar Mabel și Jasper în cealaltă, prietenia lor adîncindu-se în-

tr-o oră mai mult decît într-un an, în alte împrejurări. În ciuda situației lor pline de primejdii, timpul parcă zbura, și tinerii fură tare mirați cînd Cap le spuse de cîtă vreme dura convorbirea lor.

— Dacă am mai putea și fuma, meștere Călăuză, culcușul ăsta ar fi destul de confortabil — zise bătrînul marinar — fiindcă ai da diavolului ce-i al diavolului : trebuie să recunoaștem că ai ancorat pirogile lîngă uscat, într-un loc ferit de orice vînt. Numai pipa ne lipsește.

— Mirosul tutunului ne-ar trăda și ce rost ar mai avea toate măsurile noastre de prevedere împotriva blestemăților de Mingo, dacă mirosul le-ar arăta locul unde ne pot găsi ? Nu, nu, stăpînește-ți poftele și învață virtutea de la pieile-roșii, care sînt în stare să rabde o săptămînă de foame numai să se aleagă cu un scalp. Tu ai auzit ceva, Jasper ?

— Da, vine Marele-Șarpe.

— Acum o să vedem dacă ochii mohicanului sînt mai buni decît ai unui flăcău care-și petrece viața pe lac.

Mohicanul apăru din aceeași direcție din care venise și Jasper ca să se alătore prietenilor săi. Dar în loc să se apropie în linie dreaptă, de îndată ce trecu de cotul fluviului, unde nu-l mai putea zări nimeni din susul riului, se îndreptă spre mal și căută foarte prevăzător un loc de unde să se uite înapoi, ascuns bine în tufiș, ca să nu poată fi descoperit.

— Marele-Șarpe îi vede pe ticăloși ! șopti Călăuză. Pe cît e de adevărat că sînt creștin și om alb, au mușcat din momeală și au încercuit fumul, pîndind.

Rise cu un rîs vesel dar stăpînit și-l apucă pe unchiul lui Mabel de cot ; acum îl urmăreau cu toții pe Chingachgook, fără să scoată o vorbă. Mohicanul era tot atît de neclintit ca stîncă pe care stătea de mai bine de zece minute, dar se pare că văzu ceva interesant, fiindcă se retrase în grabă, uitîndu-se îngrijorat și foarte atent de-a lungul malului, în timp ce cobora iute prin apa mică, ca să i se piardă urmele. Mergea, grăbit și îngrijorat, cînd uitîndu-se în spatele lui, cînd aruncînd priviri spre locurile de pe mal unde bănuia că se putea ascunde o pirogă.

— Cheamă-l, șopti Jasper, abia mai stăpînindu-și nerăbdarea — strigă-l acum sau e prea tîrziu ! Uite că trece într-adevăr prin dreptul nostru, fără să ne observe.

— Nu încă, nu încă, flăcăule, fii sigur că nu-i nici o primejdie, fiindcă altfel Marele-Șarpe ar porni să se tirească pe burtă. Dă-ne, Doamne, minte și ajutor ! Cred că Chingachgook, deși are un ochi atît de ascuțit pe cît e mirosul unui ogar, a trecut fără să ne vadă și nu ne va găsi adăpostul.

Dar se bucurase prea curînd, deoarece abia termină vorba, că indianul, care se găsea în realitate cu cîteva picioare mai în josul riului decît adăpostul artificial, se opri pe neașteptate, își fixă ochii pătrunzători pe arbuștii transplantați, făcu grăbit cîțiva pași înapoi și, aplecîndu-se, după ce despărți încet crengile, apăru printre ei.

— Așa-i că sînt blestemații de Mingo ? zise Călăuză, cînd prietenul său fu destul de aproape, ca să-i poată vorbi în șoaptă.

— Irochezi, răspunse laconic indianul.

— N-are a face, irochezi, diavoli, Mingo, Mengwes sau Turii, toți sînt cam același lucru. Eu le spun la toți bandiți Mingo. Vino mai aproape, șefule, și hai să vorbim cu socoteală.

Cei doi se îndepărtară cîțiva pași și se sfătuiră, cu un aer serios, în dialectul indienilor Delawar. Cînd terminară, Călăuză se apropie de ceilalți și le povesti ce aflate.

Mohicanul urmărise urmele dușmanilor pînă la o oarecare distanță de fort ; dar aceștia zăriseră fumul stîrnit de focul lui Jasper și se întorseseră numaidecît îndărăt, pe același drum. Chingachgook se pomenise în situația foarte primejdioasă de a fi descoperit și-și căutase iute un adăpost să se ascundă pînă vor fi trecut dușmanii. Spre norocul lui, sălbaticii erau probabil atît de preocupați de proaspăta lor descoperire, încît nu cercetaseră cu atenția lor obișnuită toate urmele din pădure. Oricum, trecuseră grăbiți pe lingă el — vreo cincizece — unul după altul, așa că mohicanul îi urmărise iar. Cînd ajunseseră la locul unde urmele pașilor lui Călăuză și ai mohicanului se uneau cu pista cea mare, indienii irochezi porniseră pe ea pînă la rîu, unde apăruseră în clipa cînd Jasper dispăruse de după cotul riului. Fumul se vedea acum bine și sălbaticii intraseră în pădure, străduindu-se să se apropie nevăzuți de foc. Chingachgook folosisese prilejul acesta ca să coboare în josul riului și să ajungă la rîndu-i la cotul fluviului, ceea ce era convins că făcuse fără să fie descoperit. Aici se oprise, așa cum am arătat mai sus, pînă îi văzu pe dușmani adunați în jurul focului, unde rămăseseră totuși foarte puțîn.

Mohicanul nu putea judeca intențiile urmăritorilor decât după acțiunile lor. Și-a închipuit că ei își dăduseră seama că focul era un vicleșug, fiind aprins numai pentru a-i păcăli, fiindcă, după ce examinaseră în fugă locul, se despărțiseră : unii intraseră din nou în pădure, iar șase sau opt dintre ei porniseră pe urmele lui Jasper de-a lungul malului și coboriseră în josul fluviului până în locul unde pirogile se opriseră la mal. Ce vor mai face de la acel punct încolo nu puteai decât să presupui, fiindcă Marele-Șarpe își dăduse seama de primejdie și se grăbise să-i găsească fără întârziere pe prietenii lui. După comportarea lor, el ajunsese totuși la părerea că dușmanii s-ar putea să-și continue drumul în jos, pe malul apei, dar nu era sigur.

În timp ce Călăuză povestea, ceilalți doi albi se gândeau la un mijloc de scăpare, folosind experiența câpătată de-a lungul anilor.

— Să pornim imediat cu pirogile de aici, zise Jasper cu însuflețire. Curentul este puternic și minuiind vislele cu vigoare, vom ieși curînd din raza de acțiune a acestor ticăloși.

— Și această sărmană floare care s-a deschis în luminisuri, să se ofilească în pădure ? întrebă prietenul său în stilul poetic dobîndit aproape fără să-și dea seama din îndelungata lui conviețuire cu indienii Delawar.

— Mai degrabă murim cu toții ! strigă tînărul, înroșindu-se la față. Mabel și soția lui Vîrf-de-Săgeată se pot culca pe fundul pirogilor, în timp ce noi ne vom face datoria, mergînd pe mal, ca adevărați bărbați ce sîntem.

— Da, da, știu că minuiеști cu pricepere și visla, și rama dublă, Eau-douce, însă un blestemat de Mingo este și mai priceput în mișelii ; pirogile sînt iuți, dar un glonț este și mai iute.

— Noi, cei care ne-am dat cuvîntul s-o ducem pe Mabel teafără la tatăl ei, vom înfrunta acest risc.

— Dar nu sîntem datori să fim prevăzători ?

— Prevăzători ! Un om poate fi atît de prevăzător încît să-și uite curajul ?

Se aflau toți pe plaja îngustă ; Călăuză se sprijinea de flinta sa, ținînd-o de țevă cu amîndouă mîinile, la înălțimea umerilor, cu patul înfipt în pietriș. La ironia mușcătoare, nemeritată, a lui Jasper, pe obrazul roșu-aprins al tovarășului său nu apăru nici o schimbare, însă tînărul observă că degetele acestuia strîngeau țeva carabinei ca într-o menghine. Era singurul semn de încordare care trăda ce se petrece în inîma lui.

— Ești tînăr și înflăcărat, răspunse Călăuză cu o demnitate care-l impresionă pe celălalt prin conștiința superiorității lui morale — dar eu am mai trecut prin astfel de primejdii și nici experiența, nici judecata mea rece nu se vor lăsa influențate de nerăbdarea unui băiețandru. În ceea ce privește curajul, Jasper, nu voi răspunde cu un cuvînt supărător sau nechibzuit unui alt cuvînt nechibzuit spus într-o clipă de minie, fiindcă știu că ești un om de credință în ceea ce faci, potrivit cu experiența ta ; însă e mai bine să ții seama de sfatul unuia care i-a înfruntat pe indienii Mingo pe cînd tu erai abia un copil și să știi că planurile lor viclene le poți mai ușor dejuca prin prudență decît printr-o nebulie.

— Te rog să mă ierți, Călăuză, spuse Jasper, căindu-se și stringînd mîna pe care celălalt nu i-o retrăsese. Te rog din suflet, cu umilință, să mă ierți ! A fost o nebulă și nedemn din partea mea să arunc astfel de cuvinte unui om a cărui inimă, cînd e vorba de o cauză dreaptă, este tot atît de neclintită ca stîncile de pe malurile Marelui Lac.

Abia acum obrajii lui Călăuză se înroșiră mai tare, și aerul de demnitate solemnă apărut pe chipul lui sub un impuls cu totul natural dispăru, fiind înlocuit de adîncă sinceritate a simțămintelor sale. Și strînse atît de afectuos mîna tînărului său prieten, de parcă între ei nu s-ar fi ivit nici cea mai mică neînțelegere, ușoara lui încruntare dispărînd, înlocuită de o privire plină de bunătatea sa firească.

— Prea bine, Jasper, prea bine, răspunse el, rîzînd. Nu-ți port nici o pică și nici altul să nu mi-o poarte mie. Am firea lipsită de răutate a unui om alb. Dacă ai susține asta chiar și numai pe jumătate despre Marele-Șarpe aici de față, deși este un indian Delawar, ar fi riscant, fiindcă și culoarea pielii are un cuvînt de spus...

Tăcu, deoarece simți o atingere pe umăr. Mabel stătea în picioare în luntre, cu trupul zvelt dar plinuț aplecat înainte, într-o atitudine încordată, grațioasă, ținîndu-și un deget la buze, atentă și uitîndu-se cu ochi vii printre frunze ; într-o mîna avea o undiță și cu capătul acesteia atinsese ușor umărul lui Călăuză. Acesta se aplecă spre o altă deschizătură dintre frunze, din apropiere, pe care o făcuse intenționat, apoi îi șopti lui Jasper :

— Blestemații de Mingó ! Luați-vă armele, prieteni, dar stați neclintiți ca trunchiul unui copac uscat !

Jasper se duse repede, fără zgomot, la canoe și cu o mișcare hotărîtă, dar blindă, o sili pe Mabel să se așeze în așa fel, încît să se ascundă cu totul ; dacă ar fi încercat s-o facă să-și aplece și capul, renunțînd în a-i mai urmări cu privirea pe dușmani, aceasta s-ar fi supus, desigur, cu mult mai greu. Apoi se postă în apropierea ei, cu flinta încărcată, gata în orice clipă de acțiune.

Virf-de-Săgeată și Chingachgook se tiriră spre adăpost pe burtă, ca șerpîi, cu flinta gata de tragere, în timp ce soția primului își băgă capul între genunchi, și-l acoperi cu fusta de stambă și încremeni așa. Cap își scoase cele două pistoale de la brîu, dar nu prea părea să știe ce are de făcut. Călăuză rămase nemișcat. Se așezase de la început așa încît să poată urmări mișcările dușmanilor și să tragă printre frunze fără greș, fiind prea dîrz ca să-și piardă cumpătul într-o clipă atît de critică.

Primejdia era într-adevăr reală. Cînd Mabel atinsese umărul lui Călăuză, trei indieni irochezi apăruseră în apă, la cotul riului, la vreo sută de iarzi de adăpostul lor, unde se opriseră cercetînd fluviul în aval. Erau goi pînă la brîu, înarmați de luptă și boiți pe față cu toate culorile de război. Părea că nu erau hotărîți încotro s-o apuce, ca să dea de fugari. Unul arăta în josul riului, celălalt, în susul lui, și al treilea, către malul opus.

*Moartea-i ici, moartea-i colea,
Moartea-i pretutindenea.*

Shelley

Toți se uitaau încordați, cu respirația tăiată. Nu-și puteau da seama de intențiile celor ce-i urmăreau decît după gesturile și semnele lor de furie și dezamăgire. Nu exista nici cea mai mică îndoială că o parte dintre ei se întorseseră pe uscat, mergînd pe propriile lor urme, și că avantajul așteptat de la șiretlicul cu focul nu se produsese.

Dar faptul acesta nu mai avea nici o importanță, cei ascunși fiind amenințați să fie descoperiți în orice clipă de cei care urmau cursul riului. Totul era foarte clar pentru Călăuză, datorită intuiției sale; el își dădu seama de necesitatea unei hotărîri grabnice și ca toți să fie gata de acțiune. Se apropie așadar fără zgomot de cei doi indieni și de Jasper și le spuse în șoaptă ce aveau de făcut.

— Pregătiți-vă, pregătiți-vă! zise el. Nu e vorba decît de trei diavoli gata de scalpat, și noi sîntem cinci bărbați, dintre care patru pot fi socotiți războinici pricepuți în astfel de încăierări. Eau-douce, Ai grijă de cel boit ca o tigvă de mort; Chingachgook, ție ți-l dăruiesc pe șef, iar tu, Vîrf-de-Săgeată, nu-l slăbi din ochi pe cel tînăr. Nu ne e îngăduit să dăm greș, fiindcă două gloanțe în același corp

ar fi o irosire de muniții cînd fiica sergentului e-n primejdie. Eu rămîn în rezervă, pentru orice întîmplare, dacă s-ar ivi a patra reptilă înainte ca voi să fi terminat cu ceilalți. Nu deschideți însă focul decît la semnalul meu ; ca să nu fim auziți de ceilalți mișei, care se află destul de aproape, nu vom trage cu armele decît dacă n-avem încotro. Tu, Jasper, băiete, fii gata, și la orice mișcare în spațele nostru, pe mal, dă drumul cu încredere pirogii cu Mabel în direcția curentului și veți ajunge, cu ajutorul Domnului, nevătămați la garnizoană.

Abia sfîrșise Călăuză ce avea de spus, că apropierea dușmanilor îi sili pe toți să păstreze o tăcere adîncă. Irochezii din rîu coborau încet, fiind nevoiți să meargă pe lingă tufișurile care atirnav deasupra apei, în timp ce un foșnet de frunze și crengi dovedeau că un alt grup înainta de-a lungul malului cu aceiași pași ușori, pe o linie cu ceilalți. Prin urmare, la distanța la care se găseau față de arbuștii plantați de fugarii noștri și de malul propriu-zis, cele două grupuri de sălbatici se puteau vedea în clipa cînd se aflară în dreptul fugarilor. Cele două grupuri se opriră și convorbirea lor se petrecu, să spunem așa, peste capetele celor adăpostiți în tufiș. Într-adevăr, călătorii noștri nu mai erau ascunși decît de crengile și frunzele plantelor atît de flexibile încît se aplecau la orice curent de aer și ar fi putut fi smulse de o briză mai puternică. Din fericire, privirile sălbaticilor, deși unii stăteau în apă și ceilalți pe uscat, treceau pe deasupra tufișurilor ; iar frunzele păreau atît de bine împletite, încît nu stîrniră nici o bănuială. Poate că datorită construcției artificiale atît de îndrăznețe nu-i descoperiseră. Urmă o convorbire însuflețită, dar cu

glas scăzut, de parcă n-ar fi vrut să fie auziți de vreo ureche străină. Era un dialect cunoscut de războinicii indieni de dedesubt și de Călăuză. Chiar și Jasper înțeluse o parte din ceea ce vorbeau.

— Riul le-a spălat urmele, zise unul dintre cei ce se aflau în apă atît de aproape de adăpostul artificial, încît ar fi putut fi lovit de ostia cu care se prinde somonul, ce se găsea în fundul pirogii lui Jasper. Le-a spălat atît de bine, că nici un ciine englezesc n-ar putea să le urmărească.

— Fețele-palide au părăsit malul riului în canoele lor, răspunse unul de pe țarm.

— Nu se poate ; flintele războinicilor noștri care pîndesc mai jos, nu-și greșesc ținta.

Călăuză îi aruncă lui Jasper o privire plină de înțeles și-și înceală fălcile ca să-și înăbușe zgomotul respirației.

— Aș vrea ca tinerii mei să aibă ochi de vultur, rosti războinicul mai virstnic din grup. De-o lună întreagă ne aflăm pe poteci de război și nu ne-am ales decît cu un scalp. Printre ei se află o fată, și unii din războinicii noștri n-au neveste.

Din fericire, Mabel nu înțelegea aceste cuvinte, însă Jasper se încruntă și mai mult, și obrajii i se înroșiră ca focul.

Sălbaticii tăcură, și cei ascunși percepură mișcările încete și prevăzătoare ale indienilor de pe mal care dădeau la o parte tufișurile, ca să-și croiască drum. Curînd, își dădură seama că aceștia trecuseră de adăpost, dar mai rămăseseră cei din apă, scrutînd malul cu ochi care străluceau ca tăciunii aprinși pe chipul lor boit în culorile războiului.

După cîteva minute, începură și aceștia trei să coboare în josul fluviului, încet, șovăielnic, parcă în căutarea unui obiect pierdut. Mergînd așa, trecură de perdeaua artificială de crengi, și Călăuză rise din toată inima, fără zgomot, așa cum natura și obișnuința îl învățaseră să facă. Dar se bucurase prea curînd, deoarece chiar în clipa aceea, ultimul din grup aruncă o privire în spatele său și se opri deodată neclintit, cu privirea fixă, trădînd faptul înspăimîntător că vreun arbust înfipt mai neglijent îi trezise bănuielele.

A fost, poate, un noroc că indianul, care dădea aceste semne îngrijorătoare de neîncredere, era tînăr, deci silit să-și facă mai întîi o faimă. El știa cît de importante sînt discreția și modestia pentru un războinic de vîrstă sa și mai mult decît de orice se temea de batjocura și disprețul cu care s-ar fi ales de pe urma unei alarme false. Așa că se întoarse pe urmele propriilor săi pași, fără să-i anunțe pe ceilalți, și în timp ce aceștia își urmau calea în josul rîului, el se apropie foarte prevăzător de arbuștii pe care privirea lui se pironise ca vrăjită. Unele frunze îndreptate spre soare aveau pețiolul puțin mai aplecat, și această neînsemnată deosebire față de legile naturii atrăsese atenția ochilor ageri ai indianului, fiindcă simțurile pieilor-roșii sînt mult mai sensibile și ascuțite cînd se află pe poteci de război, nimicurile cele mai puțin semnificative în aparență dovedindu-se de foarte multe ori a fi o pistă ce-i călăuzește spre țintă.

Această neînsemnată încălcare a legilor naturii care-i stirnise bănuiala constituia un motiv în plus să nu-i înștiințeze pe ceilalți despre descoperirea sa. Dacă va desco-

peri într-adevăr ceva, gloria lui va fi cu atât mai mare, cu cât o făcuse singur. Dacă însă nu va descoperi nimic, va scăpa de zeflemeaua de care tinerii indieni se tem atât. Pe de altă parte, primejdia unei curse ori a unei surprize, cunoscută atât de bine de orice războinic din pădure, îl făcu să întârzie, mai ales că se apropia încet și foarte prevăzător. În acest timp, cele două grupuri se și îndepărtaseră cu vreo cincizeci-șaizeci de iarzi, înainte ca tânărul sălbatic să se apropie atât de mult de tufișurile artificiale încât să le poată atinge cu mîna.

În ciuda situației grele în care se aflau, cei din adăpost își țineau privirea ațintită pe chipul plin de neliniște al tânărului sălbatic, tulburat de simțăminte contradictorii. În primul rînd, era însuflețit de speranța că va izbîndi acolo unde cei mai pricepuți din tribul său nici nu se gîndiseră, alegîndu-se totodată și cu gloria de care arareori are parte un războinic de vîrsta sa ori cu prilejul primei sale expediții. Dar mai erau și îndoielile, deoarece frunzele puțin lăsate păreau că se ridică din nou, recăpătînd viață în bătaia vîntului, iar chipul său exprima vizibil emoția provocată de teama unei primejdii ascunse. Schimbarea arbuștilor înfipti de Călăuză în apă, sub influența căldurii, era totuși atât de neînsemnată, încît în clipa cînd indianul atinse frunzele cu mîna avea convingerea că se înșală. Dar, deoarece nimeni nu se poate convinge de un lucru decît după ce și-a alungat îndoielile, folosind toate mijloacele ce-i stau la îndemînă, tânărul războinic despărți totuși cu luare-aminte crengile, făcu un pas în ascunziș și dădu cu ochii de cei pîtiți acolo, preschimbați parcă în stane de piatră. Tresări, ochii-i străluciră, vru să scoată un strigăt,

dar acesta se pierdu, curmat de securea indianului Chingachgook, care izbi țeasta rasă a dușmanului său. Irochezul își ridică violent brațele, făcu un salt înapoi și se prăbuși în apă, fiind prins de curent pe cînd se zbătea în ghearele morții. Indianul Delawar se repezi să-l apuce de braț, ca să-i ia scalpul, dar nu izbuti ; apa însîngerată se involbură, ducînd cu ea trupul ce se zbătea încă.

Totul se petrecu în mai puțin de un minut și atît de neașteptat și fulgerător, încît oameni mai puțin obișnuiți decît Călăuză și tovarășii săi cu metodele războiului din pădure ar fi șovăit, neștiind ce hotărîre să ia.

— Nu mai e nici o clipă de pierdut ! exclamă Jasper, dînd tufișurile la o parte, în timp ce vorbea cu însuflețire, dar în șoaptă. Fă ca mine, meștere Cap, dacă vrei să-ți salvezi nepoata, iar tu, Mabel, culcă-te pe fundul bărcii.

Abia rosti aceste cuvinte, că și sări pe uscat, apucă de prora piroga ușoară și o trase în apă, în vreme ce Cap o împingea de la pupa, ținînd-o cît mai aproape de mal, ca să nu fie văzută de sălbaticii care se găseau în josul fluviului ; el trebuia să ajungă cît mai curînd la cotitura din susul riului, unde avea să fie apărat de privirile dușmanilor. Barca lui Călăuză era cea mai apropiată de mal și, așadar, ultima care se îndepărta. Indianul Delawar sări pe plaja îngustă și se afundă în pădure, avînd misiunea să urmărească mișcările dușmanului în sectorul acela, în timp ce Virf-de-Săgeată îi făcea semn lui Călăuză să-l urmeze cu barca pe Jasper. Toate acestea se petrecură într-o clipă ; ajungînd în mijlocul curentului puternic din apropierea cotiturii, Călăuză simți că luntrea de care trăgea se ușurase deodată și cînd se uită înapoi, desco-

peri că indianul Tuscarora și soția lui dispăruseră. Îl străfulgeră gândul unei trădări, dar nu mai avea vreme de chibzuit, fiindcă strigătele de furie ale irochezilor din josul apei îi vestiră că trupul dus de curent al tinărului indian îi ajunsese din urmă. Se auzi un foc de flintă și Călăuză ridică privirea : Jasper și Cap, primul stînd în picioare la pupa pirogii, al doilea șezînd la prora ei, după ce ocoliseră cotul riului, se străduiau să-l traverseze, înaintînd în ambarcațiunea ușoară cu lovituri viguroase de vîsle. O privire, un gând doar și un mijloc ingenios de a o scoate la capăt răsări într-o clipă în mintea omului trecut prin toate încercările războaielor de frontieră cum era Călăuză. Sări la pupa pirogii sale, o împinse cu o lovitură viguroasă de vîslă către curent, după care porni să traverseze și el fluviul, însă mult mai jos decît tovarășii săi, ca să se ofere ca țintă dușmanilor, știind foarte bine că apriga lor dorință de a pune mîna pe un scalp le va anihila orice alte sentimente.

— Mergi mereu contra curentului, Jasper ! strigă mărinimoasa călăuză, spintecînd apa cu loviturile largi, hotărîte și viguroase ale ramei sale. Mergi numai contra curentului, către arbuștii negri din partea opusă. Mai mult decît de orice ai grijă de fata sergentului și lasă-i pe bandiții de Mingo în seama mea și a Marelui-Șarpe !

Jasper își flutură vîsla în aer în semn că-l înțelesese, în timp ce răsunară cîteva împușcături repezi, trase asupra omului solitar din piroga mai apropiată de sălbaticii.

— Așa, așa, descărcați-vă flintele ca niște idioți ce sînteți, murmură Călăuză, obișnuit să vorbească de unul singur din cauză că-și petrecuse o mare parte a vieții în

singurătatea pădurii. Descărcați-vă flintele, trăgind asupra unei ținte mișcătoare și dați-mi timp să străbat stinjen cu stinjen albia râului ce ne desparte. Eu nu vă voi ocări ca un indian Delawar sau mohican, fiindcă sînt alb, nu indian, și un războinic creștin nu are obiceiul să se laude în timpul încăierării; dar aş putea spune acum, cînd sînt singur și nu mă aude nimeni, că îndeminarea voastră nu-i mai mare decît a atîtor orășeni care trag după vrăbii într-o livadă. Aha, uite că asta are mai multă valoare — adăugă el, dîndu-și capul pe spate, fiindcă un glonț îi ștersese o şuviță de păr de la timplă — dar plumbul care greșește cu un deget e tot atît de puțin folositor ca cel ce nu iese niciodată din pușcă. Bună ispravă, Jasper, gingașa copilă a sergentului trebuie să ajungă teafără la capătul călătoriei sale, chiar de ne-am pierde scalpul!

În timpul acesta, Călăuză ajunsese în mijlocul râului, aproape față în față cu dușmanii, în timp ce piroga cealaltă, condusă de brațele viguroase ale lui Cap și Jasper, era pe punctul de a ajunge la malul opus, exact în locul indicat de conducătorul lor. Acum bătrînul marinar își luase rolul în serios, bărbătește, fiindcă era în elementul său, își iubea într-adevăr nepoata, ținea foarte mult la propria-i persoană și era obișnuit cu gloanțele dușmanilor, căci își căpătase experiența în altfel de încăierări. După cîteva lovituri de vislă barca intră sub arbuști, și Mabel fu debarcată în grabă de Jasper; deocamdată, cei trei fugari erau în siguranță. .

Dar nu în aceeași situație se afla Călăuză. Devotamentul și curajul său îl împinseseră într-un pericol

neprevăzut, sporit și mai mult de faptul că tocmai când se găsea la distanța cea mai mică de dușmani, cei de pe mal se năpustiseră spre riu și se alăturaseră tovarășilor lor din apă. În locul acesta, fluviul Oswego avea o lățime de vreo două sute de metri, și barca, găsindu-se în mijlocul albiei, nu se afla decît la vreo sută de iarzi de flintele ce se descărcau fără întrerupere, ceea ce reprezenta distanța obișnuită de tragere a acestei arme.

În situația asta atît de primejdioasă, îndeminarea și sîngele rece ale lui Călăuză îi folosiră foarte mult. Își dădea seama că nu putea să scape decît mișcîndu-se neconținut, fiindcă, la distanța aceea, un obiect staționar ar fi fost nimerit de cea mai mare parte din gloanțe. Dar numai mișcarea singură nu era îndestulătoare, deoarece dușmanii săi, obișnuiți să vineze cerbi, știau cum să ochească pentru a nu da greș, dacă se mișca numai în aceeași direcție. Așa că, pornind cu piroga, fu silit să-și schimbe direcția cînd în sensul curentului, pe care aluneca repede ca o săgeată, cînd frînînd, ca să cîștige distanță. Din fericire, indienii nu puteau să-și încarce din nou puștile în apă, și din cauza arbuștilor care se întindeau de-a lungul malului, de pe uscat nu-i puteau vedea pe fugari. Ajutat de aceste împrejurări și luat ca țintă de toți dușmanii săi, Călăuză străbătea repede riul atît în sensul curentului cît și de-a curmezișul lui, cînd apărură o nouă primejdie prin prezența grupului de irochezi lăsați la pîndă mai jos, să supravegheze fluviul.

E vorba de războinicii cunoscuți din scurtul dialog relatat mai înainte. Erau nu mai puțin de zece și, convinși

de poziția lor favorabilă pentru îndeplinirea singeroasei acțiuni planuite, se postaseră într-un loc unde apa se năpustea în vârtejuri printre stînci și peste bancuri de nisip, formînd un fel de repeziș numit în limbajul regiunii „rift“. Călăuză își dădu seama că dacă intra în acest repeziș, era silit să se apropie de un punct unde se plasaseră indienii, deoarece curentul avea o forță căreia nu i te puteai împotrivi și stîncile nu lăseau altă trecere, așa că o continuare a acestui drum nu ar fi dus decît la moarte sau captivitate. Ca urmare, se strădui din răspu-teri să se îndrepte spre malul vestic, dușmanii aflîndu-se toți în partea de răsărit a riului. Dar această încercare depășea forța omenească, pe lîngă faptul că traversarea curentului ar fi încetinit alunecarea pirogii, făcînd din cel ce o conducea o țintă sigură. În această situație atît de primejdioasă, Călăuză, cu calmul lui obișnuit, luă repede o hotărîre, pe care se pregăti numaidecît s-o aducă la îndeplinire. Își schimbă direcția spre canalul dintre stînci, cîrmind spre partea riului unde apa era mai mică ; ajuns acolo, își luă flinta, coborî iute în apă și porni sărînd din stîncă în stîncă, spre malul apusean. Barca părăsită se rostogoli în curentul furios, trecînd peste stîncile alunecoase, cînd umplîndu-se de apă, cînd golindu-se, pînă cînd se opri la mal, la cîțiva iarzi de locul unde se postaseră indienii.

Între timp, Călăuză era departe de a fi scăpat de primejdie, fiindcă, deși în primele clipe îndrăzneala și rapiditatea acțiunii sale stîrniseră admirația indienilor care-l priveau uluiți și nemișcați, deoarece faptele de felul acesta dovedeau o înaltă virtute, dorința de a se răzbuna și a

ciștiga un trofeu atît de rîvnit — scalpul — covîrși acest simțămînt trecător și-i trezi la realitate.~ Împușcăturile izbucniră una după alta, și gloanțele șuierau pe lingă capul fugarului, în tumultul apelor. Totuși, se părea că e fermecat, deoarece în ciuda faptului că hainele lui simple de grănîcer erau găurite ici și colo de proiectile, nu-l atingea nici unul.

Călăuză, silit să treacă adesea prin locuri unde apa îi ajungea pînă la subsuori, cu flînta și munițiile ridicate deasupra curentului furios, obosi, așa că fu bucuros să se oprească pe o stîncă mai micșoară care-și înălța creasta pleșuvă deasupra rîului. Își puse deasupra cornul cu praf de pușcă, apoi se ascunse după ea, apărîndu-și în oarecare măsură trupul. Malul apusean se găsea la o depărtare de numai vreo cincizeci de picioare, însă apa întunecată, liniștită și iute, care curgea pe porțiunea aceasta, îi arăta că trebuia s-o treacă înot.

Cîteva clipe indienii încetară să tragă, adunîndu-se în jurul pirogii și după ce găsiră vislele, se pregătiră să traverseze fluviul.

— Călăuză ! strigă cineva din mijlocul arbuștilor de pe malul apusean, din punctul cel mai apropiat de el.

— Ce este, Jasper ?

— Curaj, prietenii sînt aproape și orice trăgător Mingo va îndrăzni să treacă rîul își va plăti scump îndrăzneala. N-ar fi mai bine să-ți lași flînta pe stîncă și să vii înot la noi, înainte ca ticăloșii să lanseze barca pe apă ?

— Un adevărat om al pădurii nu-și părăsește niciodată arma dacă mai are ceva praf de pușcă în corn sau un glonț în tolbă. N-am tras astăzi nici un foc de pușcă,

Eau-douce, și nu m-aș despărți bucuros de reptilele astea, înainte de a le lăsa o amintire. Puțină apă nu va strica picioarelor mele și printre ticăloși îl văd pe nemernicul de Virf-de-Săgeată, pe care vreau să-l răsplătesc pentru credința lui. Sper că n-ai adus-o pe fiica sergentului aici, atît de aproape de gloanțele lor, Jasper, nu-i așa ?

— Deocamdată e în siguranță, dar numai atîta vreme cît riul rămîne hotar între noi și dușmani. Ei știu acum cîți sîntem și dacă vor trece fluviul, nu încapе indoială că vreo cîțiva dintre ei vor rămîne pe malul celălalt.

— Navigația ține mai mult de profesiunea ta decît de a mea, tinere, deși aș putea să mă iau la întrecere în vislit cu cel mai iscusit Mingo care vinează somonul cu lancea. Dacă ei trec riul mai jos de repezișul de colo, pentru ce nu l-am trece și noi în locul cu apă liniștită de mai sus, jucîndu-ne astfel de-a v-ați-ascunselea cu lupii ăștia?

— N-o putem face, fiindcă, după cum am spus, cîțiva dintre ei vor rămîne pe malul celălalt și atunci, Călăuză, am expune-o pe Mabel gloanțelor irochezilor.

— Fiica sergentului trebuie să scape teafără, zise acesta, cu o hotărîre calmă. Ai dreptate, nu-i în firea ei să-și ofere ca țintă flintei unui Mingo chipul dulce și trupul gingaș. Dar ce-i de făcut ? Trebuie să încercăm să-i împiedicăm o oră-două să treacă riul, și după aceea să scăpăm din încurcătură pe întuneric.

— Sînt de acord, Călăuză, dac-o putem face. Dar vom fi în stare să ducem la capăt o astfel de treabă ?

— Dumnezeu e cu noi, flăcăule, și n-ar fi drept să credem că o fată ca ea va fi părăsită de providență într-o astfel de încercare. Între cataractă și garnizoană, în afară

de bărcile noastre nu mai e nici una și cred că dușmanii nu vor izbuti să treacă pe dinaintea celor două flinte cu care-i pîndim. Nu vreau să mă laud, Jasper, dar toți cei ce se află pe granița asta știu că Ucigătoarea-de-cerbi arareori își greșește ținta.

— Asta o știu toți pînă hăt-departe, Călăuză, dar ca să încarci o flintă îți trebuie timp, pe lîngă faptul că deocamdată nu te afli nici măcar pe uscat, după un adăpost sigur, care să-ți fie de folos. Dacă ai avea piroga mea, n-ai putea să treci înapoi fără să-ți uzi flinta ?

— Întrebi de parc-ai întreba vulturul : poți să zbori ? răspunse celălalt, rîzînd în felul său tăcut și aruncînd o privire în spatele lui, spre mal. Dar vîd că nemernicii ăștia au început să se gîndească iar la praful de pușcă și la gloanțe, așa că n-ar fi înțelept să te expui venind cu barca înapoi.

— Pot să-ți trimit piroga fără nici un pericol pentru mine. Meșterul Cap o să arunce pe rîu, din dreptul ei, o ramură de copac, ca să încerce curentul care se formează în dreptul stîncii pe care te găsești. Uite că ramura a și pornit ; dacă ajunge la dumneata ridică brațul, și pe același traseu vom da drumul și pirogii. În orice caz, dacă barca trece pe lîngă dumneata, vîrtejul o va azvîrli pe malul acesta și va fi ușor de recuperat.

Pe cînd Jasper vorbea încă, Călăuză văzu ramura apropiindu-se din ce în ce mai repede odată cu creșterea vitezei curentului, și cînd ajunse în dreptul lui, o înșfăcă și o înălță în aer în semn de succes. Cap pricepu semnalul și lansă luntrea pe firul curentului cu o prevedere și o îndemînare proprii experienței unui marinar. Ea pluti

pe același traseu ca și ramura și într-un minut fu prinsă de Călăuză.

— Toate au fost făcute cu istețimea omului de frontieră, Jasper, zise el, rîzînd. Tu ai priceperea ta pe apă, și eu pe-a mea în pădure. Acum să-i lăsăm pe acești Mingo să-și încarce flintele și să regleze tirul, fiindcă e probabil ultimul lor prilej să tragă într-un om neadăpostit.

— Atenție, împinge piroga către țărm, de-a curmezișul curentului, aruncă-te în ea și culcă-te! spuse Jasper cu însuflețire. Nă are nici un rost să înfrunți primejdia.

— Îmi place să-l înfrunt pe dușman ca un adevărat bărbat care merită să fie dat ca exemplu, răspunse acesta cu mîndrie. Nu sînt o piele-roșie, și omul alb, potrivit firii lui, luptă mai degrabă deschis decît pîndind într-o ambuscadă.

— Și Mabel?

— Ei da, ai dreptate, băiete, ai dreptate, fiica sergentului trebuie să scape teafără, și după cum spui, primejdia o înfrunți, împotriva rațiunii, doar în tinerețe. Crezi că o să prinzi piroga de la locul unde te afli?

— Fără-ndoială, dacă-i dai un brînci puternic.

Călăuză o îmbrînci din toate puterile, barca ușoară, din scoarță de copac, străbătu cu iuteală distanța ce o despărțea de mal, și Jasper o prinse. Alegerea unui loc potrivit pentru canoe și strecurarea lor în adăpost nu luară decît o clipă, după care cei doi își strînseră mîna cu afecțiune, de parcă nă se văzuseră de cine știe cînd.

— Acum, Jasper, o să vedem dacă va îndrăzni vreun Mingo să treacă dincoace, peste fluviul Oswego, cînd îl pîndește Ucigătoarea-de-cerbi. Poate că tu minuiеști mai

bine visla și vecele decît flinta, dar ești curajos și ai o mîină sigură, ceea ce e important într-o luptă.

— Mabel mă va găsi între ea și dușmanii ei, rosti Jasper, calm.

— Da, da, fiica sergentului trebuie apărată ! Îmi placi, flăcăule, pentru firea ta, dar îmi placi și mai mult cînd vîd că te gîndești la o ființă mai slabă într-o clipă cînd ai nevoie de toată bărbăția pentru propria-ți apărare. Aha, ia te uită, vreo trei ticăloși se urcă în barcă ! Pesemne c-or fi convinși că am fugit, altfel fără îndoială că nu ar risca să iasă în calea Ucigătoarei-de-cerbi !

Irochezii păreau aproape sigur hotărîți să se aventureze de-a curmezișul fluviului, deoarece Călăuză și prietenii săi fiind bine ascunși privirilor lor, începuseră să creadă că aceștia fugiseră. Probabil că și cei mai mulți albi ar fi făcut la fel ; dar Mabel se afla în grija unor oameni prea iscusiți în luptele prin pădure, ca să nu țină seama de faptul că singura cale de a o apăra era interzicerea trecerii riului de către indieni.

După cum spusese Călăuză, cei trei războinici se suiseră în pirogă ; doi dintre ei stăteau într-un genunchi, cu flintele în mîină, gata să le ducă la ochi, celălalt mînuind visla, în picioare, la pupa. După ce traseră barca prevăzători în susul riului, intrară cu grijă în curent, într-un loc atît de aproape în amonte, încît să poată pătrunde în zona aproape liniștită a apei de dinaintea riftului. Îți dădeai seama dintr-o privire că indianul de la cîrma bărcii avea o mare iscusință în treaba asta, fiindcă, vîslind puternic și lung, împingea piroga ușoară pe suprafața ca

de cristal a râului liniștit, de parcă era o pană ce plutește în aer.

— Să trag ? întrebă Jasper în șoaptă, tremurînd de nerăbdare să înceapă lupta.

— Nu încă, băiete, nu încă ! Nu sînt decît trei sălbatici, și dacă meșterul Cap de colo știe să se folosească de pistoalele de la centură, le putem chiar îngădui să acosteze, recuperîndu-ne în felul acesta barca.

— Dar Mabel ?...

— Nu te teme pentru ea. Mi-ai spus că este în siguranță în scorbura de copac ascunsă de mărăciniș. Dacă ai făcut într-adevăr să dispară urmele, după cum ai spus, gingașa fată ar putea să stea acolo și o lună, rîzînd de acești Mingo.

— Niciodată nu poți fi sigur. Mi-ar plăcea s-o văd undeva mai aproape de adăpostul nostru.

— Pentru ce, Eau-douce ? Ca să se afle cu căpșorul ei drăguț și cu inima palpitînd în bătaia gloanțelor ? Nu, nu ! E mai bine acolo, fiindcă e mai în siguranță.

— Parcă poți fi vreodată absolut sigur de ceva ! Ne credeam bine ascunși după arbuști, cu toate astea am fost descoperiți.

— Diavolul acela de Mingo și-a plătit scump curiozitatea, după cum o vor plăti acum ticăloșii ăștia...

În clipa aceea se auzi șuierul pătrunzător al unui foc de pușcă și indianul de la pupa pirogii sări în sus, apoi se prăbuși în apă, cu visla încă în mină. Din tufișurile de pe malul răsăritean izbucni un mic rotocol de fum, care se destrăcă imediat în aer.

— Asta e şuiieratul Marelui-Şarpe ! exclamă Călăuză, entuziasmat. Niciodată nu a bătut o inimă cu atîta îndrăzneală şi credinţă în pieptul unui indian Delawar ! Îmi pare rău că a tras, dar el nu putea şti locul în care ne găsim, nu avea de unde să ştie.

Pierzîndu-şi cîrmaciul, piroga fu luată de curent şi sorbită de vârtej. Cei doi indieni se uitau deznădăjduiţi şi rătăciţi în jurul lor, dar nu-i mai putea salva nimic de furia apei. Poate că pentru Chingachgook a fost un noroc că atenţia celor mai mulţi dintre pieile-roşii era atrasă de situaţia primejdioasă a celor din barcă, fiindcă, într-altfel, i-ar fi fost foarte greu, dacă nu chiar cu neputinţă să scape. Însă nici unul dintre duşmani nu făcu vreo mişcare, în afară de faptul că se ascuseră după vreun adăpost, cu ochii aţintiţi pe cei din barcă. Într-un timp mai scurt decît ne-a trebuit pentru descrierea acestor ultime evenimente, piroga fragilă începu să se rotească şi să danseze în centrul vârtejului, cu cei doi sălbatici lungiţi pe fundul ei, folosind astfel singurul mijloc pentru a-i păstra echilibrul. Iscuşinţa lor se dovedi însă în scurtă vreme zadarnică, fiindcă, lovindu-se de o stîncă, ambarcaţiunea uşoară se dădu peste cap, şi războinicii se prăvăliră în apă.

La un vârtej, cu excepţia unor anumite locuri unde se sapă canale, apa este, arareori adîncă, şi cei doi indieni nu se temeau că se vor îneca, dar îşi pierduseră armele şi erau constrînşi astfel să se străduiască din răsputeri a-şi croi drum spre malul unde se aflau tovarăşii lor, înotînd sau mergînd prin apă, după împrejurări. Pînă la urmă, piroga rămase întepenită pe o stîncă din mijlocul

fluviului, neputînd fi deocamdată folosită de nici una din părți.

— Acum e clipa cea mai potrivită, Călăuză ! strigă Jasper, cînd cei doi irochezi, trecînd prin locul cel mai puțin adînc al apei, constituiră o țintă ideală. Eu trag în cel care este în amonte și tu ai grijă de cel din aval.

Peripețiile prin care trecuse îl emoționaseră într-atît, încît abia termină vorba, că glonțul și porni din carabina lui, după cit se păru fără să-și atingă ținta, deoarece amîndoi fugarii își ridicară batjocoritori brațele în aer. Călăuză, în schimb, nu trase nici un foc.

— Nu, nu, Eau-douce, răspunse el, eu nu vărs sînge fără rost, glonțul meu stă bine în cartușieră, și-l scot cu grijă numai dacă e nevoie. Nu-i pot suferi pe Mingo, după cum se și cuvine dacă ținem seama că am trăit multă vreme printre indienii Delawar, care sînt dușmanii lor de moarte, însă nu voi trage asupra nici unuia din acești mișei, decît dacă n-am încotro. N-am ucis niciodată un cerb numai ca să-lucid. Cînd un om își petrece o mare parte a timpului său printre locuri sălbatice, numai cu Dumnezeu, își dă seama de adevărul vorbelor mele. O viață ne ajunge pentru ceea ce vrem noi acum și poate s-o îvi prilejul s-o folosim pe Ucigătoarea-de-cerbi ; îl vom ajuta astfel pe Marele-Șarpe, care a avut temeritatea să-i lase pe acești diavoli tîrîtori să descopere că se găsește în apropierea lor. Pe legea mea, uite, chiar în clipa asta, colo jos, pe mal, unul dă tîrcoale întocmai ca un băiat de trupă din garnizoană, care se pitește după trunchiul unui copac prăbușit ca să impuște o veveriță.

Jasper se uită în direcția în care arăta Călăuză cu degetul în timp ce vorbea, și ochiul lui ager descoperi despre ce era vorba. Unul dintre tinerii războinici ai dușmanilor, arzînd de nerăbdare să se distingă, se îndepărtase pe furiș de ceilalți, îndreptîndu-se spre adăpostul lui Chingachgook și, deoarece acesta era pesemne dezamăgit de apatia aparentă a dușmanilor săi și preocupat cu pregătirile unui alt proiect, irochezul ajunsese într-un loc de unde putea să-l vadă. Își dădeau seama de această situație din faptul că irochezul se pregătea să tragă, deși ei nu-l vedeau pe Chingachgook. Repezișul se gătea la un cot al fluviului și malul răsăritean forma o curbă atît de largă, încît Chingachgook se afla, în linie dreaptă, foarte aproape de dușmanii săi, deși pe uscat depărtarea dintre dinșii era de cîteva sute de pași ; datorită acestui lucru, cele două grupuri se găseau la o distanță aproape egală de Călăuză și Jasper. Lățimea riului fiind ceva mai mică de două sute de stînjeni, cam aceeași distanță era și între cei doi observatori și indianul la pîndă.

— Marele-Șarpe trebuie să fie pe undeva, pe acolo, zise Călăuză, care nu-l pierdea nici o clipă din ochi pe tînărul războinic, și pare să fie ciudat de neatent, ca să lase un diavol de Mingo să se apropie atît de mult de el, cînd dă semne atît de vădite că e însetat de sînge.

— Uite, îl întrerupse Jasper, uite cadavrul indianului împușcat de Delawar ! Curentul l-a aruncat pe o stîncă, și i-a scos capul și fața deasupra apei.

— Tot ce se poate, flăcăule, tot ce se poate, fiindcă omul nu are o valoare mai mare ca a unui buștean cînd sufletul care i-a dat viață l-a părăsit. Indianul acela iro-

chez nu va mai face rău nimănui, dar sălbaticul la pîndă de colo nu mai poate de nerăbdare să-l scalpeze pe cel mai bun și încercat prieten al meu.

Călăuză se întrerupse deodată, își ridică arma, care avea o lungime neobișnuită și o admirabilă precizie. Și abia o duse la ochi, că și slobozi focul. Cînd plecă mesajul fatal din Ucigătoarea-de-cerbi, irochezul de pe malul celălalt tocmai se pregătea să ochească. Arma acestuia din urmă se descarcă într-adevăr, glonțul zbură, dar el se rostogoli în tufiș, grav rănit dacă nu chiar ucis.

— Reptila asta la pîndă și-a făcut-o singur, murmură Călăuză, punînd grav pe pămînt patul carabinei, pe care începu s-o încarce din nou cu grijă. Îl cunosc pe Chin-gachgook de cînd eram copii și am luptat împreună pe Horican, Mohawk, Ontario și în toate trecătorile sîngeroase care despart țara noastră de a francezilor ; ticălosul ăsta lipsit de minte credea că aș putea să mă uit liniștit cum cel mai bun prieten al meu cade într-o capcană și e ucis !

— I-am adus Marelui-Șarpe același serviciu pe care ni l-a adus și el nouă. Ia uite, Călăuză, ticăloșii, speriați că-i putem împușca de pe malul ăsta, se retrag din nou în adăposturile lor !

— Nu-i cine știe ce, Jasper, nu-i mare scofală. Oricine din regimentul 60, dacă l-ai întreba, ți-ar spune ce e în stare să facă Ucigătoarea-de-cerbi, dar mai ales ce a făcut, și asta pe cînd gloanțele șuierau pe la urechile noastre ca grindina. Nu, nu, e o nimica toată, și netrebnicul ăsta nesocotit și-a atras singur moartea.

— Oare înoată spre malul nostru un ciîne sau un cerb ?

Călăuză tresări, fiindcă se vedea într-adevăr un obiect traversînd fluviul, mai sus de repezişul către care totuşi forţa curentului îl împingea treptat. Uitîndu-se amîndoi mai cu luare-aminte, se convinseseră că trebuia să fie un bărbat, uñ indian, deşi era atît de bine ascuns, încît în prima clipă nu-ţi dădeai seama ce e. Temîndu-se de cine ştie ce vicleşug, urmăreau mişcările străinului cu cea mai mare atenţie.

— Împinge ceva dinaintea lui, înotînd, şi cu capul său se aseamănă cu un arbust plătînd în voia apei, zise Jasper.

— E un şiretlic indian, flăcăule, dar onestitatea creştină îi va dejuca viclenia.

Pe măsură ce necunoscutul se apropia încet, observatorii începură să se îndoiască de exactitatea primei lor impresii, şi numai după ce obiectul străbătu două treimi din lăţimea fluviului, descoperiră adevărul.

— Pe viaţa mea dacă nu e Marele-Şarpe ! exclamă Călăuză, privindu-l pe tovarăşul său şi rîzînd pînă i se umplură ochii de lacrimi din cauza bucuriei pe care i-o provocase reuşita şiretlicului. Şi-a legat un arbust pe cap, pentru ca să se camufleze, şi deasupra şi-a pus cornul cu praf de puşcă. Şi-a fixat flinta de buşteanul pe care-l împinge dinaintea sa şi vine să-şi întîlnească prietenii. - Ehei ! De-ai şti cîte renghiuri de-astea le-am jucat noi indienilor Mingo, care turbau, însetaţi de sîngele nostru, pe toate drumurile din jurul Ty-ului !

— Pînă la urmă, poate că n-o fi Marele-Şarpe, Călăuză, fiindcă nu-i recunosc trăsăturile.

— Trăsături ? Dar cine caută trăsături la o piele-roşie ? Nu, nu, flăcăule ! Desenele vopsite spun adevărul

și numai un indian Delawar poartă un astfel de desen. Culoarele desenului său, Jasper, sînt tot atît de grăitoare ca și crucea Sfîntului Gheorghe de pe ambarcațiunea ta și ca faptul că francezii își scutură în bătaia vîntului fețele de masă pătate, zvîrlind rămășițele de pește și de vînat. Uite-i și ochii, flăcăule, e într-adevăr vorba de ochii unui șef. Dar, Eau-douce, ascultă-mă pe mine, pe cît de dirz este în luptă și de nepăsător cînd îl vezi printre frunzele copacilor — aici, Călăuză atinse ușor dar semnificativ brațul tovarășului său — l-am văzut plîngînd, cu obrazul scaldat în lacrimi. Să știi că sub pielea asta roșie se ascunde o inimă și un suflet, cu toate că și una și alta se deosebesc de ale noastre.

— Cine-l cunoaște nu se îndoiește o clipă de asta.

— Eu îl cunosc, răspunse celălalt cu mîndrie, fiindcă am trecut împreună și prin amărăciuni, și prin bucurii. Mi-am dat seama că în amărăciuni este un bărbat adevărat, chiar cînd e lovit crunt, iar la bucurii e un șef care știe că femeile din tribul său sînt foarte plăcute în clipele lor de bună dispoziție. Dar, sst ! Uite că prea mă asemăn în apucături cu cei de la oraș, care vorbesc de unii la urechea altora, și Marele-Șarpe are un auz ascuțit. El știe că-l iubesc și că-l vorbesc totdeauna de bine ; dar un indian Delawar are o modestie înăscută, deși se laudă ca un fanfaron cînd este legat la stîlp.

Pesemne că Marele-Șarpe stabilise bine poziția lor înainte de a fi părăsit malul răsăritean, fiindcă ajunse la mal chiar lîngă ei și, ieșind din apă, se scutură ca un ciîne, scoțînd exclamația lui obișnuită : „Hugh !“

*Anotimpurile ce se schimbă, părinte atotputernic,
Nu sînt altceva decît divinitatea sub diferite forme.*

Thomson

Şeful indian abia puse piciorul pe ţărm, că prietenul său, Călăuză, îi spuse în limba din tribul lui, mustărindu-l :

— Crezi că ai făcut bine, Chingachgook, să pîndeşti singur o duzină de Mingo ? E adăvărat, carabina mea, Ucigătoarea-de-cerbi, arareori îşi greşeşte ţinta, dar tot atît de adevărat e că fluviul Oswego are o lăţime destul de mare şi, nevăzîndu-se din tufiş decît capul şi umerii mişelului, ochiul nesigur şi mina lipsită de îndeminare ar fi putut să greşească. Ar fi trebuit să te gîndeşti la asta, şefule ! Ar fi trebuit să te gîndeşti !

— Marele-Şarpe este un războinic mohican ; el nu-i vede decît pe duşmani cînd a pornit pe poteci de război, şi strămoşii săi i-au lovit pe aceşti Mingo de la spate de cînd s-au pornit apele să curgă.

— Eu îţi cunosc însuşirile, şefule, da, le cunosc şi le respect şi nimeni nu mă va auzi plîngîndu-mă de firea unei piei-roşii, dar un războinic trebuie să fie prevăzător, prevederea fiind de mare preţ ; şi dacă demonii aceştia de irochezi nu s-ar fi uitat atît de atenţi la tovarăşii lor din apă, urmele lăsate de tine ţi-ar fi adus neplăceri mari.

— Dar ce are de gînd Marele-Şarpe ? exclamă Jasper, care-l văzu pe şef despărţindu-se pe neaşteptate de Călăuză şi înaintînd către marginea apei, cu intenţia vădită de a se arunca din nou în ea. Cred că n-o fi atît de nesăbuit să se întoarcă pe malul celălalt pentru cine ştie ce lucru de nimic pe care l-a uitat acolo !

— Nu, nu, pe cît e de brav, pe atît e de prevăzător, deşi şi-a cam pierdut prevederea în ultima ambuscadă. Ascultă, Jasper, — urmă el, trăgîndu-l deoparte în clipa cînd îl auziră pe indian aruncîndu-se în apă — ascultă : Chingachgook nu este un om alb ca noi, ci un şef mohican, cu firea şi tradiţiile sale, care-l învaţă ce să facă, şi cel ce trăieşte în tovărăşia unor oameni cu altă fire e mai bine să-i lase să se poarte potrivit naturii şi obiceiurilor lor. Un soldat al regelui înjură şi bea, şi e aproape cu neputinţă să-l dezveţi de năravurile astea ; dacă unui bogat îi place să petreacă şi unei doamne să aibă pene la pălărie şi evantaie, n-are rost să lupţi împotriva nici uneia din aceste înclinări ; ei bine, firea şi vocaţia unui indian sînt mult mai puternice decît acestea şi fără îndoială că i-au fost dăruite de providenţă pentru scopuri înţelepte, deşi nici unul din noi nu le poate înţelege pe toate.

— Dar asta ce-o mai fi ? Uite-l pe Delawar înotînd spre trupul agăţat de stîncă ! Oare de ce s-o expune aşa ?

— Pentru onoare, glorie şi faimă, întocmai ca nobilii care-şi părăsesc căminurile liniştite de dincolo de mări, unde, după cum spun ei, inima nu are ce să mai doască... adică inima nu se mai mulţumeşte cu un loc fără

griji... ca să vină aici, să trăiască hrănindu-se cu vînat și bătîndu-se cu francezii.

— Înțeleg. Prietenul tău s-a dus să-l scalpeze pe mort.

— Asta e firea lui și trebuie lăsat în pace. Noi, ca oameni albi, nu putem mutila cadavrul unui dușman, dar pentru o piele-roșie asta e o onoare. Poate că ți se pare ciudat, Eau-douce, dar eu am cunoscut albi celebri, da, da, cu mare faimă, care au idei tare ciudate despre onoarea lor. Da, foarte ciudate.

— Un sălbatic rămîne un sălbatic, în tovărășia oricui s-ar găsi.

— E foarte bine că vorbim de asta, flăcăule, dar ascultă ici la mine, onoarea omului alb nu este totdeauna conformă cu dreapta judecată sau cu voința lui Dumnezeu. Mi-am petrecut zile întregi în pădurile înecate în tăcere gîndindu-mă la toate acestea și am ajuns la convingerea, flăcăule, că după felul cum providența conduce totul, nici un fel de fire nu i-a fost dată cuiva fără înțelepciune și un scop rațional. Dacă indienii n-ar fi fost buni de nimic, n-ar fi fost creați, și eu presupun că dacă cineva ar putea pătrunde pînă în miezul lucrurilor, ar descoperi că și triburile Mingo au fost create într-un scop bine gîndit și necesar, deși mărturisesc că nu sînt în stare să spun care ar fi acest scop.

— Marele-Șarpe se expune în chip nebunesc gloanțelor dușmane, ca să pună mîna pe un scalp ! Asta ar putea să ne facă mult rău.

— Dar el nu se gîndește la asta, Jasper. Potrivit concepției Marelui-Șarpe despre război, să scalpezi capul acela e o cinste mai mare decît să acoperi un cîmp de

luptă cu cadavre care-și păstrează părul neatins. De curind, un chipeș și tânăr căpitan din regimentul 60 și-a jertfit viața, încercînd să captureze de la francezi, în ultima încăierare cu ei, un tun de trei livre, fiind convîns că face o faptă eroică ; am cunoscut un tânăr stegar, care, grav rănit, s-a înfășurat cu drapelul și s-a culcat în propriul său sînge, convîns că zace pe ceva mai plăcut decît o piele de bivol !

— Asta da, să nu părăsești drapelul e fără îndoială un merit.

— Ei bine, scalpurile sînt drapelele unui om ca Chingachgook, el le păstrează să le arate copiilor copiilor săi. Călăuză se întrerupse dînd din cap cu melancolie, și adăugă : Dar ce spun eu ! Acest bătrîn mohican nû mai are nici un urmaș ! *Nu are copii, pe care să-i încînte cu trofee sale, și nici trib, care să-l cinstească pentru faptele lui ; e singur pe lume, totuși a rămas credincios naturii și firii sale ! Trebuie să recunoști, Jasper, că în toate astea e ceva cîstit și demn de respect, da, da, merită tot respectul !

În clipa aceasta se auziră urletele indienilor irochezi, urmate de salvele repezi ale flintelor lor și, cuprinși de dorința nestăvilită de a-l îndepărta pe mohican de victima sa, o duzină dintre ei se aruncară în fluviu, cițiva înaintînd chiar vreo sută de picioare prin curentul spumegînd, ca și cum voiau să-l atace într-adevăr pe mohican. Dar Chingachgook își făcea treaba nepăsător, neatins de gloanțe, cu îndemînarea dată de o îndelungată rutină. Apoi ridică în aer trofeul aburînd și scoase un înfricoșă-

tor strigăt de război ; o clipă, bolta pădurii liniștite și albia adîncă a fluviului fură cutremurate de urlete atît de groaznice, încît Mabel închise ochii înspăimîntată și unchiul ei fu gata-gata s-o ia la goană.

— Asta-i mai mult decît tot ce am auzit despre acești mizerabili ! exclamă Jasper, astupindu-și urechile de spaimă și dezgust.

— Asta-i muzica lor, Eau-douce. Ea ține locul tobelor și al fluierelor, al trompetelor și al trimbițelor. Fără îndoială că sunetele acestea le plac, fiindcă îi fac mai cruzi și mai lacomi de sînge, răspunse Călăuză, cu totul indiferent. Cînd eram tînăr, mi se păreau și mie îngrozitoare, dar acum mi se pare că seamănă cu cîntecul unei păsări sau cu fluieratul unui sturz cenușiu. Toate urletele acestor reptile dintre garnizoană și cataracte nu-mi mai fac astăzi nici o impresie. Nu vorbesc așa ca să mă laud, Jasper, fiindcă bărbatul care se înfricoșează de niște țipete cred că ăre o inimă slabă, ca să nu spun mai mult. Urletele și zgomotele înspăimîntă mai degrabă femeile și copiii decît pe cei ce vînează prin păduri și înfruntă dușmanii. Sînt convins că Marele-Șarpe e în sfîrșit mulțumit, fiindcă iată-l venind cu scalpul la brîu.

Cînd mohicanul ieși din apă, Jasper întoarse capul, dezgustat de fapta abia săvîrșită, însă Călăuză își privi prietenul cu calmul omului înțelept care luase hotărîrea să rămînă nepăsător față de lucrurile socotite de el ca făcînd parte din felul de a fi al cuiva. Pătrunzînd mai adînc în tufiș, ca să-și stoarcă hainele de stambă ieftină și să-și pregătească flinta de tragere, mohicanul îi aruncă o privire triumfătoare tovarășului său, după care, de pe

chipul lui pieri orice urmă de emoție provocată de isprava sa.

— Jasper, zise Călăuză, du-te și roagă-l pe meșterul Cap să vină lângă noi. Nu mai avem decît puțină vreme de sfat și trebuie să ne întocmim foarte repede un plan de acțiune, fiindcă indienii Mingo or să ne atace curînd din nou.

Tinărul plecă, și după cîteva minute se adunară toți patru lângă mal, ascunși de privirile dușmanilor, dar supraveghindu-le cu atenție orice mișcare, ca să ia o hotărîre în legătură cu acțiunile lor viitoare.

Era atît de tîrziu, încît în cîteva minute urma să se lase noaptea, care părea că va fi și mai întunecoasă decît de obicei. Soarele apusese, și amurgul latitudinii mici se pregătea să se transforme în noapte adîncă. Ei își puneau mari nădejdi în împrejurarea aceasta favorabilă, cu toate că nu era lipsită de primejdii, deoarece întunericul care le înlesnea fuga ascundea și mișcările aprigilor lor dușmani.

— A sosit clipa, prieteni, începu Călăuză, să ne întocmim planurile cu sînge rece, ca să acționăm strîns uniți, fiecare din noi cunoscînd perfect ceea ce are de făcut, potrivit cu priciperea sa, pentru îndeplinirea misiunii noastre. Într-un ceas, peste pădure se va lăsa un întuneric tot atît de adînc ca acela de la miezul nopții, și dacă vrem să ajungem vreodată la garnizoană, trebuie să folosim acest avantaj. Ce părere ai, meștere Cap, fiindcă, deși dumneata nu ești unul dintre cei mai căliți în lupte și retrageri în pădure, vîrsta îți dă dreptul să iei primul cuvîntul în sfatul nostru.

— Și apropiata mea rudenie cu Mabel; contează și asta...

— Nu știu, nu știu ce să spun. Afeecțiunea e afeecțiune, și simpatia e simpatie, fie că e un dar al naturii, fie că rezultă din stima și înclinațiile cuiva. Nu spun nimic de Marele-Șarpe, care nu mai e la vîrsta cînd te gîndești la femei, însă în ceea ce ne privește pe noi, pe mine și pe Jasper, sintem gata s-o apărăm de indîienii Mingo pe fiica sergentului așa cum ar face-o curajosul ei tată. Nu-i așa, Eau-douce ?

— O voi apăra pe Mabel pînă la ultima picătură de sînge, rosti Jasper Incet, cu căldură în glas.

— Foarte bine, foarte bine, spuse unchiul, n-are rost să vorbim de asta, deoarece știm că toți vrem s-o ajutăm pe fată, și faptele sînt mai de preț decît vorbele. Cred că cel mai bun lucru ar fi să ne imbarcăm în canoe, pe întunericul cel mai adînc, ca să nu fim descoperiți de dușmani, și să pornim spre fort cu viteza cea mai mare pe care ne-o vor îngădui vîntul și fluxul.

— Asta-i ușor de spus, dar nu-i prea ușor de înfăptuit, răspunse Călăuză. Pe rîu ne așteaptă primejdii mai mari decît dacă am merge prin pădure și, afară de asta, în aval de noi se găsește viltoarea fluviului Oswego și nici chiar Jasper nu prea cred că ar putea conduce pe acolo o barcă în timp de noapte. Ce crezi, flăcăule, o să poți, o să ai tu îndeminarea necesară ?

— Sînt de părerea meșterului Cap, să mergem cu piroga. Mabel este prea gîngășă ca să poată străbate mlaștinile și terenurile pline de rădăcini de copaci pe o noapte atît de întunecoasă, după cum se pare că va fi aceasta,

și-apoi mărturisesc că mă simt mai sigur, și ochiul mi-e mai ager pe apă decît pe uscat.

— Ai fost totdeauna dîrz, flăcăule, și cred că ochii tăi au agerimea celui ce și-a petrecut viața mai mult la lumina soarelui decît prin păduri. Ehe!, dacă Ontario ar avea copaci, ar încînta și inima unui vînător ! Sînt unele argumente, prieteni, în favoarea părerii voastre, dar multe și împotriva ei. În favoarea ei ar fi faptul că apa nu lasă urme.

— Dar dire de apă nu sînt ? il întrerupse Cap, cu tonul lui profesoral și pretențios.

— Ce vrei să spui ?

— Continuă, zise Jasper. Meșterul Cap își închi-
puie că e pe ocean... apa nu lasă urme.

— Cel puțin aici ea nu lasă nici un fel de urme, Eau-douce, și nu pretind că știu ce se petrece pe mare. Apoi, o pîrogă, pe cît e de ușoară, pe atît e de rapidă, fiindcă e dusă de curent, și nu o va obosi cu clătînările ei pe gîngașa fiică a sergentului. Pe de altă parte, însă, deasupra riului nu se află decît norii de pe cer, vîltoarea reprezintă o încercare grea pentru cei ce trec prin ea chiar și ziua, și pînă la garnizoană mai sînt încă șase mile bune pe riu. Iarăși, nu este ușor să găsești o urmă pe uscat în timpul nopții. Mărturisesc că sînt tare încurcat, Jasper ; nu mai știu cum să vă povățuiesc... ce sfat să vă dau...

— Dacă Marele-Șarpe ar merge cu mine înot pe fluviu să punem mîna și pe cealaltă pîrogă, vorbi tînarul marinar, cu amîndouă bărcile cred că drumul pe apă ar fi cel mai sigur.

— Ei, da, într-adevăr ! Asta s-ar putea face destul de ușor cînd s-o mai întuneca puțin. Dacă ținem seamă de firea fiicei sergentului, cred că ar fi cea mai bună soluție. Și totuși, dacă am fi numai bărbați, pentru niște oameni plini de curaj și vînjoși ca noi, jocul de-a v-ați-ascunselea cu mișeii de pe celălalt mal ar fi o adevărată petrecere — continuă Călăuză, care, așa cum îi era firea, nu alerga după glorie deșartă sau efecte teatrale. Îți iei asupra ta riscul să conduci piroga încoace ?

— Fac orice o poate apăra și ajuta pe Mabel.

— E un simțămînt lăudabil și era de așteptat că vei răspunde astfel. Marele-Șarpe, care e aproape gol, o să te ajute, și astfel vom înlătura și mijlocul prin care diavolii ăștia ar putea să ne vatăme.

Odată hotărîrea luată, membrii grupului se pregătiră s-o aducă la îndeplinire. Întunericul nopții se lăsa repede peste pădure, și cînd și-au terminat pregătirile, obiectele de pe malul celălalt nu se mai puteau distinge. Acum trebuiau să acționeze repede, fiindcă violenții indieni puteau născoci multe mijloace să treacă rîul atît de îngust, și Călăuză era nerăbdător să pornească mai departe. În timp ce Jasper și tovarășul lui intrau în fluviu fără nici o altă armă decît cuțitele lor și securea indianului Delawar, mișcîndu-se foarte prevăzători, ca să nu se trădeze, Călăuză se duse la ascunzișul lui Mabel și-i invită, pe ea și pe Cap, să meargă de-a lungul țărmului pînă în dreptul viltoarei. Apoi el se urcă în pirogă, ca s-o ducă în același punct. Ceea ce se făcu foarte ușor. Barca fu trasă apoi la mal, și Mabel împreună cu unchiul ei se îmbarcă, luîndu-și locurile lor obișnuite, în vreme ce Călăuză, în

picioare, la pupa, se ținea de craca unui copac, ca să nu lase ambarcațiunea să fie ținută de curent. Trecură astfel câteva minute de încordare și emoție, așteptând rezultatul îndrăzneței încercări a tovarășilor lor.

E bine să se știe că cei doi cutezători trebuiau să înoate de-a curmezișul unui canal cu apă adîncă și repede, ca să ajungă într-un loc al viitorii de unde puteau pune piciorul pe pămînt. Distanța aceasta o străbătura într-un timp foarte scurt; Jasper și Marele-Șarpe, care înotau unul lingă altul, dădură cu tălpile de pămînt aproape în același timp. După ce se proptiră bine pe picioare, se luară de mîna și porniră încet prin apă, foarte prevăzători, spre direcția unde presupuneau că se află piroga, însă era atît de întuneric, încît își dădură seama că ochii nu-i vor putea ajuta deloc și că trebuiau să-și continue cercetarea bizuindu-se pe instinctul care-i dă omului pădurii posibilitatea să găsească drumul după apusul soarelui, cu un cer fără stele, cînd totul apare ca un haos pentru cel neobișnuit cu labirintul codrilor. Jasper se lăsă condus de mohican, care era în cazul de față, datorită felului său de viață, o călăuză mai pricepută. Cu toate acestea, nu era ușor să mergi prin apa clocotitoare, la ora aceea din noapte, orientîndu-te numai după ceea ce-ți aduceai aminte. Cînd se crezură în mijlocul riului, malurile nu se mai distingeau decît datorită masei lor mai obscure decît mediul înconjurător, și pe fondul norilor abia se întrezăreau vîrfurile zdrențuite ale copacilor. O dată sau de două ori, călătorii își schimbă direcția, deoarece intraseră pe neașteptate în apa adîncă și știau că piroga se opriase pe o porțiune a repezișului unde apa

era mai mică. Pe scurt, orientându-se numai după faptul acesta, cei doi rătăciră prin albia fluviului aproape un sfert de oră, care i se păru tinărului Jasper interminabil, ca să ajună pînă la urmă la presupunerea că nu se aflau mai aproape de barca pe care o căutau decît la început. Tocmai cînd mohicanul era gata să se oprească să-i propună tovarășului său să se întoarcă pe uscat pentru a stabili mai bine direcția și să pornească din nou, descoperi umbra unui om mișcîndu-se prin apă, cam la o distanță de un braț. Jasper, care se afla alături, înțelese numaidecît că indienii irochezi căutau și ei piroga.

— Mingo ! șopti indianul la urechea celui alt. Marele-Șarpe îi va da fratelui său o lecție de șiretenie.

Tinărul marinar întrezări figura dușmanului și în aceeași clipă își dădu seama de situație. Înțelese că trebuia să se lase condus cu totul de mohican și rămase în spatele lui, în timp ce acesta înainta prevăzător în direcția în care dispăruse indianul irochez. După o clipă, îl văzu pe dușman înaintînd din nou spre ei. Zgomotul apelor fiind în locul acela atît de mare, încît acoperea orice alt sunet, însoțitorul marinarului întoarse capul și spuse iute :

— Ai încredere în istețimea Marelui-Șarpe.

— Îhi ! exclamă deodată ciudatul sălbatic, adăugînd în limba tribului său : Am găsit piroga, dar am nevoie de ajutor. Vino s-o ridicăm de pe stîncă.

— Numaidecît ! răspunse Chingachgook, care înțelega dialectul. Ia-o înaintea, că venim și noi după tine.

Străinul, care nu putea să distingă sunetul exact al vocii și pronunția din cauza vacarmului viitorii, porni

mai departe, cu ceilalți doi după el, ajungînd în foarte scurtă vreme toți trei lingă barcă. Irochezul o apucă de un capăt, mohicanul de mijloc și Jasper de capătul opus, pentru ca străinul să nu descopere prezența unui alb, datorită îmbrăcăminții sumare pe care o mai avea pe el, precum și a chipului său.

— Ridică ! zise irochezul, cu felul laconic de a se exprima al rasei sale, și piroga fu ridicată de pe stîncă fără o efortare prea mare, ținută o clipă în aer, ca să se golească de apă, apoi așezată cu grijă pe rîu, în poziția ei normală. Toți trei o țineau bine, de teamă să nu le scape, smulsă de curentul violent, în timp ce irochezul, care se afla la prora ambarcațiunii, mergea înainte, îndreptîndu-se spre malul răsăritean, unde însoțitorii lui îl așteptau să se întoarcă.

Mohicanul și Jasper își dădură seama că apariția lor nu-l mirase deloc pe irochez din cauză că în dreptul victoriei se afla un grup din tribul său, așa că se hotărîse să fie foarte prudenți. Dacă nu ar fi fost atît de îndrăzneți și hotărîți, ar fi crezut că riscă prea mult aventurîndu-se în mijlocul dușmanilor ; dar oamenii aceștia de graniță, nu cunoșteau frica ; obișnuiți dintotdeauna cu primejdia, ajunseseră la concluzia că trebuiau să încerce imposibilul ca să-i împiedice măcar pe dușmanii lor să pună mîna pe barcă, primejdie pe care o înfruntau și aceștia din urmă, cu riscuri și mai mari, spre a-și atinge scopul. Într-adevăr, Jasper socotea că posesia sau distrugerea acestei pirogi era atît de importantă pentru siguranța lui Mabel, încît dacă el și mohicanul ar fi siliți s-o părăsească, se hotărîseră să scoată cuțitul și să taie scoarța din care

era întocmită, pentru a o face de neîntrebuințat cel puțin pentru un timp.

În vremea asta, irochezul, care se afla în frunte, înainta încet prin apă spre ai lui, ținând de pirogă și trăgându-i după sine pe îndărătnicii săi însoțitori. La un moment dat, mohicanul ridică *tomahawk*-ul și era gata să-l repeadă în țeasta vecinului său încrezător, care mergea fără grijă, dar se temu ca nu cumva strigătul de moarte al acestuia sau cadavrul purtat de apă să dea alarma, și prevăzătorul șef renunță. În clipa următoare își regretă nehotărârea, fiindcă se pomeniră toți trei deodată în mijlocul unui grup de nu mai puțin patru oameni, care porniseră și ei în căutarea bărcii.

După exclamațiile obișnuite, laconice, caracteristice felului lor de a-și arăta mulțumirea, sălbaticii se grăbiră să pună mîna pe canoe, părînd a fi convinși de necesitatea posesiunii acestei importante ambarcațiuni, atît pentru a-i ataca pe dușmani, cît și pentru a-și asigura retragerea. Numărul indienilor crescuseră atît de neașteptat, dobîndind o superioritate covîrșitoare, încît chiar și îndemînarea și priceperea șefului mohican păsură depășite. Cei cinci irochezi, care știau foarte bine ce aveau de făcut, împingeau barca spre malul lor, fără să se oprească sau să schimbe vreo vorbă, cu intenția de a lua visele pe care pusese mîna mai înainte și de a se îmbarca trei sau patru cu flintele și cornurile lor cu praf de pușcă ; de altfel, numai teama de a nu le uda îi oprise să treacă riul înot chiar la căderea nopții.

Această mică trupă, alcătuită din prietenii noștri și din dușmanii lor, ajunseră în apropierea malului răsări-

tean unde, ca și lingă malul opus, riul era prea adinc ca să poată fi trecut cu piciorul. Aici se opriă pentru scurtă vreme, căci trebuiau să se sfătuiască între ei cum să ducă barca la mal.

Printre cei patru indieni irochezi veniți la urmă se afla și un șef de trib, iar respectul obișnuit de care se bucura o căpetenie din partea indienilor americani, experiența și titlul de șef îi făcură pe toți să tacă, așteptînd ca el să vorbească întîi.

Oprirea aceasta mări și mai mult primejdia ca cei doi să fie descoperiți. Jasper avusese prevederea să-și arunce cascheta în fundul bărcii și fiind fără cămașă și jachetă, în obscuritatea din jur, părea mai puțin probabil să fie recunoscut după trăsăturile feței. Faptul că se găsea la pupa pirogii îl apăra întrucîtva, fiindcă indienii se uitau, datorită poziției lor, în partea opusă, spre mal. Dar nu era același lucru cu Chingachgook. Războinicul acesta se afla pur și simplu înconjurat de dușmanii săi cei mai înverșunați și nu putea face nici o mișcare fără să atingă pe vreunul dintre ei. Totuși, nu vădea nici cel mai mic semn de emoție, deși toate simțurile îi erau în alarmă și era gata să fugă sau să dea o lovitură în clipa prielnică. Avînd grijă să nu întoarcă capul spre cei din sapte, își micșora riscul de a fi descoperit, așteptînd cu răbdarea nesfîrșită a indianului momentul să treacă la acțiune.

— În afară de doi dintre tinerii mei, care să tragă barca la mal, unul de un capăt, iar însoțitorul lui de altul, ceilalți să se ducă înainte să-și ia armele, zise șeful irochezilor.

Aceștia ascultară tăcuți, lăsându-l pe Jasper la pupa, iar pe indianul irochez care găsisse piroga la prora ușoarei ambarcațiuni. Chingachgook se dădu la fund aproape de tot, și indienii trecură pe lângă el fără să-l observe. Clipocitul apei, zăngănitul armelor, precum și strigătele ce și le aruncau unul altuia dovedeau că cei patru indieni care apăruseră mai târziu începuseră să înoate. Cînd se convinsese că se îndepărtau, mohicanul ieși la suprafața apei, își luă vechiul loc și se pregăti de acțiune.

Probabil că un om mai puțin stăpîn pe sine decît el ar fi dat chiar în clipa aceea lovitura la care se gîndise la început, dar Chingachgook știa că în spatele lui, în dreptul cataractei, se aflau o mulțime de indieni și era un războinic prea încercat și priceput ca să stîrnească o primejdie inutilă. Îl lăsă pe indianul de la prora pirogii să intre în apa adîncă și toți trei începură să înoate spre malul răsăritean. Dar în loc să-și dea silința să treacă barca prin curentul repede în linie dreaptă, cînd Marele-Șarpe și Jasper ajunseră în locul unde curentul avea cea mai mare forță, începură să acționeze așa încît ambarcațiunea să nu mai înainteze de-a curmezișul rîului, în direcția cea bună ; și nu dintr-o dată, neprevăzător, cum s-ar fi comportat un alb dacă ar fi folosit șiretlicul acesta, ci cu băgare de seamă și atît de gradat, încît indianul de la prora avea impresia la început că luptă numai cu puterea curentului. Ca urmare, executînd această manevră cu forțe contrarii, piroga mergea în derivă, în josul rîului, și după vreun minut, plutea pe o apă și mai adîncă de la marginea vîltorii. Pînă la urmă, irochezul bănuia totuși că ceva neobișnuit devia drumul pirogii și, uitîndu-se în

spate, își dădu seama că rezistența pe care o simțea era pricinuită de tovarășii săi.

A doua natură, care se naște din obișnuință, îl făcu pe indian să înțeleagă că se află singur cu dușmanii. Hötărindu-se într-o clipă, tăie apa cu rapiditate și sări asupra lui Chingachgook ; părăsind pirogă, cei doi indieni se înclăștară în luptă ca niște tigri. În întunericul nopții mohorite, luptînd pe viață și pe moarte, în apa atît de primejdioasă, păreau că uitaseră totul în afară de ura lor străveche și de hotărîrea fiecăruia de a birui.

Jasper era acum singurul stăpin al pirogii care, datorită virtuților provocate de lupta celor doi, se zbuciuma pe apă ca o pană bătută de vînt. Întîi se gîndi se alerge în ajutorul indianului Delawar, dar în timp ce asculta respirația grea a războinicilor care încercau să se sugrume, faptul de a pune mîna pe canoe i se păru nease-muit mai important și porni cît putu de repede spre malul apusean. Ajunse acolo curînd și, după o scurtă căutare, își descoperi prietenii și se îmbrăcă. În cîteva cuvinte, le relată situația în care îl lăsase pe prietenul lor și cum ajunsese în stăpînirea pirogii.

După ce Jasper termină de povestit, se așternu o liniște adîncă, fiecare dintre ei trăgînd cu urechea, cu speranța zadarnică de a prinde vreun semn după care să-și dea seama cum se desfășurase lupta începută în mijlocul riului și cine biruise. Dar în afară de mugetul furios al riului nu se mai auzea nimic, fiindcă dușmanii de pe malul celălalt aveau grijă să păstreze o tăcere mor-mîntală.

— Ia lopata asta, Jasper, zise Călăuză, calm, deși ceilalți aveau impresia că glasul lui era mai trist decât de obicei — ia-o și pornește mai departe cu barca. Ar fi pri-mejdios să mai întârziem aici.

— Dar Marele-Șarpe ?

— Marele-Șarpe este în mâinile Marelui Spirit al stră-moșilor săi și va trăi sau va pieri, după voia providenței. Nu putem să-i dăm nici un ajutor, și dacă am rămîne aici cu brațele încrucișate, ca niște femei care-și jelesc neca-zurile, am risca prea mult. Negura nopții e foarte prețioasă...

Un urlet pătrunzător de pe malul celălalt îl între-rupse pe Călăuză.

— Ce înseamnă urletul ăsta, meștere Călăuză ? în-trebă Cap. Aduce mai mult cu strigătele drăcești ale unor demoni decât cu ceva care iese din gîtul unui creștin sau al unui om în general.

— Ei nu sînt creștini, nu pretind că sînt și nici nu vor să fie, și numindu-i demoni nu vă înșelați deloc. Este urletul de bucurie prin care arată că sînt învingători. Fără îndoială că Marele-Șarpe, mort sau viu, se află în puterea lor.

— Dar noi ! strigă Jasper, cuprins de o generoasă pă-rere de rău la gîndul că nenorocirea asta nu s-ar fi în-tîmplat dacă nu și-ar fi părăsit tovarășul.

— Nu-l putem ajuta cu nimic pe șeful indian, flăcăule, și trebuie să plecăm de-aici cît mai repede.

— Cum ! Fără să încercăm să-l salvăm ? Și fără să știm măcar dacă e mort sau viu ?

— Jasper are dreptate, zise Mabel, abia îngăimînd cuvintele, cu o voce pierdută și tremurătoare. Nu mă tem deloc, unchiule și rămîn bucuroasă aici pînă aflăm ce s-a întîmplat cu prietenul nostru.

— Asta-i drept, Călăuză, spuse Cap. Un adevărat marinar nu-l poate părăsi pe camaradul său și mă bucur să constat că un simțămînt atît de lăudabil îl au și marinarii de apă dulce.

— Mda, mda ! răspunse Călăuză, nerăbdător, împingînd piroga pe apă. Nu știți nimic și nu vă temeți de nimic. Dacă vreți să vă salvați viața, gîdiți-vă mai bine să ajungeți la fort și lăsați-l pe mohican în seama providenței. Da, da ! Cerbul care se duce prea des să lingă roua de pe frunze dă pînă la urmă de vînător.

*Să fie acesta Yarrow-ul fugar,
Spre-a cărui apă mă poartă-nchipuirea
Și mi-l trezește ca pe-un vis hoinar ?
Icoană care-și cată amintirea ?
O, de-aș avea cu mine-un trubadur
Cîntînd din harfă cînt de veselie,
Ca să alunge liniștea din jur,
Ce-n inimă-a turnat melancolie.*

Wordsworth

Scena nu era lipsită de sublim, și generoasă, înflăcă-rata Mabel, cînd barca părăsi locul unde se adăpostiseră pînă atunci și ajunse pe firul apei, simți singele curgîndu-i mai repede prin vine și obrajii îmbujorîndu-i-se. Norii se destrămaseră și întunericul nopții se mai risipise, dar pă-durile suspendate peste maluri le întunecau într-atît, încît ambarcațiunile alunecau pe rîu ca printr-o centură de beznă, care-i ascundea de orice ochi străin. Cu toate aces-tea, erau stăpîniți fără vrerea lor de o mare nesiguranță, și toți, chiar și Jasper, care tremura pentru soarta tinerei fete, aruncau priviri neliniștite în jur la orice zgomot suspect ce se auzea din pădure, în timp ce tinărul con-ducea barca. Jasper mînuia lopata foarte ușor și atent, fiindcă cel mai mic zgomot, în tăcerea nopții, la ora aceea și într-un astfel de loc ar fi putut trăda irochezilor la pîndă poziția lor.

Toate acestea subliniau grandoarea situației în care se găsea Mabel Dunham, făcînd ca clipele prin care trecea să fie cele mai emoționante din cîte petrecuse în scurta

ei existență. Plină de însuflețire, obișnuită să nu-și piardă încrederea în sine și mândră că e fată de soldat, nu se putea spune că-i era frică; totuși, inima îi bătea mai iute decît de obicei, și ochii îi erau plini de străfulgerări dirze, care se pierdeau în întuneric, simțăminte ce se succedau cu repeziciune, adăugîndu-se întîmplărilor nopții și sublimului acestei scene.

— Mabel ! spuse Jasper încet, în timp ce pirogile pluteau atît de aproape una de alta, încît mîna lui le ținea alăturate. Să nu te temi și să ai încredere în noi că te vom apăra... vrei ?

— Sînt fată de soldat, după cum știi, Jasper Western, și mi-ar fi rușine să mărturisesc că mă tem.

— Biziue-te pe mine... biziue-te pe noi toți. Unchiul dumitale, Călăuză, mohicanul, dacă bietul om ar mai fi aici, și eu însumi vom înfrunta orice primejdie ca să nu ți se întîmple nimic.

— Cred, Jasper, răspunse fata, jucîndu-se, fără să-și dea seama, cu mîna în apă. Știu că unchiul mă iubește și că înainte de a se gîndi la el însuși se gîndește la mine, și nu mă îndoiesc că sînteți toți prietenii tatălui meu și vreți s-o ajutați pe fata lui. Și-apoi, nici nu sînt atît de slabă și neajutorată cum vă închipuiți, fiindcă, deși sînt numai o fată de la oraș și cele mai multe dintre ele văd primejdia unde nu există, îți făgăduiesc că nu voi fi atît de nesăbuită să te împiedic, cu spaima mea, să-ți faci datoria.

— Fiica sergentului are dreptate și este demna odraslă a bravului Thomas Dunham, zise Călăuza. Ehe, de cîte ori nu am iscodit cu tatăl dumitale flancurile și spatele ina-

micului în nopți mai întunecate decît asta, așteptîndu-ne ca în fiecare clipă să cădem într-o ambuscadă singeroasă ! Cînd a fost rănit la umăr, eram alături de bărbatul acesta curajos, și cînd îl vei întîlni, îți va povesti cum am reușit să trecem un rîu ca să ne salvăm scalpul.

— Mi-a și povestit-o, zise Mabel, cu voce mai tare decît era prevăzător în situația în care se aflau. Mi-a istorisit toate aceste întîmplări și-ți mulțumesc din suflet că l-ai ajutat. Dumnezeu te va răsplăti, Călăuză ; poți să ceri de la fiica lui orice dovadă de recunoștință și ți-o va da bucuroasă.

— Da, da, toate fapăturile nevinovate și gingașe ca dumneata vorbesc astfel. Înainte de dumneata am cunoscut cîteva, iar despre altele am auzit ! Sergentul mi-a vorbit despre tinerețea lui, despre mama dumitale, cum i-a făcut curte, de nemulțumirile și dezamăgirile suferite, precum și de succesul pe care l-a avut pînă la urmă.

— Mama mea nu a trăit destul ca să-l poată răsplăti pentru lupta dusă de el ca s-o ia de soție, rosti Mabel, cu buze tremurînde.

— Așa mi-a spus și dînsul. Sergentul acesta cîstit nu mi-a ascuns nimic, deoarece, cu mult mai mare decît mine, m-a socotit în numeroasele noastre aventuri oarecum ca pe un copil al său.

— Și poate că ar fi fost bucuros să-i și fii într-adevăr, zise Jasper, cu o oarecare asprime în glas, care-i dezmințea încercarea de a glumi.

— Și dac-aș fi, Eau-douce, cu ce-aș păcătui ? Mă cunoaște și știe că mă pricep să urmăresc o pistă sau să fac o recunoaștere și m-a văzut adesea dînd piept cu fran-

cezii. M-am gândit uneori, flăcăule, că toți ar trebui să ne căutăm soții, fiindcă cel ce trăiește numai prin păduri, cu dușmanii și animalele sălbatice, își pierde treptat instinctele firești omului.

— În urma exemplelor pe care am apucat să le văd, adăugă Mabel, am ajuns să cred că cei ce trăiesc timp îndelungat prin păduri scapă de multe obiceiuri rele și falsități ale orașului.

— E greu, Mabel, să fii mereu în prezența lui Dumnezeu și să nu simți puterea bunătății Sale. Eu am asistat la serviciul religios din garnizoane și m-am străduit din răspuțeri să fiu un adevărat soldat, să mă rog împreună cu cei ce se rugau, fiindcă, deși nu m-am înrolat în serviciul regelui, lupt pentru el și-i servesc cauza și fac tot ce-mi stă în putere să slăvesc divinitatea așa cum se practică în garnizoană, dar în inima mea nu se nasc niciodată simțămintele sfinte și adevărata iubire care mă cuprind cînd mă aflu singur cu Dumnezeu în mijlocul pădurii. În codru mi se pare că mă găsesc față în față cu acest stăpîn al meu, și tot ce mă înconjoară îmi apare atît de proaspăt și de frumos, de parcă l-ar fi creat miinile sale și nimic nu mă lasă nepăsător. Nu, nu, în realitate pădurea e un adevărat templu, fiindcă acolo gîndurile se înalță libere, pînă dincolo de noi. ❀

— Ai dreptate, meștere Călăuză, spuse Cap, e un adevăr cunoscut de toți cei ce trăiesc în singurătate. Din ce cauză, de pildă, sînt în general marinarii atît de religioși și conștiincioși în ceea ce fac, dacă nu din pricină că se află adeseori singuri în fața providenței și că au legături atît de puține cu nedreptățile de pe uscat ! De multe

ori am făcut de cart la Ecuator și pe oceanele sudice în nopți luminate de stelele cerului și vă pot spune, prieteni, că astfel de clipe îți dau prilejul să-ți cercetezi conștiința. De câte ori n-am scuturat-o pe a mea în asemenea momente, pînă ce ascunzișurile și golurile din ea au scîrțit din încheieturi ! Cred ca și dumneata, meștere Călăuză, că dacă vrei să găsești un om cu adevărat religios, trebuie să-l cauți pe mare sau în păduri.

— Unchiule, după cîte știu, marinarii nu sînt priviți în general ca oameni religioși.

— Asta e o calomnie murdară, fetițo ! Cere-î unui marinar să-ți spună cinstit ce părere are despre cei de pe uscat... predicatori și alții, și vei afla reversul primei păreri. Nici o altă categorie de oameni nu e atît de calomniată în privința asta ca marinarii și numai din pricină că nu stau acasă pentru a-î apăra și a le da bani popilor. Poate că nu sînt atît de indoctrinați ca cei de pe uscat, însă în ceea ce privește esența creștinismului, marinarul îi întrece cu mult pe omul de pe uscat.

— Eu, meștere Cap, răspunse Călăuză, nu-mi pot exprima părerea în problema aceasta, dar spun deschis că vorbele dumitale sînt întrucîtva adevărate. În ceea ce mă privește, eu n-am nevoie de tunete ori de fulgere ca să-mi amintesc de Dumnezeu și nu mă gîndesc niciodată la bunătatea Lui cînd sînt mîhnit ori mă aflu la ananghie, ci în zilele calme, solemne, liniștite, în pădure, cînd vocea Lui o aud în trosnetul unei crengi uscate sau în cîntecul unei păsări, cel puțin tot atît de bine cum poate fi auzită în toiul furtunilor și al uraganelor. Dar tu ce părere ai,

Eau-douce ? Ai înfruntat furtunile ca și meșterul Cap și cunoști pesemne simțămintele pe care le stîrnesc în om.

— Mă tem că sînt prea tînăr și prea lipsit de experiență ca să fiu în stare să spun prea multe în legătură cu subiectul acesta, răspunse Jasper, modest.

— Ai totuși simțămintele dumitale, zise Mabel cu vioiciune. Nu poți, și nimeni nu poate să treacă prin astfel de evenimente, fără să simtă cîtă încredere trebuie să aibă în Dumnezeu.

— Nu pot spune că nu sînt uneori stăpînit de astfel de gînduri, mă tem însă că asta nu se întîmplă prea des și nici cu destulă credință.

— Uite, ăștia sînt oamenii de apă dulce, zise Cap, compătimitor. Să nu te aștepți la prea multe de la acest tînăr, Mabel, și cred, domnule Jasper, că porecla pe care o porți îmi confirmă părerea. Nu ți se spune Eau-de vie ¹ ?

— Eau-douce, vorbi calm Jasper, care, navigînd pe lac, își însușise cîteva noțiuni din limba franceză și din dialectele indiene. Porecla aceasta mi-au dat-o indienii irochezi, ca să mă deosebească de unii din camarazii mei, care navigaseră cîndva pe mare și nu mai conteneau să împuie urechile băștinașilor cu povestiri despre marile lor lacuri cu apă sărată.

— Și de ce nu le-ar fi povestit ? Că doar nu-i sălbătesc mai mult prin asta ! Chiar dacă nu i-ar civiliza, nu-i fac mai cruzi decît sînt. Da, da ! Oh, Eau-douce înseamnă pesemne rachiu alb, care pînă la urmă nu-i mare lucru,

¹ Rachiu (fr.).

și i se poate spune și Douce¹, fiindcă este o băutură drăcească.

— Eau douce înseamnă apă dulce, adică apă care poate fi băută. Așa-i spun francezii apei de băut — răspunse Jasper, oarecum iritat de felul în care Cap îi răstălmăcea porecla, deși era unchiul lui Mabel.

— Și cum dracu' ajung ei la Water² de la Eau-douce, cînd asta înseamnă rachiu — Eau de vie ? Asta o fi franceza care se vorbește aici, nu aceea de la Burdux³ sau alte porturi franceze ; de altfel, eau în jargonul marinarilor înseamnă totdeauna rachiu, și eau de vie, un rachiu de calitate superioară. Nu-ți reproșez ignoranța, tinere, fiindcă, în situația dumitale este de înțeles și n-ai ce-i face. Dacă vrei să vii cu mine, o călătorie-două pe Atlantic ți-ar prinde bine pentru tot restul zilelor dumitale, și Mabel, odată cu toate celelalte fete tinere de pe lângă coastă, va avea o mai bună părere despre dumneata chiar dacă ai atinge vîrsta arborilor din această pădure.

— Nu, nu ! îl întrerupse Călăuză cel sincer și mărinimos. Te asigur că Jasper are destui prieteni în această regiune chiar dacă nu merge cu dumneata, și deși privește lumea potrivit firii lui, o călătorie pe mare nu i-ar folosi mai mult decît altuia, iar dacă ar rămîne pe loc, nu am avea o părere mai rea despre dinsul. Eau douce sau Eau de vie, oricum i-ar spune, rămîne un tînăr curajos și cinstit, și cînd el stă de yeghe, dorm tot atît de bine

¹ În engleză, se aseamănă, ca pronunție, cu „deuce“, care înseamnă, naiba, diavol.

² În engleză, apă ; se observă că e un joc de cuvinte.

³ Este vorba de Bordeaux.

de parc-aş fi eu de gardă, ba poate chiar mai bine. Cred că fiica sergentului, aici de faţă, nu este de părere că flăcăul ar trebui să călătorească pe mare pentru a fi un om adevărat, demn de respect şi atenţie.

Mabel nu răspunse, ba chiar îşi întoarse capul spre malul apusean, deşi, din cauza întunericului, nu ar fi avut nevoie să-l întoarcă pentru a-şi ascunde faţa. Jasper simţi însă nevoia să spună ceva; mândria tinereţii şi bărbăţiei lui se revolta la gândul de a apărea ca un om incapabil să impună respect semenilor săi, sau ca unul care provoacă zîmbetul fetelor de aceeaşi vîrstă. Cu toate acestea, nu voia să-l jignească pe unchiul lui Mabel şi puterea lui de a se stăpîni îi făcea o şi mai mare cinste decît modestia şi curajul său.

— Nu pretind că am ceea ce-mi lipseşte, zise el, nici că aş cunoaşte oceanul sau navigaţia. Noi străbatem lacul de la un capăt la altul, orientîndu-ne după stele şi busolă, fără să folosim cifre şi calcule. Avem, totuşi, şi noi pretenţiile noastre, asemănătoare cu cele auzite adesea de la marinarii care şi-au petrecut ani de zile pe ocean. Mai întîi, uscatul nu dispare niciodată din ochii noştri, şi cea mai mare parte a timpului ne-o petrecem într-o colibă pe ţărm, ceea ce, după cîte am auzit că se spune de multe ori, te face un marinar încercat. Rafalele noastre de vînt sînt atît de neaşteptate şi de violente, încît ne obligă să ne refugiem mereu în porturi.

— Mai aveţi şi plumburile de sondaj.

— Nu prea ne sînt de folos şi arareori aruncăm sondele.

— Pe mări...

— Am auzit vorbindu-se de ele, dar mărturisesc că nu le-am văzut niciodată.

— Oh, la dracu', ce pedeapsă ! Auzi, un călător care să nu fi navigat niciodată pe mare ! Băiete, nu poți să pretinzi cituși de puțin că ești marinăr ! Cine dracu' a auzit vreodată de un marinăr care să nu cunoască marea ?

— Nu pretind că posed o pregătire deosebită, meștere Cap.

— Afară de trecerea prin cataracte, Jasper, afară de trecerea prin cataracte și repezișuri, zise Călăuză, sărindu-i în ajutor. În privința asta, chiar și dumneata, meștere Cap, trebuie să recunoști că e îndeminatic. Eu cred că orice om trebuie apreciat sau condamnat, potrivit cu calitățile sale, și dacă meșterul Cap nu are nici o valoare cînd e să străbată cataractele fluviului Oswego, mă gîndesc că este foarte folositor cînd pămîntul nu se mai vede ; și dacă Jasper nu e folositor cînd pămîntul nu se mai vede, nu uit că are un ochi ager și o mină sigură pentru trecerea printr-o cataractă.

— Dar Jasper nu este nefolositor și nu va fi niciodată nefolositor cînd uscatul nu se mai vede, izbucni Mabel cu atîta vioiciune și energie, încît vocea ei dulce și limpede provocă uimire și în jur se lăsă o tăcere adîncă. Nimeni nu poate fi nefolositor într-un loc cînd e atît de folositor într-altul, asta vreau să spun ; deși cred că nu este tot atît de priceput pe mare ca unchiul meu.

— Da, văd că vă susțineți reciproc ignoranța, adăugă Cap, rînjind. Noi, marinarii, sîntem atît de copleșiți ca număr cînd ne aflăm pe uscat, încît numai arareori ni se recunoaște ceea ce ni se cuvine ; dar cînd aveți nevoie de

apărare sau să vi se transporte mărfurile, sîntem chemați cu strigăte puternice.

— Dar, unchiule, coastele noastre nu le atacă nimeni dinspre uscat, așa că marinarii nu se luptă decît cu alți marinari.

— Ca să vezi ce înseamnă ignoranța ! Ia răspunde, nepoată, unde sînt toți dușmanii care au debarcat în această țară : francezi și englezi ?

— E drept, unde sînt ? strigă Călăuză. La întrebarea asta nu poate răspunde nimeni mai bine decît noi, cei ce locuim prin păduri, meștere Cap. Am urmărit de multe ori direcția marșului lor după oasele înălbite de ploi și le-am găsit urmele după morminte, mulți ani după ce mîndria lor dispăruse odată cu ei. Generalii și soldații presăraseră uscatul, dovedind ce înseamnă omul împins înaintea numai de dorința faimei și de năzuința de a fi mai mult decît semenii săi.

— Mărturisesc, meștere Călăuză, că ai păreri destul de remarcabile pentru un om care nu trăiește decît cu flinta în mînă, arareori respiră un aer fără miros de praf de pușcă și nu iese din vizuina sa decît ca să urmărească dușmanul.

— Dacă dumneata crezi că-mi petrec viața războindu-mă cu semenii mei, înseamnă că nu mă cunoști nici pe mine și nu cunoști nici istoria vieții mele. Omul care-și petrece viața prin păduri și la graniță e silit să se adapteze mediului înconjurător, trăgînd foloasele cuvenite. Din punctul acesta de vedere nu am nici o răspundere, fiindcă nu sînt decît un vîntor modest și fără putere, un cercetaș și o călăuză. Adevărata mea chemare este vîntoarea, în

orice situație m-aș afla : în cadrul unei armate, în timp de campanie sau în timp de pace, deși sînt în slujba unui ofițer care acum lipsește, fiindcă e plecat în garnizoană, unde nu-l voi urma niciodată. Nu, nu vărsarea de sînge și războiul sînt adevărata mea vocație, ci pacea și mila. Totuși, trebuie să-l înfrunt pe dușman la fel de bine ca oricare altul.

— Prea bine, prea bine, m-am înșelat asupra vocației dumitale, despre care am crezut că e tot atît de statornic războinică, după cum e aceea a tînărului șef de pe o navă. Iată-l, de pildă, pe cumnatul meu. A fost soldat de la șaisprezece ani și socoate că meseria lui e tot atît de respectabilă, din toate punctele de vedere, ca aceea de marinar, problemă care nu are rost s-o discuți cu el.

— Tatăl meu e convins că a fi soldat e o cinste, zise Mabel, fiindcă și tatăl său a fost tot soldat.

— Da, da, spuse Călăuză, sergentul are în general o fire de om războinic și cea mai mare parte a lucrurilor de pe această lume el le judecă în legătură cu țeava puștii sale. Acum, de pildă, preferă o carabină militară în locul unei puști cu două țevi lungi. Oamenii se aleg cu astfel de prejudecăți datorită unei obișnuințe îndelungate și prejudecata este pesemne defectul cel mai obișnuit al naturii omenești.

— Numai pe uscat se petrece asta, fu de părere Cap. Eu nu m-am întors niciodată dintr-o călătorie fără să fac aceeași remarcă. La ultima mea debarcare, în tot New York-ul aproape că nu găseam un om care să aibă despre

probleme și lucruri, privite în general, aceeași părere ca mine. S-ar fi zis că toți oamenii își culeg ideile la voia întâmplării, și cînd se abăteau cît de puțin de la propriile lor păreri, făceau de obicei un stînga-mprejur și se cramponau de părerea contrarie.

— Tu înțelegi asta, Jasper ? șopti Mabel, zîmbind tînărului, care-și ținea piroga cît mai aproape, ca să se afle alături de fată.

— Între apa dulce și cea sărată nu e o deosebire atît de mare, încît noi, cei ce ne petrecem viața aici, să nu ne putem înțelege cu ceilalți. Ca să pricepi concepția indeletnicirii noastre nu-i cîne știe ce merit, Mabel.

— Nici religia, continuă Cap, nu mai este amarată exact în același loc unde se găsea în tinerețea mea ; i se schimbă direcția și i se imprimă viraje pe uscat după cum se întîmplă cu toate celelalte lucruri, așa că nu-i de mirare că din cînd în cînd se trezesc blocați. Totul pare să se schimbe, în afara busolei, care și ea are variațiile ei.

— Păi, răspunse Călăuză, eu am crezut că religia și busola rămîn neschimbate.

— Asta se întîmplă numai pe mare, în afară de excepții. Pe mare, credința religioasă nu s-a schimbat din ziua cînd am pus prima oară mîna pe găleata cu gudron. Nici un om cu frica lui Dumnezeu nu va nega asta. Între felul de acum de a privi religia pe bordul unei nave și acela de pe vremea cînd am intrat în marină nu e nici o deosebire ; pe cînd pe uscat situația este cu totul alta. Te rog să mă crezi, meștere Călăuză, că numai cu greu poți găsi un om, vreau să spun un om de pe uscat, care să privească problema asta ca și acum patruzeci de ani.

— Totuși, Dumnezeu nu s-a schimbat, creațiile sale sînt aceleași, același și cuvîntul său, așa că nici cei ce ar trebui să-i binecuvînteze și să-i cinstească numele nu s-ar cuveni să se schimbe.

— Dar nu pe uscat. Asta-i partea cea mai rea a pămîntului, că este în continuă mișcare ; ascultă-mă pe mine, asta-i adevărul, deși uscatul pare atît de solid. Dacă plantezi un arbore, cînd te întorci la el după o călătorie de trei ani nu-l mai găsești cum l-ai lăsat. Orașele se dezvoltă, răsar străzi noi ; cheiurile se transformă și întreaga față a pămîntului se schimbă. În vreme ce o navă se întoarce din India așa cum a plecat, exceptînd vopseaua, avariile și accidentele petrecute pe mare.

— Asta-i adevărat, meștere Cap, și e mare păcat. Ah, tot ceea ce numesc ei îmbunătățiri n-au făcut decît să dăuneze pămîntului ! Toate creațiile glorioase ale lui Dumnezeu sînt zilnic distruse și înlăturate, și mina omului pare să se ridice, disprețuind puternica Lui voință. Se zice că pe meleagurile din apusul și sudul Marilor Lacuri, pe unde eu nu am fost niciodată, se văd semne mai îngrozitoare decît în oricare alte părți.

— Ce vrei să spui, Călăuză ? întrebă Jasper, modest.

— Vorbesc de meleagurile însemnate de răzbunarea cerului, care poate s-a arătat ca o muștrare gravă făcută oamenilor de pe acolo, lipsiți de conștiință și plini de deșertăciune. Acestor meleaguri li se spune prerii și i-am auzit pe destul de mulți indieni Delawar cinstiți, pe care i-am cunoscut, zicînd că minia lui Dumnezeu s-a abătut atît de năprasnic asupra acestor locuri, încît sînt lipsite cu totul de copaci. Asta e o mare nenorocire, care a lovit un

pământ nevinovat, nefiind altceva decît urmarea îngrozitoare a nesăbuitei voințe de distrugere.

— Am văzut totuși coloniști care vor ca aceste locuri să nu fie acoperite de păduri, ca să nu trebuiască să le defrișeze. Îți place pîinea care te hrănește, Călăuză, totuși grîul nu poate să se coacă la umbră.

— Dar cîntea se poate naște și acolo, Jasper, ca și dorințele simple și iubirea față de Dumnezeu. Pînă și meșterul Cap poate să-ți spună că o cîmpie fără arbori se aseamănă cu o insulă pustie.

— Asta așa ar fi, zise Cap, dacă insulele pustii n-ar aduce și ele un folos, servind la corectarea calculelor. Dacă mi s-ar cere părerea, eu, neavînd niciodată treabă cu o cîmpie, n-am de ce s-o doresc acoperită de copaci. Deoarece natura i-a dat omului ochi să se uite în jurul său și un soare să-i lumineze calea, nu văd la ce ar folosi copacii, în afară de cazul că vrei să construiești cu ei nave și uneori să ridici vreo casă, mai ales cînd nu fac fructe sau nu se cațără vreo maimuță pe ei.

Călăuză nu răspunse, dar scoase un sunet gutural, impunînd tăcere tovarășilor săi. În timp ce conversația de mai sus se ducea în șoptă, pirogile coboriseră încet, purtate de curenți prin umbrele adînci ale malului apusean, folosindu-se lăptășii numai pentru păstrarea direcției dorite. Viteza curențului varia foarte mult; în unele locuri apă mergea mai domol, dar într-altele, cu o viteză ce depășea două, ba chiar trei mile pe oră, iar la repezișuri, năpustindu-se înainte cu o viteză înfricoșătoare pentru un ochi neexperimentat. Jasper era de părere că, lăsîndu-se în voia curențului, ar putea ajunge la gura rîului în două

ore, socotite din clipa cînd părăsiseră malul, și se înțelese cu Călăuză ca deocamdată să facă așa încît pirogile să plutească în voie pînă cînd vor trece cel puțin primele pericole ale felului acesta nou de a naviga. Vorbiseră, ca și mai înainte, foarte încet și cu grijă, fiindcă, deși pădurea vastă, neînchipuit de întinsă, era stăpînită de o tainică tăcere, natura vorbea cu mii de glasuri limbajul elocvent al nopții meleagurilor sălbatice. Prin zeci de mii de arbori adia vîntul, apa curgea în valuri mărunte, pe alocuri plescăind de-a lungul malurilor, din cînd în cînd se auzea trosnetul unei ramuri sau al unui trunchi de copac, ca și cînd un lemn s-ar fi lovit de altul. Toate sunetele vieții amuțiseră. Într-un rînd, lui Călăuză i se păru că deslușește, venind din depărtare urletul unui lup dintre puținii care dădeau tîrcoale prin această pădure; dar era un urlet scurt, imprecis, care putea fi și rodul închipuirii. Cînd le impuse tăcere tovarășilor săi, așa cum s-a arătat, urechea lui mereu trează prinsese trosnetul caracteristic al unei crengi uscate, care, dacă nu-l înșelau simțurile, venea de pe malul apusean. Cei obișnuiți cu sunetul acesta caracteristic știu ușurința cu care prinde urechea trosnetul unei ramuri rupte de pasul unui om, deosebindu-l de toate celelalte zgomote ale pădurii.

— Un om umblă pe mal, îi spuse Călăuză lui Jasper, nu în șoaptă, dar destul de încet ca vocea lui să nu fie auzită de departe. Să fi și trecut riul blestemației de irochezi, împreună cu armele lor, fără barcă?

— Poate că e mohicanul! Fără îndoială că, știind unde să ne caute, merge prin partea asta a rîului. Îngăduie-mi să trag mai aproape de mal, să văd ce e!

— Bine, băiete, dar oricum, vislește cu mare băgare de seamă și în nici un caz nu te aventura pe mal, fără a lua măsuri de prevedere.

— Oare e prudent ? întrebă Mabel cu atîta elan, că vocea ei dulce, împotriva oricărei precauții, răsună destul de puternic.

— E foarte imprudent să vorbești așa de tare, frumoasă fată ! După ce atît de multă vreme nu am auzit decît voci bărbătești, glasul dumitale melodios îmi face plăcere, dar nu trebuie să vorbești tare tocmai acum. Tatăl dumitale, cinstitul sergent, îți va spune de îndată ce vei ajunge la el că tăcerea e o virtute de două ori mai prețioasă cînd urmărești o pistă. Du-te, Jasper, și dă dovadă de prudența firii tale.

Abia după ce trecuseră zece minute de neliniște, de cînd Jasper, desprinzîndu-și piroga de aceea a lui Călăuza fără să facă un zgomot mai mare decît cel pe care l-ar fi pricinuit dacă ar fi fost înghițită de întuneric, Mabel își dădu seama că tînărul se aventura într-adevăr într-o acțiune, după părerea ei, foarte primejdioasă. În vremea aceasta, ei pluteau în cealaltă pirogă în josul curentului, fără un cuvînt, ba s-ar putea spune, aproape chiar și fără să respire, atît erau de atenți să prindă și cel mai mic zgomot ce s-ar auzi dinspre mal. În jur domnea mereu aceeași liniște solemnă, aproape sublimă ; apa sărînd peste unele obstacole mici întîlnite în cale și foșnetul copacilor erau singurele zgomote care întrerupeau somnul pădurii. După ce se scurseră cele zece minute, se auzi foarte slab trosnetul cîtorva crengi uscate și lui Călăuza i se păru că deslușește șoapta a două glasuri.

— Poate că mă înșel, zise el, fiindcă mintea își închipuie adesea ceea ce inima dorește, însă mi se pare că aud vocea șoptită a mohicanului.

— Sălbaticii mai umblă oare după moarte pe pământ ? se interesează Cap.

— Desigur, ei umblă, ba chiar vinează, însă numai pe veșnicile plaiuri de vânătoare. După ce sufletul părăsește corpul, un indian nu mai are nici o legătură cu pământul. E împotriva firii lui să mai dea tîrcoale *wigwam*-ului său, cînd i-a trecut vremea.

— Uite ceva pe apă, șopti Mabel, care, de cînd dispăruse Jasper, sfredelise și mai atent întunericul cu privirea.

— Este piroga lui ! exclamă Călăuză, plin de bucurie. Pesemne că totul e în regulă, altfel nu l-am vedea atît de curînd pe flăcăul nostru.

După vreun minut, cînd cele două pirogi se apropiară atît de mult încît cei dinăuntru se puteau vedea și alune-cau iar una lîngă alta, la pupa propriei sale bărci apăru silueta lui Jasper, iar la prora aceea a altei persoane ; cînd tinărul marinar se aplecă mai tare, minuiind mai cu putere lopețile, îl lăsă descoperit pe însoțitorul său, pe care Călăuză și Mabel îl recunoscură numaidecît — era indianul Delawar.

— Chingachgook, frate ! strigă Călăuză în dialectul celuiilalt, cu un tremur al vocii, care-i trăda emoția adîncă. Șef al mohicanilor, inima mea e plină de bucurie. Am luptat adesea împreună, dar mă temeam că totul se sfîrșise.

— *Hugh!* Mingo... sînt *squaw*¹. Trei scalpuri de-ale lor atîrnă la briul meu. Nu se pricep să-l lovească pe Marele-Şarpe din tribul Delaware. Inimile lor nu au sînge, şi gîndurile lor sînt îndreptate spre cărarea întoarcerii acasă, peste Lacul cel Mare.

— Ai fost printre ei, şefule? Ce s-a întîmplat cu războinicul cu care te-ai luptat în riu?

— S-a făcut peşte şi este la fund, cu ȕiparii! Fraţii săi îşi pot pune momeala-n cîrlige ca să-l pescuiască. Ascultă, Călăuză, i-am numărat pe duşmani şi am atins flintele lor.

— Oh! Mi-am închipuit eu că o să fii prea cutezător! exclamă Călăuză în limba engleză. Curajosul nostru tovarăş a îndrăznit să se ducă în mijlocul duşmanilor şi le-a auzit toate tainele, zise el, întorcîndu-se spre ceilalţi. Vorbeşte, Chingachgook, ca să le comunic şi prietenilor noştri ceea ce ştim noi.

Atunci, mohicanul începu să povestească încet şi grav ceea ce era mai însemnat din descoperirile sale de cînd se luptase ultima oară cu duşmanul lui în fluviu. Nu mai amînti de soarta acestuia, fiindcă un războinic nu are obiceiul să se laude în decursul unei relatări directe a faptelor. După ce rămăsese biruitor în lupta îngrozitoare pe care o dusesese, pornise înot spre malul răsăritean, ieşise prevăzător pe uscat şi, la adăpostul întunericului, se amestecase printre irochezi, fără să fie descoperit şi, ceea ce e mai important, nici măcar bănuît. E drept că fusese întrebat într-un rînd cine era, şi răspunsese că e Virf-de-

¹ Femeie.

Săgeată, și nu l-au mai întrebat nimic. Din vorbele lor s-a convins în scurtă vreme că irochezii porniseră prin pădure cu intenția de a pune mâna pe Mabel și pe unchiul ei, cu toate că în ceea ce privește gradul acestuia nu încăpea nici o îndoială că se înșelaseră. Auzise, pe de altă parte, destul ca să i se confirme bănuiala că Virf-de-Săgeată îi trădase dușmanilor lor, din cauze greu de ghicit, fiindcă nu i se dăduse încă răsplata acestor servicii.

Călăuză nu le comunică celorlalți din toate aceste informații decât ceea ce putea să-i îmbărbăteze, subliniind faptul că venise clipa să se străduiască și mai mult ca pînă acum și să scape înainte ca irochezii să se dezmeticească din zăpăceala pricinuită de pierderile suferite.

— Sînt sigur că ne așteaptă la repeziș, așa că, sau trecem pe lângă ei, sau cădem în mîinile lor. Depărtarea de garnizoană va fi după aceea atît de scurtă, încît aproape mă gîndesc s-o debarc pe Mabel și s-o conduc singur pe poteci cunoscute numai de mine; aș lăsa pirogile să coboare prin repezișuri și cum le-o fi scris.

— Încercarea asta n-are sorți de izbîndă, Călăuză, îl întrerupse Jasper cu însuflețire. Mabel nu este destul de rezistentă să cutreiere pădurea pe o asemenea noapte. Îmbarc-o în piroga mea și te asigur că, sau îmi voi pierde viața, sau o voi trece prin repeziș în siguranță, în ciuda întunericii nopții.

— Nu mă îndoiesc, flăcăule, și toți sînt convinși că vrei să faci orice ca să-i fii de folos fiicei sergentului, dar e nevoie și de ochii providenței, nu numai de-ai tăi, ca să

treci teafăr prin repezişul fluviului Oswego într-o noapte atît de întunecoasă.

— Şi cine o va conduce teafără la garnizoană, dacă merge prin pădure ? Pe uscat, noaptea nu e tot atît de întunecoasă ca pe apă ? Sau crezi cîmva că eu îmi cunosc meseria mai puţin decît ți-o cunoşti dumneata pe-a dumitale ?

— Drept e, băiete, dar dacă eu m-aş rătăci în întunerie, şi cred că nimeni pe lume nu ar putea spune fără să mintă că asta mi s-a întîmplat vreodată, dar dacă m-aş rătăci, nu s-ar întîmpla totuşi nimic mai rău decît să petreacă o noapte în pădure, în vreme ce o greşală de vîslă la repeziş sau o mare abatere a pirogii v-ar arunca pe amîndoi în rîu, de unde este mai mult decît probabil că fiica sergentului nu va mai ieşi vie.

— Să hotărască Mabel, sînt conşins că se va simţi mai în siguranţă în canoe.

— Eu am o mare încredere în amîndoi, răspunse fata, şi nu mă îndoiesc o clipă că şi unul, şi altul e gata să-i dovedească tatălui meu marea preţuire pe care o aveţi pentru el ; dar mărturisesc deschis că nu mi-ar plăcea să părăsesc piroga cîtă vreme e sigur că în pădure se află duşmani ca aceia pe care i-am văzut. Însă unchiul meu este cel în drept să hotărască ce trebuie să fac.

— Nu-mi plac pădurile, zise Cap, şi pe rîu avem de parcurs un drum precis. Pe lingă faptul, meştere Călăuză, că ai uitat rechinii, ca să nu mai vorbim de sălbatici.

— Rechini ! Dar cine a auzit vreodată de rechini prin pustietăţile de pe pămînt !

— Ei, rechini, urși ori lupi, nu are nici o importanță cum le spui acestor animale, dacă au puțința și puterea să muște !

— Ei, Doamne, omule, te temi cumva de animalele din pădurile americane ? Sînt de acord că un leopard este un animal de care te poți teme, dar în fața unui vînător cu experiență e neputincios. Vorbește de indienii Mingo și de mișeliile lor dacă vrei, dar nu stîrni o alarmă falsă în legătură cu lupii și urșii.

— Ehe, meștere Călăuză, ceea ce spui poate fi acceptabil pentru dumneata, care cunoști probabil toate vietățile ce ți-ar ieși în cale ! Principalul e obișnuința, ea îl face pe om îndrăzneț, fără ea fiind supus simțămîntului fricii. Am cunoscut marinari la latitudini mici care înotau uneori ore întregi printre rechini de cincisprezece-douăzeci de picioare, fără să se sinchisească de ei mai mult decît un țăran care nu se gîndește că pe lîngă el ies pe ușa bisericii, după slujba de duminică, și alții ca dînsul.

— Extraordinar ! exclamă Jasper, care nu se alesese din îndeletnicirea sa cu partea ei esențială, aceea de a inventa povești. Totdeauna am auzit că a te aventura printre rechini înseamnă moarte sigură !

— Am uitat să vă spun că băieții ăștia luau cu ei și o bară de înfășurat cabestanul sau vergele ascuțite de tunari, sau răngi, ca să le plesnească peste bot pe bestiile astea supărătoare. Nu, nu-mi plac urșii, nici lupii, deși o balenă, după ce a fost uscată și sărată, este, după părerea mea, aproape același lucru cu un hering roșu. Cred că e mai bine pentru mine și Mabel să rămînem în pirogă.

— Mabel ar face bine să schimbe piroga, adăugă Jasper. A mea este goală și chiar Călăuză va admite că ochiul meu este, pe apă, mai sigur decât al lui.

— Asta recunosc cu bucurie, băiete. Apa e elementul dumitale și nimeni nu neagă faptul că te pricepi perfect să umbli cu el. Ai dreptate, fiica sergentului e mai sigură în piroga ta decât în a mea și, deși aş păstra-o bucuros lângă mine, țin prea mult la siguranța ei, ca să nu-i dau un sfat cinstit. Trage-ți luntrea lângă a mea, Jasper, și-ți voi încredința o comoară prețioasă.

— Așa o și socot, răspunse tinărul, îndeplinind fără o clipă de întârziere ceea ce i se ceruse.

Mabel trecu în barca cealaltă, așezându-se pe bagajele care fuseseră pînă atunci singura încărcătură a pirogii lui Jasper.

De îndată ce fata se mută, pirogile se plasară la o oarecare distanță una de alta și vislitul începu din nou, cu foarte mare atenție, ca să nu se facă nici un zgomot. Trep-tat, amuțiră toți, și cum se apropiau de temutul repeziș, îi cuprinse emoția clipei grele prin care trebuiau să treacă. Era aproape sigur că dușmanii se vor strădui să ajungă în punctul acela înaintea lor. A încerca să treci prin repeziș pe un întuneric atît de adînc apărea atît de puțin probabil, încît Călăuză nu se îndoia că indienii se postaseră pe cele două maluri ale riului, ca să-i atace cînd vor debarca. El n-ar fi făcut propunerea s-o conducă pe Mabel pe uscat, dacă n-ar fi fost sigur de iscusința sa de a transforma această anticipare de succes a dușmanului într-un mijloc

de a dejuca planurile irochezilor. Totuși, reușita planului adoptat depindea cu totul de îndemînarea celor ce conduceau pirogile ; fiindcă, dacă se loveau de stînci, chiar dacă nu se sfărîmau, era aproape sigur că s-ar fi răsturnat, și ei ar fi fost în primejdie de a se îneca, iar Mabel ar fi căzut fără îndoială în mina urmăritorilor săi. Era așadar nevoie de o foarte mare atenție, și fiecare dintre ei fiind prea absorbit de propriile sale gînduri, nu se simțea cîtuși de puțin înclinat să vorbească mai mult decît cereau împrejurările.

În timp ce luntrile înaintau tăcute pe fluviu, începu să se audă mugetul repezișului, și Cap trebui să-și adune tot curajul ca să nu sară de la locul său, în vreme ce zgomotul prevestitor de nenorocire creștea mereu în întunericul adînc prin care abia distingeai conturul malului împădurit și bolta întunecată de deasupra capului. Păstra vie amintirea cataractei prin care trecuse, și imaginația lui se întrecea în a exagera primejdia străbaterii repezișului, asemănînd-o cu saltul precipitat, făcut chiar în aceeași zi, ba, cuprins de îndoială și nesiguranță, amplificînd-o la maximum. Totuși, bătrînul marinar greșea, fiindcă repezișurile de pe Oswego se deosebeau de cataractele lui foarte mult în ceea ce privește violența și caracteristicile ; repezișul nefiind mai mult decît un curent repede ce trece peste stînci și bancuri de nisip, în timp ce cataractele, după cum s-a arătat, erau demne de numele pe care-l purtau.

Fără îndoială că Mabel era cuprinsă de teamă, dar, în ciuda situației atît de neașteptate, avea o încredere oarbă

în conducătorul bărcii, așa că nu-și pierdu cumpătul, pe care și l-ar fi pierdut totuși dacă ar fi cunoscut mai bine realitatea și neputința oamenilor în fața puterii și măreției naturii.

— Acesta este locul de care ai vorbit ? îl întrebă ea pe Jasper, când auzi bine mugetul repezișului.

— Da, și te rog, Mabel, să ai încredere în mine. Nu ne cunoaștem de mult, dar o zi contează în sălbăticiunea asta cît multe zile trăite într-altă parte. Mie unul mi se pare că te cunosc de ani și ani.

— Nici eu nu te privesc ca pe un străin, Jasper. Mă bizui cu totul pe îndeminarea și pe dorința ta de a mă ajuta.

— Să vedem, să vedem ! Ah, Călăuză atacă repezișul . prea aproape de mijlocul rîului ! Albia apei este mai lîngă malul răsăritean, dar acum mi-e cu neputință să-l fac să mă audă. Țin-te bine de barcă, Mabel, și fii fără teamă.

După o clipă, curentul puternic îi tîri cu el în repeziș și timp de trei-patru minute, fata mai mult uimită decît speriată, nu văzu în jurul său decît valuri alunecoase de spumă și nu auzi altceva decît mugetul viltorilor. De ne-numărate ori piroga păru gata-gata să se sfărîme în viltorea înspumată, care strălucea în ciuda întunericului adînc, dar aluneca mereu mai departe, nevătămată, condusă de brațul viguros al lui Jasper. Numai o singură dată acesta păru că pierde comanda asupra bărcii sale din scoartă fragilă, care se învîrți în jurul propriei sale axe, dar printr-o sfortare deznădăjduită o stăpîni iar și o băgă

din nou pe firul curentului, strădaniile sale fiind răsplătite numaidecît prin aceea că barca începu să plutească liniștită pe apa adîncă de dincolo de repeziș, scăpată acum din orice primejdie și fără să fi intrat în ea mai mult de o înghițitură de apă.

— Totul a trecut, Mabel ! strigă tînărul, vesel. Am scăpat de pericol și poți să speri că-ți vei vedea tatăl chiar în noaptea aceasta.

— Domnul fie lăudat ! Jasper, fericirea asta ți-o datorez ție !

— În mare măsură e și meritul lui Călăuză ; dar ce s-a întîmplat cu cealaltă pirogă ? Parcă plutește ceva pe apă, aproape de noi. Nu cumva e barca prietenilor noștri ?

Din cîteva lovituri de vîslă, Jasper ajunse lîngă obiectul zărit. Într-adevăr, era barca cealaltă, goală și răsturnată cu fundul în sus. De îndată ce tînărul își dădu seama de situație, începu să-i caute pe înotători și, spre marea sa bucurie, îl descoperi pe Cap înotînd în direcția curentului ; bătrînul marinar prefera să se înece decît să se suie pe mal și să nimerească printre sălbatici. Fu tras în pirogă, nu fără greutate, și cercetarea luă sfîrșit, fiindcă Jasper era convins că tovarășul său Călăuză va merge mai degrabă pe jos spre mal, deoarece apa nu era adîncă, decît să-și abandoneze scumpa lui carabină.

Restul drumului s-a făcut repede, cu toate că era întuneric și traseul nesigur. După cîtva timp, auziră un zgomot surd, asemănător uneori cu un tunet îndepărtat, însoțit de vuietul involburării apei. Jasper le spuse tovarășilor săi că e zgomotul provocat de valurile lacului. În fața lor apărură fișii de teren cu linii curbe și piroga

intră ușor în golful format de unele din acestea, apoi se opri pe o plajă plină de pietre. Trecerea de la o situație la alta se făcu atît de repede, încît Mabel abia își dădu seama de ceea ce se petrece. În cîteva minute, merse fără să se oprească prin fața mai multor santinele, se deschise o poartă și fata, emoționată, se pomeni în brațele unui tată aproape străin pentru ea.

*Al dragostei tărîm în luminoasă zare
 Fără de noapte, fără lună, fără soare :
 Tărîm pe care fluviu-i apă vie,
 Iar raza de lumină, veşnicie :
 Tărîm al nălucirii care pare
 O molcomă şi veşnică visare.*

Queen's Wake

Odihna după oboseală şi renaşterea simţămîntului de siguranţă sînt în general dulci şi adînci. Aşa că Mabel nu s-a dat jos din patul ei modest — un pat pe cît îl putea pretinde fiica unui sergent dintr-un post de frontieră îndepărtat — decît mult timp după ce garnizoana făcuse apelul obişnuit cu băţai de tobă şi se adunase pentru raportul de dimineaţă.

Sergentul Dunham, care avea sarcina de a conduce toată această activitate de fiecare zi, se achitase de îndeltnicirile sale de dimineaţă şi se gîndea la pregătirea micului dejun, înainte ca fiica lui să fi ieşit din cameră şi să fi respirat aerul proaspăt, deopotrivă de uimită, încîntată şi recunoscătoare pentru noutatea şi siguranţa noii sale situaţii.

Pe timpul în care se petrec cele relatate, fortul Oswego era unul din posturile de graniţă cele mai îndepărtate ale posesiunilor britanice de pe acest continent. El fusese ocupat de curînd de un batalion dintr-un regiment scoţian, în care, de la sosirea sa în această ţară, fuseseră primiţi mulţi americani, măsură care îi prilejuise

tatălui lui Mabel numirea în postul modest dar plin de răspundere de sergent. În această unitate se mai găseau și câțiva tineri ofițeri născuți și ei în colonii. Fortul, ca cele mai multe întărituri de felul acesta, era construit așa ca să reziste mai bine unui atac al indienilor decât unui asediu regulat; însă marea greutate a transportului artileriei grele și a ceea ce mai era necesar făcea ca această a doua situație să apară ca o probabilitate atât de îndepărtată, încât inginerii care proiectaseră mijloacele de apărare abia le luaseră în seamă. Fortul dispunea de câteva bastioane de pământ și bușteni, de un șanț fără apă, de o estacadă — un gard solid din bîrne — de un teren destul de mare de exercițiu și de fortificații. În zona fortului se găseau câteva piese de artilerie ușoară gata să fie trimise în orice punct unde s-ar fi simțit nevoia, și vreo două tunuri grele erau plasate pe crestele promontoriilor, ca un avertisment pentru cei ce ar îndrăzni să nu le respecte puterea.

După ce Mabel părăsi coliba confortabilă dar destul de retrasă unde i se permisese tatălui său s-o găzduiască și ieși în aerul proaspăt al dimineții, se pomeni la picioarele unui bastion care oferea posibilitatea de a trece în revistă tot ceea ce-i rămăsese ascuns de întuneric în noaptea precedentă. Suind rampa acoperită cu gazon cu inima ușoară și cu piciorul sprinten, ajunse numaidecît într-un punct de unde privirea putea să cuprindă toată priveliștea din jurul locului necunoscut în care se afla.

La sud se întindea pădurea prin care călătorise atât de multă vreme, trecînd prin nenumărate primejdii. Ea era

despărțită de estacadă printr-o centură de câmp deschis, teren care fusese defrișat pentru a se ridica instalațiile militare adiacente. Acest teren din jurul fortului, amenajat astfel în scopuri militare, se întindea pe o suprafață de vreo sută de acri, după care dispărea orice semn de civilizație. Dincolo de el se așternea pădurea ; acea pădure deasă și nesfârșită, pe care acum Mabel o vedea în închipuirea ei datorită amintirilor, cu lacurile sale ascunse și limpezi ca sticla, cu fluviile ei întunecate, ce se rostogoleau la vale, și cu întreaga sa lume primitivă.

Întorcându-și privirea, eroina noastră își simți obrazul răcorit de o briză proaspătă și plăcută, senzație pe care nu o mai avusese de când părăsise țărmul îndepărtat al oceanului.

Aici i se desfășură dinainte o nouă priveliște, care, deși așteptată, o făcu să tresară și să scoată o exclamație ușoară, dovedind plăcerea pe care fata o simți când ochii ei ageri admirară frumusețile din jur. Către nord, sud, răsărit și apus, într-un cuvânt, către fiecare punct cardinal, la jumătatea acestei noi panorame se așternea o apă unduitoare. Apa aceasta nu era nici de un verde strălucitor, caracteristic apelor americane în general, nici de un albastru-închis, ca al oceanului, ci avea o ușoară nuanță de chihlimbar, care abia-i înriurea limpezimea. Dincolo de ea nu zăreai uscatul. În afară de coasta învecinată, care se întindea spre dreapta și spre stînga, acoperită de păduri neîntrerupte, cu golfuri largi și cu vîrfuri sau promontorii mai teșite, nu mai vedeai pămînt ; țărmul era în mare parte alcătuit din stînci, iar în peșterile sale, apa se infunda uneori leneșă, cu un zgomot surd, asemănător cu

bubuiturile de tun îndepărtate. Pinza niciunei corăbii nu înălbea suprafața ei și niciun fel de balenă sau alți pești nu sălășluiau în sinul acestei ape ; oricît de departe ți-ai fi aruncat privirea iscoditoare pe această nesfîrșită întindere, nu ai fi descoperit intervenția mîinii omului. Pe de o parte se așternea priveriștea unor păduri fără de sfîrșit, iar pe de altă parte, o apă în aparență infinită. Natura părea că vrea să te fărmece prin imbinarea celor două principale elemente ale sale în contrast unul cu altul, neglijînd detaliile ; ochiul se abătea uimit și încîntat de la covorul vast de frunze către întinderea și mai vastă a apei, de la unduirile ușoare, dar nesfîrșite, ale lacului, către singurătatea poetică și liniștită a pădurii.

Mabel Dunham, cu toate că era simplă, ca cele mai multe femei de la țară din epoca aceea, naivă și sinceră pe cît putea fi o fată cu inima afectuoasă și cinstită, simți totuși poezia aceluia frumos pămînt al nostru. Deși cu greu se putea spune că avea o educație aleasă — fiindcă prea puține femei se bucurau în vremurile acelea și în această țară de mai mult decît de primele elemente ale unei instruirii sumare — ea învățase mult mai mult decît alte tinere de condiția și categoria ei socială și desigur că dintr-un anumit punct de vedere făcea cinste celor ce o instruiseră. Văduva unui ofițer, care făcuse parte din același regiment cu sergentul Dunham, luase la ea copilul orfan de mamă și Mabel dobîndise, sub oblăduirea amintitei doamne, cîteva gusturi și idei de care altfel ar fi putut să rămînă totdeauna străină. Avusese în familia aceasta o situație nu atît a unei femei de serviciu, cît a unei prietene modeste, și rezultatele erau cît se poate de vădite în

ceea ce privește aspectul, limbajul, simțămintele și chiar sentimentele ei, deși poate că ele nu se ridicau la nivelul corespunzător al unei doamne. Fata pierduse obiceiurile și manierele mai puțin rafinate ale mediului social în care se născuse. În rest, tot ceea ce era distins și plăcut în făptura ei se datora firii sale.

Cu astfel de antecedente, cititorul nu ar avea de ce să se mire auzind că Mabel se uita la noua priveliște din fața ei cu o plăcere mult mai mare decât aceea pricinuită de o uimire oarecare. Ea prețuia frumusețile obișnuite ale priveliștii ca și alții înaintea sa, dar era stăpinită și de simțămîntul sublimului acestei singurătăți molcome, al liniștii pline de grandoare, al calmului desăvîrșit, care au dominat întotdeauna peisajele naturale, încă netulburate de munca și strădaniile omului.

— Oh, ce frumos ! exclamă ea fără să vrea, știind pe parapetul singuratic, cu privirea îndreptată spre lac, de unde simțea venind o boare minunată și proaspătă, ce-i pătrundea în trup și în suflet. Ce minunat și totuși cît de ciudat !

O ușoară atingere de umăr îi întrerupse cuvintele și ideile ; se întoarse, așteptîndu-se să-l vadă pe tatăl ei, dar dădu cu ochii de Călăuză. Sprijinindu-se liniștit pe țeava lungii sale carabine, acesta rîdea în felul său tăcut, arătîndu-i cu brațul întins întreaga priveliște de pămînt și apă.

— Iată, dinaintea duminicăle cele două domenii ale noastre, zise el, al lui Jasper și al meu. Lacul este al lui, pădurile sînt ale mele. Uneori, flăcăul se laudă cu întinderea

domeniilor sale, iar eu îi răspund că arborii mei se întind pe o suprafață de pământ tot atît de mare ca și apa lui. Ei bine, Mabel, ești născută pentru ambele domenii, fiindcă mi se pare că nici teama de indienii Mingo, nici marșurile de noapte nu au dăunat prospețimii chipului dumitale.

— Călăuză, făcînd complimente unei tinere cam zăpăuce, vrea pesemne să-și arate o altă fațetă a firii sale.

— Dar nu ești deloc zăpăucă, Mabel, cîtuși de puțin ! Fiica sergentului nu ar fi la înălțimea valorosului ei tată, dacă ar face sau ar spune ceva ce ar putea fi privit ca o greșeală de judecată.

— Așadar, ea nu trebuie să se încreadă prea mult în cuvinte lingușitoare și înșelătoare. Oh, mă bucur să te văd din nou printre noi, fiindcă, deși Jăsker nu părea îngrijorat, m-am temut că la rezezișul acela îngrozitor, vi s-a întîmplat, dumitale și prietenului dumitale, vreun accident.

— Flăcăul ne cunoaște pe amîndoi și era sigur că nu ne înecăm, ceea ce nici nu ni s-ar fi potrivit. E drept că ar fi fost foarte greu să înoți, ținînd în mînă o carabină cu țeavă lungă ; și, atît la vînătoare, cît și în lupta împotriva indienilor sau a francezilor, Ucigătoarea-de-cerbi și cu mine ne-am petrecut prea multă vreme împreună ca să ne despărțim așa de ușor. Nu, nu, am mers prin apă pînă la mal, rezezișul fiind în partea aceea destul de puțin adînc, și am ajuns pe uscat cu armele în mîini. Toți, recunosc că a trebuit să alegem un moment potrivit pentru treaba asta, din cauza irochezilor ; dar știam că

de îndată ce ticăloşii vor vedea din ascunzişul lor oamenii cu felinarele, pe care sergentul îi va trimite în întâmpinarea pirogii, se vor grăbi să se retragă, aşteptându-se la vizita citorva soldaţi din garnizoană. Aşa că nu a fost nevoie decît să aşteptăm răbdători pe nişte stînci timp de o oră pînă ce a trecut primejdia. Pentru un om care trăieşte în păduri, răbdarea este cea mai mare virtute.

— Mă bucur să aud toate acestea, fiindcă, deşi obosită, abia s-a prins somnul de mine gîndindu-mă la ce se putea întîmpla.

— Dumnezeu să-ţi binecuvînteze inimioara, Mabel, dar asta e firea voastră, a fetelor gingaşe. Mărturisesc totuşi că m-am bucurat cînd am văzut apropiindu-se felinarele pe apă ; ştiam că e semnul cel mai neîndoios că de atunci înainte erai în siguranţă. Noi, vînătorii şi călăuzele, sîntem oameni primitivi, dar avem şi noi simţămintele şi ideile noastre, ca orice general din fruntea unei armate. Şi Jasper, şi eu am fi fost în stare să ne dăm viaţa ca să nu ţi se întîmple vreun rău.

— Îţi mulţumesc pentru tot ceea ce ai făcut pentru mine, Călăuză. Îţi mulţumesc din adîncul inimii şi fii sigur că-i voi povesti tatălui meu cum s-au petrecut lucrurile. I-am şi povestit cîte ceva, dar mă simt datoră să-i spun totul.

— Bine, Mabel ! Sergentul ştie ce înseamnă pădurile şi pieile-roşii. Nu e nevoie să-i vorbeşti prea mult despre asta. Acum, spune, ţi-ai văzut tatăl ? Ai găsit în acest bătrîn soldat cinstit omul pe care te aşteptai să-l vezi ?

— El este scumpul meu tată şi m-a primit cum tre-

buie să-și primească fiica un soldat și un tată. Îl cunoști de multă vreme, Călăuză ?

— Asta depinde de felul cum măsoară timpul. Nu aveam decît doisprezece ani cînd sergentul m-a luat la prima cercetare, și de atunci s-au scurs mai bine de douăzeci de ani. În vremea asta am trecut prin multe lupte, și cum toate s-au întîmplat înainte de a te fi născut, nu ai mai fi avut tată, dacă iscusința de-a mînuî carabina nu ar fi fost o îndeletnicire proprie firii mele.

— Te rog să mă lămurești.

— Faptul este foarte simplu și nu are nevoie de prea multe lămuriri. Căzusem într-o ambuscadă, sergentul fusese rănit serios și și-ar fi pierdut scalpul dacă instinctul nu m-ar fi făcut să folosesc arma. L-am salvat, și în tot regimentul nu poți descoperi un păr mai frumos pentru un om de vîrsta lui decît al sergentului, pe care și l-a păstrat pînă astăzi, din ziua aceea binecuvîntată.

— Așadar, ai salvat viața tatălui meu, Călăuză ! exclamă Mabel cu voiciune, strîngînd fără să-și dea seama, plină de căldură, una din mîinile aspre și nervoase ale omului din fața sa. Dumnezeu să te binecuvînteze pentru asta și pentru toate celelalte fapte bune.

— Nu, nu spun chiar așa, deși cred că i-am salvat scalpul. Un om ar putea să trăiască și fără scalp ; nu pot zice că i-am salvat viața. Jasper însă ar putea s-o spună în ceea ce te privește pe dumneata, fiindcă fără ochiul său ager și brațul lui îndemînic, piroga nu ar fi putut trece niciodată teafără prin repeziș pe o beznă ca cea din noaptea trecută. Talentul tînărului e fără îndoială pe apă, în timp ce al meu e pentru vînătoare și urmărirea piste-

lor. Uite-l în golfulețul de colo, privind după bărci și urmărind cu dragoste mica ambarcațiune. Cred că un tânăr mai plăcut decît Jasper Western nu află în toată țara noastră.

Mabel își plecă ochii în jos, pentru întîia oară de cînd părăsise camera, și văzu ceea ce am putea numi primul planul tabloului minunat pe care ea îl studia cu atîta plăcere. Fluviul Oswego își vărsa apele întunecate în lac, printre maluri înalte — cel răsăritean fiind ceva mai înalt și înaintînd mai mult spre nord decît cel apusean. Fortul se afla pe acesta din urmă, și imediat dedesubt se găseau cîteva colibe construite din trunchiuri de arbori, care, fără să împiedice apărarea locului acela, fuseseră înălțate de-a lungul malului, pentru a primi și a depozita obiectele debarcate sau destinate a fi imbarcate în vasele de legătură dintre diferitele porturi de pe malul lacului Ontario. Acolo se vedeau locuri mai joase, arcuite și acoperite cu pietriș, care se formaseră cu o regularitate surprinzătoare sub acțiunea forțelor contrarii ale vînturilor din nord și ale curentului rapid, alcătuiind pe rîu două golfulețe folosite ca adăpost împotriva furtunilor de pe lac. Dintre ele, cel de pe malul apusean înainta mai mult spre uscat decît celălalt, și cum avea și mai multă apă, forma un fel de mic port pitoresc. Construcțiunile rudimentare pomenite mai sus se ridicau de-a lungul malului îngust, care se afla între înălțimile joase ale fortului și apele acestui golfuleț.

Cîteva vase, schifuri și bărci erau trase pe mal, și în golfuleț rămăsese o mică ambarcațiune, care-i dădea lui

Jasper dreptul să fie privit ca marinar. Avea cordajul unui cutter, cu o capacitate de patruzeci de tone, construit și vopsit cu atita grijă, încît părea un vas de război ; deși în întregime fără tarturi, cordajul montat cu grijă se potrivea foarte bine cu proporțiile și frumusețea sa, cît și cu serviciile pe care trebuia să le aducă, mai dîndu-i și un astfel de aspect încît lui Mabel îi făcu din prima clipă impresia unui vas elegant și îngrijit. Avea o siluetă admirabilă, fiindcă un constructor foarte priceput trimisese planurile din Anglia, la cererea expresă a ofițerului care supraveghease construirea sa ; după culoarea lui sobră, ca de război, și pavilionul său lung, îi dădea seama numai-decît că era proprietatea regelui. Numele său era *Scud*¹.

— Așadar, acesta este vasul lui Jasper, zise Mabel, care asocie în mod firesc în mintea ei pe căpitanul micii ambarcațiuni cu cutterul însuși. Mai sînt și altele pe acest lac ?

— Francezii au trei, pretinzînd că unul dintre ele ar fi un vas adevărat, ca cele ce se văd pe ocean, altul fiind un bric, iar al treilea, un cutter ca *Scud*, căruia îi spun *Veverița* și pare să aibă o pizmă innăscută împotriva frumosului nostru vas, fiindcă Jasper arareori se avîntă pe lac, fără ca *Veverița* să nu fie pe urmele sale.

— Și Jasper este omul care să fugă din fața unui francez, cu toate că apare sub forma unei veverițe și, unde mai pui, și pe apă ?

— La ce-ți servește valoarea, dacă nu ai mijloacele s-o folosești ? Jasper este cunoscut ca om curajos pe întreaga

¹-În engleză, *scud*, înaripatul, zburătorul.

graniță, dar în afară de un mic obuzier nu are nici un tun, pe lângă faptul că echipajul său, în afară de el și un băiat, se compune numai din doi oameni. L-am însoțit într-una din călătoriile sale, și tânărul s-a dovedit destul de temerar, apropiindu-se atît de mult de dușman, încît acesta a început să tragă. Francezii au tunuri și porturi proprii și niciodată nu scot nasul din portul Frontenac, fără să aibă douăzeci de oameni pe cuterul lor *Veverița*. Nu, nu, *Scud* a fost construit ca să zboare pe apă, și maiorul spune că nu vrea să-i dea un aspect războinic, dotîndu-l cu oameni și cu arme, de teamă să nu fie luat ca atare și să i se taie aripile. Eu nu prea mă pricep la lucrurile astea fiindcă nu se potrivesc deloc cu aptitudinile mele, dar înțeleg motivul... da, înțeleg care este cauza, deși Jasper nu o vede.

— Ah, iată-l pe unchiul meu (căruiă nu pare să-i meargă mai rău după ora de înot) că vine să privească această mare interioară !

Într-adevăr, Cap, care-și anunțase apropierea prin cîteva interjecții vesele de tipul „hm, hm“, apăru pe bastion, unde, după ce se înclină în fața nepoatei sale și a însoțitorului ei, își îndreptă atenția asupra întinderii de apă din fața lui. Ca să facă asta în toată liniștea, marinarul se urcă pe unul din vechile turnuri de oțel, își încrucișă brațele pe piept și începu să-și legene trupul, parcă simțind tangajul unei nave. Pentru a întregi tabloul, avea și o pipă scurtă între dinți.

— Ei bine, domnule Cap, îl întrebă Călăuză, cu naivitate, fiindcă nu văzuse expresia de compătimire care se

ăsternuse treptat pe obrazul celuiilalt. Nu e într-adevăr o minunată întindere de apă, demnă de a fi numită *mare* ?

— Așadar, ăsta-i ceea ce numiți voi „Lacul Nostru“ ? întrebă Cap, arătînd cu pipa înspre nord. Oare chiar ăsta să fie lacul vostru !

— Desigur, și dacă ținem seama de aprecierea unora care au trăit pe malurile multor altor lacuri, este într-adevăr un lac foarte frumos.

— E tocmai ceea ce mă așteptam să găsesc ! O băltoacă în ceea ce privește mărimea, și un hîrdău cu apă de băut ca gust. Da, da, ai călători zadarnic pe uscat cu speranța că ai putea vedea ceva ajuns la maturitate sau folositor ! Știam eu că totul se va rezuma la ceea ce se vede !

— Dar ce cusur îi găsești lacului Ontario, meștere Cap ? Este un lac mare, plăcut la privire și cu apă destul de bună de băut pentru cei care nu au apă de izvor.

— Dumneata îi spui ăstuia lac mare ? întrebă Cap, descriind din nou un cerc în aer cu pipa sa. Te întreb, în cazul acesta, unde-i e mărimea ? Oare n-a mărturisit chiar Jasper că între un mal și altul nu e decît o distanță de douăzeci de leghe ?

— Dar, unchiule, interveni Mabel, în afară de coasta pe care ne aflăm, alt uscat nu se vede. Pentru mine, el se aseamănă întrutotul cu un ocean.

— Iazul ăsta în miniatură să se asemene cu un ocean ? Păi bine, Magnet, din partea unei fete care are în familia ei marinari adevărați asta pare de-a dreptul o absurditate.

tate ! Ce vezi la el, rogu-te, care să aibă cea mai mică asemănare cu marea ?

— Văd apă, apă, apă și nimic altceva, pe o distanță de mai multe mile și cît cuprinde ochiul !

— Dar oare nu găsim tot așa apă, apă, apă și nimic altceva pe o distanță de mile întregi de-a lungul râurilor pe care le-am străbătut cu piroga ? Și, pe deasupra, tot atît de departe cît vezi cu ochii ?

— Da, unchiule, însă râurile au maluri apropiate, acoperite cu arbori și cursul de apă este îngust.

— Dar ce, locul pe care ne aflăm noi nu este un mal ? nu-i spun soldații „malul lacului“, și nu e acoperit cu mii de copaci ? Și la urma urmei, douăzeci de leghe nu e un fleac ca lățime ? Cine dracu' a auzit vorbindu-se vreodată de malurile unui ocean, afară de cazul că e vorba de cele ascunse sub apă ?

— Dar, unchiule, în largul acestui lac nu avem aceeași priveliște ca în largul unui râu.

— Te înșeli, Magnet, oare nu avem fluviul Amazonelor, Orinoco și La Plata, unde de pe un mal nu-l vezi pe celălalt ? Ia ascultă, Călăuză, mă îndoiesc în chip serios că fișia de apă de aici e un lac. Mie mi se pare că ar fi numai un râu. Văd că voi, oamenii de pădure de prin locurile astea, nu sînteți prea tari în geografie.

— Ehe, aici te-nșeli, meștere Cap ; la fiecare capăt al lacului se varsă un râu demn de toată stima, dar în fața dumitale se află bătrînul Ontario și, cu toate că nu-s făcut să trăiesc pe lac, cred că sînt puține care să prețuiască mai mult decît acesta.

— Ia spune, unchiule, dacă ne-am afla pe plaja de la Rockaway, ce-am vedea mai mult decît aici ? Într-o parte, un mal ca și cel de aici, și copaci asemănători cu cei din fața noastră.

— Asta e încăpăținare, Magnet, și o tină ră fată e datoare să se ferească de tot ceea ce aduce a încăpăținare. În primul rînd, oceanul are coaste și nu maluri, în afară de marile bancuri de la Teranova pe care nu le vezi de pe uscat, ei, poți tu să pretinzi că malul ăsta nu se vede de pe uscat, ori că este sub apă ?

Deoarece Mabel nu putea să susțină cu sorți de izbîndă această părere bizară, Cap continuă, cu expresia omului care triumfă într-o discuție asupra adversarului său.

— Și-apoi, copacii de aici nu se compară nici pe departe cu copacii de la Rockaway. Pe coastele oceanului se află orașe, ferme, case de țară, și în unele părți ale lumii castele, mănăstiri și faruri. Eh, ce zici, faruri, mai ales faruri ! Și aici nu vezi nimic din toate astea. Nu, nu, meștere Călăuză, nu am auzit niciodată de vreun ocean, pe coastele căruia să nu fie mai multe sau mai puține faruri, în timp ce aici nu găsim nici măcar o baliză luminoasă !

— Dar aici există ceva și mai frumos... cu adevărat mai frumos... o pădure și copaci măreți, un templu demn de Dumnezeu.

— Da, pădurea dumitale se potrivește cu un lac, dar ce folos ar mai aduce un ocean, dacă tot uscatul din jurul lui ar fi acoperit de păduri ? Nu ai mai avea nevoie de nave, fiindcă s-ar naviga cu plute, ceea ce ar însemna sfîrșitul comerțului, și ce s-ar face lumea fără comerț !

Eu sînt de părerea filozofului care spune că natura a fost creată pentru scopuri comerciale. Magnet, sînt uimit cum de poţi accepta ideea că apa asta se aseamănă cu marea ! Apăi, dă-mi voie să-ţi mai spun că în lacul dumitale nu e nici urmă de balenă, meştere Călăuză.

— Mărturisesc că n-am auzit niciodată vorbindu-se că asemenea vieţuitoare ar trăi pe aici, însă eu nu preţuiesc animalele ce-şi duc viaţa în apă, în afară de peştii din fluvii şi riuri.

— Şi nici măcar de caşaloţi, nici de marsuini sau de vreun biet rechin ?

— Nu pot pretinde că ar trăi într-adevăr pe aici aşa ceva. Repet, meştere Cap : indeletnicirile mele n-au nici o legătură cu apa.

— Nu sînt nici heringi, nici albatroşi sau peşti zburători, continuă Cap, cu ochii pironiţi pe Călăuză, ca să vadă cît de departe poate merge. Nici măcar un peşte zburător ! Nu-i aşa ?

— Un peşte zburător ! Meştere Cap, meştere Cap ! Nu trebuie să-ţi închipui că noi, fiind nişte oameni de graniţă, nu avem habar de natură şi despre tot ceea ce i-a plăcut ei să creeze. Noi, aici, avem veveriţe zburătoare, dar...

— O veveriţă să zboare ? Ei, drăcie, meştere Călăuză, nu cumva îţi închipui că ai dat peste un ţînc, care face acum prima lui călătorie ?

— Eu nu ştiu nimic despre călătoriile dumitale, deşi presupun că ai făcut multe, însă în ceea ce priveşte pădurile, ce-am văzut cu ochii mei susţin în faţa oricui.

— Şi ţi-ai pus în gînd să mă faci să cred că ai văzut o veveriţă zburînd ?

— Dacă ești convins de puterea lui Dumnezeu, meștere Cap, ai face bine să crezi asta și multe alte lucruri asemănătoare, fiindcă nu există nici o îndoială că e vorba de ceva adevărat.

— Totuși, Călăuză, zise Mabel, privindu-l atît de galeș și dulce, încît, deși el își dădea seama că ea se distrează pe seama lui, o ierta din toată inima — dumneata, care vorbești cu atîta respect de puterea divină, pare să te îndoiești că un pește ar putea zbura.

— N-am spus asta, n-am spus, și dacă meșterul Cap vrea să confirme faptul, oricît ar părea el de necrezut, sînt gata să mă străduiesc să-l cred. Socot că fiecare om e dator să creadă în puterea lui Dumnezeu, oricît de greu i-ar veni.

— Și de ce peștele meu n-ar avea aripi ca și veverița dumitale ? întrebă Cap, cu mai multă logică decît de obicei. Faptul că peștii zboară și pot zbura este un lucru pe cît de adevărat, pe atît de rațional.

— Asta e singurul lucru care te oprește să crezi povestea asta ! zise Călăuza. Mi se pare lipsit de rațiune să-i dai unui animal care trăiește în apă aripi ce par să nu-i folosească în nici un fel în mediul său.

— Și dumneata socoți că peștii sînt atît de nătărăi încît să zboare pe sub apă, deși au aripi ?

— Nu, habar n-am de toate astea. Dar faptul că peștele zboară prin aer pare mai potrivit naturii decît dacă ar zbura în mediul său, în care s-a născut și a crescut, cum s-ar spune.

— Iată ce înseamnă să ai idei lipsite de orizont, Mag-

net. Peștele zboară din apă ca să fugă de dușmanii săi, și astfel se constată nu numai faptul, dar și cauza lui.

— Atunci presupun că e adevărat, consimți Călăuză, calm. Și zborul lor este lung ?

— Poate că nu chiar așa de lung ca al porumbeilor, dar destul de lung ca să se înalțe în aer. Și în ceea ce privește veverițele dumitale, să nu mai vorbim de ele, prietene Călăuză, deoarece presupun că nu le-ai amintit decît ca să aduci un argument împotriva peștilor zburători și în favoarea pădurilor. Dar ce e ancorat colo, sub deal ?

— Asta-i cuterul lui Jasper, unchiule, zise Mabel cu însuflețire, și pare un vas foarte drăguț. I se spune *Scud*.

— Da, poate fi destul de bun pentru un lac, totuși, nu-i cine știe ce mare lucru de el. Flăcăul a obținut un bompres fix și cine a văzut vreodată un cuter cu un bompres înainte ?

— Oare n-o fi vreun motiv bine întemeiat pentru asta pe un lac ca cel din fața noastră, unchiule ?

— Desigur, trebuie să țin seama că nu e vorba de un ocean, deși se aseamănă atît de mult cu el.

— Ah, unchiule, uite că pînă la urmă Ontario se aseamănă cu oceanul !

— Zic, după părerea ta și a lui Călăuză, dar cituși de puțin după a mea. Ai putea să mă duci în mijlocul acestui sărman iaz în toiul nopții celei mai întunecate hărăzită de cer și în cea mai mică barcă, și ți-aș spune fără șovăire că e vorba numai de un lac. Lucrul ăsta pînă și *Dorothy* (numele navei sale) l-ar afla tot atît de repede ca mine. Și nu cred că *Dorothy* ar avea nevoie de mai mult de două traversări scurte, ca să-și dea seama ce deosebite este în-

tre Ontario și bătrînul Atlantic. Odată am intrat cu un astfel de bric într-unul din cele mai mari golfuri sud-americeane și s-a comportat tot atît de stingaci ca un idiot într-o biserică plină pînă la refuz de o congregație. Și Jasper navighează pe ambarcațiunea aceea? Trebuie să fac o croazieră cu el, Magnet, înainte de a vă părăsi și, mărturisesc, numai de dragul numelui său. N-aș vrea să se spună că am văzut iazul ăsta și am plecat fără să fac o excursie pe el.

— Ei, păi n-ai nevoie să aștepți prea mult ca să-ți împlinești dorința, răspunse Călăuză, fiindcă sergentul tocmai e pe cale să se imbarce cu un detașament, ca să schimbe un post din O-mie-de-insule, și cum l-am auzit că vrea s-o ia și pe Mabel cu el, poți să-i însoțești.

— E adevărat, Magnet?

— Cred că da, încuviință fata, îmbujorîndu-se, dar atît de ușor, că roșeața din obraji ei nu fu observată de ceilalți. Însă am avut atît de puțin timp să vorbesc cu scumpul meu tată, că nu sînt absolut sigură. Dar iată-l că vine, și-l puteți întreba pe el.

În ciuda gradului său modest, înfățișarea și felul de a fi al sergentului Dunham impuneau respect. Înalt și impunător prin statură, avea un aer grav și sever, iar atît vorbele cît și faptele sale îl arătau atît de convins și meticuloș, încît chiar Cap, obișnuit să fie neînduplecat și pedant cu oamenii de pe uscat, nu-și îngăduia față de bătrînul soldat libertățile pe care și le lua cu ceilalți prieteni. Se remarcase adesea că Duncan de Lundie, *laird*¹-ul sco-

¹ Lord.

țian, care comanda fortul, îl respecta pe sergentul Dunham mai mult decât pe ceilalți subalterni ai săi, fiindcă veteranul maior prețuia experiența și serviciile aduse la fel ca originea socială și averea. Deși sergentul nu sperase niciodată să ajungă la o treaptă mai înaltă, acționase întotdeauna astfel încât atrăgea atenția asupra sa, fiind silit să trăiască în strînsă legătură cu subalternii lui, ale căror pasiuni și apucături socotise că trebuie să le înfrîneze printr-un aer distant și demn. Felul acesta de a fi dăduse comportării sale o asemenea prestanță, încît puțini dintre ei puteau să scape de influența sa. În timp ce căpitanii îl tratau cu amabilitate și ca pe un vechi camarad, locotenenții arareori îndrăzneau să contrazică părerile lui militare, iar aspiranții, după cum se știa, aveau față de el o atitudine care se asemuia foarte mult cu condescendența. Nu e deci de mirare că anunțul lui Mabel puse numai decît capăt dialogului ciudat relatat mai înainte, deși se observase adesea că la frontiera aceea, Călăuză era singurul om de condiție modestă care-și îngăduia să-l trateze pe sergent ca pe egalul lui, sau chiar cu familiaritatea afectuoasă a unui prieten.

— Bună dimineața, frate Cap, zise sergentul, salutînd militărește în timp ce înainta cu un aer grav și impunător pe bastion. Obligațiile de fiecare dimineață m-au făcut să uit de tine și de Mabel, dar acum avem timp o oră sau două și putem să stăm mai mult de vorbă. Ce zici, frate, nu ți se pare că fiica mea seamănă foarte mult cu aceea pe care am pierdut-o de atîta vreme?

— Mabel este imaginea vie a mamei sale, sergent, ceea ce de fapt am spus-o totdeauna; e drept că are aerul du-

mitale serios, deși familia Cap nu a avut niciodată nevoie să fie îndemnată la seriozitate și hărnicie.

Mabel aruncă o privire sfioasă chipului sever și grav al tatălui ei, la care se gândise totdeauna cu căldura pe care o păstrează copiii în inima lor pentru părinții absenți și, deoarece observă pe obrazul sergentului o oarecare încordare, în ciuda înfățișării lui grave și reci, se simți îndemnată să se arunce la pieptul lui și să plângă de bucurie. Însă el era atât de rece, de formal și rezervat, lucru la care, de fapt, nu se așteptase, încît nu și-ar fi îngăduit această libertate nici chiar dac-ar fi fost singur.

— Ai întreprins pentru mine o călătorie lungă și grea, frate, și mă voi strădui să fac totul ca să te simți bine cît vei rămîne printre noi.

— Aud că o să primiți în curînd ordin de a ridica ancora, sergent, ca să schimbați culcușul într-o parte a lumii unde se spune că ar fi o mie de insule.

— Oare asta să fie o scăpare a ta, Călăuză ?

— Nu, nu, sergent, nu-i vorba de asta, dar nu mi s-a părut că trebuie să tănuiesc ceea ce se pregătește față de o rudă a dumitale atât de apropiată.

— Toate mișcările militare trebuiesc făcute în cea mai mare taină, răspunse sergentul, bătîndu-l pe celălalt ușor și prietenos pe umăr, dar plin de reproș. Ai petrecut prea mult timp din viață în fața francezilor, ca să nu cunoști valoarea tăcerii. Dar nu face nimic, despre intenția noastră se va afla curînd și acum nu mai merită s-o ascundem. Da, vom îmbarca în scurtă vreme un detașament, pentru a schimba un post pe lac, deși nu pot spune că este vorba de postul O-mie-de-insule, și poate că-l voi însoți ;

În cazul acesta, o voi lua pe Mabel cu mine, ca să-mi pregătească supa și sper, frate, că nu vei disprețui rația de mîncare a unui soldat timp de o lună sau mai mult.

— Asta depinde de felul traseului. Nu-mi plac pădurile și mlaștinile.

— Vom naviga pe bordul lui *Scud* și e drept că întreaga călătorie nu e pentru noi ceva neobișnuit, iar pentru cineva care a trăit mult pe apă va fi probabil destul de plăcută.

— Da, dar pe mare, dacă nu te superi, nu pe lac. Oricum, dacă nu are cine să comande cuterul ăsta al vostru, nu mă dau îndărăt să vă însoțesc în călătorie, deși socot întreaga expediție ca un timp pierdut, fiindcă mi se pare o ironie să folosești cuvîntul *navigare* pe iazul ăsta, de parc-ai călători pe mare.

— Jasper conduce cuterul cu destulă pricepere, frate Cap, prin urmare, nu pot spune că am avea nevoie de serviciile dumitale, deși am fi încintați să ne însoțești. Să știi însă că nu te poți întoarce în oraș înainte de trimiterea unui detașament acolo, și probabil că asta nu se va întîmpla decît după revenirea mea. Ei bine, Călăuză, văd că se urmărește pentru prima oară o pistă a indienilor Mingo fără ca tu să fii în fruntea urmăritorilor.

— Pentru a fi sincer, sergent, răspunse acesta, oarecum stînjenit și cu o expresie cu totul nouă pe chipul său calm, ars de soare — în dimineața asta nu prea mi-a venit să plec. În primul rînd, am convingerea că soldații regimentului 55 nu sînt în stare să-i ajungă din urmă pe irochezi în păduri, și mișei aceia n-or să aștepte să fie împresurați, aflînd că Jasper a ajuns la garnizoană. Apoi, un

om își poate îngădui un pic de odihnă, după o vară întregă de muncă grea, fără să fie acuzat de rea-voință. În sfârșit, Marele-Șarpe se află în preajma lor, și dacă e cu putință ca mișei aceia să fie găsiți, putem avea încredere în ura și agerimea lui, prima fiind mai puternică, iar a doua aproape tot atît de mare, dacă nu chiar la fel de mare ca a mea. El nu iubește pușlamalele astea veșnic la pîndă mai mult decît mine, și în ceea ce mă privește, pot să spun că simțămintele mele pentru indienii Mingo sînt acelea ale unui indian Delawar altoite pe o tulpină de creștin. Nu, nu, de data asta am vrut să las cîntecul expediției tînărului aspirant care o comandă ca, după ce se va întoarce, dacă nu-și pierde scalpul, să se poată lăuda cu campania sa în scrisorile trimise mamei sale. Am vrut să mai joc o dată în viața mea rolul unui leneș.

— Și nimeni nu ar avea dreptul la asta mai mult decît dumneata, urmă prietenos sergentul, dacă serviciile îndelungate și pline de credință înseamnă un titlu pentru cîpătarea unui concediu. Mabel nu va gîndi nimic rău despre dumneata dacă vei prefera compania ei în locul urmării indienilor și îndrăznesc să spun că va fi fericită să-ți ofere o parte din micul ei dejun, dacă vei vrea. Asta nu trebuie să te facă să crezi, fata mea, că omul acesta are obiceiul să lase jefuitorii care dau tircoale fortului să bată în retragere fără să se audă bubuitura armei sale.

— Dacă mi-aș închipui că dînsa crede una ca asta, sergent, deși nu sînt un amator de pradă sau de evoluții spectaculoase, mi-aș lua Ucigătoarea-de-cerbi pe umăr și aș părăsi garnizoana, înainte ca Mabel să se poată încrunta. Nu, nu, ea mă cunoaște mai bine, deși ne-am întîlnit de

curînd, fiindcă indienii Mingo au avut grijă să ne prilejuiască destule peripeții în scurta călătorie pe care am și făcut-o împreună.

— Mi-ar trebui dovezi puternice, Călăuză, ca să mă facă să cred ceva rău despre dumneata din orice punct de vedere, dar mai ales în privința asta, mărturisi Mabel, cu o sinceritate deschisă, prin care căuta să alunge orice bănuială că vorbele ei s-ar datora numai amabilității. După cite știu, și tatăl și fiica îți datorează viața și te rog să fii sigur că nici unul dintre ei nu va uita asta vreodată.

— Îți mulțumesc, Mabel, îți mulțumesc din toată inima ! Dar nu vreau să mă folosesc de naivitatea ta ; eu nu cred că indienii Mingo s-ar fi atins măcar și de un fir de păr din capul tău, dacă ar fi izbutit, datorită mișeliilor și vicleniei lor, să pună mîna pe tine. Scalpul meu, al lui Jasper, al meșterului Cap aici de față, precum și al Mare-lui-Șarpe ar fi fost fără îndoială uscat la fum, dar fiicei sergentului nu i-ar fi atins nici un fir de păr din cap.

— Și de ce aș crede că niște dușmani știuți că nu cruță nici femeile, nici copiii, mi-ar fi arătat mie mai multă mărinimie decît altele ? Îmi dau seama, Călăuză, că-ți datorez viața.

— Sint de altă părere, Mabel. Sint convinși că nu i-ar fi lăsat inima să-ți facă vreun rău. Nu, nici unul din diavolii Mingo n-ar fi avut inima să se atingă de vreun fir de păr din capul tău. Oricît de mișei i-aș socoti pe vampirii ăștia, nu-i cred în stare de o asemenea mîrșăvie. Ei ar fi fost în stare însă de altceva : să te silească să fii soția unuia dintre șefii lor, ceea ce ar fi însemnat o tortură

cumplită pentru o tină ră femeie creștină ; dar mai departe cred că nici indienii Mingo n-ar fi îndrăznit să meargă.

— Bine, atunci am scăpat de această nenorocire datorită dumatăle, zise Mabel, luându-i mîna cu sinceritate și prietenie, în așa fel încît să-i facă o mare bucurie cinstu-lui Călăuză. Să fi ajuns soția unui indian sălbatic ar fi fost pentru mine un rău mai mare decît moartea.

— Asta-i firea ei, sergent, exclamă Călăuză, întor-cîndu-se spre vechiul său camarad cu mulțumirea întipă-rită pe fața sa de om cinstit, nu face decît să-și respecte firea. I-am spus Șarpelui că trecerea la creștinism nu va face niciodată un om alb dintr-un indian Delawar și nici urletele sau strigătele de război nu vor transforma un om alb într-o piele-roșie. Acum e vorba de natura unei tinere fete născută din părinți creștini, și ea trebuie păstrată.

— Ai dreptate, Călăuză, și în ce o privește pe Mabel Dunham, și-o va păstra. Dar e timpul să mîncăm cîte ceva, și dacă vrei să mă urmezi, frate Cap, vei vedea cum trăim noi, sărmanii soldați, pe frontiera asta îndepărtată.

*Spuneți-mi, dar, tovarăși de surghiun,
Străvechiul obicei n-a îndulcit viața.
Mai mult decît belșugul ? Și-apoi codrii
Nu-s oare mai fericiți decît Palatul ?
Aicea, ca Adam, simțim păcatul.*

Shakespeare : „Cum vă place“

Sergentul Dunham nu se lăudase degeaba cînd făcuse promisiunea exprimată în ultimele sale cuvinte din capitoul precedent. Deși fortul se afla pe o graniță îndepărtată, cei ce trăiau acolo se bucurau de o masă care ar fi putut fi rîvnită din multe puncte de vedere chiar și de regi și prinți. În timpul cînd se petrecea povestirea noastră, ba chiar și vreme de o jumătate de secol mai tîrziu, toată regiunea aceasta întinsă, numitul Vestul sau Țările Noi, era o adevărată pustietate, însă plină de toate viețile naturii aparținînd climatului respectiv, cu excepția oamenilor și a animalelor domestice. Numărul neînsemnat de indieni care cutreierau pădurile nu puteau împuțina în chip serios abundența vînatului, și garnizoanele presărate pe graniță sau vîntorii ocazionali pe care-i întâlneai ici și colo pe această vastă suprafață nu produceau un efect mai mare decît îl produce o albină pe un cîmp de hrișcă, sau o pasăre-muscă pe o floare.

Informațiile păstrate pînă în vremurile noastre despre minunatele mulțimi de animale sălbatice, păsări și pești, întîlnite atunci mai ales pe malurile marilor lacuri, erau

confirmate de mărturisirile oamenilor, fără de care aş şovăi să le relatez ; dar deoarece eu însumi am fost martorul ocular al unor astfel de minuni, îmi voi face datoria cu încrederea pe care ne-o dă adevărul. Fluviul Oswego, foarte bine aprovizionat, putea satisface din belşug cămara unui epicurian. Apele sale erau pline de peşti de tot felul, şi pescarul nu trebuia decît să arunce undiţa, ca să scoată un biban sau alt peşte din această specie, care popula pe atunci apele, după cum aerul de deasupra mlaştinilor acestei latitudini fertile era cunoscut ca fiind plin de insecte. Printre alţi peşti, somonul de lacuri era prea puţin deosebit de gustosul somon din nordul Europei. Printre diferitele păsări migratoare ce mişunau prin păduri şi pe ape — exista aceeaşi afluenţă şi în marile golfuri care formau dantela malurilor lacului — se puteau vedea adesea gîste şi raţe mişunînd la un moment dat pe sute de acri de apă. Cerbi, urşi, iepuri şi veveriţe, precum şi alte patrupede, printre care descopereai uneori şi elani sau reni întregeau aceste resurse naturale, datorită căroră se compensau mai puţin sau mai mult privaţiunile inevitabile ale forturilor, lipsuri datorate aşezării lor la o graniţă îndepărtată.

Acolo unde hrana, privită într-altă parte ca un mare lux, era atît de îmbelşugată, se înfruptau toţi fără excepţie din ea. Chiar şi cel mai umil om de pe malul rîului Oswego se desfăta în mod obişnuit cu un vînat care ar fi provocat laudele cele mai entuziaste la o masă din Paris.

Hrana obișnuită și pe sponci a armatei, ce se cerea bine gospodărită din cauza greutatea transportului, era mai prețuită de soldatul obișnuit, care ar fi renunțat în orice clipă cu bucurie la vînat rațe, porumbei și somoni, pentru a savura slănină, napi murați și varză acră.

Desigur că masa sergentului Dunham se distingea prin abundența și luxul de la granița aceea, precum și prin privațiunile sale. Pe un taler de lemn fumega un delicios somon fript, bucăți de vînat împrăstiau un miros ispititor, și cîteva feluri de fripturi reci, toate de vînat, fuseseră puse dinaintea oaspeților nou veniți, în cinstea lor și pentru a dovedi ospitalitatea vechiului soldat.

— Nu s-ar părea că aveți o rație redusă în această parte a lumii, sergent, zise Cap, după ce fu inițiat în misterele diferitelor feluri. Somonul vostru l-ar mulțumi pînă și pe un scoțian.

— Și cu toate astea n-ai dreptate, frate Cap, fiindcă dintre cele două sau trei sute de oameni din această garnizoană, în afară de vreo șase, toți sînt gata să jure că peștele nu merită să fie mîncat. Chiar și unii dintre băieții care n-au gustat acasă niciodată vînatul decît ca bracोनieri, strimbă din nas în fața celor mai grase pulpe de căprioară de aici.

— Asta e felul creștinilor, adăugă Călăuză — și îndrăznesc să spun că nu le face cinste. O piele-roșie nu arată niciodată nici un fel de dezgust și este totdeauna mulțumit cu hrana pe care o primește, fie ea grasă ori slabă, de cerb sau de urs, piept de curcan sălbatic sau aripă

de gîscă. Spre rușinea noastră, a oamenilor albi, trebuie să recunoaștem că privim fără recunoștință binecuvîntările naturii, socotind în schimb nimicurile ca lucruri importante.

— Ei bine, asta se petrece cu regimentul 55, fără a putea vorbi prea mult despre credința lor creștină — răspunse sergentul. Chiar și maiorul, bătrînul Duncan de Lundie, jură uneori că o prăjitură preparată din făină de orez e mai bună decît un biban din Oswego, și suspină după o înghițitură de apă din munții lui scoțieni, cînd are, ca să spunem așa, întregul Ontario ca să-și stingă setea.

— Maiorul Duncan e căsătorit și are copii ? întrebă Mabel, care, în chip firesc, se gîdea, în noua sa situație, la femeile din fort.

— Nu, fiica mea, dar se spune că ar avea o logodnică în țara lui. Se pare că doamna aceea a hotărît mai bine să aștepte decît să îndure asprimile serviciului în această regiune sălbatică, fapt care, frate Cap, nu se potrivește cu părerea mea despre îndatoririle unei femei. Sora ta a avut alte idei, și dacă Dumnezeu ar fi cruțat-o, ar sta acum pe scaunul de campanie pe care șade fiica ei.

— Sper, sergent, că nu te gîndești ca Mabel să devină soția unui soldat, rosti Cap, grav. Familia noastră și-a dat obolul în această privință și ar fi timpul să ne gîndim din nou la mare.

— Te asigur, frate, că nu mă gîndesc să-i găsesc un soț fetei mele în regimentul 55 sau într-alt regiment, deși cred că e momentul ca această copilă să ia de bărbat un om respectabil.

— Tată !

— Nu se potrivește cu firea lor, sergent, să se vorbească atît de deschis despre lucrul ăsta — zise Călăuză. Experiența m-a învățat că cel ce urmărește o fecioară nu trebuie să-și strige prea tare gîndurile în urma ei. Așa că, dacă sînteți de părere, zic să vorbim despre altceva.

— Bine. Atunci, frate Cap, nădăjduiesc că bucata asta de friptură rece de purcel îți place. Se pare că prețuiești mîncarea.

— Da, dar dați-mi o carne civilizată, dacă vreți să mă-nînc, răspunse marinarul cu trufie. Vinatul ăsta este destul de bun pentru marinarii voștri de uscat, dar nouă, celor de pe ocean, ne place carnea pe care o știm noi.

În clipa aceea Călăuză își lăsă pe masă cuțitul și furculița și se porni, în felul său tăcut, pe un rîs sănătos ; apoi, întrebă plin de curiozitate :

— Nu-ți pare rău de piele, meștere Cap ? Nu simți lipsa pielii ?

— Nici vorbă, Călăuză, că ar fi fost mai bun să fie cu jacheta lui, dar presupun că în pădurile voastre e la modă să serviți bucățile de purcel de lapte în felul acesta.

— Bine, bine, un om poate să dea ocolul lumii și să nu știe totul ! Dacă ar fi trebuit să jupoi porcul ăsta, meștere Cap, ți-ai fi scrijelit degetele. Creatura asta este un arici.

— Pe legea mea, mi se părea mie că nu-i totuși vorba de porc adevărat, o întoarce Cap, dar mă gîndesc că aici, în pădure, chiar și un porc ar putea pierde unele din bunele sale calități. Mi se părea normal ca un porc de apă

dulce să nu fie tot atit de bun ca porcul de apă sărată. Presupun, sergent, că și pentru tine e valabil lucrul ăsta, nu-i așa ?

— Numai să nu fiu pus să-l jupoi. Sper, Călăuză, că Mabel nu a fost nedisciplinată în timpul marșului.

— Nu, nu, dacă Mabel este numai pe jumătate mulțumită de Jasper și de Călăuză, pe cît sînt aceștia mulțumiți de ea, vom fi prieteni pentru tot restul vieții.

Vorbind astfel, Călăuză își întoarse ochii spre fața ei imbujoară, parcă dorind, inconștient, să-i cunoască părerea ; cu o delicatețe înăscută, care dovedea faptul că era departe de curiozitatea aceea mitocănească de a pătrunde în sanctuarul simțămintelor feminine, se uită în farfurie, pîrind că-și regretă îndrăzneala.

— Bine, bine, nu trebuie să uităm că femeile nu sînt bărbați, luă din nou cuvîntul sergentul, și trebuie să ținem seama de natura și educația lor. Un recrut nu este un veteran. Oricine știe că ai nevoie de mult timp ca să faci dintr-un om un bun soldat, și oricine e de acord că e nevoie de un timp și mai îndelungat decît cel obișnuit ca s-o formezi pe fiica unui bun soldat.

— Asta-i o doctrină nouă, sergent, sări Cap, cu o oarecare însuflețire. Noi, bătrîni marinari sîntem înclinați a crede că ar fi cu putință să se formeze șase soldați, și încă din cei mai buni, într-un timp în care nu se poate instrui temeinic decît un singur marinar.

— Da, frate Cap, mi-am dat oarecum seama care este părerea marinarilor despre ei înșiși, răspunse cumnatul lui, zîmbind atit cît îi îngăduiau trăsăturile sale severe —

fiindcă mi-am petrecut mulți ani în garnizoana unui port. Noi am mai discutat pe vremuri subiectul acesta și mă tem că nu vom fi niciodată de aceeași părere. Dar dacă vrei să știi care este diferența dintre un soldat adevărat și un om obișnuit în ceea ce aș numi eu felul lor de a fi, e destul să privești un batalion al regimentului 55 la parada de astăzi după-amiază, și când vei ajunge din nou la York, să te uiți la unul din regimentele de miliție, care execută aceleași manevre.

— Ei bine, eu cred, sergent, că e o deosebire prea mică, nici măcar cât e între un bric și un bastiment. Pentru mine, toți soldații dumitale sînt la fel : uniformă purpurie, egretă, praf de pușcă și argilă pentru pipe.

— Așa judecă un marinar, domnul meu, ripostă sergentul cu demnitate, dar, desigur, nu-ți dai seama că e nevoie de un an ca să-l înveți pe un soldat adevărat cum să mănînce.

— Cu atît mai rău pentru el ! Milițienii știu să mănînce din prima zi, și am ajuns la concluzia asta fiindcă am auzit adesea că devorează în timpul marșurilor lor tot ce le iese în cale, chiar dacă nu mai fac altceva.

— După cîte presupun, au propria lor fire ca și alți oameni, sări Călăuză, hotărît să apere pacea, care era vădit primejduită de preferința încăpățînată a fiecăruia dintre cei doi adversari pentru propria lor profesiune — și cînd firea unui om îi este dată de providență, de obicei ai încerca zadarnic s-o schimbi. Regimentul 55, sergent, este un regiment remarcabil prin felul său de a lua masa, știu asta, fiindcă mi-am petrecut multă vreme printre soldații

lui, deși aș îndrăzni să spun că s-ar găsi și corpuri de mi-
liție care l-ar întrece în astfel de festinuri.

— Unchiule, zise Mabel — dacă ai terminat micul de-
jun, te-aș ruga să mergi din nou cu mine pe bastion.
Nimeni dintre noi nu a văzut bine lacul și unei tinere
femei îi e greu să circule singură în jurul fortului din
prima zi a sosirii sale.

Cap înțelese motivul lui Mabel, și avînd un adînc sim-
țămînt de prietenie pentru cumnatul său, se învoi să amîne
discuția pînă la o nouă ocazie, deoarece, cu felul lui pro-
fesor al și încăpățînat de a fi, nici nu-i trecea prin mînte
s-o abandoneze. Ca urmare, își însoți nepoata, lăsîndu-l
pe sergentul Dunham împreună cu prietenul său Călăuză.
De îndată ce adversarul lui se îndepărtă, sergentul, care nu
prea înțelesese manevra fiicei sale, se întoarse spre înso-
țitorul lui cu un zîmbet triumfător, zicînd :

— Armata, Călăuză, n-a știut niciodată să se facă res-
pectată și, cu toate că modestia este necesară omului, fie
că este îmbrăcat în surtuc roșu sau negru, fie că are doar
cămașa pe el, nu-mi place să pierd prilejul de a spune o
vorbă în favoarea ei. Ei bine, prietene, adăugă dînsul, luînd
mîna lui Călăuză și strîngînd-o afectuos, cum îți place fiica
mea ?

— Poți fi mîndru de ea, sergent ; și ai și de ce să fii
mîndru ca tată al unei tinere fete atît de frumoase și bine
educate. Eu am văzut multe femei și unele dintre ele fru-
moase și impunătoare, dar niciodată pînă acum nu am
întîlnit una a căreia providența să-i fi dat daruri atît de
diferite și de potrivite.

— Și pot să-ți spun, Călăuză, că și ea are o părere tot atît de bună despre tine. Mi-a vorbit mult noaptea trecută de singele tău rece, de vioiciunea și amabilitatea, dar mai ales de bunătatea ta, fiindcă prin bunătate cîștigi față de femeii de la început, prietene, mai mult de jumătate din ceea ce nădăjduiești ; așa că primul contact reciproc pare să fie mulțumitor pentru ambele părți. Perie-ți uniforma, și dacă dai mai multă atenție exteriorului tău, Călăuză, mîna fetei e a ta odată cu inima ei.

— Nici vorbă, sergent, nu uit nimic din ceea ce mi-ai spus și mă voi strădui din răputeri, în limitele cumințeniei, să-i fiu lui Mabel tot atît de drag cum mi-e și ea mie. Abia a răsărit soarele în dimineața asta, că mi-am curățat și mi-am făcut carabina să strălucească, și cred că ea n-a arătat niciodată mai frumoasă ca acum.

— Asta se potrivește cu ideile tale despre vînătoare, Călăuză, dar orice armă de foc trebuie să sclipească și să lucească în bătaia soarelui, și o pușcă cu țeava mată nu mi s-a părut niciodată frumoasă.

— Lordul Howe gîndea altfel, sergent ; cu toate astea era socotit un bun soldat.

— E foarte adevărat, brunase toate țevile puștilor din regimentul senioriei sale, dar ce-a ieșit bun din asta ? Poți să-i citești epitaful în biserica engleză de la Albany ! Nu, nu, bunul meu prieten, un soldat trebuie să fie un soldat și nu trebuie să se rușineze sau să se teamă o clipă de a purta simbourile onorabilei sale profesiuni. Ai stat mai pe îndelete de vorbă cu Mabel, Călăuză, cînd erați singuri în canoe ?

— Nu am prea avut multe ocazii, sergent, și-apoi mă simțeam atât de inferior față de felul ei de a gândi, că m-am temut să vorbesc prea mult în legătură cu subiecte dintr-un domeniu care nu ținea de prietenia mea.

— De, ai și n-ai dreptate, în egală măsură, prietene. Femeilor le place o conversație ușoară, fiindcă preferă să fie obiectul principal al acestei conversații. Acum, după cîte știi, nu sînt omul care se grăbește a-și spune primul gând ușuratic care-i vine în minte, totuși, observam uneori în trecut că mama lui Mabel nu avea deloc o părere mai rea despre mine cînd mă îndepărtam puțin de demnitatea mea bărbătească. E drept, aveam douăzeci și doi de ani mai puțin decît astăzi, și în loc să fiu cel mai bătrîn sergent din regiment, eram cel mai tînăr. Aerul de demnitate e folositor și impune, fiind specific comportării bărbătești, dar dacă vrei să fii apreciat temeinic de o femeie, trebuie, cînd ai prilejul, să ai puțină amabilitate față de ea.

— Ah, sergent, mă tem că nu voi izbuti niciodată să mă port astfel !

— De ce să fii atât de descurajat într-o problemă în care credeam că sîntem amîndoi de aceeași părere ?

— Am fost amîndoi de părere că dacă Mabel s-ar dovedi a fi ceea ce mi-ai spus, și ar putea privi cu ochi buni un vînător și o călăuză, eu aș renunța în parte la viața mea de peregrinări și aș încerca să mă civilizez, luîndu-mi o soție și avînd și copii. Dar de cînd am văzut-o pe această fată, am avut multe presimțiri supărătoare.

— Ce vrei să zici ? îl întrerupse sergentul pe un ton sever. Oare nu te-am înțeles bine cînd mi-ai spus că ți-a plăcut ? Și Mabel să fie fata care să-ți înșele așteptările ?

— Ah, sergent, nu de Mabel mi-e teamă, ci de mine însumi ! La urma urmei, nu sînt decît un sârman om de pădure, ignorant, și poate că în realitate nici nu sînt măcar atît de bun precum crezi și cum gîndesc eu.

— Dacă te îndoiești de judecata ta, Călăuză, te rog să nu te îndoiești de a mea. Ce, nu sînt eu obișnuit să cunosc caracterele oamenilor ? Nu este asta îndeosebi îndeletnicirea mea și m-am înșelat eu de multe ori ? Întreabă-l pe maiorul Duncan, domnule, dacă ai nevoie de asigurări în această privință !

— Dar noi, sergent, sîntem prieteni de multă vreme, fiindcă am luptat adesea cot la cot și ne-am făcut servicii unul altuia. Or, în astfel de cazuri, oamenii sînt înclinați să gîndească prea bine unii despre alții și mă tem că fiica dumitale poate să nu privească un vînător modest și ignorant cu tot atîta bunăvoință ca tatăl ei.

— Bine, bine, Călăuză, singur nu te poți aprecia, așa că te rog să te încrezi cu totul în aprecierea mea. În primul rînd, ai experiență, și toate fetele au nevoie de asta și nici o tînără prevăzătoare nu ar trece cu vederea o asemenea calitate. Apoi, nu ești unul din fanfaronii care-și dau aere cînd intră într-un regiment și faci parte dintre cei ce știu să-și facă datoria, purtînd urmele îndeplinirii ei pe fața și trupul său. Dă-mi voie să-ți spun că te-ai expus focului de treizeci sau patruzeci de ori, dacă ținem socoteala de toate încăierările și ambuscadele prin care ai trecut.

— Toate astea sînt adevărate, sergent, da, sînt adevărate, dar ele îți cîștigă oare bunăvoința unei tinere femei cu inima delicată ?

— Cu timpul, o vei câștiga. Experiența pe cîmpul de bătaie este tot atît de bună în dragoste ca și în război. De altfel, ești un supus atît de cinstit și loial al regelui, încît se poate lăuda cu tine, Domnul să-l binecuvînteze !

— S-ar putea să fie așa, da, s-ar putea, dar mă tem că prea sînt din topor, prea bătrîn și prea sălbatic, ca să mă potrivesc cu visul unei fete atît de tinere și delicate ca Mabel, care nu e învățată cu obiceiurile noastre din această sălbăticiime și poate privește așezările omenești ca mai potrivite pentru năzuințele și firea ei.

— Astea sînt alte amăgiri, prietene, și mă uimește faptul că nu ai vorbit de ele niciodată pînă acum.

— Fiindcă poate niciodată nu am știut cît de puțină valoare am, pînă cînd nu am întîlnit-o pe Mabel. Am călătorit cu unele femei tot atît de frumoase ca și ea și le-am călăuzit prin pădure, văzîndu-le în situații primejdioase și în clipe de bucurie, dar îmi erau totdeauna cu mult superioare, ca să mă pot gîndi la ele altfel decît ca la niște ființe slabe, pe care aveam îndatorirea să le protejez și să le ajut. Acum situația este alta. Mabel și cu mine ne aflăm aproape pe aceeași treaptă și eu mă simt atras în jos de o greutate, care, biruindu-mă, îmi dă simțămîntul că sîntem foarte deosebiți unul de altul. Aș vrea să am zece ani mai puțin, sergent, să arăt mai chipeș și să am trăsături mai atrăgătoare, ca să plac unei fete tinere și frumoase.

— Liniștește-te, curajosul meu prieten, și ai încredere în priceperea unui tată în ceea ce privește femeile. Mabel te și iubește pe jumătate, iar cincisprezece zile de viață comună și de amabilități reciproce printre

insulele de acolo vor adăuga și cealaltă jumătate. Fata aproape că mi-a și spus-o în noaptea trecută.

— Să fie adevărat, sergent ? întrebă Călăuza, căruia, cu firea lui modestă și blîndă nu-i venea să se vadă într-o lumină atît de favorabilă. Să fie adevărat ? Eu nu sînt decît un sărman vînător, și Mabel, după cîte văd, e mai potrivită a fi soția unui ofițer. Crezi că o să se învoiască ea să renunțe la viața orășenească, la mersul la biserică și la vizite, ca să locuiască aici, în pădure, cu un om care nu e decît o călăuză și un vînător ? Nu va regreta ea pînă la urmă zilele din trecut și faptul că nu și-a ales un soț mai bun ?

— Un soț mai bun, Călăuză, ar fi greu de găsit, răsunse tatăl. În ceea ce privește obiceiurile orășenești, se uită repede în libertatea pădurii, și Mabel e destul de curajoasă ca să locuiască la graniță. Eu nu m-am gîndit la această căsătorie, prietene, fără să chibzuiesc adînc asupra ei, întocmai ca un general înainte de începerea unei campanii. În primul rînd, socoteam să te înrolezi în regiment, ca să poți să-mi iei locul cînd mă voi retrage, fapt care se va întîmpla mai curînd sau mai tîrziu. Dar, după mai îndelungă cugetare, mi s-a părut că nu ești tocmai potrivit pentru slujba asta. Însă chiar dacă nu ești un soldat în toată puterea cuvîntului, ești un soldat în înțelesul cel mai bun al lui, și știu că te bucuri de stima tuturor ofițerilor din detașament. Cît voi trăi eu, Mabel poate să locuiască la mine, și tu vei avea întotdeauna un cămin cînd te vei întoarce din recunoașteri și marșuri.

— Toate astea ar fi foarte plăcute, sergent, dacă și fata le-ar dori, dar, vai, nu cred că un om ca mine ar putea să placă ochilor ei frumoși ! Dacă aș fi mai tânăr și mai arătos, cum e, de pildă Jasper Western, poate că aș avea sorți de izbândă. Da, într-adevăr poate c-aș avea sorți de izbândă.

— În ce-i privește pe Jasper Eau-douce și pe toți tinerii din fort, exclamă sergentul, uite, ei așa sînt — urmă el, însoțindu-și cuvintele cu un pocnet al degetelor. Chiar dacă nu ești într-adevăr un tânăr, pari tânăr. Da, da, nu încape îndoială că arăți mai bine decît căpitanul cuterului *Scud*.

— Cum ? strigă Călăuză, privindu-și interlocutorul cu îndoială, de parcă nu ar fi înțeles ce voia să spună. •

— Spun că dacă nu ești în realitate mai tânăr ca ani, arăți mai călit și mai viguros decît Jasper sau decît oricare dintre ei și te vei păstra în următorii treizeci de ani mai bine decît toți ceilalți adunați laolaltă. O conștiință curată îți va păstra tinerețea aproape toată viața.

— După cîte știu, Jasper are o conștiință tot atît de curată ca o oricărui tânăr, sergent, și din punctul acesta de vedere își va păstra tinerețea ca orice alt tânăr din colonie.

— Și, la urma urmei, ești prietenul meu, zise sergentul, strîngînd mîna lui Călăuză, prietenul meu încercat, cu jurămint și pentru totdeauna.

— Asta așa e, sergent, sîntem prieteni de aproape douăzeci de ani... înainte ca Mabel să se fi născut.

— Fără îndoială că sîntem prieteni încercați, dinainte de nașterea lui Mabel, dar răsfațata mea copilă nu va îndrăzni să refuze a se căsători cu un bărbat care a fost

prieten eu tatăl ei înainte ca ea să fi văzut lumina zilei !

— Asta n-o putem ști, sergent. Nu, n-o putem ști. Orice om se simte atras de cel ce-i seamănă. Tinerii preferă tovărășia tinerilor, și bătrînii pe a bătrînilor.

— Dar nu cînd e vorba de femei, Călăuză. Nu-mi vine a crede că vreun bărbat ar putea vreodată să se împotrivească unei căsătorii cu o femeie tinăără. Și apoi, după cum am mai spus, ești respectat și prețuit de toți ofițerii din fort, și Mabel va fi măgulită să placă unui bărbat prețuit de toată lumea.

— Sper să nu am alți dușmani în afara indienilor Mingo, replică ghidul, gînditor, trecîndu-și mîna prin păr. M-am străduit mereu să merg pe calea cea dreaptă și să-mi fac prieteni, cu toate că asta nu-mi izbutește totdeauna.

— Și se poate spune că ești un foarte bun tovarăș, fiindcă și bătrînul Duncan de Lundie se simte bine în compania ta și petreceți uneori ore întregi împreună. Dintre toate călăuzele, în tine are cea mai mare încredere.

— Da, da, oameni mai mari în rang decît dînsul au călătorit zile întregi cu mine și am stat de vorbă cu ei de parcă le-aș fi fost frate. Dar, sergent, eu nu m-am lăudat niciodată cu tovărășia lor, fiindcă știu că viața în pădure e pentru toți la fel, deși sînt departe de a fi egali cînd e vorba de viața din adunări omenеști.

— Și ești cunoscut ca cel mai bun trăgător care a purtat vreodată o armă în această țară.

— Dacă Mabel ar putea să iubească un bărbat din cauza asta, ar fi într-adevăr cuminte să nu pierd nădejdea ; totuși, sergent, uneori cred că-i datorez carabinei

mele tot atît cît şi iscusinţei pe care o am. E fără doar şi poate o carabină minunată, şi un alt om, dacă ar fi a lui, ar putea înfăptui aceleaşi lucruri.

— Asta dovedeşte doar părerea pe care o ai despre tine însuşi, Călăuză, dar am văzut adesea destui oameni greşind ţinta cu arma ta, şi tu reuşeşti prea des şi cu carabinele altora, încît asupra acestui punct nu sînt de părerea ta. Peste o zi sau două vom face o partidă de tir şi-ţi vei arăta îndemînarea ; cu prilejul ăsta, Mabel îşi va face o părere dreaptă despre adevăratele tale merite.

— Dar ar fi ăsta un joc cinstit, sergent ? Toţi ştiu că Ucigătoarea-de-cerbi arareori îşi greşeşte ţinta, şi se cuvine să organizăm o astfel de întrecere cînd cunoaştem prea bine rezultatul ?

— Ei bine, omule, văd că pînă la urmă o să fiu silit să fac eu curte fetei mele pentru tine. Pentru cineva care se găseşte mereu în toiul încăierării, eşti îndrăgostitul cel mai sfios din cîţi am întîlnit vreodată. Nu uita că Mabel e rezultatul unui altoi îndrăzneţ şi că va admira la un bărbat ceea ce mama sa a admirat înaintea ei.

Zicînd acestea, sergentul se ridică şi plecă la treburile lui zilnice, fără să-şi ceară scuze : intimitatea dintre el şi Călăuză şi întreaga atmosferă de garnizoană făcea ca această formalitate să nu-şi mai aibă rostul.

Din conversaţia de mai sus desigur că cititorul şi-a dat seama de unul din planurile făurite de sergentul Dunham, cînd o chemase pe fiica lui să vină la graniţa aceea. Deşi nu se putuse bucura de mîngîierile şi dezmiertările copilei, care i-ar fi făcut-o atît de dragă în cursul primilor ani ai văduviei sale, îi păstrase o afecţiune ce nu şi-o mani-

testase îndestul față de ea. Obișnuit să comande și să se supună fără să pună întrebări sau să ceară sfatul altora în legătură cu temeinicia sarcinilor trasate, era pesemne prea înclinat să creadă că fiica lui se va căsători cu bărbatul ales de el, fiind totuși departe de gândul de a o sili să se mărite împotriva voinței sale. Adevărul este că numai puțini oameni dintre cei ce-l cunoșteau foarte bine pe Călăuză nu erau impresionați de calitățile lui extraordinare. Mereu același, modest, credincios, deosebit de curajos și totuși prevăzător, întotdeauna gata cel dintâi să ia parte la orice acțiune dreaptă sau socotită cel puțin ca atare potrivit părerilor din vremea aceea, și neangajându-se niciodată în vreo acțiune condamnabilă care l-ar fi făcut să roșească de rușine, nu puteai să trăiești prea multă vreme la un loc cu un astfel de om; era, în felul său, ciudat, ca un prototip a ceea ce trebuie să fi fost Adam înainte de a se fi prăbușit, fără îndoială nu fără a fi păcătuیت; nu puteai să nu-l respecti și să nu-l admiri pentru calități ce-l înălțau mai presus de situația lui socială. Atrag atenția asupra faptului că nici un ofițer nu trecea pe lângă el fără să-l salute ca și cum ar fi fost egalul său, și orice inferior vorbea cu dînsul cu încrederea și libertatea unui camarad. Trăsătura cea mai uimitoare a acestui om era indiferența totală cu care privea toate distincțiile ce nu depindeau de meritul personal. Se purta respectuos cu superiorii din obișnuință, dar fusese văzut adesea corectîndu-le greșelile și condamnîndu-le viciile cu o lipsă de teamă care dovedea cîtă însemnătate dădea el lucrurilor esențiale, și asta cu un discernămint înnăscut care părea să se dovedească superior celui dobîndit prin edu-

cație. Pe scurt, cel ce n-ar fi crezut că omul e în stare să deosebească binele de rău fără ajutorul educației ar fi fost zguduit în credința lui de caracterul acestui locuitor extraordinar de la graniță. Simțămintele sale păreau să aibă prospețimea și structura pădurii în care-și petrecuse o mare parte a vieții și nici un pedant nu ar fi putut să facă o deosebire mai limpede între drept și nedrept. Totuși, nu era lipsit de prejudecăți, care, deși erau puține și caracteristice firii și obiceiurilor lui, aveau rădăcini atât de adânci, încât formau aproape o a doua natură. Dar trăsătura cea mai izbitoare a structurii morale a lui Călăuză era simțul minunat și infailibil al dreptății. Această nobilă trăsătură (și fără ea nici un om nu poate fi într-adevăr mare, iar cu ea orice om nu poate fi altfel decât respectabil) îi înrădăcina probabil pe nesimțite pe toți cei care întrețineau legături cu el; fiindcă se știa că soldați dintre cei mai răi din garnizoană se întorseseră din expediții petrecute în tovărășia lui influențați într-atât de înaltele sale calități, încât își îndulceau limbajul grosolan, devenind astfel că exemplul lui le fusese de folos. Și după cum era de așteptat, fidelitatea sa era ca o stîncă neclintită. Trădarea intra, după părerea lui, în categoria lucrurilor de neconceput, el nu se retrăgea decât arareori din fața dușmanului și nu-i trecuse niciodată prin minte să-și părăsească prietenii. Simpatiile unui om cu o astfel de fire se îndreptau desigur spre cei cu o structură sufletească asemănătoare. Prietenii și tovarășii săi, deși erau mai mult sau mai puțin aleși datorită întîmplării, se bucurau în general de calități morale superioare, mulțumită unui simț discriminatoriu instinctiv, ce-l făcea pro-

tabil să se apropie fără voia lui mai mult de oameni, care, prin caracterul lor, puteau să corespundă cât mai bine simțămintelor sale de prietenie. Pe scurt, cineva obișnuit să-și studieze semenii ar spune despre Călăuză că e prototipul omului drept și cinstit, care nu se lasă ispitit de dorințe nesăbuite și ambițioase, înclinînd să se supună simțămintelor sale născute din măreția solitară în mijlocul căreia trăia și a naturii ce-l înnobila — fără să se lase abătut din drumul său de nici o influență ce duce la abuzuri în lumea civilizată și fără să uite vreodată de existența Celui atotputernic, al cărui spirit își găsește lăcaș atît prin pustietăți, cît și prin orașe.

Acesta era omul pe care sergentul Dunham îl alesese ca soț pentru Mabel. Făcînd această alegere, poate că nu se lăsase călăuzit numai de ideea clară și judicioasă a meritelor individului, ci și de afecțiunea pe care o avea pentru el ; totuși, oricine-l cunoștea pe Călăuză atît de bine ca sergentul, îi acorda cinstitului ghid o înaltă prețuire din cauza acestor virtuți reale. La faptul că fiica sa ar putea avea motive binecuvîntate să nu-l ia de bărbat, bătrînul soldat nu se gîndise, întrezărînd în schimb, pe de altă parte, multe foloase pentru sine într-un viitor îndepărtat, legat de zilele bătrîneții și apusului vieții sale petrecute printre nepoți, pe care i-ar iubi tot atît ca și pe părinții lor. El îi făcuse propunerea mai întîi prietenului său, care-l ascultase bucuros și, după cum descoperise cu plăcere, acesta își arătase dorința să vadă înlăptuite aceste planuri, dar și o dorință înăbușită oarecum de îndoielile și temerile născute din modesta neîncredere față de sine însuși.

*Și să nu credeți că mi-i drag, măcar că-l pomenesc ;
Nu-i altceva decât un mofturos ; — însă cu grai frumos.
Dar ce nevoie am de vorbe goale ?*

Se scurse o săptămână de viață obișnuită a garnizoanei. Mabel se acomoda treptat cu o situație care i se păruse în primul moment nu numai nouă, dar și plictisitoare ; iar ofițerii și soldații — familiarizați încetul cu încetul cu prezența unei tinere și frumoase fete cu aerul și înfățișarea pline de noblețea modestă căpătată în familia protectoarei sale — o oboseau prin admirația lor prost ascunsă, dar o încântau cu respectul pe care îl arătau tatălui ei, sergentul. În realitate, însă, se bucura de atenția lor mai mult mulțumită comportării sale modeste dar pline de vioiciune decât considerației cuvenite valorosului sergent.

Într-o pădure sau în împrejurări care-ți provoacă o neobișnuită emoție, cunoștințele se fac repede. Într-o săptămână petrecută la fortul Oswego, Mabel a avut destul timp să-și dea seama cu cine putea să aibă legături apropiate și pe cine trebuia să evite. Poziția oarecum neutră a tatălui ei, care nu era ofițer, dar care avea un grad mai mare decât al unui soldat obișnuit, o îndepărta de două importante categorii de militari, micșorînd numărul celor

pe care era obligată să-i cunoască și ușurându-i oarecum alegerea. Descoperi totuși numaidecît că și printre cei ce puteau aspira la un loc la masa comandantului erau unii gata să uite gradul inferior al sergentului pentru noutatea unei talii mai bine făcute și a unei figuri drăguțe și atrăgătoare — și la sfîrșitul primelor două-trei zile, avea admiratori chiar și printre ofițeri. Mai ales ofițerul de intendență, un soldat de vîrstă mijlocie, care gustase mai mult decît o dată din dulceața căsătoriei, dar acum era văduv, părea vădit dispus să adîncească intimitatea sa cu sergentul, mai ales că obligațiile lor îi făceau să lucreze adesea împreună. Cei mai tineri dintre camarazii săi nu au putut să nu observe că acest ofițer metodic — un scoțian cu numele de Muir — făcea acum la cvartirul subalternului său mai multe vizite decît înainte. Însă un zîmbet sau o glumă pe seama „fetei sergentului“ era tot ce-și îngăduiau, deși Mabel Dunham ajunsese curînd o formulă de închinat paharul, pe care aspirantul sau chiar locotenentul nu șovăiau s-o propună.

La sfîrșitul săptămînii, după apelul de seară, Duncan de Lundie trimise după sergentul Dunham, ca să stea de vorbă cu el într-o chestiune despre care lăsase să se înțeleagă că ar fi de natură personală. Bătrînul maior veteran locuia într-o căsuță mobilă care, fiind construită pe roți, putea fi deplasată după plac într-o parte sau alta a fortului ; acum, ea se afla chiar în centrul fortului și acolo îl găsi subalternul său, care se prezentă fără nici o întîrziere și fără să facă anticameră. Din cauză că între locuințele repartizate ofițerilor și acelea ale soldaților era o deosebire prea mică, primii bucurîndu-se doar de un spa-

țiu ceva mai mare, Mabel și tatăl ei locuiau în condiții aproape asemănătoare, dacă nu chiar identice ca și comandantul fortului.

— Intră, sergent, intră, bunul meu prieten, îl îndemnă bătrînul Lundie cu afecțiune, deoarece subalternul său se oprise într-o poziție respectuoasă în ușa camerei gen bibliotecă și dormitor, în care fusese introdus, intră și ia loc pe scaunul acela. Am trimis după dumneata ca să discut în seara asta altceva decît despre apel și matricola militară. Sîntem camarazi de mulți ani și un timp atît de lung atîrnă greu în balanță chiar cînd e vorba de un maior și subalternul său, de un scoțian și un iancheu. Stai jos, omule, și simte-te în largul dumitale. Azi a fost o zi frumoasă, nu-i așa, sergent ?

— A fost într-adevăr, domnule maior, răspunse celerălalt, care, deși se supuse ordinului de a se așeza, avea prea multă experiență ca să nu păstreze în atitudinea sa respectul cuvenit. E, fără doar și poate, o zi minunată, domnule, și ne putem aștepta și la altele asemănătoare în acest anotimp.

— Asta doresc și eu din toată inima. Recoltele se prezintă bine, ceea ce dovedește că ostașii regimentului 55 sînt tot atît de buni fermieri ca și soldați. Niciodată nu am văzut în Scoția cartofi mai frumoși decît cei pe care-i vom avea probabil din noua noastră recoltă.

— Cartofii făgăduiesc o recoltă bună, domnule maior, și din punctul ăsta de vedere vom petrece o iarnă mai plăcută decît cea din anul trecut.

— Viața e plină de progres, sergent, în privința confortului și a nevoii pe care o simțim pentru el. Noi îm-

bătrînim și începem să ne gîndim că e timpul să ne retragem și să ne așezăm undeva la odihnă pentru restul zilelor noastre. Eu simt că vremea activității mele se apropie de sfîrșit.

— Regele, Dumnezeu să-l binecuvînteze, mai are încă multe servicii de așteptat de la dumneavoastră.

— Tot ce se poate, sergent Dunham, în special dacă ar avea disponibil un loc de locotenent-colonel.

— Regimentul 55 ar fi onorat dacă i s-ar da gradul acesta lui Duncan de Lundie, domnule.

— Și Duncan de Lundie ar fi onorat în ziua în care l-ar primi. Dar, sergent, dacă n-ai avut niciodată gradul de locotenent-colonel, ai avut o bună soție, și după cinstea conferită de gradul acesta, o soție bună este lucrul imediat următor care-l poate face pe un om fericit.

— Am fost căsătorit, domnule maior Duncan, dar de multă vreme n-am rămas decît cu dragostea pentru maiestatea sa și cu datoria mea.

— Cum, omule, nu ți-a rămas nici măcar iubirea pentru viaaia dumitale fiică, tînără, cu mădulare rotunde, cu obrăjorii îmbujorați, pe care am văzut-o în fort în ultimele zile ? Se poate, sergent ? Cît sînt de bătrîn și tît simt că aș fi în stare să mă îndrăgostesc de codana asta micuță și să las dracului gradul de locotenent-colonel.

— Noi știm cu toții unde se află inima maiorului Duncan ; ea e în Scoția, unde o doamnă frumoasă este gata să-l facă fericit, de îndată se simțul datoriei îi va îngădui să se întoarcă acolo.

— Ah, speranța este totdeauna o posibilitate îndepărtată, sergent — replică superiorul lui cu o umbră de me-

lancolie pe chipul său aspru — iar frumoasa Scoție e o țară care se află tare departe de noi ! Ei bine, dacă aici ne lipsesc mâncărurile noastre de zarzavat și terciul de ovăz, ne bucurăm în schimb din belșug de vînat și de somoni tot atît de mulți ca la Berwick-upon-Tweed. E adevărat, sergent, că oamenii se plîng de cîtva timp că s-au săturat de vînat și de porumbei ?

— În ultimele săptămîni, nu, domnule maior, fiindcă nici cerbii, nici păsările nu sînt atît de multe în acest anotimp. Au început a se plînge doar de somoni, dar nădăjduiesc să treacă vara fără neplăceri serioase în privința alimentelor. E adevărat că scoțienii din garnizoană vorbesc cam deschis despre dorința lor de a mânca terci de ovăz și cîrtesc uneori împotriva pîinii noastre de grîu.

— Ah, așa-i firea omenească, sergent ; firea scoțiană pură și nealterată ! O prăjitură, omule, ca să spun adevărul, înseamnă o delicatesă de preț și simt și eu de multe ori nevoia să mănînc o bucățică.

— Dacă dorința asta se transformă în ceva supărător, domnule maior... mă gîndesc la soldați, domnule, fiindcă nu mi-ar trece niciodată prin minte să mă exprim cu atît de puțin respect despre dumneavoastră... dacă, zic, acești oameni ar începe să regrete și mai mult alimentele lor obișnuite, v-aș ruga cu umilință să se importe ceva făină de ovăz sau să pregătim ceva asemănător pentru ei chiar aici, ceea ce nădăjduiesc că le va închide gura. O cantitate mică ar fi îndestulătoare, domnule maior.

— Ești un șugubăț, sergent, dar nu jur că n-ai avea dreptate. Însă, la urma urmei, sînt în lumea asta lucruri

care fac mai mare plăcere decît făina de ovăz. Dumneata, de pildă, Dunham, ai o fiică foarte plăcută la vedere.

— Fata seamănă leit cu maică-sa, domnule maior, și poate trece orice examen în această privință — zise sergentul, cu mîndrie. Nici una, nici alta nu au fost crescute cu ceva mai bun decît cu făină americană de calitate superioară. Da, da, fata poate trece orice examen, domnule.

— De asta sînt și eu sigur. Ei bine, acum voi ajunge unde trebuie, omule, și-mi voi aduce corpul de rezervă pe linia de bătaie. Davy Muir, ofițerul cu intenđența, ar vrea s-o ia de nevastă pe fiica dumitale și m-a rugat să discut eu cu dumneata această problemă, de teamă să nu-și compromită demnitatea, și pot adăuga că jumătate din tinerii noștri ofițeri închină paharele în sănătatea ei și vorbesc de dînsa de dimineață pînă seara.

— E prea mare onoare pentru ea, domnule, răspunse tatăl, rece — dar cred că domnii ofițeri vor găsi curînd un subiect mai potrivit de conversație. Eu sper ca peste cîteva săptămîni fata mea să ia de bărbat un om cinstit, domnule.

— Da, Davy este un om cinstit și cred că e mai mult decît se poate spune despre toți ofițerii de intenđență, sergent — și Lundie zîmbi ușor. Ei bine, să-i transmit atunci acestui tînăr rănit de săgeata lui Cupidon că problema este ca și rezolvată ?

— Vă mulțumesc pentru cîntea ce mi-o faceți, dar Mabel e fîgăduită altuia.

— Ei, drăcie ! Cum e cu putință ? Vestea asta îi va surprinde pe toți, deși, ca să fiu sincer, nu-mi pare rău c-o aud, sergent, fiindcă-ți mărturisesc că nu sînt partizanul unor căsătorii nepotrivite.

— Cred, domnule maior, că nu ați vrea deloc ca fiica mea să ajungă soția unui ofițer. Dacă va ajunge pe aceeași treaptă ca și mama ei, asta ar mulțumi pe orice tină ră fată înțeleaptă.

— Și-mi dai voie să te întreb, sergent, cine este fericitul pe care vrei să-l alegi ca ginere ?

— Călăuză, domnule maior.

— Călăuză ?

— Da, chiar el, și spunându-i numele, dezvălui și întreaga lui faimă. Nimeni nu este mai binecunoscut pe granița noastră ca prietenul acesta al meu, cinstit, curajos și credincios.

— Nimic mai adevărat. Dar, la urma urmei, să fie el omul care poate face fericită o fată de douăzeci de ani ?

— De ce nu, domnule maior ? El este în culmea capacităților sale. Nu se află un alt cercetaș sau o altă călăuză atașată armatei care să se bucure măcar pe jumătate de reputația lui și niciunul nu ajută armata măcar pe jumătate ca el.

— Foarte adevărat, sergent, dar faima unui cercetaș să fie ea singurul lucru care poate cuceri imaginația unei fete ?

— Dacă ar fi să vorbim despre fanteziile fetelor, domnule, după modesta mea părere, ar fi ca și cum am vorbi despre judecata unui recrut. Și dacă am lua de îndreptar mișcările unei grupe slabe, nu am izbuti niciodată să punem în linie un batalion, domnule maior Duncan.

— Dar fiica dumitale nu are nici o slăbiciune și cred că nici în vechea Anglie nu ai găsi o fată mai drăguță de categoria ei. Dar e ea, în privința asta, de aceeași părere

cu dumneata ? Deși ar trebui să presupun că este, dacă spui că e promisă.

— Nu, pînă acum nu am discutat cu ea despre asta, domnule maior, dar din cîteva mici amănunte, pe care aş putea să vi le citez, socot că-și va da consimțămîntul.

— Și care sînt aceste amănunte, sergent ? întrebă maiorul, chestiunea aceasta începînd să-l intereseze mai mult decît înainte. Mărturisesc că sînt destul de curios să aflu ceva despre felul de a gîndi al unei femei, fiindcă, după cum știi, eu sînt celibatar.

— Ei bine, domnule maior, cînd îi vorbesc fiicei mele despre Călăuză, mă privește, drept în ochi și e absolut de acord cu bunele mele păreri despre el, și asta atît de sincer și deschis, de parcă s-ar și socoti soția lui.

— Hm ! Și crezi, Dunham, că aceste semne sînt dovezi sigure ale simțămîntelor fiicei dumitale ?

— Fără îndoială, domnule maior, fiindcă m-au impresionat prin spontaneitatea lor. Dacă dau de un om, domnule, care mă privește drept în față cînd își laudă ofițerul, fiindcă, fie-mi cu iertare, soldații înclină uneori să-și critice superiorii, dacă dau, zic, de un om care mă privește drept în ochi cînd își laudă căpitanul, îmi spun totdeauna că acel băiat este cinstit și știe ce spune.

— Oare nu este o diferență prea mare de vîrstă între presupusul ginere și gingașa lui mireasă, sergent ?

— E drept, domnule, Călăuză se apropie de patruzeci de ani și Mabel se va bucura de fericirea unei tinere femei care are siguranța de a-și petrece viața lingă un om cu experiență. Și eu aveam tot patruzeci de ani cînd m-am căsătorit cu mama ei.

— Dar este gata fiica dumitale să admire jacheta verde, de vînătoare, pe care o poartă merituosul nostru Călăuză, tot atît de mult ca boneta din piele de vulpe şi ca uniforma elegantă a unuia din regimentul 55 ?

— Poate că nu, domnule, şi în cazul acesta va avea meritul abnegaţiei care o face întotdeauna pe o tînără femeie să fie mai înţeleaptă şi mai prevăzătoare.

— Şi nu te temi că ar putea rămîne văduvă încă destul de tînără ? Aflîndu-se mereu printre jivine şi indienii şi mai sălbatici decît ele, se poate spune că viaţa lui Călăuză e în orice clipă în primejdie.

— Fiecare glonţ îşi are ţinta sa, Lundie (aşa-i plăcea maiorului să fie numit în momentele sale de condescendenţă şi cînd nu discuta probleme militare) şi nici un om din regimentul 55 nu se poate socoti la adăpost de primejdiile unei morţi neaşteptate. În privinţa asta, Mabel nu ar cîştiga nimic printr-o schimbare. În afară de aceasta, domnule, dacă-mi îngăduiţi să vorbesc deschis, mă îndoiesc că prietenul meu Călăuză ar putea să moară în luptă sau din pricina unor întîmplări neaşteptate din pădure.

— Şi de ce crezi asta, sergent ? îl întrebă maiorul, uitîndu-se la subalternul său cu un fel de respect pe care un scoţian de pe vremea aceea era mai înclinat decît cei de astăzi să-l atribuie lucrurilor misterioase. Este soldat, deci expus primejdiei ca orice soldat, ba poate chiar şi mai mult ; şi dacă nu e nimeni care să-l ajute, de ce să scape el mai uşor decît alţii ?

— Eu nu cred, domnule maior, că norocul devotatului Călăuză de a scăpa teafăr e mai mare decît al altora, însă

el nu va muri niciodată de un glonț de carabină. L-am văzut atît de des mînuind carabina, cu atîta sînge rece, ca pe un ciomag de păstor, în timp cît gloanțele îi şuierau pe la ureche, și în împrejurări atît de neobișnuite, încît nu cred că providența vrea ca el să sfîrșească astfel. Totuși, nimeni de pe domeniile maiestății sale nu este mai demn ca el de o astfel de moarte glorioasă.

— Asta nu se poate ști niciodată, sergent, răspunse Lundie, cu un aer grav și gînditor — și cu cît vorbim mai puțin despre lucrul acesta, e cu atît mai bine. Dar fiica dumitale, Mabel mi se pare că o cheamă, va fi ea dispusă oare să ia de soț pe cineva care este la urma urmei mai mult o anexă a armatei decît un om din cadrele ei ? Că-lăuză nu are nici o speranță de a fi înaintat în grad.

— El se și găsește în fruntea celor ce au aceeași în-deletnicire, domnule maior. De altfel, Mabel a și luat o hotărîre în această privință, și deoarece domnia-voastră a avut bunătatea să vorbească despre domnul Muir, nădăjduiesc că veți fi destul de binevoitor să-i spuneți că fata trebuie privită ca fiind încredințată, pe viață, altuia.

— Bine, bine, asta e treaba dumitale. Și acum, sergent Dunham !

— Domnule maior, zise celălalt, ridicîndu-se și salutînd militărește.

— Ți-am spus că am hotărît ca pentru luna următoare să te trimit la O-mie-de-insule. Toți vechii subofițeri trec pe rînd să-și facă datoria în acel sector, cel puțin cei în care am încredere, și a venit, în sfîrșit, rîndul dumitale. E adevărat, locotenentul Muir pretinde că e dreptul lui, în calitate de ofițer de intendență, să fie comandantul

acestui detașament, dar mie nu-mi place să revin asupra unei hotărîri luate. Oamenii au fost aleși ?

— Totul este gata, domnule maior, oamenii sînt aleși și am aflat că barca sosită noaptea trecută a adus un mesaj, arătînd că detașamentul de la punctul acela așteaptă să fie schimbat.

— Așa este, și trebuie să ridicăți pînzele mîine după-amiază sau mîine noapte. Poate că cel mai bun lucru ar fi să navigați în timpul nopții.

— Așa crede și Jasper, domnule maior Duncan, și pe nimeni nu ne putem bizui mai bine într-o asemenea expediție decît pe tînărul Jasper Western.

— Tînărul Jasper Eau-douce ! zise Lundie, cu un zîmbet ușor în colțul gurii de obicei severe. Va pleca și băia-tul acela cu voi, sergent ?

— Rog pe domnia-voastră să-și amintească faptul că ambarcațiunea *Scud* nu părăsește niciodată portul fără el.

— Da, ai dreptate, dar orice regulă are excepțiile ei : oare nu am văzut și un marinar în fort în ultimele zile ?

— Într-adevăr, domnule maior, este meșterul Cap, cumnatul meu, care a însoțit-o pe fiica mea pînă aici.

— Și de ce n-am lăsa de data asta cuterul *Scud* sub comanda lui și nu ar rămîne Jasper aici ? Cumnatul dumitale va fi poate încîntat de varietatea unei croaziere pe apă dulce și te vei mai bucura și de tovărășia lui.

— Mă gîndeam să vă cer aprobarea să-l iau cu mine, dar va merge ca voluntar. Jasper este un băiat prea curajos ca să i se ia comanda fără motiv, domnule maior ; cît despre cumnatul meu Cap, mă tem că disprețuiește

prea mult apa dulce, pentru a i se încredința o misiune în aceste condiții.

— Ai dreptate, sergent, și las totul la aprecierea dumatăle. Gîndindu-mă mai bine, îmi dau seama că Eau-douce trebuie să rămînă la postul lui. Vrei să-l iei și pe Călăuză cu voi ?

— Dacă domnia-voastră îmi dă încuviințarea. Va fi destulă treabă pentru amîndouă călăuzele, atît pentru alb, cît și pentru indianul piele-roșie.

— Cred că ai dreptate. Prea bine, sergent, îți doresc noroc în acțiunea asta și nu uita că la terminarea misiunii dumatăle postul trebuie distrus și părăsit. Pînă atunci, el sau ne va aduce foloasele scontate, sau se va dovedi că nu e de nici un ajutor, fiind o poziție prea primejdioasă pentru a fi păstrată fără să avem nevoie de ea. Poți pleca.

Sergentul Dunham salută militărește, făcu stînga-mprejur, ca și cum călcîiele lui ar fi fost pe pivoți, și tocmai se pregătea să tragă ușa după el, cînd comandantul îl strigă :

— Uitasem, sergent, tinerii ofițeri m-au rugat să organizez o partidă de tir și am ales ziua de mîine pentru asta. Oricine poate lua parte la concurs, și premiile sînt următoarele : un corn pentru praf de pușcă, cu încrustații de argint, un bidon de piele — citi maiorul de pe o bucată de hirtie — și, după cite vād din lista asta, o glugă de damă, de mătase. Ultimul premiu îi va îngădui învingătorului să-și dovedească galanteria, oferindu-l aceleia pe care o iubește.

— Este un lucru foarte plăcut, domnule maior, mai ales pentru învingător. Are voie și Călăuză să ia parte la întrecere ?

— Nu văd de ce n-ar lua, dacă vrea. Dar am băgat de seamă că de la un timp nu ia parte la nici un astfel de concurs, probabil fiindcă știe că are o îndeminare fără egal.

— Aveți dreptate, domnule maior. Acest om cinstit știe că în partea asta de graniță nu se poate măsura nimeni cu el și nu vrea să strice plăcerea altora. În orice caz, cred că ne putem bizui pe delicatețea lui, domnule, și poate că ar fi mai bine să-l lăsăm să hotărască singur.

— Așa vom face în cazul ăsta, sergent. Să așteptăm să vedem dacă va rămîne la înălțimea faimei sale și de data asta. Bună seara, Dunham.

Sergentul se retrase, lăsîndu-l pe Duncan de Lundie cu gîndurile lui. Faptul că acestea nu erau totdeauna neplăcute îl dovedea zîmbetul ce apărea uneori pe chipul său, de obicei sever și marțial, deși de cele mai multe ori precumpănneau sobrietatea și gravitatea lui obișnuite. Cam după vreo jumătate de oră se auzi o bătaie în ușă, urmată de răspunsul „intră“, și înăuntru pătrunse un ofițer de vîrstă mijlocie, îmbrăcat cu o uniformă nu atît de îngrijită cum s-ar fi cuvenit rangului său, și pe care maiorul îl salută, spunîndu-i „domnule Muir“.

— Am venit, domnule, așa cum mi-ați îngăduit, să aflu care-mi este norocul, zise ofițerul de intendență cu un puternic accent scoțian, după ce trase scaunul care-i fusese arătat și se așeză. Ca să vă spun adevărul, fata aceasta face tot atîtea ravagii în garnizoană ca cele făcute de francezi în fața localității Ty ; niciodată n-am văzut o derută atît de mare într-un timp atît de scurt.

— Doar nu vrei să mă convingi, Davy, că într-o inimă tinăra și neatinsă ca a ta s-a aprins numai într-o săptămă-

mină o flacăra atît de puternică ! Pe legea mea, asta ar fi mai rău chiar şi decît ce ţi s-a întîmplat în Scoţia, cînd se spunea că te mistuia un foc atît de puternic, încît îţi găurise trupul şi, prin gaură, toate fetele puteau să vadă cît de valoros era combustibilul aprins.

— Sînteţi un om foarte glumeţ, domnule maior, ca şi tatăl şi mama dumneavoastră, care nu şi-ar fi pierdut felul acesta de a fi nici dacă duşmanul ar fi pătruns în tabără. Nu cred că e cine ştie ce lucru deosebit cînd tinerii îşi urmează drumul dorinţelor şi al înclinaţiilor lor.

— Dar şi dumneata ai urmat atît de des drumul dorinţelor, Davy, încît credeam că acum nu te mai ispiteşte ceva nou. Dacă ţinem seama şi de povestea dumitale de dragoste din Scoţia, de pe cînd erai flăcău, înseamnă că pînă acum te-ai căsătorit de patru ori.

— Numai de trei ori, domnule maior, de aceea nădăjduiesc că-mi voi lua a patra soţie. Nu mi-am împlinit încă numărul ; nu, numai de trei ori...

— Asta, Davy, pentru că nu ai socotit şi prima poveste de dragoste amintită de mine, care nu te-a dus în faţa altarului.

— Şi de ce-aş socoti-o, domnule maior ? S-a constatat de tribunal că n-a fost vorba de o căsătorie, şi mai e nevoie de o altă dovadă pentru un bărbat ? Femeia aceea a profitat de o anumită înclinare amoroasă, care poate constitui o slăbiciune a firii mele, pentru a mă prinde într-o legătură extraconjugală.

— Dacă-mi amintesc bine, Muir, se spunea pe vremea aceea că situaţia putea fi privită din două puncte de vedere.

— Orice fapt are două laturi diferite, scumpe domnule maior, și am cunoscut unele care aveau și trei. Dar sărmana femeie a decedat și, la urma urmei, legătura mea cu ea a rămas fără urmări. Apoi am avut un mare nenoroc cu a doua mea soție, spun *a doua*, domnule maior, din respect pentru dumneavoastră și pornind de la falsa premiză că ar fi existat o primă căsătorie, dar fie că a fost prima sau a doua, am avut un mare nenoroc cu Jannie Graham, care a murit în cursul primilor ani ai unirii noastre, fără să-mi fi făcut nici un copil. Cred că dacă Jannie ar fi supraviețuit, nu m-aș mai fi gândit niciodată să-mi iau altă nevastă.

— Dar, deoarece a murit, te-ai căsătorit de două ori după moartea ei, și acum vrei să te însori a treia oară.

— Adevărul nu poate fi tăgăduit niciodată, domnule maior, și sînt gata oricînd să-l recunosc. Dar am impresia, Lundie, că sînteți cam trist în această seară atît de frumoasă.

— Nu, Muir, nu sînt la drept vorbind trist, ci puțin gînditor, o mărturisesc. Mă gîndeam la zilele tinereții mele, cînd eu, fiul unui nobil, și tu, fiul unui preot, cutreieram împreună dealurile noastre din Scoția ca niște băieți fericiți, lipsiți de griji, fără să ne preocupe viitorul. Și-apoi, mi-au răsărit în minte unele gînduri, întrucîtva penibile în ceea ce privește viitorul, ținînd seama de cum s-a desfășurat trecutul meu.

— Cred, Lundie, că nu aveți a vă plînge de soartă. Sînteți maior, și dacă scrisorile sosite spun adevărul, veți fi curînd locotenent-colonel, pe cînd eu nu sînt decît cu un

grad mai mare decît pe vremea cînd preacinstitul meu părinte mi-a înmînat brevetul de ofițer ; am rămas un biet ofițer de intendență.

— Dar cele patru soții ?

— Trei, Lundie, numai trei recunoscute ca legale chiar și de legile sacre și liberale ale țării noastre.

— Ei bine, să zicem că n-au fost decît trei. Dar tu, Davy — urmă Duncan, adoptînd pe nesimțite dialectul scoțian din tinerețea lor, cum se întîmplă cu scoțienii cu o înaltă educație cînd discută un subiect la care țin din inimă — știi cît de îndelung timp a trecut de cînd mi-am făcut alegerea și cu cîtă nerăbdare am așteptat, plin de speranță dar și de neliniște, ora fericită cînd voi putea-o numi soție pe femeia iubită de atîta vreme, în timp ce tu, fără avere, fără un nume sonor, fără origine socială sau alt merit... vreau să spun, fără vreun merit deosebit...

— Nu, nu vorbiți așa, Lundie, familia Muir are sînge nobil în vinele ei.

— Bine, atunci nimic altceva decît o origine socială bună, te-ai căsătorit, totuși, de patru ori.

— Am mai spus doar... numai de trei ori, Lundie ! Dacă repetați mereu „de patru ori“, nu faceți decît să dăunați vechii noastre prietenii.

— Numără-le cum îți place, Davy, oricum vei ajunge la o cifră mai mare decît aceea la care aveai dreptul. Noi doi am dus vieți foarte deosebite, cel puțin din punctul de vedere al căsătoriei ; asta trebuie s-o recunoști și tu, veciul meu prieten.

— Și care din noi doi e mai cîștigat, dacă e să vorbim deschis, ca pe vremea cînd eram copii ?

— Nu, n-am nimic de ascuns. Zilele mele s-au scurs într-o așteptare plină de nădejde, în timp ce viața ta s-a scurs...

— ...fără ca să mi se împlinească nădejdea, pe cinstea mea, domnule maior, îl întrerupse intendentul. Fiecare nouă experiență mi-a dat speranța că voi izbuti mai bine, dar se pare că omul se naște pentru dezamăgiri ! Ah, totul e plin de deșertăciune în lumea asta, Lundie, și nicăieri nu e o deșertăciune mai mare decât într-o căsătorie !

— Cu toate astea, ești gata să-ți bagi din nou gitul în laț pentru a cincea oară, nu-i așa ?

— Țin să precizez că ar fi numai a patra oară, maior Duncan, zise ofițerul de intendență cu însuflețire, apoi adăugă deodată cu entuziasmul unui tânăr : Dar Mabel Dunham este o *rara avis* ! Codanele noastre din Scoția sînt frumoase și plăcute, însă trebuie să recunoști că fetele astea din colonii le întrec în frumusețe.

— Ai face bine să-ți aduci aminte de brevetul tău de ofițer și de originea ta socială, Davy. Cred că toate cele patru soții...

— Aș dori, scumpul meu Lundie, să fiți mai precis în calculele aritmetice.. trei ori unu fac trei.

— Ei bine, cred că toate trei erau de neam destul de bun.

— Asta e adevărat, domnule maior. Trei fiind de familie bună, erau căsătorii potrivite.

— Dar a patra, fiind fiica grădinarului tatălui meu, fără îndoială că e vorba de o legătură nepotrivită. Și acum, nu te temi că, luînd-o de soție pe fiica unui subofițer din

unitatea ta, ți-ai pierde prestigiul tău din cadrul regimentului ?

— Tocmai asta a fost slăbiciunea vieții mele, maior Duncan, că m-am căsătorit totdeauna fără să mă gîndesc la consecințe. Fiecare om are păcatul lui și mă tem că tocmai căsătoria e păcatul meu. Dar acum, după ce am discutat despre ceea ce s-ar putea numi principiile de bază ale unei căsătorii, vă întreb dacă mi-ați făcut serviciul să vorbiți sergentului despre această problemă nu prea importantă.

— I-am vorbit, Davy, și-mi pare rău pentru speranțele tale să-ți spun că nu văd prea multe șanse de reușită.

— Să nu reușesc ? Un ofițer și unde mai pui, ofițer de intendență, să nu reușească a dobîndi mîna fiicei unui sergent ?

— Este tocmai ceea ce vreau să spun, Davy.

— Și de ce, mă rog, Lundie ? Vreți să aveți bunătatea să-mi răspundeți la întrebarea asta ?

— Fata e promisă. Angajamentul a fost făcut, mîna a fost acordată, și credința a fost jurată. Nu ! Să mă spînzuri dacă-mi vine a crede o iotă din toate astea, dar e promisă.

— Ei bine, mărturisesc că ăsta e un obstacol, Lundie, deși nu prea însemnat, dacă inima fetei este liberă.

— Și eu cred că inima ei e liberă, fiindcă presupusul soț pare să fie ales de tată mai curînd decît de fată.

— Și cine poate fi acest soț ? întrebă intendentul, care privea întreaga chestiune cu filozofia și calmul dobîndite prin experiență. Nu-mi vine în minte nici un pretendent convenabil care ar putea să-mi stea în cale.

— Nu, tu ești singurul pretendent convenabil pe această graniță, Davy. Dar fericitul om este Călăuză.

— Călăuză, maior Duncan ? !

— Nici mai mult, nici mai puțin, Davy Muir. Călăuză este omul acela. Dar pentru a-ți alina puțin gelozia, trebuie să-ți spun că, cel puțin după părerea mea, e vorba de o căsătorie plănuită mai degrabă de tată decât din dorința fetei.

— La asta mă gîndeam și eu, exclamă ofițerul, respirînd adînc, ca omul care se simte ușurat. Potrivit experienței mele în legătură cu firea omenească, mi se pare cu neputință...

— Este vorba de experiența ta în legătură cu firea femeiască, Davy.

— Vă place să glumiți, Lundie, indiferent pe seama cui ! Dar sînt convins că ar fi imposibil să mă înșel în privința preferințelor acestei tinere fete, despre care pot afirma cu tărie că țintesc mult mai sus decât Călăuză. În privința acestui om... ei bine, să mai lăsăm timpul să treacă.

— Acum spune sincer, Davy Muir, zise Lundie, care se opri deodată din plimbarea lui în sus și în jos prin cameră, privindu-și interlocutorul drept în față, cu o expresie comică de surpriză ce făcea ca înfățișarea veteranului maior să fie ridicol de serioasă, — crezi într-adevăr că o fată ca fiica sergentului Dunham ar putea să fie atrasă în chip serios de un om de etatea ta, cu aspectul tău și, aș putea adăuga, cu trecutul tău ?

— Ei bine, Lundie, se vede că nu cunoașteți femeile și pesemne că din cauza asta nu v-ați căsătorit încă pînă la

patruzeci și cinci de ani. Sînteți de prea mult timp celibatar, maiorule !

— Și ce vîrstă, mă rog, ai tu, locotenent Muir, dacă-mi îngădui să-ți pun o întrebare atît de delicată ?

— Patruzeci și șapte de ani, și nu-i ascund, Lundie, iar dacă obțin mîna lui Mabel, va fi o soție pentru o perioadă de paisprezece-cincisprezece ani. Cred că sergentul Dunham nu are o minte atît de slabă, ca să viseze să dea codana asta atrăgătoare pe mîna unui om de felul lui Călăuză.

— Nu e nici un vis, Davy. Sergentul este tot atît de serios ca și un soldat care se pregătește să fie biciuit.

— Prea bine, prea bine, maiorule. Noi sîntem vechi prieteni — amîndoi vorbeau în dialect scoțian sau renunțau la el, după cum se apropiau sau se îndepărtau în decursul dialogului de zilele tinereții lor — și trebuie să știm cum să primim sau să facem o glumă cînd nu e vorba de serviciu. E posibil ca preacinstitul sergent să nu fi înțeles aluziile mele sau poate că nici n-a visat vreodată la o asemenea căsătorie. Între soția unui ofițer și aceea a unui ghid e o diferență la fel de mare ca între vechimea Scoției și aceea a Americii. Și-apoi, mă trag și dintr-o familie foarte veche.

— Crede-mă pe mine, Davy, vechimea familiei tale nu-ți va fi de folos în chestiunea asta, iar în ceea ce privește singele tău, nu e mai vechi decît oasele tale. Acum cunoști răspunsul sergentului și vezi că influența mea, pe care te-ai bizuit atît, nu-ți poate fi de nici un ajutor. În sfîrșit, hai să bem ceva, Davy, pentru vechea noastră prie-

tenie, și după aceea ai face bine să te gîndești la detașamentul care pleacă miine și s-o uiți pe Mabel Dunham cît poți mai repede.

— Ehe, maiorule, mi-am dat totdeauna seama că este mai ușor să uiți o soție decît o iubită ! O pereche odată ce e legată prin căsătorie, a încheiat, am putea spune, orice frămîntare pînă cînd o desparte moartea și mi se pare ceva ireverențios să tulburi liniștea celor morți ; în așteptarea unei iubite însă ai atîtea neliniști, nădejdi și clipe fericite, încît inima ți-e mereu trează.

— Asta e tocmai părerea pe care mi-am făcut-o eu despre situația ta, Davy, fiindcă niciodată n-am presupus că ai sperat să fii mai fericit cu una sau alta din soțiile tale. Am auzit vorbindu-se de oameni atît de proști, încît să se gîndească la fericirea cu soțiile lor chiar și dincolo de mormînt. Beau pentru succesul noii tale iubiri, locotenent Muir, sau pentru grabnica vindecare a acestei răni, și te sfătuiesc ca în viitor să fii mai prevăzător, fiindcă s-ar putea totuși ca un caz de acestea mai pătimăș să te distrugă.

— Mii de mulțumiri, scumpul meu maior, iar eu beau pentru împlinirea unei vechi pasiuni, despre care știu și eu cîte ceva. Acest whisky este ca o rouă de munte, Lundy, și-ți încălzește inima ca splendoarea frumoasei noastre Scoții. În ceea ce privește bărbații de care tocmai ați vorbit, probabil că n-au avut decît o soție, pentru că dacă ar fi avut mai multe, femeile acelea, prin purtarea lor, i-ar fi putut împinge pe fel de fel de drumuri. Cred deci că un soț cu judecată ar trebui să se mulțumească să-și petreacă viața pămîntească numai cu o soție, atît cît îi

este îngăduit, fără să se gîndească la lucruri mai presus de posibilitățile sale. Vă rămîn foarte îndatorat, maior Duncan, pentru ceea ce ați făcut acum, precum și pentru toate dovezile de prietenie pe care mi le-ați dat, și dacă ați mai adăuga una, aș fi convins că nu l-ați uitat cu totul pe tovarășul de joacă din copilărie.

— Bine, Davy, spune ce vrei, dacă e vorba de o cerere cu judecată, pe care un ofițer superior s-o poată satisface.

— Dacă ați putea să-mi încredințați un mic serviciu la postul O-mie-de-insule timp de vreo două săptămîni, cred că această chestiune s-ar putea aranja spre mulțumirea tuturor. Nu uitați, Lundie, că Mabel este singura fată albă de vîrsta măritîșului pe această frontieră.

— Oricînd se găsește cîte un serviciu pentru un om cu misiunea ta la un post de frontieră, chiar dacă e mic ; dar cel despre care e vorba poate fi îndeplinit de sergent ca și de ofițerul de intendență, de primul poate chiar mai bine decît de al doilea.

— Totuși, mai bine decît un ofițer nu-l poate îndeplini nimeni. În general, subofițerii sînt dezordonati.

— Mă voi mai gîndi, Muir, zise maiorul rîzînd, și-ți voi răspunde mîine dimineată. Mîine vei avea un prilej bun să te ridici în ochii fetei ; ești expert în tragerea cu pușca și e vorba de premii. Arată-ți iscusința și, cine știe ce se poate întîmpla înainte de plecarea ambarcațiunii *Scud* !

— Cred că toți tinerii noștri vor lua parte la întreceri, maiorule, nu-i așa ?

— Asta cred și eu, și dacă iei și tu parte, o vor face și ofițerii mai în vîrstă. Și, ca să nu fi singur, Davy, voi trage și eu unul sau două focuri și știi că am o oarecare faimă în privința asta.

— S-ar putea, într-adevăr, să fie un succes ! Inima femeii, maior Duncan, poate fi cucerită în multe feluri, și adesea cu mijloace contestate de normele filozofice. Unele vor ca cel ce le face curte să le asedieze îndelung ca într-un adevărat asediu militar și să capituleze numai cînd nu mai pot rezista ; altele preferă să fie luate cu asalt ; iar pe ultimele nu poți să le prinzi decît atrăgîndu-le într-o cursă. Prima metodă este cea mai onorabilă, potrivindu-se poate cel mai bine cu situația de ofițer ; dar trebuie să spun că a treia este cea mai plăcută.

— La părerea asta ai ajuns fără îndoială din experiență. Dar ce zici despre metoda luării cu asalt ?

— Asta le poate reuși tinerilor, Lundie, răspunse inten-dentul, ridicîndu-se în picioare și făcînd cu ochiul, o libertate pe care și-o îngăduia față de comandantul său, ca urmare a unei intimități îndelungate. Fiecare vîrstă are caracteristicile ei și la patruzeci și șapte de ani cred că este bine să te bizui nițel și pe mine. Vă spun bună seara, domnule maior. Vă doresc să nu aveți nici un acces de gută și să vă bucurați de un somn lin și reconfortant.

— La fel îți doresc și eu, domnule Muir, și-ți mulțumesc. Nu uita concursul de tir de mîine.

Ofițerul de inten-dență se retrase, lăsîndu-l pe Lundie în biblioteca sa, ca să se gîndească la ceea ce se petrecuse. Cu timpul, maiorul Duncan învățase să-l cunoască

pe locotenentul Muir, cu felul său de a fi și cu toanele sale, așa că purtarea acestuia nu-l prea mira pe comandantul fortului, cum probabil îl va fi mirat pe cititor. Într-adevăr, în timp ce toți oamenii acționează potrivit unei legi comune care se numește caracter, deosebiriile dintre ei în privința judecării, a simțămintelor și a formelor egoismului sînt nesfîrșite.

*Pe șoimul nedeprins, în palmă fă-l să stea,
 Pe ne-nvățatul ciine un cerb să urmărească
 Și celui întristat pretinde-i să glumească ;
 Pe omul născut liber, încearcă-a-l fereca.
 Să vrei aceste lucruri e-o treabă nebunească ;
 Așemeni, în iubire nu vei putea topi
 Nesimțitoare inimi, oricît te-ai strădui.*

Oglindă pentru magistrați

Rar se întimplă ca speranța să fie răsplătită cu o bucurie atît de mare cum au fost răsplătite dorințele tinerilor din garnizoană, datorită vremii frumoase din ziua următoare. Poate că e vorba doar de o ciudățenie des întîlnită, omenească, dar americanii sînt destul de obișnuiți să se laude cu lucruri socotite de oamenii inteligenți ca fiind în realitate de o calitate cu totul inferioară, uitînd sau subevaluînd situațiile mai bune care-i plasează adesea pe aceeași treaptă ca cei mai mulți dintre semenii lor, dacă nu chiar mai sus. Dintre aceste situații mai bune face parte și clima care, deși departe de a fi perfectă, este cu mult mai plăcută și tot atît de sănătoasă ca aceea din majoritatea țărilor ce se laudă mult cu a lor, plîngîndu-se de a noastră.

În perioada povestirii noastre căldurile verii se simțeau foarte puțin la Oswego, fiindcă umbra pădurilor, adăugîndu-se brizelor răcoritoare dinspre lac, slăbea în mare măsură influența soarelui, așa că nopțile erau întotdeauna răcoroase, și zilele, arareori, înăbușitoare.

Venise luna septembrie, cînd valurile puternice de aer dinspre coastă păreau să-și croiască drum pe uscat pînă la malurile lacului unde navigatorul simțea influența favorabilă caracteristică vînturilor care dau o nouă vigoare atmosferei, înviorează spiritul și întăresc forța morală. Într-o zi ca aceasta, garnizoana din Oswego se adună să vadă ceea ce comandantul numise în glumă un turnir. Lundie era un om instruit — cel puțin în domeniul militar — și număra printre datoriile sale de onoare, cu care se mîndrea, și faptul de a călăuzi lecturile și gîndurile tinerilor de sub ordinele lui spre domeniile profesiei lor legate mai mult de intelect. Pentru un om ca el, biblioteca sa era bogată și aleasă, și își împrumuta cu bunăvoință cărțile tuturor celor care doreau să le citească. Printre alte fantezii, care se răspîndiseră în rîndul ostașilor din cauza lecturilor, era și gustul pentru soiul de distracție ce urma să înceapă acum, în jurul căruia cîțiva cronicari ai timpurilor medievale creaseră o atmosferă de paradă și romantism, armonizîndu-se cu obiceiurile și firea soldaților unei garnizoane izolate de pe astfel de meleaguri sălbatice. În timp ce majoritatea se lăsa dominată de această plăcere, cei însărcinați cu organizarea ei nu uitau totuși să ia măsuri pentru siguranța postului. Un om care s-ar fi uitat de pe parapetul fortului la vastul cuprins al apei scînteietoare ce se întindea spre nord pînă acolo unde cerul se unea cu pămîntul, și spre pădurea ce părea că doarme, nesfîrșită, completînd cealaltă jumătate a panoramei, s-ar fi crezut într-o regiune unde pacea și securitatea își găsiseră fericit lăcaș. Dar Duncan de Lundie știa foarte bine că din pădure puteau să apară în orice clipă

sute de indieni Mingo porniți să distrugă fortul și să masacreze oamenii, ba chiar și de pe apele riului înșelător, oferind un drum ușor de acces dușmanilor mai civilizați și aproape tot atât de îndrăzneți, francezii ; aceștia ar fi putut să se apropie de fort prin surprindere, într-o clipă de neatenție. Ca urmare, trimisese câteva detașamente sub comanda ofițerilor mai vîrstnici și vigilenți, care nu se prea sinchiseau de sporturile la modă, ca să patruleze prin pădure, și o întreagă companie rămăsese în port, sub arme, cu ordinul de a fi atât de vigilenți de parcă o forță inamică superioară s-ar afla prin apropiere. Datorită acestor măsuri de prevedere, ceilalți ofițeri și soldați nu se mai gîndeau decît la plăcerile oferite de distracțiile din dimineața aceea, fără să se mai teamă de nimic.

Se alesese pentru întrecere un fel de esplanadă dinspre partea de apus a fortului și în imediata apropiere de malul lacului. Fusese defrișată de arbori și de bușteni, și ar fi putut fi folosită și ca teren de instrucție, fiindcă se bucura de avantajul de a avea spatele protejat de apă și unul din flancurile sale de întăriturile fortului. Oamenii care făceau instrucție pe acest teren puteau fi deci atacați numai din două părți, și deoarece spre sud și apus se făcuse un luminiș destul de mare, eventualii dușmani ar fi fost siliți să iasă din pădure înainte de a se putea apropia atât încît să fie primejdioși.

Deși armele obișnuite ale regimentului erau muschetele, cu acest prilej apăruseră cam cincizeci de carabine. Fiecare ofițer avea o carabină proprie pentru amuzamentul său ; multe dintre ele aparțineau cercetașilor și indienilor prieteni, dintre care un număr mai mare sau mai mic se

afla întotdeauna în fort ; pe lângă acestea, mai era și un stoc al fortului, pentru cei ce vinau în pădure, ca să procure provizii garnizoanei. Printre cei ce purtau armele în acel moment, cinci sau șase își câștigaseră faima de a le minui cu atita iscusință, încît se bucurau la frontiera aceea de o adevărată celebritate ; o duzină dintre ei erau priviți ca trăgători mai buni decît cei obișnuiți și mulți alții ar fi fost socotiți, în orice alt loc în afară de cel în care se aflau acum, ca foarte buni trăgători.

Distanța fusese fixată la o sută de iarzi, și arma trebuia folosită fără să fie rezemată ; ținta era o scîndură cu obișnuitele cercuri albe, în centru cu un punct mare alb. Concursul începu cu o competiție între cei mai slabi trăgători, ca aceștia să-și arate îndemînarea și siguranța într-o întrecere mai ușoară. La ea nu luau parte decît soldații care nu prea stîrneau interes, și printre ei nu apăruse încă nici un ofițer.

Cei mai mulți soldați erau scoțieni, deoarece regimentul fusese recrutat la Stirling și în împrejurimile sale cu cîțiva ani mai înainte ; totuși, ca și sergentul Dunham, se înrolaseră și mulți americani în regiment de cînd unitatea își stabilise garnizoana în colonii. Desigur că aceștia din urmă erau în general trăgători mai iscușiți, și după o întrecere de vreo jumătate de oră, cel mai bun dintre concurenți se dovedi un tînăr născut în colonia New York, de origine olandeză, cu numele de Van Valknerg, poreclit Follock. Tocmai cînd se ajunsese la acest rezultat, apărui pe esplanadă cel mai vechi căpitan, însoțit de majoritatea ofițerilor și a doamnelor din fort.

În urma lor veneau cam douăzeci de femei de condiție socială mai modestă ; printre ele se zărea trupul bine făcut și fața inteligentă, înfloritoare și vioaie a fiicei sergentului, îmbrăcată cu un costum cochet care o făcea și mai atrăgătoare.

Printre femei, recunoscute oficial ca doamne, nu erau decât trei, toate soții de ofițeri ; femei cu o înfățișare severă de matroane și cu purtarea simplă a micii burghezii, îmbinată în mod ciudat cu manierele născute din ideea ce și-o făceau despre superioritatea profesiunii soților, a drepturilor și datoriilor castei ofițerilor și a etichetei rangului lor. Celelalte femei erau soțiile subofițerilor și, după cum spusese intendentul, numai Mabel putea fi o candidată reală la căsătorie. E drept că se mai aflau acolo vreo zece-douăsprezece alte fete, dar datorită vârstei lor fragede, fiind socotite printre copii, nu puteau să pretindă admirația îndreptățită a unor bărbați care să le ceară în căsătorie.

Femeile au fost poftite să se așeze pe băncile de scinduri, pregătite din vreme pentru ele lângă malul lacului. În partea aceasta se afla și stilpul de care erau agățate premiile. Banca din rîndul întii fusese rezervată cu mare grijă pentru cele trei doamne și copiii lor, în timp ce Mabel se așează pe banca a doua, împreună cu celelalte femei din categoria subofițerilor. Soțiile și fiicele celorlalți se îngrămădiseră laolaltă în spate, unele stînd jos, iar altele în picioare, după cum putuseră să ocupe locuri. Mabel, care fusese repede primită în societatea soțiilor de ofițeri ca o însoțitoare modestă, atrăsese simpatia doamnelor în primul rînd prin gingășia și modestia sa, deși

erau foarte îngîmfate din pricina rangului pe care-l dețineau în garnizoană.

De îndată ce această importantă majoritate a spectato-
rilor ajunseră la locurile hotărîte, maiorul Lundie dădu
ordin ca întrecerea să înceapă conform rînduieiîi sta-
bilite de mai înainte. Opt sau zece dintre cei mai buni
trăgători ai garnizoanei înaintară spre locul anume ales și
începură să tragă unul după altul. Printre ei se aflau
ofițeri și soldați, amestecați la întîmplare, precum și vizi-
tatori ocazionali ai fortului, care nu fuseseră excluși de
la întrecere. După cum era și de așteptat, din partea unor
oameni ale căror distracții și hrană aleasă depindeau în
egală măsură de îndeminarea folosirii armelor, s-a văzut
numaidecît că aveau iscusința să nîmerească drept în punc-
tul alb sau în Ochiul taurului din centrul țintei. Cei care
urmară după aceștia se dovediră mai puțin iscușiți, gloan-
țele lor lovind diferite cercuri din jurul punctului central
al țintei, fără să-l atingă.

Potrivit cu regulile competiției, nimeni nu putea lua
parte la a doua întrecere dacă nu reușise la prima, și
adjutantul fortului, îndeplinind funcțiunea unui fel de
maestru de ceremonii sau de conducător al concursului,
striga cu voce tare numele trăgătorilor norocoși care tre-
buiau să se pregătească pentru încercarea următoare, în
timp ce anunța că cei ce nu se prezintă să tragă în punctul
alb vor fi excluși de la toate încercările mai grele. Chiar
în clipa aceea apărură la locul de tragere maiorul Duncan,
ofițerul de intendență și Jasper Eau-douce, în timp ce
Călăuză, se plimba liniștit prin apropiere, fără iubita sa
carabină — fapt atît de neobișnuit pentru el, încît cei

din jurul său credeau că nu vrea să participe la întrecerea din ziua aceea. Toți spectatorii se dădură la o parte, ca să-l lase pe maiorul Duncan să treacă. Acesta, de îndată ce se apropie de locul de unde se trăgea în voie, își luă poziția, ridică arma cu nepăsare și trase. Glonțul său lovi ținta la câțiva țoli de punctul alb.

— Maiorul Duncan este exclus de la celelalte încercări, strigă adjutantul cu o voce atît de puternică și sigură, încît ofițerii mai vîrstnici și sergenții își dădură seama că această nereușită fusese aranjată dinainte, în vreme ce ofițerii mai tineri și soldații se simțiră mai încurajați să continue, datorită imparțialității vădite a regulilor întrecerii, nimic nefiind mai atrăgător decît o dreptate neclintită și fermă, după cum nimic nu e mai îmbucurător decît s-o vezi aplicată într-adevăr.

— Acum, meștere Eau-douce, e rîndul dumitale, zise Muir, și dacă nu-l întreci pe maior, voi spune că ești mai îndemînatîc la vîslit decît la tragerea cu carabina.

Obrazul plăcut al lui Jasper se îmbujoră, se apropie de locul de tragere, aruncă o privire fugară spre Mabel, care-și aplecase trupul grațios înainte, ca să vadă mai bine rezultatul, cuprinse patul carabinei fără prea multă grijă cu palma stîngă, îi ridică țeava cu mîină fermă și într-o clipă trase. Glonțul străpunse centrul ochiului alb, fiind cea mai bună lovitură a întrecerii, pînă atunci, fiindcă ceilalți nu atinseseră punctul alb decît pe margini.

— Frumoasă lovitură, meștere Jasper, exclamă Muir, cînd se anunță rezultatul. E o lovitură care ar fi făcut cinste chiar și unui om mai experimentat și mai în vîrstă. Cred, totuși, că ai avut puțin noroc, fiindcă n-ai țintit cu

prea mare grijă. Poate că ești iute în mișcări, Eau-douce, dar nu mînuiești arma cu ajutorul științei și al filozofiei. Te rog, sergent Dunham, să inviți doamnele să fie mai atente decît pînă acum, fiindcă voi arăta ceea ce se numește o mînuire intelectuală a carabinei. Recunosc că Jasper și-ar fi ucis adversarul, dar nu are decît jumătate din mulțumirea de care s-ar fi bucurat dacă lovitura sa ar fi fost trasă în mod științific.

Vorbind, Muir se pregătea pentru tirul științific ; dar nu trecu la fapte decît după ce observă că Mabel și toate celelalte femei își ațintiseră asupra lui privirea, plină de curiozitate. Fiindcă ceilalți se dădură la o parte din respect pentru gradul lui, în apropierea sa nu mai rămase decît comandantul, căruia îi spuse cu familiaritate :

— Ați observat, Lundie, că poți cîștiga ceva prin ațitarea curiozității femeii ? Curiozitatea este un sentiment foarte activ, și dacă e cultivat în chip corespunzător, poate sfîrși prin a da naștere unor înclinări mai plăcute.

— Foarte adevărat, Davy, dar ne faci să cam așteptăm cu pregătirile tale și iată-l pe Călăuză care se apropie să învețe ceva din vasta-ți experiență.

— Ce este, Călăuză, vii și tu să capeți o idee despre ceea ce înseamnă filozofia tragerii cu pușca ? Eu nu vreau să-mi ascund lumina priceperii mele sub obroc și fii binevenit pentru tot ceea ce vei învăța. Dumneata, nu vrei să iei parte la concurs, omule ?

— La ce mi-ar folosi, domnule intendent ? Nu-mi trebuie nici unul din premiile oferite, și în ceea ce privește onoarea, am avut destulă pînă acum, dacă este o

onoare ca cineva să tragă mai bine decît dumneavoastră. Eu nu sînt femeie, ca să port o glugă de mătase.

— E foarte adevărat, dar poți să găsești o femeie pe care o prețuiești și ai vrea s-o poarte.

— Hai, Davy, îl întrerupse maiorul, ori tragi, ori te retragi. Adjutantul începe să-și piardă răbdarea.

— Biroul intendenței și biroul adjutanturii din regiment cad arareori de acord, Lundie, dar iată, sînt gata; dă-te puțin mai la o parte, Călăuză, ca doamnele să poată vedea.

Locotenentul Muir își luă poziția de tragere cu o eleganță studiată, ridică încet carabina, o coborî, repetă manevra, apoi trase.

— Glonțul nu a atins ținta ! exclamă omul care avea misiunea să însemne locul străpuns de gloanțe și părea că nu prețuiește știința complicată a intendentului. Nu a atins ținta !

— Imposibil ! strigă Muir, cu chipul roșu de indignare și de rușine. Imposibil, adjutantule, de cînd sînt nu mi s-a întîmplat una ca asta ! Fac apel la doamne pentru o apreciere mai justă.

— Cînd ați tras, interveni unul dintre mucaliții garnizoanei, doamnele au închis ochii. Le-au speriat pregătirile dumneavoastră.

— Nu cred în ruptul capului într-o asemenea calomnie din partea doamnelor și împotriva îndemînării mele, răspunse Muir, al cărui accent scoțian se întărea și mai mult pe măsură ce se înfierbînta. E o conspirație, pentru a priva un om meritoriu de ceea ce i se cuvine.

— Este o lovitură pierdută, Muir, zise, rizînd, Lundy, așa că stai jos liniștit și resemnează-te.

— Nu, nu, domnule maior, vorbi Călăuză în cele din urmă, locotenentul este un bun trăgător, dacă are timp să ochască liniștit și ținta nu este prea îndepărtată, ceea ce nu-i deloc extraordinar pentru un trăgător obișnuit. Glonțul lui a trecut prin gaura făcută de glonțul lui Jasper, după cum va putea vedea oricine care-și va da osteneala să examineze ținta.

Respectul pe care îl aveau toți pentru îndemînarea lui Călăuză, pentru agerimea și siguranța ochiului său era atît de mare, încît el abia spuse aceste cuvinte, că spectatorii începură să se îndoiască de propriile lor păreri și vreo doisprezece dintre ei alergară spre țintă, ca să se convingă. Și după un examen minuțios se descoperi că glonțul intendentului trecuse într-adevăr prin gaura făcută de proiectilul lui Jasper; dar faptul acesta se confirmă numai după ce se constată în chip de netăgăduit existența unui glonț înfipt deasupra primului în bușteanul pe care era înfiptă ținta.

— Nu v-am spus eu, doamnelor, că veți fi martorele influenței științei asupra artei tragerii? observă intendentul, înaintînd spre băncile ocupate de femei. Maiorul Duncan a luat în zeflema ideea calculelor matematice în domeniul artei tragerii la țintă. Dar eu i-am spus că filozofia nu face decît să coloreze, să amplifice și să perfecționeze, distilînd și explicînd tot ceea ce aparține vieții omenești, fie că e vorba de tragerea la țintă sau de o predică. Într-un cuvînt, filozofia este filozofie, și în felul acesta se exprimă tot ceea ce impune subiectul.

— Presupun că excludeți iubirea din enumerarea dumneavoastră, remarcă soția unui căpitan, care cunoștea povestea căsătoriilor lui Muir și se folosea de causticitatea ei feminină împotriva celui ce monopolizase atâtea din suratele ei. Mi se pare că filozofia nu are nimic comun cu iubirea.

— Nu ați vorbi așa, doamnă, dacă inima dumneavoastră ar fi făcut mai multe încercări. Bărbatul sau femeia care au avut citeva privilegii să-și perfecționeze afecțiunile pot vorbi cu mult mai multă pricepere despre astfel de probleme ; și, credeți-mă, din toate felurile de iubire, cea filozofică este cea mai durabilă și rațională.

— Recomandați deci perfecționarea iubirii prin experiență, nu-i așa ?

— Spiritul dumneavoastră subtil mi-a prins ideea din zbor. Cele mai fericite căsnicii sînt cele în care tinerețea, frumusețea și încrederea se bazează pe înțelepciunea, moderațiunea și spiritul de prevedere al vîrstei, al vîrstei mijlocii vreau să spun, doamnă, fiindcă nu neg faptul că un anumit soț poate fi prea bătrîn pentru o anumită femeie. Iată-o, de pildă, pe încîntătoarea fiică a sergentului Dunham, aici de față, despre care sînt convins că va fi de acord cu astfel de sentimente, fiindcă firea sa plină de discreție s-a și făcut cunoscută în garnizoana noastră, cu toate că nu s-a stabilit aici decît de puțină vreme.

— Fiica sergentului Dunham este o tîrîță persoană, care nu se cuvine să participe la convorbirea dintre noi, domnule locotenent Muir, replică soția căpitanului, plină de respect pentru propria ei demnitate, și, pentru a

schimba subiectul, urmă : Iată-l colo pe Călăuză pregătindu-se să-și încerce norocul.

— Protestez, domnule maior, protestez ! strigă Muir, în timp ce alerga spre locul de tragere, ținându-și ambele brațe ridicate, ca să dea și mai mare greutate cuvintelor sale. Protestez cu cea mai mare tărie, domnilor ofițeri, împotriva hotărîrii de a i se îngădui lui Călăuză să ia parte la această întrecere cu Ucigătoarea-de-cerbi ; nu mai amintesc faptul că e vorba de o carabină cu care s-a obișnuit de mult, dar nu are nici dimensiunile celorlalte arme de vînătoare ale guvernului admise la concurs.

— Ucigătoarea-de-cerbi se odihnește, domnule intendent, răspunse Călăuză, și nimeni nu se gîndește s-o tulbure. Nu m-aș fi gîndit să pun astăzi degetul pe trăgaci, dacă sergentul Dunham nu mi-ar fi atras atenția că nu mi-aș arăta respectul printr-un omagiu pentru frumoasa lui fată care a ajuns aici sub oblăduirea mea, dacă nu aș lua parte la întrecerea aceasta. Așa că folosesc, domnule intendent, carabina lui Jasper, după cum puteți vedea, și nu este mai bună ca arma, dumneavoastră.

Locotenentul Muir fu silit să accepte, și cînd Călăuză trecu la locul de tragere, toate privirile se îndreptară spre el. Aerul și atitudinea faimosului ghid și vînător căpătară ceva foarte distins cînd se ridică, înalt, și luă ținta la ochi cu o perfectă stăpînire și cu o desăvîrșită cunoaștere a capacității corpului omenesc, precum și a armei din mîna lui. La drept vorbind, Călăuză nu era ceea ce se cheamă de obicei un bărbat frumos, deși stîrnea o mare încredere și impunea respect. Înalt, ba chiar musculos, corpul său ar fi putut fi socotit aproape perfect, dacă nu ar fi fost

parcă lipsit cu totul de carne. Coarda biciului nu era mai rezistentă decât brațele și picioarele sale, sau, la nevoie, mai flexibilă ; și toată ființa sa avea un aspect cam colțuros pentru ca să-l poți socoti un bărbat cu un trup armonios. Totuși, mișcările sale erau firești și grațioase ; și fiindcă era calm și cu o ținută îngrijită, avea un aer de demnitate care corespundea foarte bine cu serviciile excepționale și meritele lui deosebite. Obrazul, cu trăsături luminoase, de om cinstit, ars de soare, de un roșu-aprins, era o mărturie a vieții sale pline de primejdii și greutăți, și mâinile sale nervoase, puternice, nu le puteai asocia cu o muncă brută care le înăsprește și le deformează. Deși nimeni nu descoperea la el vreuna din acele calități mai insinuante sau mai blinde în stare să câștige iubirea unei femei, cind ridică arma, prețuirea mută a mișcărilor lui sigure și a aspectului său bărbătesc în general nu lipsea din privirea nici unei femei care-l urmărea. Duse arma la ochi și aproape cu iuțeala gândului, în aceeași clipă, un fum slab se înalță în văzduh, deasupra capului ; apoi coborî patul puștii, și mâna se sprijini de țeavă, în timp ce obrazul său de om cinstit se luminează de rîsu-i obișnuit, tăcut și sincer.

— Dacă ar îndrăzni cineva să exprime o astfel de idee, strigă maiorul Duncan, ar spune că prietenul nostru Călăuză a greșit și el ținta.

— Nu, nu, domnule maior, răspunse ghidul plin de încredere, asta ar fi o afirmație îndoielnică. Deoarece n-am încărcat eu pușca, nu pot spune ce era în ea ; dar dacă a fost plumb, îl veți găsi deasupra gloanțelor întendentului

și ale lui Jasper ; de n-o fi așa, să nu-mi mai spuneți Călăuză.

Un strigăt venind dinspre țință îi confirmă vorbele.

— Dar asta nu-i totul, încă nu-i totul, băieți ! strigă Călăuză, înaintînd încet spre băncile doamnelor. Dacă ați descoperi că glonțul nu a atins țința, ați recunoaște că am greșit. Intendentul a străpuns lemnul cu plumbul său, dar veți vedea că plumbul tras de mine nu a smuls nici o așchie de lemn.

— Foarte adevărat, Călăuză, foarte adevărat, încuviință Muir, care se apropiase de Mabel, deși îi era rușine să-i vorbească față de soțiile ofițerilor. Intendentul a găurit lemnul, și glonțul tău a trecut într-adevăr prin gaura aceea.

— Ei bine, domnule intendent, iată că se pune un cui la țință și se va vedea cine-l va înfige mai adînc, dumneavoastră sau eu, fiindcă, deși nu-mi pusesem în gînd să arăt astăzi ce se poate face cu o pușcă, nu voi șovăi s-o fac în fața nici unui om trimis în misiune de regele George. Chingachgook e în misiune, altfel m-ar fi silit să demonstrez cîteva din tainele artei noastre ; în ceea ce vă privește, domnule intendent, dacă treceți și prin încercarea de batere a cuiului, veți lua parte la întrecerea cu cartoful.

— Ești puțin cam fanfaron în dimineața asta, Călăuză, dar îți vei da seama că nu ai de-a face cu un recrut abia sosit aici dintr-un oraș sau dintr-o altfel de așezare omească, fii sigur de asta.

— O știu prea bine, domnule intendent ; o știu prea bine și nu vă tăgăduiesc experiența. V-ați petrecut mulți

ani la graniță, și i-am auzit pe oamenii din colonii și pe indieni vorbind despre dumneavoastră de mai bine de o viață de om.

— Nu, nu, strigă Muir, în dialectul său neaoș scoțian, ești nedrept, omule ! Nu mi-am petrecut la graniță atât de mult timp cum pretinzi.

— Nu v-aș da dreptate, domnule locotenent, chiar dacă m-ați învinge la încercarea cu cartoful. Repet, v-ați petrecut viața ca soldat prin locuri unde pușca este folosită zilnic și știu că sînteți un trăgător iscusit, de mare clasă ; totuși, nu sînteți un adevărat trăgător cu carabina. În ceea ce privește lăudăroșenia, nădăjduiesc să recunoașteți că nu caut să mă laud cu isprăvile mele ; dar însușirile unui om rămîn însușiri și am jigni providența dacă le-am nega. Fiica sergentului, aici de față, va fi judecătoarea noastră, dacă vreți să vă supuneți unui judecător atât de gingaș. -

Călăuză o alesese pe Mabel ca arbitru tocmai fiindcă o admira și pentru el rangul avea o mică importanță, dacă nu chiar nici una ; dar locotenentul Muir șovăi să primească propunerea de față cu soțiile ofițerilor. S-ar fi bucurat să fie prețuit de fată, obiectul dorințelor sale, dar, datorită vechilor sale prejudecăți, i se părea că i se cere prea mult, și poate că era mai bine să-i facă curte deschis, dînd impresia că nu știe dacă are sau nu anumite șanse. Se încredea cu totul în discreția maiorului Duncan și nu se temea că acesta va divulga ceva din ceea ce se petrecuse între ei, dîndu-și foarte bine seama că dacă s-ar auzi că fusese refuzat de fiica unui subofițer, i-ar fi foarte greu să se poată apropia de orice altă femeie de condiția

sa socială. În ciuda acestor îndoieli și șovăieli, Mabel îi apărea atît de demnă de atenție, se îmbujorase atît de încîntător, zîmbea atît de dulce, întruchipînd totodată o imagine atît de atrăgătoare a tinereții, spiritului, modestiei și frumuseții, încît se simți tare ispitit s-o aducă pe primul plan al imaginației sale și să găsească mijlocul de a-i vorbi fără reținere.

— Facă-se voia ta, Călăuză, răspunse el, de îndată ce, datorită hotărîrii luate, i se risipiră îndoielile. Primesc ca fiica sergentului, încîntătoarea lui fiică ar fi trebuit să zic, să fie arbitru între noi, și ei îi vom oferi premiul, oricare dintre noi îl va cîștiga. După cum vedeți, doamnelor, trebuie să fiu de acord cu Călăuză, altfel aș fi cerut fără doar și poate arbitrajul unei doamne din încîntătoarea dumneavoastră societate.

Apelul concurenților puse capăt convorbirii dintre intendent și adversarul său, și după cîteva clipe începu a doua etapă a întrecerilor. Virful unui cui obișnuit, cu floarea vopsită în alb, fu înfipt în țintă, și trăgătorul care nu nimerea floarea cuiului pierdea dreptul de a participa la încercările următoare. Numai cei ce nimeriseră punctul alb al țintei erau îngăduiți să ia parte la această întrecere.

Mai rămăseseră șase candidați, dintre care vreo doi care abia atinseseră punctul alb al țintei renunțară, dîndu-și seama că nu vor izbuti în încercarea asta nouă și preferînd să rămînă la performanța realizată. Primii trei trăgători, care-și luaseră riscul de a încerca, atinseseră ținta în apropierea cuiului, dar nu chiar cuiul. După ei urmă intendentul, care, după ce făcu mișcărilor sale obișnuite ca să tragă, smulse cu glonțul o pîrtică din floarea cuiului,

plumbul înfigîndu-se lingă vârful pironului. Nu fusese o lovitură extraordinară, dar ea îi dădea dreptul să participe mai departe la întrecere.

— Îngăduiți-mi să vă spun, cum se zice la oraș, că v-ați asigurat mai departe pîinea, domnule intendent, strigă Călăuză, rizînd. Însă v-ar trebui multă vreme ca să construiți o casă cu un ciocan care n-ar fi mai bun ca al dumneavoastră. Jasper vă va arăta cum trebuie înfipt un cui, dacă flăcăul nu și-o fi pierdut cumva din siguranța mîinii și a ochiului. Și dumneavoastră ați fi tras mai bine, domnule locotenent, dacă n-ați fi stăruit atîta în alegerea poziției. Tragerea cu arma ține de talent, și trebuie executată firesc.

— Vom vedea, Călăuză. Lovitura mea a fost destul de bună și mă îndoiesc că în regimentul 55 se găsește un alt ciocan, cum îi spui tu, care să-l bată tot atît de bine.

— Jasper nu face parte din cadrele regimentului 55, dar iată că și-a pus ciocanul în funcțiune.

În timp ce Călăuză vorbea, glonțul lui Eau-douce atinse floarea cuiului și-l înfipse cu un deget mai adînc în scîndură.

— Fiți gata, băieți, să-l scoateți cu cleștele mai în afară ! strigă Călăuză, luînd numaidecît locul prietenului său, cînd acesta se dădu la o parte. Să nu puneți un cui nou, îl văd și pe ăsta, cu toate că s-a șters vopseaua de pe el, dar tot ceea ce pot zări nimeresc de la o distanță de o sută de iarzi, chiar de-ar fi numai un ochi de țîntar. Fiți gata !

Flinta bubui, proiectilul porni pe traiectoria lui, și floarea cuiului se înfipse în lemn, acoperită de plumbul glonțului turtit de lovitură.

— Bine, Jasper băiete, zise Călăuză, lăsînd pe pămînt patul puștii și continuîndu-și discuția de parcă n-ar fi dat nici o importanță isprăvii sale. Progresezi, flăcăule, pe zi ce trece. Încă vreo cîteva incursiuni pe meleagurile astea în tovărășia mea și cel mai bun trăgător de pe graniță va trebui să se uite de două ori înainte de a se pune cu tine. Intendentul trage foarte bine, dar mai bine nu va izbuti niciodată, în timp ce tu, Jasper, ai talent și vei putea într-o zi să înfrunți pe oricine a apăsat vreodată pe trăgaciul unei arme.

— Cum așa ! exclamă Muir. Pentru dumneata, a nimeri floarea unui cui înseamnă doar a trage foarte bine, cînd în realitate e vorba de o artă dusă la perfecțiune ? ! Orice om cît de puțin subtil și rafinat știe că finețea cu care atingi ținta este caracteristică unui maestru, în timp ce ciocanul dumitale greoi lovește de parcă l-ar ține niște mîini aspre și neșlefuite. Dacă atunci cînd nu atingi ținta n-are importanță că greșeala e numai de o linie sau de o milă, trebuie să recunoști, Călăuză, că atingînd-o, n-are nici o importanță de rănești ori ucizi.

— Mijlocul cel mai sigur de a hotărî asupra **acestei** controverse este de a porni la o nouă întrecere, observă Lundie, aceea cu cartoful. Dumneata ești scoțian, domnule Muir, și ai face un tîrg mai bun dacă ar fi vorba de o prăjitură din făină de ovăz sau de fructul unui scai, însă legile frontierei s-au pronunțat în favoarea legumelor americane și deci rămîne cartoful.

Deoarece maiorul Duncan i se păru cam nerăbdător, Muir avu destul tact să nu mai trăgăneze întrecerea cu observațiile sale discursive și se pregăti cu luare-aminte pentru proba următoare. Ca să spunem adevărul, intendentul se cam îndoia, ba era aproape sigur de insuccesul său la proba aceasta și nu s-ar fi grăbit atît să ia parte la întreceri, dacă ar fi bănuît că făcea și ea parte din program. Dar maiorul Duncan, cu spiritul său oarecum poznaș de scoțian flegmatic, dăduse ordin în secret să fie inclusă și această probă, ca să-l umilească; ca nobil scoțian, Lundie nu se împăca de loc cu gîndul că cineva care se pretindea a fi un *gentleman* ar putea să discrediteze propria sa castă printr-o mezalianță. Cînd totul fu gata, Muir fu chemat la locul de tragere și se făcură pregătirile pentru aruncarea cartofului. Deoarece s-ar putea ca cititorul să nu mai fi auzit de proba aceasta, cîteva lămuriri vor arăta despre ce este vorba. Se alegea un cartof mare, ce se încredința unei persoane, care se afla la o distanță de douăzeci de iarzi de locul de tragere. La semnalul *aruncă*, dat de trăgător, cartoful era aruncat în aer și concurentul trebuia să-l străpungă cu glonțul înainte de a ajunge pe pămînt.

Dintr-o sută de încercări de pînă atunci, intendentul nu atinsese cartoful la această probă grea decît o singură dată, și acum încerca să-și repete succesul cu o speranță oarbă, sortită să-i fie, însă, spulberată. Cartoful fu aruncat, potrivit regulii, glonțul porni, dar ținta zburătoare nu fu atinsă.

— Stînga-mprejur și ieși din rînd, intendentule ! zise Lundie, zîmbind, bucuros de succesul urzelii sale. Cîntea

de a câștiga gluga de mătase va rămîne lui Jasper Eau-douce sau lui Călăuză.

— Și cum se va termina proba, domnule maior ? întrebă acesta din urmă. Se va trece la proba cu doi cartofi, sau hotărîrea se va lua după cum glonțul va trece prin centrul cartofului sau mai aproape de coajă ?

— Centru și coajă, dacă este o diferență suficientă, dacă nu, se va trece la proba cu doi cartofi.

— E o clipă grea pentru mine, Călăuză, spuse Jasper, înaintînd spre locul de tragere, cu chipul palid de emoție.

Călăuză se uită la el cu privirea lui deschisă, apoi, rugîndu-l pe maiorul Duncan să mai aștepte o clipă, îl luă deoparte pe tînărul său prieten, ca să nu audă nimeni ce vorbeau.

— Mi se pare că ții foarte mult la încercarea asta, Jasper, nu-i așa ? se interesează vînătorul, ațintindu-l cu privirea.

— Recunosc, Călăuză, că nu am dorit niciodată cu atîta ardoare ca de astă dată să ies învingător.

— Dorești chiar atît de mult să mă întreci pe mine, un vechi și încercat prieten ? Și tocmai în ceea ce s-ar putea numi *domeniul meu* ? Tragerea cu arma e meseria mea, băiete, și nici o mină obișnuită nu se poate măsura cu a mea !

— Știu, știu, Călăuză... totuși...

— Ce e, Jasper băiete ? Vorbește deschis ; nu uita că stai de vorbă cu un prieten.

Tînărul își strînsese buzele, își trecu o mină peste ochi, înroșindu-se și pîlînd ca o fată care-și mărturisește dra-

gostea. Apoi, stringînd mîna celuiilalt, zise calm, ca și cum bărbatul din el învinsese orice alt simțămînt.

— Mi-aș da și un braț, Călăuză, dacă i-aș putea oferi lui Mabel Dunham această glugă.

Vinătorul își lăsă privirea în pămînt și se îndreptă încet spre locul de tragere, părăind că se gîndește adînc la vorbele lui Jasper. .

— Nu-i așa că n-ai putea să nimerești doi cartofi aruncați în aer unul după altul, Jasper ? interveni brusc Călăuză.

— O, fără îndoială că nu, și asta mă neliniștește !

— Ce creatură ciudată este și omul ! Tinjește după lucruri străine de însușirile sale și disprețuiește darurile făcute lui de providență. Nu-i nimic, nu-i nimic ! Ia-ți locul, Jasper, fiindcă maiorul așteaptă, și ascultă-mă, băiete : voi atinge numai coaja cartofului, ca să-mi respect reputația din garnizoană... asta e tot ce pot face.

— Presupun că trebuie să mă împac cu soarta mea, răspunse Jasper, înroșindu-se și pălînd ca mai înainte, însă mă voi strădui să fac tot ce pot, chiar de-ar fi să-mi pierd viața.

— Ce deșartă creatură e omul ! repetă Călăuză, îndepărtîndu-se de prietenul său, ca să-i lase destul loc de mînuire a armei. Își uită însușirile și tinjește după altele !

Cartoful fu aruncat în aer, Jasper trase, și strigătele care urmară o luară înaintea anunțului că străpunsese într-adevăr centrul cartofului sau un punct din apropierea lui, meritînd prețuirea anticipată.

— Iată un concurent demn de tine, Călăuză, exclamă maiorul Duncan, încîntat, cînd ghidul își luă locul său de

tragere — și presupun că vom asista la o tragere cu doi cartofi.

— Ce deșartă creatură este omul ! repetă vinătorul, parcă fără să-și dea seama de ceea ce se petrece în jurul lui, fiind prea preocupat de propriile-i gânduri. *Aruncă !*

Cartoful fu aruncat, flinta bubui, văzîndu-se bine că glonțul pornise chiar în clipa cînd cartoful părea încremenit în aer, fiindcă trăgătorul ochise cu o anumită grijă, apoi pe fața celor care cercetară ținta căzută pe pămînt apărură o expresie de uimire și dezamăgire.

— Cele două gloanțe au trecut prin aceeași gaură ? strigă maiorul.

— Coaja, coaja, fu răspunsul. A julit numai coaja !

— Dar cum se poate, Călăuză ? Jasper Eau-douce va culege onorurile zilei ?

— Gluga e a lui, răspunse celălalt, dînd din cap și îndepărtîndu-se liniștit de locul de tragere. Ce deșartă creatură este omul ! Nu e niciodată mulțumit de însușirile lui și tînjește mereu după cele pe care providența i le-a refuzat !

Deoarece Călăuză nu găurise cartoful, ci doar îi julise coaja, premiul i-a fost recunoscut numaidecît lui Jasper. Gluga se găsea în mîinile acestuia din urmă, cînd intenționatul se apropie și-l felicită cu afecțiune pe victoriosul său rival.

— Acum, că ai cîștigat gluga, flăcăule, și nu-ți folosește la nimic, fiindcă nu poți face din ea o pînză de corabie și nici măcar un fanion, mă gîndesc dacă nu ți-ar

plăcea să-i vezi valoarea transformată în monede de argint, cu chipul regelui ?

— Nu e de vânzare, domnule locotenent, răspunse Jasper, cu ochii luminați de entuziasmul și plăcerea succesului. Nu aş da această glugă nici în schimbul a cincizeci de pînze noi pentru *Scud* !

— Oh, flăcăule ! Pare-mi-se că-ți pierzi mințile ca toți ceilalți. Aș fi în stare să-ți ofer o jumătate de guinee pentru flecuștețul ăsta, numai să nu zacă în cabina cuterului tău, sau să împodobească pînă la urmă capul unei femei indiene.

Deși Jasper nu bănuia că vicleanul intendent îi oferise numai jumătate din adevăratul preț al obiectului, respinse propunerea cu o totală indiferență. Dînd din cap în semn de refuz, înaintă spre băncile unde apropierea lui provocă o oarecare emoție, fiindcă soțiile ofițerilor se înțelesesă să primească darul, dacă tînărul marinar ar fi avut politețea să-l ofere. Dar neîncrederea în sine a lui Jasper era tot atît de mare pe cît îi putea fi admirația pentru altul și nu-i îngăduia să năzuiască la cinstea de a oferi un dar oricăreia dintre doamne, pe care le privea ca fiind mult mai presus decît el.

— Mabel, zise el, această glugă de mătase este a ta, afară numai dacă...

— Ce anume, Jasper ? întrebă fata, pierzîndu-și timiditatea obișnuită, datorită dorinței sale mărinimoase și firești de a-l face să-și piardă și el sfiiciunea ; se îmbujorară amîndoi, trădîndu-și simțămintele care-i copleșeau.

— Afară numai dacă nu te-ar interesa deloc, fiind oferită de un om care poate nu are dreptul să creadă că darul lui va fi primit.

— Îl primesc, Jasper. Îmi va aduce mereu aminte de primejdiile prin care am trecut în tovărășia ta și va fi un semn al recunoștinței mele pentru faptul că ai avut atîta grijă de mine, tu și Călăuză.

— Nu te gîndi la mine, nu te gîndi la mine ! strigă acesta din urmă. Gluga este nărocul și darul lui Jasper și trebuie să-i acorzi un credit deplin pentru amîndouă. Poate că altă dată ne va veni și nouă rîndul : mie și intențentului, care pare să rîvnească la gluga de mătase ciștigată de tînărul meu prieten, deși nu înțeleg ce nevoie ar avea el, ca bărbat, de gluga asta, fiindcă nu e însurat.

— Dar Jasper Eau-douce e însurat ? Sau tu, Călăuză, ești însurat ? întrebă locotenentul Muir. Poate că-mi trebuie ca să-mi ajute să găsesc o soție, sau să-mi aduc aminte că am avut una, ori ca o dovadă cît de mult admir femeile, sau fiindcă e vorba de o podoabă feminină, ori din orice alt motiv tot atît de temeinic. Dați-mi voie să vă spun că nu există nici un semn mai grăitor care să dovedească faptul că un soț a fost bun cu prima lui nevastă, decît căutarea cît mai grabnică a alteia, care s-o înlocuiască pe cea pierdută. Iubirea este unul din darurile mărețe ale providenței și cei ce au iubit o femeie cu credință dovedesc cît de adînc le-a fost acest simțămînt, iubind o alta cît mai curînd posibil.

— Tot ce se poate, tot ce se poate, dar eu n-am nici un fel de practică pe tărîmul ăsta și nu vă pot contrazice. Însă Mabel, fiica sergentului, aici de față, va fi cu totul

de părerea dumneavoastră. Haide, Jasper, să vedem, deși am ieșit din întrecere, ce fac ceilalți cu carabinele lor.

Călăuză și tovarășul său se retraseră, fiindcă întrecerea era pe punctul de a începe din nou. Totuși, doamnele nu păreau a fi atât de preocupate de competiție, ca să uite de existența glugii de mătase. Ea fu trecută din mină în mină, mătasea pipăită; aprecieră croiala și felul în care fusese lucrată, exprimându-se în șoaptă diferite păreri în legătură cu faptul că un lucru atât de frumos nu ar fi meritat să intre în posesia unei fiice de subofițer.

— Poate că vei vrea să vinzi gluga asta de mătase, Mabel, după ce o vei admira câteva zile, deoarece socot că tu n-o s-o porți niciodată, zise soția căpitanului.

— Tot ce se poate să n-o port, doamnă, răspunse eroina noastră cu modestie, dar nu mi-ar plăcea deloc să mă despart de ea.

— Dă-mi voie să spun că sergentul Dunham nu te va pune niciodată în situația de a-ți vinde veșmintele, copilo, totuși, ca să păstrezi un articol de îmbrăcăminte pe care n-o să-l porți niciodată înseamnă bani azvîrliți.

— Nu-mi vine să mă despart de darul unui prieten.

— Dar chiar și tinărul acesta va avea cea mai bună părere despre spiritul dumitale prevăzător după ce va uita victoria de astăzi. Este o glugă plăcută și frumușică și n-ar trebui să se piardă în felul acesta.

— Dar nici nu-mi trece prin gînd s-o pierd, doamnă, nu vă supărați, sînt bucuroasă s-o păstrez.

— Cum dorești, copilă; la etatea ta fetele disprețuiesc avantajele materiale. Dacă te hotărăști totuși s-o vinzi,

să nu uiți că e reținută, dar n-o voi lua dacă o pui măcar o singură dată.

— Da, doamnă, răspunse Mabel, cu o voce cât putu de dulce, deși ochii îi scliffeau ca două diamante și obraji ei căpătară nuanța a doi trandafiri, în timp ce-și puneă podoaba interzisă pe capul și umerii ei rotunzi și încercînd-o o clipă, ca apoi s-o scoată.

Restul concursului nu a mai avut nimic interesant. În general, participanții trăgeau destul de bine, dar erau toți mai slabi decît cei descriși mai înainte, așa că au fost părăsiți. Doamnele și cei mai mulți dintre ofițeri s-au retras, iar celelalte femei le urmară numai decît exemplul. Mabel tocmai se întorcea de-a lungul stîncilor joase și teșite de pe malul lacului, învîrtind atrăgătoarea glugă de mătase pe un deget, cînd îi ieși în cale Călăuză. Acesta avea carabina pe care o folosise în ziua aceea, însă nu era atît de volubil și deschis ca de obicei; privirea lui părea nesigură și neliniștită. După cîteva cuvinte lipsite de importanță cu privire la frumoasa întindere de apă din fața lor, el se întoarse spre însoțitoarea lui și spuse cu mare interes :

— Jasper a cîștigat gluga asta de mătase pentru tine, Mabel, fără a folosi prea mult adevăratele sale însușiri.

— A cîștigat-o cîstit, Călăuză.

— Fără-ndoială, fără-ndoială, glonțul lui a trecut prin mijlocul cartofului și nimeni n-ar fi fost în stare de mai mult, deși ar fi putut și alții să facă asta.

— Dar nimeni nu a tras atît de bine, exclamă Mabel, cu o însuflețire pe care o regretă numai decît, fiindcă ob-

servă privirea îndurerată a lui Călăuză, atins deopotrivă de observație, cât și de simțămîntul care-o inspirase.

— E adevărat, e adevărat, Mabel, nimeni nu a tras la fel de bine atunci, dar nimic nu mă poate face să-mi neg talentele dăruite mie de providență. Da, da, nimeni nu a izbutit acolo să tragă la fel de bine, însă îți voi arăta ce se poate face aici. Vezi pescărușii ăia care zboară deasupra capetelor noastre ?

— Desigur, sînt prea mulți ca să nu-i vezi.

— Observi cum se încrucișează în zbor ? adăugă el, trăgînd cocoșul și ridicînd carabina. Uite, cîte doi-doi deodată... privește !

Cînd cele două păsări se aflau pe aceeași linie a privirii, se auzi detunătura, plumbul porni cu iuțeala gîndului și străpunse amîndouă victimele, deși între ele era o distanță de cîțiva iarzi. Cînd pescărușii căzură în lac, Călăuză își lăsă patul armei în pămînt și rîse în felul său ciudat, de pe fața lui cinstită dispărînd orice urmă de nemulțumire și mîndrie rănită.

— Asta e ceva, Mabel, e ceva, deși eu nu pot să-ți dăruiesc nici o glugă ! Dar întreabă-l pe Jasper ; las totul în seama lui, să-ți spună el, fiindcă nu afli în toată America o inimă mai cinstită și o vorbă mai fără de ocolișuri.

— Nu cred că Jasper să aibă vreo vină că a cîștigat premiul !

— Nu la asta mă gîndesc. El s-a străduit să facă tot ce poate și a izbutit. Fiindcă pentru un om născut să-și petreacă timpul pe apă mai degrabă decît să aibă talente pentru viața de uscat, Jasper se bucură de o neobișnuită îndeminare și nimeni n-ar putea să aibă un ajutor mai

bun ca el, nici pe apă, nici pe uscat. Dar el a câștigat gluga din cauza greșelii mele, deși asta nu înseamnă nimic, într-adevăr nimic, fiindcă gluga a fost dată cui se cuvenea.

— Cred că te înțeleg, Călăuză, zise Mabel, roșind fără voia ei, voi privi această glugă ca pe un dar primit atât de la Jasper cât și de la dumneata.

— Ar fi nedrept față de flăcău. Podoaba asta a câștigat-o el și a avut toată libertatea s-o dăruiască. Atîta numai, Mabel, te rog să crezi că dacă aș fi câștigat-o eu, aș fi dăruit-o aceleiași persoane.

— Nu voi uita asta, Călăuză, și voi avea grijă să aflu și alții de îndemînarea dumitale, pe care ai dovedit-o cu sărmanii pescăruși.

— Domnul să te aibă-n pază, Mabel, dar nu mai e nevoie să lauzi iscusința mea de trăgător la frontiera asta, după cum nu e nevoie să vorbești de apa lacului sau de soarele de pe cer. Oricine știe ce sînt în stare pe tărîmul acesta și ți-ai irosi doar timpul, de parcă i-ai vorbi unui francez despre un urs din America.

— Atunci crezi că Jasper a știut de favoarea pe care i-o faci și a profitat de ea cu atât de puțină delicatețe? întrebă Mabel, cu o culoare în obraji care dăruie ochilor ei o mare strălucire, devenind în același timp gravă și gînditoare.

— Nici nu-mi trece prin gînd să spun așa ceva, dar cînd ne copleșesc dorințele, uităm toți ceea ce am știut. Jasper este mulțumit să știe că eu pot să străpung doi cartofi cu un singur glonț, tot așa cum am împușcat acum doi pescăruși; și mai știe că nici un alt om de pe această graniță nu este în stare de o astfel de ispravă. Dar, cu

gîndul la gluga de mătase și cu nădejdea de a ți-o dăruî, a fost ispitit să aibă o părere mai bună despre sine, ba, în clipa aceea poate chiar mai bună decît ar fi trebuit. Nu, nu, Jasper Eau-douce nu are în el nimic josnic sau care să nu fie demn de încredere, fiindcă dorința de a părea cît mai merituos în ochii tinerelor femei frumoase e în firea oricărui tînăr.

— Voi încerca să uit totul, în afară de mărinimia cu care v-ați purtat amîndoi față de o sărmană fată fără mamă, zise Mabel, străduindu-se să-și stăpînească emoțiile pe care nu știa cum să și le tălmăcească. Te rog să mă crezi, Călăuză, că nu voi uita niciodată ce ați făcut și unul și altul pentru mine, și-mi voi aminti și de această nouă dovadă de afecțiune din partea voastră. Uite, iată un ac de argint, ți-l dăruiesc ca amintire, că mi-ai salvat viața și libertatea.

— Ce să fac eu cu așa ceva, Mabel ? întrebă vînătorul, uimit, uitîndu-se la mica bijuterie din mîna sa. Eu nu am nici catarama, nici nasturi, fiindcă nu mă folosesc decît de curelușe de piele și toate sînt din piele bună de cerb. E o bijuterie frumoasă, dar se potrivește mai mult cu locul de unde vine, decît cu trupul meu.

— Nu, prinde-l la cămașa dumată de vînător și-ți va sta bine. Să-ți amintești totdeauna, Călăuză, că acul ăsta este o cheazășie a prieteniei noastre și un semn că eu nu voi uita niciodată ajutorul pe care mi l-ai dat.

• Mabel îi zîmbi și, luîndu-și ziua bună, se îndepărtă, grăbită, pierzîndu-se curînd după rambleul fortului.

*Priviți ! Intunecate mulțimi se furîșează
Pe lîngă-asediate ziduri și pe maluri
Doldora de arme ; cînd stele scinteiază
Încearcă să străbată prin a cetății valuri*

Byron

Cîteva ore mai tîrziu, Mabel Dunham stătea adîncită în gînduri pe bastionul care domina riul și lacul. Era o seară liniștită și molatică ; deoarece nu se simțea nici cea mai ușoară adiere de vînt, nu se știa dacă detașamentul pentru postul O-mie-de-insule putea să plece în noaptea aceea. Proviziile, armele și munițiile fuseseră deja îmbarcate, ba chiar și veșmintele fetei sergentului se găseau pe bord, însă micul detașament care trebuia să plece se afla încă pe uscat, fiindcă nu se vedea nici un semn că s-ar putea întinde pînzele. Jasper scosese cuterul din golf și-l trăsese în amonte pe rîu, destul de mult ca să poată traversa gura fluviului oricînd ; acum era însă ancorat. Cei ce trebuiau să se îmbarce se plîmbau pe malul golfului, fără să știe dacă vor pleca sau nu.

După întrecerea din cursul dimineții, în garnizoană se așternuse o liniște adîncă, în armonie cu frumoasa priveliște din fața ochilor ei, care-i înfriurea simțămintele, cu toate că probabil nu prea era obișnuită să-și analizeze aceste puternice stări sufletești pentru a le găsi cauza. Tot ceea ce o înconjura părea liniștitor și atrăgător, măreția

solemnă a pădurii tăcute și întinderea liniștită a lacului dînd peisajului un caracter sublim, care ar fi putut lipsi altor priveliști asemănătoare. Mabel simțea pentru prima dată că dominația orașului și a lumii civilizate asupra obiceiurilor ei își pierduse mult din putere și fata asta zglobie începea să se gîndească la faptul că o viață petrecută în mijlocul unei naturi ca aceea din jur ar putea fi o viață fericită. Întîmplările din ultimele zece zile contribuiau ca seara aceasta calmă și plăcută să fie atrăgătoare și ajută în mare măsură la apariția acestei convingeri neașteptate în mintea fetei. Cu toate acestea, nu putem face afirmații sigure în stadiul de acum al povestirii noastre.

— Un frumos apus de soare, Mabel — auzi ea vocea puternică a unchiului său atît de aproape de urechea ei, încît tresări — un apus de soare încîntător, fetițo, pentru o întindere de apă dulce, care ar fi mai puțin luată în seamă dacă am fi lingă mare.

— Oare natura nu este aceeași pe malul unui lac sau pe țărmul mării, lingă un lac ca acesta, sau lingă ocean? Oare să nu strălucească soarele peste tot la fel, dragul meu unchi, și să nu simțim noi aceeași puternică recunoștință pentru darurile providenței la această graniță îndepărtată ca și în propria noastră insulă, Manhattan?

— Probabil că tu, fată, ai dat peste una din cărțile maică-ti, deși m-aș cam îndoi că sergentul a făcut un al doilea marș cu asemenea amăgeli în bagajul său. Natura, într-adevăr, nu este aceeași! Oare tu, Mabel, îți închipui că un soldat are aceeași natură cu un marinar? Ai rude în ambele îndeletniciri, și ar trebui să poți răspunde.

— Dar, unchiule, eu înțeleg natura omenească...

— Și eu, nepoată, privesc la fel natura unui marinăr și natura unuia din acești camarazi din regimentul 55, fără a-l excepta chiar pe propriul tău tată. În dimineața asta au organizat un concurs de tir, despre care ar trebui să spun mai degrabă că a fost un concurs de petarde. Ehei, ar fi fost cu totul altceva dacă era vorba de o țintă pe mare ! Ar fi trebuit să tragă cu tunul de pe navă asupra unui obiect la o distanță de cel puțin o jumătate de milă, și cartofii, dacă s-ar fi găsit din întâmplare pe bordul corăbiei, ar fi rămas în crătițele bucătarului. Meseria de soldat poate fi onorabilă, Mabel, dar un priceput descoperă multe lucruri nechibzuite și slăbiciuni într-un astfel de fort. În ceea ce privește peticul ăsta de lac, îmi cunoști părerea și nu mai am de gând s-o repet. Un adevărat marinăr nu-și irosește niciodată vremea cu vorba ; dar, pe legea mea, dacă privesc lacul ăsta, Ontario, cum îi spun ei, nu-l socot mai mare decât apa care încăpea în găleata unei nave. Uite, fată, dacă vrei să înțelegi deosebirea dintre ocean și un lac, o poți face dintr-o singură privire : ai putea socoti vremea asta liniștită, fiindcă nu suflă o adiere de vânt, deși, la drept vorbind, nu cred că liniștea de pe malul unui lac poate fi tot atât de mare ca aceea de pe malul oceanului.

— Unchiule, nu e nici o adiere de aer ! Cred că nu s-ar putea ca frunzele să fie mai încremenite decât acum, în clipa aceasta, în toată pădurea.

— Frunzele ! Dar ce sînt frunzele, copila mea ? Pe mare nu există frunze și de vrei să știi dacă este într-adevăr vorba de un calm total, trebuie să aprinzi o luminare de seu, fiindcă flacăra luminării de seu este foarte sen-

sibilă ; numai atunci vei fi sigură că există sau nu vreo adiere de vînt. Dacă te-ai găsi la o latitudine unde aerul poate fi atît de liniştit, încît cu greu l-ai agita cu respiraţia, numai atunci ai putea să-ţi dai seama ce înseamnă o atmosferă calmă. La latitudinile calme oamenii suferă adesea de lipsa de aer. Dar îţi spun din nou : uită-te la lacul ăsta ! Este ca laptele dintr-o tigaie ; nu se mişcă mai mult decît s-ar mişca apa dintr-o damigeană înainte de a-i scoate dopul. Pe ocean, oricît de liniştit ar fi văzduhul, apa nu este niciodată liniştită.

— Niciodată, unchiule ? Nici chiar pe vreme calmă ?

— Desigur că nu, copila mea. Oceanul respiră ca o fiinţă vie, şi sinul îi palpită mereu, după cum spun poeţii, deşi nu are uneori mai mult aer decît ai găsi într-un sifon. Nimeni nu a văzut vreodată oceanul atît de liniştit ca lacul ăsta ; el se înalţă şi se coboară, de parc-ar avea plămîni.

— Dar nici lacul acesta nu este cu totul liniştit, fiindcă se zăreşte o undă uşoară în apropierea malului şi se aude uneori clipocitul apei lovindu-se de stînci.

— Asta e poezie goală ! Dacă vrei, se poate spune că frămîntarea apei este o maree, şi cînd valurile spală puntea, acţiunea aceasta este provocată de talazuri ; dacă lacul Ontario nu se aseamănă cu Atlanticul, după cum o pirogă de la Powles Hook nu este un vas de linie. Oricum, Jasper acela este un băiat bun şi nu are nevoie decît de învăţatură ca să devină un om adevărat.

— Îl crezi, aşadar, un incult, unchiule ? întrebă Mabel, aranjîndu-şi părul, fapt care o sili sau făcu impresia

că o obligă să-și întoarcă fața. Mie mi se pare că Jasper Eau-douce pare să știe mai multe decît cei mai mulți tineri din categoria sa. A citit puțin, fiindcă nu prea găsești cărți în această parte a lumii, dar a gîndit foarte mult, după cît mi se pare, pentru un om atît de tînăr.

— E un ignorant, e un ignorant ca toți cei care navighează pe o apă ca asta dinăuntru uscatului. E adevărat că se pricepe să facă un nod plat și un nod de prins, un buștean, dar nu are nici cea mai mică idee de cum se face un nod pentru un cablu sau o legătură de sarcină, cu care să ridici o ancoră ! Nu, nu, Mabel ; noi avem obligații față de Jasper și Călăuză și m-am gîndit mult cum i-am putea răsplăti, fiindcă nerecunoștința este, după părerea mea, o josnicie. Unii oameni spun că ar fi un obicei regesc, dar eu susțin că este acțiunea unui porc, fiindcă dacă înviți un porc să cineze cu tine, întîi și-ntîi mănîncă desertul.

— Este foarte adevărat, dragă unchiule, și ar trebui într-adevăr să facem totul ca să dovedim celor doi oameni curajoși cît de mult prețuim ajutorul pe care ni l-au dat.

— Vorbești de parc-ai fi fata mamei tale, ceea ce face cinste familiei Cap. Am găsit un mijloc care va fi pe placul tuturor, și cînd ne vom întoarce din mica expediție pe lac la O-mie-de-insule, voi și face propunerea.

— Dragul meu unchi ! Asta dovedește o mare bună-tate din partea dumitale și ar fi foarte drept ! Îmi dai voie să te întreb ce intenții ai ?

— Nu am nici un motiv să ți le tănuiesc, Mabel, dar să nu vorbești de ele tatălui tău, fiindcă sergentul are

prejudecățile lui și ar putea să ne pună bețe-n roate. Nici Jasper și nici prietenul său Călăuză nu vor face niciodată mare lucru aici și m-am gândit să-i iau pe amîndoi cu mine la ocean și să-i îmbarc pe o corabie. În două săptămîni, lui Jasper i-ar crește picioare de marinăr, și după o călătorie de un an va fi un om adevărat. Deși Călăuză ar avea nevoie de mai mult timp, dacă nu cumva nu va ajunge niciodată să fie trecut în matricola unui echipaj, s-ar putea scoate ceva și din el, mai ales ca marinăr de pază, fiindcă are ochi foarte buni.

— Și crezi, unchiule, că-ți vor primi propunerea? Întrebă Mabel, zîmbind.

— Îți închipui că sînt niște neghiobi? Ce ființă rațională ar respinge o propunere de avansare? Dacă-l lași pe Jasper să meargă pe drumul lui de acum, și-ar putea sfîrși zilele așa cum e și azi, comandant al unui mic bric.

— Și ar fi mai fericit dacă ar avea un grad mai mare, dragă unchiule? Cu cît este mai valoros un comandant al unui vas cu pînze pătrate decît al unui bric?

— Pfui, pfui, Magnet! N-ai fi bună să citești conferințe despre nave decît în fața unui auditoriu nepregătît. Nu știi ce vorbești! Las' pe mine, că pun eu totul la cale, spre mulțumirea tuturor. Ah, iată-l pe Călăuză; cred că n-ar strica să-i dau a înțelege ce intenții binevoitoare am cu el. Speranța dă curaj și întărește toate străduințele noastre.

Făcu un semn din cap și tăcu, așteptînd să se apropie vînătorul, care nu părea ca de obicei sincer și liniștit, ci

avea mai degrabă înfățișarea omului puțin încurcat dacă nu chiar îndoit de felul cum va fi primit.

— Unchiul și nepoata țin un sfat de familie, la care un străin nu ar fi binevenit ? întrebă Călăuză, apropiindu-se.

— Dar dumneata nu ești pentru noi un străin, meștere Călăuză, răspunse Cap, și nimeni n-ar fi mai binevenit decât dumneata. Tocmai vorbeam despre dumneata, și când prietenii vorbesc de un prieten absent, e ușor de ghicit ce au spus despre el.

— Nu vreau să aflu nici o taină... nu vreau să aflu taine. Tot omul își are dușmanii săi, și eu îi am pe-ai mei, dar nici dumneata, meștere Cap, nici gingașa Mabel nu se numără printre ei. În ceea ce-i privește pe indienii Mingo, de ei nu spun nimic, deși ar avea motive binecuvîntate să mă urască.

— Sînt sigur de asta, Călăuză, fiindcă știu că ai intenții bune și ești un om dintr-o bucată. Dar, dacă ai vrea, ai putea să scapi chiar și de dușmănia indienilor Mingo și nimeni nu ți-ar arăta drumul cu mai multă bucurie decât mine, se-nțelege, fără nici o pretenție.

— Eu nu vreau să am dușmani, Apă-Sărată — fiindcă așa începuse Călăuză să-i spună lui Cap, adoptînd aproape fără să-și dea seama porecla dată marinarului de indienii din fort. Nu vreau să am dușmani și sînt gata să îngrop securea de luptă împotriva indienilor Mingo ca și împotriva francezilor, deși dumneata știi că depinde de o fi-

„Înță mai puternică decît noi să schimbe inimile oamenilor, sau să lase vreunul dintre ei fără dușmani.

— Ridicînd ancora și însoțindu-mă pe coasta oceanului, prietene Călăuză, după ce ne vom întoarce din această scurtă croazieră în care pornim, te vei afla dincolo de zona unde se aud strigătele de război ale indienilor, gloanțele lor nu te vor mai putea atinge.

— Și la ce-aș ajunge eu, navigînd pe apă sărată ? Să vin ez în orașe ? Să urmăresc pista oamenilor care se duc sau vin de la piață și să organizez ambuscade pentru ciîni și orătăni ? Nu-mi dorești, într-adevăr, fericirea, meștere Cap, dacă vrei să mă scoți din umbra pădurilor și să mă duci sub soarele luminișurilor.

— Dar eu nu-ți propun să rămîi într-o așezare ome-nească, ci să mergi pe mare, singurul loc, se poate spune, unde un bărbat respiră liber. Vei afla de la Mabel că asta mi-a fost intenția înainte de a-ți face propunerea.

— Și ce crede Mabel că va ieși din schimbarea asta ? Ea știe că fiecare își are însușirile lui și că a încerca să-i impui altele ar fi zadarnic, după cum zadarnic ar fi să te împotrivești celor hărăzite de providență. Eu sînt un vînător și un cercetaș sau o călăuză, Apă-Sărată, și nu-mi stă în fire să mă împotrivesc voinței cerului, dorind să fiu altceva. Am dreptate, Mabel, sau ești prea femeie și vrei să-mi schimb firea ?

— Eu nu vreau să te schimbi deloc, Călăuză, răspunse Mabel, cu o sinceritate plină de prietenie și atît de deschis, încît vorbele ei îi meraseră la inimă vînătorului. Și

oricît de mult ar admira unchiul meu marea și orice foloase ar crede el că s-ar putea avea din această schimbare, n-aș voi să-l văd pe cel mai bun și mai nobil vinător al pădurilor transformat într-un amiral. Rămii ceea ce ești, curajosul meu prieten, și să nu te temi de nimic în afară de mînia lui Dumnezeu.

— Ai auzit, Apă-Sărată? Auzi ce spune fiica sergentului? Și ea e prea sinceră, prea luminată și prea frumoasă ca să nu știe ce spune. Atîta vreme cît ea e mulțumită de mine așa cum sînt, nu mă voi împotrivi firii mele și providenței, încercînd să fiu altfel. Aici, în garnizoană, s-ar părea că-s de prisos, dar cînd vom fi acolo, la O-mie-de-insule, s-ar putea să se ivească un prilej care să arate că o carabină sigură este uneori un dar ceresc.

— Va să zică mergi cu noi, Călăuză? spuse Mabel, zîmbindu-i atît de deschis și drăgălaș, încît acesta ar fi urmat-o pînă la capătul lumii. Eu și soția unui soldat vom fi singurele femei de acolo și mă voi simți mai sigură dacă vei fi și dumneata printre apărătorii noștri.

— Sergentul te va apăra, Mabel; te-ar apăra chiar și dacă n-ai fi din singele lui. Toată lumea te va ocroti. Eu cred că unchiul dumitale, aici de față, va fi încîntat de expediție, cînd vom naviga cu pînzele întinse și se va pomeni în mijlocul acestei mări interioare, nu-i așa?

— Da, marea voastră interioară nu-i mare scofală, meștere Călăuză, și nu mă aștept la nimic de la ea. Mărturisesc totuși că m-ar bucura să știu în ce scop se face croaziera asta, deoarece nu-i place nimănui să stea cu

mîinile în sîn, dar cumnatul meu, sergentul, este secretos ca un francmason. Oare tu ştii ceva, Mabel ?

— Absolut nimic, unchiule ; eu nu îndrăznesc să-l întreb pe tatăl meu despre misiunile sale, fiindcă socoate că lucrurile astea nu sînt de nasul femeilor. Ştiu doar atît că trebuie să pornim în larg de îndată ce ne va îngădui vîntul şi că vom lipsi o lună.

— Nu cumva meşterul Călăuză poate să-mi dea vreo lămurire folositoare ? Fiindcă o călătorie fără scop nu prea-i poate face plăcere unui bătrîn marinar.

— În ceea ce priveşte portul către care navigăm şi obiectivul călătoriei, Apă-Sărată, nu e nici o taină, cu toate că în garnizoană nu e voie să vorbeşti despre asta. Dar eu nu sînt soldat şi pot să vorbesc liniştit, nădăjduind să nu se spună despre mine că sînt un flecar. Însă, pentru că vom porni curînd şi faceţi amîndoi parte din grup, aveţi dreptul să ştiţi unde mergeţi. Ştiţi, pesemne, că există un loc numit : O-mie-de-insule, nu-i aşa, meştere Cap ?

— Da, am auzit de un loc cu această denumire, dar sînt convins că nu e vorba de insule adevărate ca cele de pe ocean. Iar numărul o mie înseamnă probabil două sau trei, ca şi morţii şi răniţii după o aşa-zisă mare bălăie.

— Am ochi ageri, meştere Cap, totuşi m-am străduit de cîteva ori zadarnic să le număr.

— Da, da, am cunoscut oameni care nu puteau număra decît pînă la o anumită cifră. Chiar şi păsările voastre de

uscat nu-și mai recunosc cuiburile cînd se apropie de mal. De cîte ori n-am zărit eu țărîmul, case și biserici, pe cînd pasagerii de lîngă mine nu vedeau decît apă ! Mie nu-mi intră-n cap că mergînd pe apă dulce poți într-adevăr să nu mai vezi uscatul. Lucrul ăsta mi se pare lipsit de rațiune și imposibil.

— Dacă ai cunoaște lacurile noastre, meștere Cap, n-ai vorbi așa. Înainte de a ajunge la O-mie-de-insule îți vei schimba părerea despre înfăptuirile naturii din acest colț sălbatic de lume.

— Mă îndoiesc chiar și de faptul că ai avea o insulă adevărată în regiunea asta. După părerea mea, pe apă dulce nu poți găsi o insulă adevărată ; nu poate fi ceea ce se cheamă o *insulă*.

— Poate că nu-ți vom arăta o mie de insule, ci doar cîteva sute, în orice caz atît de multe, încît ochiul să nu le poată număra și nici limba să o spună.

— Și, mă rog, ce fel de insule sînt astea ?

— Uscat înconjurat cu totul de apă.

— Dar ce fel de uscat și ce fel de apă ? Fac prisoare că pînă la urmă se va dovedi că nru e vorba de nimic altceva decît de peninsule, sau de promontorii, sau continente, noțiuni care, dă-mi voie să spun, voi le înțelegeți prea puțin sau chiar deloc. Dar fie că e sau nu vorba de insule, ce se urmărește în realitate cu această croazieră, meștere Călăuză.

— Deoarece dumneata ești fratele sergentului, iar drăguța Mabel este fiica lui și facem toți parte din deta-

șament, cred că nu e rău să vă dau o idee despre misiunea noastră. Fiindcă ai făcut parte atîta vreme din cadrele marinei, meștere Cap, ai auzit fără îndoială de un port numit Frontenac, nu-i așa ?

— Cine n-a auzit ? Nu spun că am ancorat vreodată în portul ăsta, dar am trecut de multe ori prin dreptul lui.

— Asta înseamnă că mergi într-un loc cunoscut, deși nu înțeleg cum ai putut ajunge acolo venind dinspre ocean ! Oricum ar fi, află că lacurile acestea mari se leagă ca un lanț unul de altul, pînă cînd apa ajunge la lacul Erie, din partea de vest, care este tot atît de mare ca lacul Ontario din partea noastră. Ei bine, apa iese din Erie și, coborînd spre un munte, trece peste crestele sale...

— Mi-ar plăcea să aflu cum dracu' sîntîmplă asta ?

— Destul de simplu, meștere Cap, răspunse Călăuză, rîzînd, dacă ții seama de faptul că se scurge de vale. Dacă aș fi spus că apa urcă muntele, ar fi fost ceva împotriva naturii, însă noi socotim că nu-i mare lucru ca ea să coboare de pe munte, bineînțeles e vorba de apă dulce.

— Da, da, însă dumneata spui că apa lacului alunecă pe povîrnișul muntelui ; rațiunea, dacă ar avea colți, în cazul acesta și i-ar arăta.

— Bine, bine, o discuție n-ar avea rost, că ce-am văzut am văzut sigur. În ceea ce privește faptul că rațiunea are colți, despre asta nu pot spune nimic, însă știu că la conștiință îi găsim și sînt foarte ascuțiți. După ce apa din toate lacurile se varsă în lacul Ontario, din el pornește un fluviu spre mare ; și în partea îngustă a acestei

întinderi de apă, care nu este nici rîu, nici lac, se găsesc insulele de care este vorba. Frontenac este un post al francezilor mai sus de aceste insule și, deoarece au o garnizoană mai jos de ele, trebuie să transporte proviziile și munițiile pe rîu în sus, pînă la Frontenac și mai departe de-a lungul malurilor rîurilor, precum, și pe celelalte lacuri, pentru a le împărți dușmanilor noștri indieni, ca să facă mișelii și să-i scalpeze pe creștini.

— Și prezența noastră îi va împiedica de la săvîrșirea acestor fapte îngrozitoare ? întrebă Mabel, curioasă.

— Asta depinde numai de providență. Comandantul fortului, Lundie, după cum i se spune, a trimis un detașament la O-mie-de-insule, să intercepteze unele din ambarcațiunile franceze, și noi mergem să înlocuim acest prim detașament. Pînă acum, ai noștri nu au făcut mare lucru, cu toate că au capturat două ambarcațiuni încărcate cu mărfuri pentru indieni ; dar săptămîna trecută a venit în fort o iscoadă cu știri noi care l-au hotărît pe maior să facă o ultimă încercare să-i surprindă pe netrebnici. Jasper cunoaște drumul și ne aflăm în mîini bune, fiindcă sergentul este un om prevăzător și în privința ambuscadelor nu-l întrece nimeni... da, un om pe cît de prudent, pe atît de ager.

— Și asta-i tot ? zise Cap, compătimitor. După pregătiri și echipament, crezusem că e vorba de o expediție împotriva contrabandiștilor și că, luînd parte la ea, aş putea cîștiga un ban cinstit. Dar presupun că pe apă dulce nu există plată pentru capturi, nu-i așa ?

— Ce vrei să spui ?

— Presupun că regele ia tot ce se capturează în aceste lupte de detașamente și ambuscade, cum le spuneți voi, nu-i așa ?

— N-am nici cea mai mică idee despre asta, meștere Cap. Eu îmi iau partea mea de praf de pușcă și de gloanțe, de capturăm așa ceva, și nu-i spun nimic regelui. Dacă altcineva procedează mai bine, asta nu-i treaba mea, cu toate că ar trebui să mă gîndesc să-mi ridic o casă și să-mi cumpăr mobilier.

Deși Călăuză nu îndrăzni s-o privească pe Mabel, făcînd această aluzie nesocotită la o schimbare din viața sa, ar fi dat orice să știe dacă ea o înțelesese și să-i vadă expresia feței. Fata înțelesese însă bine aluzia, deși nu puteai citi nimic pe fața ei, cînd își întoarse privirea spre rîu, unde pe bordul cutterului *Scud* părea că se vede o oarecare mișcare.

— Jasper scoate cutterul mai în larg, spuse ghidul, a cărui privire fusese atrasă în partea aceea de căderea unui corp greu pe punte. Flăcăul a simțit vreo adiere de vînt și vrea, nici vorbă, s-o folosească.

— Da, da, avem prilejul să asistăm la o lecție de navigație, spuse Cap, rînjind. Felul de a porni un vas cu pînze te face să-l recunoști pe un bun marinăr mai bine decît în orice altă împrejurare. E ca și cum te-ai uita la un soldat care-și încheie tunica, să vezi dacă începe de sus în jos sau invers.

— Nu spun că Jasper ar fi tot atît de destoinic ca ma-

rinarii voștri de ocean, zise Călăuză, în al cărui suflet cinstit nu încăpea gelozia sau invidia. Dar este un băiat indeminatic și-și conduce cuterul cu iscusința pe care ai cere-o chiar și celui mai bun, cel puțin pe acest lac. La cataractele fluviului Oswego, unde apa dulce izbuteste să coboare pe coasta muntelui fără prea mare greutate, nu ți s-a părut stîngaci, meștere Cap ?

Acesta răspunse doar printr-un mormăit de nemulțumire, după care se așternu tăcerea, toți cei de pe bastion urmărind manevrele cuterului cu un interes firesc, deoarece peste puțin timp urmau să se urce la bordul lui. Vremea era absolut liniștită, suprafața lacului lucea ca o oglindă în ultimele raze de soare. Cuterul înaintase, pentru a fi tras la edec, la o distanță de o sută de iarzi dincolo de gura riului, unde avea destul spațiu de manevră pe porțiunea care forma portul fortului Oswego. Dar lipsa totală de vînt împiedica orice manevră și se văzu curînd că ambarcațiunea trebuie să traverseze riul cu ajutorul vîslelor. Nu se întinsese nici o pînză și imediat după ce se ridică ancora, se auzi plescăitul vîslelor în apă ; cûterul, cu prora spre amonte, începu să alunece spre firul apei, unde odată ajuns, oamenii încetară vîslitul, și micul vas derivă spre ieșire. În locul acela îngust de trecere, cuterul înainta repede și în mai puțin de cinci minute trecea de cele două bancuri de nisip care ieșeau din lac. Nu s-a aruncat ancora, și vasul se îndepărta tot mai mult de uscat, pînă cînd carcasa lui întunecată ajunsese pe suprafața lucioasă a lacului, la un sfert de milă dincolo de

micul promontoriu dinspre extremitatea răsăriteană, în portul exterior sau radă, unde se opri. Aici, curentul nemaivînd nici o influență, cuterul încremeni pe lac.

— Mi se pare foarte frumos, unchiule — sugeră Mabel, care nu pierduse o clipă din ochi micul vas, în timp ce-și schimba poziția cum s-a arătat mai sus. Dă-mi voie să spun că dumneata poate vei găsi defecte în construcția lui și în felul cum a fost manevrat, dar pentru mine, care sînt ignorantă, mi se pare că amîndouă sînt desăvîrșite.

— Mda, merge destul de bine în direcția curentului, fetițo, așa cum s-ar petrece și cu un butuc. Dar cînd e vorba de amănunte, unui vechi marinar ca mine nu-i trebuie ochelari ca să găsească defectele.

— Ei bine, meștere Cap, interveni Călăuză, care, de cele mai multe ori cînd Jasper era criticat, se simțea dator să-i ia apărarea. Am auzit marinari bătrîni, de ocean, cu mare experiență, recunoscînd că *Scud* este una din cele mai frumoase ambarcațiuni în genul ei. Eu nu mă pricep în cheștiile astea, dar orice om poate avea părerile sale despre o navă, chiar dacă ar fi greșite, și ar trebui să vină mai mulți oameni ca să mă poată convinge că Jasper nu-și întreține bine vasul.

— Eu nu spun că *Scud* are o construcție cu totul defectuoasă, meștere Călăuză, dar are defecte, și încă destul de mari.

— Care sînt defectele, unchiule? Dacă Jasper le-ar cunoaște, ar fi fericit să le înlăture.

— Care sînt ? Păi aş putea spune că sînt cincizeci, sau chiar o sută... defecte materiale şi evidente.

— Arată-le, unchiule, şi Călăuză îi va vorbi de ele prietenului său.

— Să le arăt ? Nu e lucru uşor să numeri stelele, pentru simplul motiv că sînt prea multe. Să le arăt ! Într-adevăr ! Ei bine, drăguţa mea nepoată, *miss Magnet*, ce părere ai despre verga principală ? Pentru ochii mei ignoranţi mi se pare că e cel puţin cu un picior prea înaltă, şi-apoi, pavilionul este blocat şi... şi da, la dracu', funiile velelor, cînd sînt strînse, rămîn prea largi, şi nu m-aş mira deloc dacă s-ar forma un nod încîlcit la cablul de la nara ancorei, dacă ar trebui aruncată în clipa aceasta. Defecte ! Pe legea mea, nici un marinar, privindu-l, n-ar putea să nu bage de seamă că are tot atîtea defecte ca un servitor concediat !

— Tot ce se poate, unchiule, dar eu mă îndoiesc că Jasper le cunoaşte. Nu cred că le-ar îngădui dacă i-ar vorbi cineva de ele, nu-i aşa, Călăuză ?

— Lasă-l pe Jasper să aibă el grijă de cuterul lui, Mabel, aşa cum ştie. Asta ţine de priceperea lui, şi nimeni nu-l poate învăţa mai mult decît ştie, că acest cuter să nu cadă în mîinile francezilor de la Frontenac, sau a îndrăciţilor lor prieteni, indienii Mingo. Cine se sinchiseşte cînd cablul ancorei nu e bine strîns, sau cînd vergile sînt ridicate prea sus, meştere Cap, atîta timp cît cuterul navighează bine şi nu cade în mîna francezilor ? Mă pun chezaş pentru iscusinţa lui Jasper pe lacul acesta, fără

să spun însă că s-ar pricepe să navigheze pe mare, fiindcă nu a încercat asta niciodată.

Cap zimbi cu un aer de superioritate, socotind că nu este necesar să-și continue criticile, cel puțin în clipa aceea. Atitudinea sa devenea tot mai îngîmfată și mai disprețuitoare, cu toate că ar fi vrut să pară nepăsător față de o discuție cu un adversar absolut ignorant. Între timp, cuterul era mînat de curenții lacului, prora schimbîndu-și direcția cînd într-o parte, cînd într-alta, deși atît de ușor și puțin, încît nu-ți atrăgea atenția. În clipa aceea pînza triunghiulară fu desfăcută și înălțată și se umflă spre uscat, cu toate că pe suprafața apei nu se simțea încă nici o urmă de vînt. Însă, în ciuda slabei adieri a vîntului, carena ușoară a ambarcațiunii cedă apăsării și după un minut cuterul traversa curentul rîului, cu o deplasare atît de lină și înceată, încît abia o observai. Curînd ieși din curentul rîului, intră într-un fel de vîrtej, de unde fu împins pe neașteptate și repede spre uscat ; pe malul înalt se găsea fortul, și Jasper aruncă ancora.

— N-a fost rău deloc, murmură Cap, ca pentru sine, nu, n-a fost rău deloc, deși s-ar fi convenit să cîrmească spre tribord în loc de babord, fiindcă un vas trebuie să înainteze totdeauna cu prora spre larg, fie că se găsește la o leghe de uscat, sau numai la o distanță de un cablu ; fiindcă asta e o măsură de prevedere și prevederea înseamnă ceva pe lumea aceasta.

— Jasper este un băiat iscusit — se auzi deodată vocea sergentului Dunham, care apăruse în spatele cumnatului

său — și ne bizuim foarte mult în expedițiile noastre pe îndemînarea lui. Dar veniți, nu mai avem decît o jumătate de oră pentru îmbarcare, și de îndată ce sîntem gata, ne putem sui în bărci.

Grupul se destrămă și fiecare se duse să-și adune bagajele, care nu fuseseră încă îmbarcate. Cîteva lovituri de tobă dădură semnalul pentru soldați, și după un minut începu forfota.

*Acum, cînd spiridușul pe proști îl înspăimîntă
 Și hide vrăjitoare cu farmece descîntă, -
 Cînd în coșmar se zbate nebunul visător,
 Și zinele pe pajiști se prind în jocul lor.*

Cotton

Îmbarcarea unui grup de oameni atît de mic nu putea provoca întîrzieri sau complicații. Detașamentul de sub comanda sergentului Dunham era alcătuit numai din zece soldați și doi caporali, pe lîngă locotenentul Muir, despre care se știa sigur că-i va însoți și el. Dar nu-i însoțea în calitate sa de ofițer de intendență, ci ca un fel de voluntar, avînd totuși cîteva misiuni de intendență, care-i serveau de pretext pentru participarea sa la expediție, fapt aranjat între el și comandant. La cei de mai sus se mai adăugau Călăuză și Cap, împreună cu Jasper și mate-loții săi, dintre care unul era un copil. Prin urmare, nu erau mai mult de douăzeci de bărbați și un băiat de 14 ani ; Mabel și soția unui soldat de rînd erau singurele femei.

Sergentul Dunham conduse oamenii la bordul cuterului cu o barcă mare, apoi se întoarse pe uscat, ca să primească ultimele instrucțiuni și să-i însoțească pe cumnatul și fiica sa în timpul îmbarcării. După ce-i arătă lui Cap barca în care el și Mabel trebuiau să se urce, sui dealul fortului, pentru o ultimă convorbire cu comandantul. Acesta se afla pe bastionul despre care am vorbit

de atâtea ori și-l vom lăsa acolo citva timp cu sergentul, pentru a ne întoarce din nou pe mal.

Cînd Mabel urcă în barca ce trebuia s-o ducă la bordul cuterului, dădea-n amurg. Fața lacului era atît de potolită, încît bărcile și micile vaporașe nu trebuiau să intre pe rîu, ca să fie încărcate, și toate îmbarcările s-au făcut pe malul lacului, lipsit cu totul de valuri și liniștit ca un iaz. Așa cum spusese Cap, nu existau flux, reflux, nici mișcarea unor plămîni imenși și nici respirația oceanului, fiindcă pe lacul Ontario, spre deosebire de Atlantic, vînturile puternice nu pun în mișcare aceste elemente, lăsînd ca în altă parte să domnească liniștea. Distanța nu permite acest lucru și marinarii spun că de obicei apa crește și descrește mai repede pe marile lacuri din vest decît pe oricare din mările cunoscute. Cînd barca porni așadar de la mal, Mabel nu-și dădu seama că plutește pe o apă atît de vastă, fiindcă nu simțea nici o mișcare obișnuită în astfel de situații. Barca se alătură cuterului numai după o duzină de lovituri de vîslă.

Jasper era gata să-și primească pasagerii și, deoarece puntea cuterului nu se ridica decît cu două-trei picioare deasupra apei, nu era greu să te sui pe bord. După îmbarcare, tinărul le conduse pe Mabel și însoțitoarea ei la cabina pregătită pentru ele. Micul vas avea patru cabine, între punți, fiind construit în mod special pentru transportul ofițerilor și al soldaților împreună cu familiile lor. Prima în rînd era așa-numita cabină din spate, o mică încăpere cu patru cușete, care se bucura de existența unor ferestre mici pentru aer și lumină. Ea se repartiza întot-

deamna femeilor, oricîte s-ar fi aflat pe bord, și deoarece Mabel și însoțitoarea ei erau singure, aveau confort și spațiu îndestulător. Cabina principală era mai mare și-și primea lumina printr-un luminator. Acum urma să fie ocupată de intendent, sergentul Dunham, de Cap și Jasper, în timp ce Călăuză rămăsese să hoinărească pe oriunde voia, în afară, bineînțeles, de cabina femeilor. Caporalii și soldații de rînd ocupau spațiul de sub intrarea principală în încăperile de sub punte, în timp ce echipajul era găzduit ca de obicei la prora ambarcațiunii. Deși capacitatea cuterului nu era mai mare de cincizeci de tone, greutatea îmbarcată pe el era atît de mică, încît nu numai că aveau toți destul spațiu, dar la nevoie s-ar mai fi putut îmbarca încă de trei ori mai mulți oameni.

Cînd Mabel intră în cabina ei într-adevăr confortabilă și cochetă, se gîndi cu plăcere la faptul că Jasper o aranjase special pentru ea, apoi se urcă din nou pe punte. Aici toți erau ocupați; soldații alergau încoace și încolo, căutîndu-și ranițele și celelalte efecte, însă datorită obișnuinței și disciplinei forfota se potoli curînd, și pe bordul vasului se lăsă o liniște impresionantă, provocată și de presimțirea evenimentelor viitoare, precum și de mijloacele de a le întîmpina.

Din cauza întunericului, obiectele de pe țărm nu se mai puteau distinge, uscatul formînd o linie neagră, înformă, alcătuită din conturul pădurii, care se profila pe cerul mai luminos. Treptat, stelele începură să răsară una după alta cu strălucirea lor blindă și calmă, aducînd cu ele senzația aceea de pace, care însoțește de obicei noaptea.

Scena aceasta avea în ea ceva neliniștitor, dar și un anume calm. Mabel, care se afla pe puntea de comandă, se simțea dominată de ambele senzații. Călăuză stătea lângă dînsa, rezemîndu-se ca totdeauna pe carabina lui lungă, și ea crezu că deslușește pe chipul său sever, în ciuda întunericului crescînd al nopții, niște cute mai adînci decît de obicei, provocate de gînduri.

— Pentru dumneata, Călăuză, expedițiile de felul acesta nu sînt o noutate, zise ea, deși mă surprinde faptul că soldații sînt atît de liniștiți și gînditori.

— Asta se învață, cînd te războiești cu indienii. Mi-lițienii voștri vorbesc de obicei mult și fac prea puțin. Dar soldatul care s-a întîlnit adesea cu indienii Mingo știe să prețuiască valoarea unei tăceri prevăzătoare. O oaste tăcută într-o pădure este de două ori mai puternică, și una zgomotoasă de două ori mai slabă. Dacă vorbele ar fi creatoare de soldați, femeile dintr-un cantonament ar avea în general întîietatea.

— Dar noi nu sîntem o armată și nici în pădure. Pe bordul cuterului nu ne poate amenința nici o primejdie din partea indienilor Mingo.

— Întreabă-l pe Jasper cum a ajuns comandantul lui Scud și vei avea răspunsul la întrebare. Nimeni nu este sigur de indienii Mingo, dacă nu le cunoaște bine adevărata lor natură, și chiar în cazul acesta trebuie să acționeze potrivit experienței sale și cu cît mai mare luare-aminte. Da, da, întreabă-l pe Jasper cum a ajuns căpitanul acestui cuter.

— Și cum a ajuns ? întrebă Mabel, cu o curiozitate și un interes care-i plăcură însoțitorului ei simplu și cinstit, totdeauna încântat să aibă prilejul de a-l lauda pe prietenul său. Pentru el e o cinste că i s-a încredințat acest post la o vîrstă atît de tînără.

— E foarte adevărat, dar l-a meritat, și poate ar fi meritat și mai mult. O fregată n-ar fi fost prea mult, ca să răsplătească atîta curaj și singe rece, dacă o astfel de navă ar fi existat pe Ontario ; dar nu există și probabil nici nu va exista vreodată.

— Dar nu mi-ai răspuns cum a ajuns Jasper să fie comandantul acestui cuter.

— Asta e o poveste lungă, Mabel și tatăl tău, sergentul, îți poate spune despre ea mai multe decît mine, fiindcă el a fost de față, în vreme ce eu urmăream, departe, o pistă. E drept că Jasper nu știe să povestească; i-am auzit pe unii întrebîndu-l cum s-au petrecut lucrurile și nu s-a priceput niciodată să istorisească întîmplarea aceea, dar toți știm că a fost ceva ieșit din comun. Nu, Jasper nu are talent de povestitor și asta o recunosc chiar și cei mai buni prieteni ai săi. Francezii și indienii Mingo aproape că puseseră mîna pe *Scud*, cînd Jasper l-a salvat într-un fel cum numai un bărbat ager și curajos o poate face. Sergentul îți va povesti totul mai bine decît mine și aș vrea să-l întreb într-o zi de odihnă: În ceea ce-l privește pe Jăser, l-ai sîcîi zadarnic, fiindcă ți-ar povesti totul de mîntuială, nepricepîndu-se la treaba asta.

Mabel se hotări să-l întrebe pe tatăl ei despre isprava aceasta chiar în noaptea aceea, fiindcă socotea în mîntea

sa tinăra că nu ar putea face nimic mai bun decît să asculte laudele aduse unui om care nu-și poate povesti singur isprăvile.

— Și cuterul va rămîne cu noi cînd vom ajunge la Țnsule, sau ne va părăsi ? întrebă ea, după o ușoară șovăială, neștiind dacă are dreptul să pună o astfel de întrebare.

— Depinde de situație. Jasper rămîne arareori inactiv cu Scud ; cînd trebuie întreprins ceva, e de așteptat să acționeze. Dar eu mă potrivesc, din fire, atît de puțin cu apa și, în general, cu navele, afară de cazul că ar fi vorba de repezișuri și cataracte pe care să le străbați cu piroga, că nu am nici o pretenție de a cunoaște ceva pe tărîmul ăsta. Nu mă îndoiesc că totul va merge bine sub comanda lui Jasper, fiindcă el știe să găsească o pistă pe lacul Ontario tot atît ca un indian Delawar pe uscat.

— Și Marele-Șarpe, indianul Delawar al nostru, de ce nu este cu noi în noaptea asta, Călăuză ?

— Mai firească ar fi fost întrebarea de ce mă aflu eu cu voi. Marele-Șarpe e la locul lui, în timp ce eu nu mă aflu acolo unde ar trebui să fiu. El a plecat cu încă alți doi sau trei cercetași pentru o recunoaștere pe malurile lacului și ne va întîmpina cînd vom ajunge la insule, ca să ne informeze despre ceea ce a aflat între timp. Sergentul este un soldat prea bun ca să nu țină seama de spatele lui cînd înfruntă dușmanul ! E tare păcat, Mabel, că tatăl tău nu s-a născut general, ca unii dintre englezii care vin aici, fiindcă fără doar și poate că într-o săptămă-

mîna nu ar mai lăsa în Canada nici urmă de francez, dacă ar putea să facă ce știe el.

— Așadar, va înfrunta dușmanii ? întrebă Mabel cu un zîmbet pe buze, simțind pentru prima oară un ușor simțămînt de îngrijorare în legătură cu primejdiile expediției. Poate că se vor da și lupte ?

— Dacă va fi nevoie, se vor găsi destule brațe dornice și gata să te apere. Dar ca fiică de soldat știm că ești tot atît de curajoasă ca el. Spaima provocată de gîndul bătaiei nu trebuie să te facă să nu închizi ochiișorii aceștia frumoși în timpul nopții.

— Mă simt mai plină de curaj aici, în mijlocul pădurilor, Călăuză, decît m-am simțit vreodată în mijlocul slăbi-ciunilor de la oraș, deși m-am străduit totdeauna să-mi amintesc tot ceea ce-i datorez scumpului meu tată.

— Da, te asemeni cu mama dumitale ! „Vei vedea că fiica mea, Mabel, e ca mama ei, o fată care nu strigă și nu tremură, încurcînd omul de lîngă ea în împrejurări grele, ci, dimpotrivă, îl încurajează și-l ajută să-și păstreze firea cînd este înconjurat de primejdii“ — îmi spunea sergentul înainte de a fi apucat să văd cu ochii mei cît de gingașă ești.

— Și de ce-a spus el vorbele astea, Călăuză ? întrebă Mabel cu o oarecare îngrijorare. Poate că a vrut să ai o părere mai bună despre mine, să nu mă crezi o lașă, o nătîngă, așa cum sînt privite de obicei cele mai multe femei ?

Înșelăciunea, în afară de cazul că o folosești împotriva dușmanilor pe cîmpul de bătaie, ba chiar tăinuirea unui

singur gînd se potriveau atît de puţin cu adevărata fire a lui Călăuză, încît întrebarea aceasta simplă îl puse într-o încurcătură destul de grea. Datorită unui instinct inexplicabil, îşi dădea seama că a spune deschis adevărul ar fi fost ceva cu totul greşit, iar pe de altă parte, a-l ascunde nu se potrivea cu simţul lui de dreptate şi nici cu obiceiurile sale. În dilema asta, alese călea de mijloc, fără să dezvăluie ceea ce nu trebuia, dar şi fără să ascundă totul.

— Trebuie să ştii, Mabel, că eu şi cu sergentul sîntem prieteni vechi, şi am stat umăr la umăr, sau, chiar dacă în realitate nu ne aflam alături, datorită faptului că eu mergeam înainte, ca un cercetaş ce sînt, şi tatăl dumitale se găsea în fruntea soldaţilor, aşa cum se cere unui soldat al regelui, după cum spun, am stat umăr la umăr în multe bătălii singeroase şi dîrze. Este felul nostru, al celor cărora le plac încăierările, ca atunci cînd flintele au tăcut, noaptea, în jurul focurilor, sau în timpul marşurilor, să uităm oarecum luptele şi să vorbim despre ceea ce ne place, întocmai ca voi, tînerele fete care vorbiţi despre gîndurile voastre cînd vă adunaţi ca să vă distraţi. Aşa că e cu totul firesc ca sergentul, avînd o astfel de fată, să te iubească mai mult decît orice şi să vorbească de tine mai des decît de orice altceva, după cum firesc e ca eu, lipsit de mamă, soră, fiu sau fiică, deci de orice rudă pe care aş putea-o iubi în afară de indienii Delawar, să cred tot ceea ce mi s-a spus ; şi am început, Mabel, să te iubesc înainte de a te fi văzut. Da, aşa s-a întîmplat, numai auzind vorbindu-se atît de mult de tine.

— Și acum, cînd m-ai văzut, continuă Mabel, zîmbind, cu un aer natural și nestîinjenit, care dovedea că nu se gîdea la nimic altceva decît la o iubire părintească sau frățească, acum începi să-ți dai seama că nu e bine să simți prietenie pentru oameni pe care nu-i cunoști decît din auzite.

— Dar nu e vorba de prietenie. Ceea ce simt pentru tine nu e prietenie, Mabel. Eu sînt prietenul indienilor Delawar de cînd eram copil, dar nu simt pentru ei sau pentru cei mai buni dintre ei ceea ce s-a înfiripat în sufletul meu de cînd l-am auzit pe sergent vorbind despre tine și mai ales acum, cînd am început să te cunosc mai bine. Uneori mă gîndesc că n-are nici un rost ca un om ducînd o viață atît de aspră, datorită îndeletnicirii sale, să se facă prieten cu femeile, mai ales cu cele tinere, fiindcă mi se pare că asta ar, slăbi imboldul spre acțiune și i-ăr abate gîndurile de la firea și înclinațiile lui naturale.

— Cred că nu vrei să spui, Călăuză, că o prietenie pentru o fată ca mine te-ar face să fii mai puțin curajos și mai puțin dornic decît înainte de a te lupta cu francezii.

— Cîtuși de puțin, cîtuși de puțin ! Dacă te-ai afla în primejdie, de pildă, cred că aș avea un curaj nebun. Dar înainte de a te cunoaște atît de bine, ca să zic așa, mă gîndeam cu plăcere la recunoașterile mele prin pădure, la marșuri, la ambuscade, la lupte și la alte aventuri ; însă acum mă preocupă mai puțin. Mă gîndesc mai mult la cantonamente, la seri petrecute în discuții, la simțăminte

născute nu din fapte singeroase ori primejdioase, la fetele tinere, la risul, la vocile lor voioase și dulci, la obrazul lor gingaș și la aerul lor atrăgător ! I-am spus de câteva ori sergentului că el și fiica lui îl vor schimba în rău pe unul dintre cei mai buni cercetași și una dintre cele mai bune călăuze de la această frontieră.

— Deloc, Călăuză ; ei vor încerca să facă și mai desăvârșit ceea ce este atât de bun și aproape de perfecțiune. Nu ne cunoști, dacă-ți închipui că vreunul din noi ar vrea cituși de puțin să te schimbi. Rămii așa cum ești, adică o călăuză cinstită, dintr-o bucată, conștiincioasă, neînfricăată, inteligentă, demnă de încredere și nici eu, nici tatăl meu nu vom avea vreodată alte păreri despre dumneata decît cele de acum.

Era prea întuneric ca Mabel să poată observa frămîntarea de pe chipul celui ce o asculta, dar vorbea, cu obrazul delicat întors spre el, cu o energie pe măsură firii sale neprefăcute și așa încît să arate că nu e cituși de puțin stînjenită să-și exprime gîndurile, și că vorbele ei erau pline de sinceritate. Este drept că se îmbujoră puțin la față, dar din cauza sincerității și a adevărului simțămîntelor ei — fără să tresară, să tremure sau inima să-i bată mai repede. Într-un cuvînt, îți făcea impresia unei fete sincere și cinstite, care-i vorbea unui bărbat cu bunăvoință și stimă, deoarece-și dădea seama că serviciile și calitățile acestuia le meritau pe amîndouă ; nu simțea însă emoția ce însoțește totdeauna un simțămînt puternic care poate duce la mărturisiri de dragoste.

Călăuză avea prea puțină experiență ca să facă deosebiri de felul acesta și, datorită firii sale modeste, sinceritatea și tăria cuvintelor fetei îl încurajară. Poate că nu dorea sau nu putea să mai spună ceva, fiindcă se îndepărtă și rămase nemișcat, sprijinit pe carabina sa, uitându-se la stele vreme de aproape zece minute, fără să scoată o vorbă.

Între timp, pe bastionul fortului, Lundie stătea de vorbă cu sergentul, fapt despre care am amintit în treacăt.

— Ai inspectat ranițele soldaților? întrebă maiorul după ce aruncă o privire pe raportul scris al sergentului, dar pe care nu-l putea citi din cauza întunericului.

— Da, domnule maior, și totul este în ordine.

— Munițiile? Armele?

— Totul este în ordine și gata de folosit.

— Ai luat oamenii trecuți pe nota mea, Dunham?

— Până la unul, domnule maior. Alții mai buni nu s-ar putea găsi în tot regimentul.

— Ai nevoie de oamenii cei mai buni, sergent. Am făcut pînă acum trei expediții asemănătoare și de fiecare dată sub ordinele unuia din aspiranții noștri, care m-au măgulit anunșindu-mi un succes deplin, fără să fi ajuns însă niciodată la vreun rezultat. După atîtea pregătiri și cheltuieli nu aș vrea să renunț cu totul la proiectul acesta, dar asta e ultima încercare și rezultatul depinde mai ales de dumneata și de Călăuză.

— Vă puteți bizui pe amîndoi, domnule maior. Mi-

siunea incredințată nu depășește capacitatea și rutina noastră și cred că o vom duce la bun sfârșit. Sint convins că bravul nostru Călăuză nu se va dezminți.

— În ceea ce-l privește, ne putem bizui pe el. E un om extraordinar, Dunham, un om la care m-am gândit îndelung, însă acum, cînd îl înțeleg, îmi inspiră un respect tot atît de adînc ca oricare general din serviciul maiestății sale.

— Nădăjduiesc, domnule maior, că o să veniți la cununia lui cu Mabel, pe care o doresc și aș vrea s-o văd înfăptuită.

— În privința asta ne va lămuri timpul, răspunse Lundie, zîmbind. Pe o femeie o conduci adesea mai greu decît un regiment întreg. Apropo, știi că Muir, care vrea să-ți fie ginere, face parte și el din detașament? Mă bizui pe dumneata că-i vei lăsa cel puțin o șansă egală în întrecerea pentru ciștigarea grațiilor fiicei dumitale.

— Dacă respectul pentru gradul său, domnule maior, nu mi-ar impune asta, ar ajunge dorința dumneavoastră.

— Îți mulțumesc, sergent Dunham. Facem de multă vreme serviciu împreună și am învățat să ne apreciem, fiecare de pe poziția lui. Dar vreau să mă înțelegi bine. Nu-ți cer pentru Davy Muir decît să-i lași drumul liber, fără nici un fel de favoare. În dragoste ca și în război un bărbat trebuie să ajungă singur la izbîndă. Ești sigur că rațiile au fost bine calculate?

— Răspînd de asta, domnule maior, dar chiar de n-ar fi așa, nu vom suferi de foame, fiindcă avem cu noi doi vînători de talia lui Călăuză și a Marelui-Șarpe.

— Pe asta să nu te bizui niciodată, Dunham, îl întrepruse maiorul Lundie pe un ton mai ridicat, și cred că această concepție este caracteristică originii dumitale americane și educației din această țară! Orice soldat adevărat se bizuie numai pe rația sa alimentară și nu vreau ca vreun sector al regimentului meu să fie primul care să dea un exemplu potrivit.

— Ordonăți și mă voi supune, domnule maior, totuși, dacă mi-ați îngădui să spun...

— Vorbește deschis, sergent, doar stai de vorbă cu un prieten!

— Nu vreau să zic decît că, după cîte bag de seamă, și soldaților scoțieni le place acum vînatul, animale sau păsări, tot atît ca și slănina de cînd aceasta s-a rărit.

— Tot ce se poate, dar ceea ce le place sau nu le place nu are nici o legătură cu sistemul. O armată nu se poate bizui pe nimic altceva decît pe rații. Neajunsurile de la trupele din provincii au pricinuit adeseori prea multe ne-cazuri serviciului regelui, ca să se mai poată trece cu vederea aceste lucruri.

— Domnule maior, generalul Braddock ar fi putut să ia lecții de la colonelul Washington.

— Nu-l mai amintiți pe Washington al vostru! Voi, cei din provinciile astea, sînteți toți la fel și vă susțineți unii pe alții de parcă ați face parte dintr-o confederație.

— Socot că maiestatea sa nu are alți supuși mai loiali decît americanii, domnule maior.

— În privința asta, Dunham, cred că ai dreptate și poate că m-am c-am grăbit cu părerea mea. Totuși, eu nu te privesc ca pe un ostaș din provincie, sergent, fiindcă, deși te-ai născut în America, nu există alt soldat mai bun, care să fi dus arma pe umăr.

— Dar colonelul Washington, excelență ?

— Colonelul Washington poate fi privit ca un ostaș folositor. El reprezintă minunea americană, și cred că putem să-i acordăm toată încrederea pe care o revendici dumneata. Nu te îndoiești deloc de îndemînarea lui Jasper Eau-douce ?

— Băiatul acesta a fost pus la încercare, domnule maior, și s-a dovedit în stare să execute tot ce i s-a ordonat.

— Are un nume franțuzesc și și-a petrecut o mare parte din copilărie în coloniile franceze. Oare nu are și singe franțuzesc în vinele lui, sergent ?

— Nici un strop măcar, domnule maior. Tatăl lui Jasper a fost un vechi camarad de-al meu, și mama lui se trage dintr-o familie cinstită și loială din această provincie.

— Atunci cum se face că a stat atît de multă vreme printre francezi și are un nume franțuzesc ? Am auzit că vorbește limba din Canada.

— Toate astea sînt foarte simplu de lămurit, domnule maior. Băiatul acesta a fost lăsat în timpul războiului trecut în îngrijirea unuia dintre marinarii noștri și a

îndrăgit apa ca o rață. Domniavoastră știți că nu avem pe malul lacului Ontario nici o așezare care s-ar putea numi port, așa că și-a trăit cea mai mare parte a vieții sale în mod firesc pe celălalt mal al lacului, unde francezii au avut câteva nave în ultimii cincizeci de ani, și a învățat să vorbească limba lor în mod natural, iar porecla *σ* are de la indienii și canadieni, cărora le place să le dea oamenilor nume care arată calitățile acestora, oricare ar fi ele.

— Un profesor de franceză rămîne totuși un instructor slab pentru un marinar englez.

— Vă cer iertare, domnule maior, Jasper Eau-douce a învățat meseria de la un marinar englez adevărat, de la unul care a navigat sub pavilionul regelui și poate fi privit ca absolut instruit, adică un supus născut în colonii, care, după cîte știu, nu e mai puțin capabil în meseria lui din cauza asta.

— Soldatul căruia i s-a încredințat grija conducerii unui fort îndepărtat și important ca acesta, Dunham, este dator să nu-și slăbească vigilența nici o clipă. Noi luptăm cu doi din dușmanii cei mai isteți care s-au născut pe lumea asta, fiecare în felul său, cu alte cuvinte, cu indienii și francezii, și nu trebuie să neglijăm nimic care ne-ar putea dăuna.

— Nădăjduiesc că mă socotiți demn de încredere și în măsură să cunosc orice motiv de îndoială în legătură cu Jasper, fiindcă ați avut încredere să-mi dați comanda acestei expediții.

— Faptul că șovăi să spun tot ceea ce știu nu înseamnă că nu am încredere în dumneata, Dunham, ci fiindcă mă

dezgustă gîndul de a lansa zvonuri acuzatoare cu privire la un om pe care pînă acum l-am apreciat. Probabil că ai o părere bună despre Călăuză, altfel nu te-ai gîndi să-i dai fiica în căsătorie, nu-i așa ?

— În privința cinstei lui Călăuză răspund cu viața, domnule maior, replică sergentul cu hotărîre și nu fără un aer de demnitate care-l surprinsese pe superiorul său. Un om ca el nici nu știe cum să fie fals.

— Cred că ai dreptate, Dunham, însă în ceea ce-l privește pe Jasper, ultimele informații mi-au răsturnat toate părerile de pînă acum. Am primit o comunicare anonimă, sergent, prin care sînt sfătuit să nu am încredere în Jasper Western, sau Jasper Eau-douce cum i se spune, care este vîndut dușmanului, și mi s-a dat a înțelege că mi se vor trimite cît de curînd amănunte mai precise în această privință.

— În timp de război, scrisorile nesemnate nu merită nici o atenție.

— Nici în timp de pace, Dunham. Chiar și în chestiuni particulare nu poate avea nimeni o părere mai proastă despre autorul unei scrisori anonime decît mine. Omul care trimite anonime e laș, meschin și josnic ; de obicei, cel ce trimite anonime e privit ca un calomniator plin și de alte păcate. Dar în timp de război, nu-i același lucru. De altfel, mi s-au adus la cunoștință unele chestiuni care mi s-au părut suspecte...

— Pot fi comunicate și unui subofițer, domnule maior ?

— Da, dacă e vorba de cineva care se bucură de aceeași mare încredere ca dumneata, Dunham. Se spune, de pildă, că irochezii i-au făcut scăpați pe fiica dumitale și escorta ei, ca să am mai multă încredere în Jasper. Și mi s-a mai comunicat că francezii de la Frontenac dau o importanță mai mare capturării cuterului *Scud* împreună cu sergentul Dunham și cu un grup de soldați, ceea ce contracarează și răstoarnă planul nostru favorit, decît capturării unei fete și scalpului unchiului ei.

— Înțeleg aluzia, domnule maior, dar nu cred o iotă din toate astea. Jasper nu este un trădător, și nici Călăuză un viclean ; în ceea ce-l privește pe acesta din urmă, m-aș îndoi mai curînd chiar de dîmnia-voastră decît de el.

— Așa s-ar părea, sergent, așa s-ar părea într-adevăr. Dar, la urma urmei, Jasper nu este Călăuză și-ți mărturisesc, Dunham, că aș avea mai multă încredere în flăcăul ăsta dacă n-ar vorbi franțuzește.

— Cunoașterea limbii franceze nu-mi inspiră nici mie încredere, vă asigur, domnule maior, însă băiatul a învățat franceza, cum s-ar spune, silit, și n-ar trebui să fie condamnat cu prea mare ușurință din cauza asta, dacă-mi îngăduiți să-mi spun părerea. Nu are nici o vină că vorbește franțuzește.

— Limba asta este un jargon infernal și nu i-a adus nimănui ceva bun, cel puțin vreunui supus britanic, fiindcă presupun că francezii trebuie să vorbească, la urma urmei, între ei într-o limbă oarecare. Aș avea mai multă încredere în Jasper, dacă nu ar cunoaște nici un cuvîntel din limba

lor. Într-un cuvînt, această scrisoare m-a neliniștit și dacă aș fi avut pe altcineva căruia să-i încredințez comanda cuterului, aș fi găsit un pretext ca să-l opresc pe Jasper în fort. Am mai vorbit despre cumnatul dumitale care te însoțește, sergent ; e marinar, nu-i așa ?

— Un adevărat marinar de ocean, domnule maior, și are oarecari prejudecăți împotriva apei dulci. Mă îndoiesc că ar putea fi convins să-și primejduiască reputația pe un lac și sînt sigur că n-ar fi niciodată în stare să ne ducă la postul O-mie-de-insule.

— Asta pare să fie destul de adevărat, pe lângă faptul că nu cunoaște prea bine lacul acesta înșelător, ca să poată comanda o corabie pe el. Va trebui să fii de două ori vigilent, Dunham. Ai puteri depline, și dacă descoperi că Jasper dă dovadă de cea mai mică trădare, poți să-l sacrifici printr-o judecată sumară.

— Fiind în serviciul coroanei, domnule maior, dacă e cazul, trebuie să fie judecat de Curtea marțială.

— Ai dreptate. Bine, atunci pune-l în lanțuri și trimite-l aici pe propriul său cuter. Cumnatul dumitale cred că e în stare să găsească drumul la întoarcere după ce l-a străbătut la ducere.

— Fără îndoială, domnule maior, că vom fi în stare să facem tot ce va trebui, dacă Jasper s-ar dovedi trădătorul presupus de dumneavoastră ; dar aș putea garanta cu viața mea că nu e trădător.

— Încrederea dumitale îmi place ; e o bună pledoarie în favoarea băiatului, dar ce să gîndim de scrisoarea aceea

infernală ? Pare atît de convingătoare, şi mai cuprinde şi atîtea alte chestiuni demne de crezare...

— Domnia-voastră mi-a spus că nu e semnată ; e o mare lipsă pentru nu om cinstit.

— Ai dreptate, Dunham, şi numai un ticălos, ba chiar un ticălos laş e în stare să scrie o anonimă, cînd e vorba de viaţa particulară a cuiva. Dar în timp de război e altceva. Există şi depeşe false şi, în general, abilitatea asta e privită ca o stratagemă.

— Pe tărîm militar am văzut, domnule maior, multe abilităţi, cum le spuneţi dumneavoastră, ca : ambuscade, pînde, atacuri false şi chiar spionaj, dar n-am auzit nici odată vorbindu-se de un soldat adevărat care să vrea să atace reputaţia unui tînăr cinstit prin astfel de mijloace.

— Eu am trecut în viaţa mea prin multe întîmplări ciudate şi am cunoscut multe persoane de felul ăsta. Dar îţi spun drum bun, sergent, fiindcă nu trebuie să te mai reţin. Te-am avertizat, aşa că fii cu ochii-n patru. Cred că locotenentul Muir se gîndeşte să se retragă curînd, şi dacă vei avea o izbîndă totală în această expediţie, îţi dau tot sprijinul meu în străduinţa de a te numi în locul lui, pentru care ai drepturi întemeiate.

— Vă mulţumesc cu respect, domnule maior, răspunse rece sergentul, care fusese timp de douăzeci de ani încurajat adesea în felul acesta, şi nădăjduiesc să nu dezonorez unitatea din care fac parte, oricare ar fi ea. Sînt ceea ce natura şi providenţa au făcut din mine şi sînt mulţumit.

— N-ai uitat obuzierul, nu-i așa ?

— Jasper l-a imbarcat azi-dimineață, domnule maior.

— Fii vigilent și nu avea încredere în el, dacă nu e nevoie. Spune-i de îndată lui Călăuză tot ce ai aflat, pentru că el poate fi folosit în depistarea oricărui eventual complot. Simplitatea și cinstea lui îi vor înlesni observațiile, fiindcă îndepărtează orice bănuială. El ne e cu siguranță fidel.

— În ceea ce-l privește, răspund cu capul, domnule maior, sau chiar cu gradul meu. L-am văzut trecînd prea des prin felurite încercări ca să mă îndoiesc de dînsul.

— Din toate simțămintele păcătoase, Dunham, neîncrederea este cea mai apăsătoare cînd cade asupra unui om și ești silit să o împărtășești și altuia. Te-ai gîndit să iei și cremene de rezervă pentru flinte ?

— Puteți fi convins că un sergent nu neglijează nici-odată asemenea amănunte, domnule maior.

— Ei bine, atunci dă-mi mîna, Dunham. Dîmnezeu să te binecuvînteze și să te ducă la izbîndă. Muir vrea să se retragă din serviciu... apropo, lasă-i acestui om o șansă cel puțin egală la mîna fiicei dumitale, fiindcă această căsătorie care va determina retragerea lui mi-ar înlesni propunerile pentru promovarea dumitale. Cred că Muir s-ar retrage mai voios cu o astfel de tovarășă ca Mabel, decît să rămînă un văduv trist, fără nimeni pe care să-l iubească decît pe sine însuși, iar acest „sine însuși“ este chiar Davy...

— Nădăjduiesc, domnule maior, că fiica mea se va gândi bine înainte de a alege și cred că înclină destul de mult în favoarea lui Călăuză. Totuși, îi voi îngădui să aleagă, deși socot că după răzvrătire, neascultarea e cea mai mare crimă.

— Examinează cu atenție munițiile și pune-le la uscat de îndată ce ajungi la destinație ; umezeala de pe lac le-ar putea influența. Și acum, încă o dată, drum bun, sergent. Fii atent, supraveghează-l pe Jasper și sfătuiește-te cu Muir în orice situație mai grea. Sper că de astăzi într-o lună te vei întoarce victorios.

— Dumnezeu să vă binecuvînteze, domnule maior. Dacă mi se va întîmpla ceva, mă încred în dumneavoastră să aveți grijă de reputația unui vechi soldat.

— Nu te teme, Dunham, te bizui pe un prieten. Fii vigilent ; să nu uiți că ești în gura leului ; ce spun eu, leu! Aștia sînt niște tigri vicleni ! Ești în gura lor, și nu te poți bizui decît pe dumneata. Ai grijă să numeri flintele în fiecare dimineață și să inspectezi cremenele. Acum, drum bun, Dunham, du-te sănătos.

Sergentul strînse cu respectul cuvenit mîna pe care i-o întinse comandantul, și se despărțiră. Lundie se grăbi să intre în locuința lui mobilă, iar Dunham părăsi fortul, străbătu plaja și se urcă într-o barcă.

Duncan Lundie nu exprimase decît adevărul cînd spusese despre neîncredere că e unul dintre sentimentele cele mai apăsătoare. Dintre toate simțămintele omenești,

acesta se insinuează, întinzându-ți cele mai violene capcane, acționînd cu cea mai mare șiretenie, influențîndu-i chiar și pe oamenii cei mai generoși. Atîta vreme cît bănuiești, nu scapi de nici un fel de îndoieli, mintea neputîndu-se bizui pe fapte sigure în stare să le îngrădească, și odată ce te-a cuprins neîncrederea, este cu neputință să-ți dai seama de amploarea situațiilor la care te poate duce sau cît de departe va merge bănuiala. Ceea ce mai înainte ți se părea nevinovat îmbracă haina vinovăției de îndată ce spiritul este tulburat de astfel de gînduri; nici o vorbă, nici o faptă nu scapă de urmările și desfigurările provocate de bănuială, mai ales cînd vreo grea răspundere, legată de viață și moarte, apasă mintea frămîntată a celui stăpînit de ea, ca, de pildă, a unui comandant militar sau a unui om care ține în mîna lui firele unor mari interese politice. Așa că nu era de așteptat ca sergentul Dunham să uite ordinele precise ale comandantului său după ce se despărțise de el. În linii mari avea o foarte bună părere despre Jasper, dar vorbele comandantului îi subminaseră vechea încredere, făcîndu-l să fie cu atît mai grijuliu pentru misiunea sa, și deoarece-și dădea seama că acum totul depindea de propria-i vigilență, cînd barca lui ajunsese la cuter, era hotărît să fie cît se poate de prudent, să nu lase necercetat nimic suspect și să judece cu grijă orice acțiune a tînărului marinăr. Fără îndoială că el privea această problemă în felul său și atît măsurile de prevedere cît și neîncrederea se întemeiau pe obiceiurile, părerile și educația lui.

Cînd barca ce-l aducea pe sergent — ultima persoană așteptată — părăsi țărmul, *Scud* ridică ancora și prora bastimentului fu îndreptată spre răsărit cu ajutorul vîslelor. Cîteva lovituri viguroase de lopată, la care contribuîră și soldații, duseră micul vas în curentul provocat de vărsarea riului în lac, unde fu lăsat să înainteze în derivă pînă intră din nou în larg. Dar nu se simțea nici o adiere, fiindcă briza ușoară, aproape imperceptibilă mai înainte, ce bătea dinspre lac încetase aproape cu totul la apusul soarelui.

În vremea asta, la bordul cutterului domnea o liniște neobișnuită. Cei îmbarcați păreau să presimtă că pornesc într-o expediție primejdioasă prin întunericul nopții și simțul datoriei, precum și felul în care porniseră la drum, îi făceau să se poarte cu o oarecare gravitate, această stare de spirit fiind ajutată și de disciplină. Cei mai mulți dintre ei nu scoteau o vorbă, iar cei ce spuneau totuși cîte ceva vorbeau destul de rar și în șoaptă. Astfel, cutterul alunecă încet pe apele lacului cît îl duse curentul riului, după care se opri, așteptînd ivirea vîntului dinspre uscat. *Scud* rămase nemișcat vreo jumătate de oră ca un buștean care plutește pe apă. În timp ce se petreceau aceste mici schimbări arătate mai sus în poziția navei, în ciuda liniștii generale care se lăsase, nu încetase orice vorbă, fiindcă sergentul Dunham, după ce se asigurase că fata sa și însoțitoarea ei se aflau pe puntea de cart, îl conduse pe Călăuză în cabina din spate, unde, după ce trase ușa după el cu cea mai mare grijă și se asigură că nu-l putea auzi nimeni, spuse :

— Împărțim, prietene, de mulți ani greutatea și primejdiile din pădure.

— Drept e, sergent, așa este. Uneori mă tem că sînt prea bătrîn pentru Mabel, care nici nu era născută cînd noi luptam împreună cot la cot împotriva francezilor.

— Să nu te temi de asta, Călăuză. Cînd mama fiicei mele a consimțit să mă ia de bărbat, aveam aproape vîrsta ta, și Mabel este o fată cuminte și hotărîtă, care prețuiește caracterul unui om mai mult decît orice. Un flăcău ca Jasper Eau-douce, de pildă, nu ar avea sorți de izbîndă la ea, cu toate că e tînăr și prezentabil.

— Oare Jasper se gîndește la căsătorie ? întrebă ghidul, simplu dar hotărît.

— Cred că nu, cel puțin pînă în clipa cînd se va convinge că poate întreține o femeie.

— Jasper este un băiat curajos, cu calități deosebite în felul său ; are dreptul la o femeie ca oricare altul.

— Ca să fiu sincer, Călăuză, te-am adus aici tocmai ca să-ți vorbesc de tînărul ăsta. Maiorul Duncan a primit informații care-l fac să presupună că Eau-douce e în solda dușmanului și ne trădează. Aș vrea să știu ce părere ai despre asta.

— Cum ? ! Nu înțeleg !

— Maiorul îl bănuiește pe Jasper de trădare, că ar fi spion francez sau, și mai rău, că ne-ar vinde pentru bani. Maiorul a primit o scrisoare în legătură cu chestiunea aceasta și m-a însărcinat pe mine să-l supraveghez pe tînăr, fiindcă se teme că vom da ochi cu duș-

manul cînd ne vom aștepta mai puțin, și asta din cauza lui Jasper.

— Duncan de Lundie a spus-o, sergent Dunham ?

— Da, Călăuză, el și, deși mi-e silă să-l cred pe Jasper vinovat de o astfel de faptă, presimt că nu trebuie să am încredere în el. Tu crezi în presimțiri, prietene ?

— În ce ?

— Presimțirile sînt un fel de descoperiri anticipate, tainice, ale evenimentelor viitoare. Scoțienii din regimentul nostru cred cu tărie în astfel de lucruri și părerea mea despre Jasper s-a schimbat atît de repede, încît încep să mă tem că presupunerile lor sînt într-adevăr întrucîtva întemeiate.

— Ai vorbit despre Jasper cu Duncan de Lundie și chiar el te-a făcut să te îndoiești de tinărul acesta ?

— Nu, nu, cîtuși de puțin, fiindcă, în timp ce vorbeam cu maiorul, gîndeam cu totul altfel, și m-am străduit din răspuțeri să-l conving că era nedrept cu băiatul. Dar văd că nu se poate rezista unei presimțiri, și mă tem că pînă la urmă o să avem și motive întemeiate de bănuială.

— Eu nu știu ce sînt presimțirile astea, sergent, însă-l cunosc pe Jasper Eau-douce de cînd era copil și mă încred în cînstea lui ca într-a mea proprie sau ca în aceea a Marelui-Șarpe.

— Marele-Șarpe, Călăuză, folosește și el vicleniile și ambuscadele sale în timp de război, ca oricare altul !

— Ah ! Astea sînt darurile lui naturale și fac parte din temelia firii neamului său. Nici o piele-roșie și nici

un alb nu-și pot dezice firea, însă Chingachgook nu este omul care să aibă vreo presimțire împotriva cuiva.

— Asta o cred, și pînă azi-dimineață nici eu nu gîndeam ceva rău despre Jasper. Dar acum, prietene Călăuză, de cînd mă urmărește presimțirea asta, mi se pare că băiatul nu-și face datoria pe navă ca de obicei, este tăcut, gînditor și posac ca un om cu conștiința încărcată.

— Jasper n-a fost niciodată un om zgomotos și mi-a spus mereu că navele sînt zgomotoase, în general, din cauza manevrării greșite. Și meșterul Cap este de părerea asta. Nu, nu, fără dovezi nu-l cred pe Jasper vinovat! Cheamă-l pe cumnatul dumitale, sergent, și hai să ne sfătuim și cu el în privința asta, fiindcă te duce la cîlcărie cu neîncrederea într-un prieten este ca și cum ai încerca să dormi cu o bucată de plumb pe inimă. Eu nu cred în presimțirile dumitale.

Sergentul, deși nu-și dădea seama ce urmărea prin chemarea lui Cap, încuviință propunerea să se sfătuiască și cu el. Deoarece Călăuză era mai stăpînit decît interlocutorul lui, mai fiind și absolut convins de buna-credință a celui învinuit, luă primul cuvîntul.

— Te-am rugat să vii aici, meștere Cap, începu el, pentru a te întreba dacă ai observat în seara asta ceva deosebit în purtarea lui Jasper.

— Ținînd seama că ne aflăm pe apă dulce, purtarea lui e destul de obișnuită, meștere Călăuză, deși s-ar putea spune că a făcut lîngă coastă niște manevre cam incorecte.

— Da, da, știm că nu vei fi niciodată de aceeași părere cu el cînd e vorba de felul în care ar trebui să se

conducă un cuter, dar avem nevoie de părerea dumitale în altă chestiune.

Călăuză îl lămuri apoi pe Cap în legătură cu bănuiele sergentului și cu cauzele care le provocaseră în măsura în care i le adusese la cunoștință maiorul Duncan.

— Tinărul vorbește franțuzește, nu-i așa ?

— Se zice că vorbește mai bine decît un om obișnuit, răspunse sergentul, grav, și Călăuză știe asta.

— Nu tăgăduiesc, nu tăgăduiesc, încuviință ghidul, dar o știu din vorbele altora. Asta însă nu ar fi o dovadă nici împotriva unui Mississiguia, cu atît mai puțin împotriva unui om ca Jasper. Și eu vorbesc dialectul indienilor Mingo, fiindcă l-am învățat pe vremea cînd eram prizonierul acestor reptile ; dar cine ar putea spune că sînt prietenul lor ! După cum n-aș putea spune că sînt dușmanul lor, cum cred indienii, deși recunosc că-i dușmănesc, dacă judecăm după învățătura creștină.

— Se poate, Călăuză, dar Jasper nu a învățat limba franceză ca prizonier, ci în copilărie, cînd mintea primește cu ușurință noțiuni durabile și cînd natura are semnele ei care-ți dau prilejul să presupui drumul ce-l va străbate fiecare om după firea lui.

— E foarte adevărat, adăugă Cap, fiindcă la vîrsta asta învățăm catehismul de la un capăt la altul, precum și toate regulile morale. Vorbele sergentului dovedesc că e un cunoscător al firii omenești și sînt cu totul de părerea lui ; pentru un tinăr de aici, de pe acest petic de apă dulce, e condamnat să vorbească franțuzește. Dacă ar

fi vorba de largul Oceanului Atlantic, unde un marinar are uneori prilejul să stea de vorbă în limba asta cu un pilot sau cu un poliglot, nu i-aş da o prea mare atenţie, cu toate că un marinar care o cunoaşte prea bine e privit totdeauna, chiar şi acolo, cu oarecare bănuială ; aici, însă, pe lacul Ontario, a vorbi franţuzeşte e un lucru foarte suspect.

— Însă Jasper e silit să vorbească limba franceză cu oamenii care locuiesc pe celălalt mal, zise Călăuză. Dacă n-ar putea-o face, ar însemna să nu scoată o vorbă, fiindcă acolo nu sînt decît francezi.

— Cred că nu vrei să spui, Călăuză, că Franţa se află pe malul de dincolo ? strigă Cap, arătînd cu degetul, peste umăr, spre Canada. Că într-o parte a acestui iaz cu apă dulce este colonia York, şi de cealaltă parte, regatul Franţei !

— Vreau să spun că aici este colonia York, şi dincolo Canada superioară, iar că limba engleză, indiană şi olandeză sînt vorbite mai ales aici, de partea cealaltă vorbindu-se limbile franceză şi indiană. Chiar şi indienii Mingo au adoptat multe cuvinte franţuzeşti în dialectul lor, ceea ce nu înseamnă o îmbunătăţire a acestuia.

— Foarte adevărat. Şi ce fel de oameni sînt indienii Mingo, prietene Călăuză ? întrebă sergentul, atingîndu-l pe celălalt pe umăr, cu gestul obişnuit de întărire a unei observaţii, al cărei adevăr îi apare tot mai evident. Nimeni nu o ştie mai bine decît dumneata şi te rog să-mi spui ce e cu tribul ăsta de indieni Mingo ?

— Jasper nu este un Mingo, sergent.

— Vorbește limba franceză și ar putea fi foarte bine asemuit cu ei din punctul ăsta de vedere. Frate Cap, nu poți să-ți amintești nici o acțiune a acestui nefericit tânăr care ar putea aduce a trădare ?

— Nu pot spune nimic precis, sergent, deși, de la o vreme, jumătate din acțiunile lui sînt anapoda. E drept că în timp ce unul din oamenii săi încolăcea un odgon în sens invers, el mi-a spus că-l *ondulează*, dar nu sînt sigur că asta înseamnă ceva, fiindcă, dă-mi voie să declar că francezii strîng în chip greșit jumătate din cordajele lor, ceea ce-i face să spună că e vorba de „ondulare”. Apoi Jasper a amarat chiar el funga focului în cordaj, în loc s-o fixeze la un braț al catargului, așa cum au obiceiul să facă marinarii noștri.

— Tot ce se poate ca Jasper să fi dobîndit în Canada unele noțiuni de manevrare a ambarcațiunii sale, fiindcă și-a petrecut mult timp de cealaltă parte a lacului, observă Călăuză, dar faptul că înveți astfel de lucruri sau un cuvînt nu înseamnă trădare și nici rea-credință. Eu învăț unele lucruri chiar și de la indienii Mingo ; dar inima mea a fost întotdeauna alături de indienii Delawar. Nu, nu, Jasper este credincios și regele ar putea să-i încredințeze coroana ca și cum ar înmîna-o fiului său cel mare, căruia, urmînd s-o poarte într-o zi, nu i-ar trece niciodată prin minte s-o fure.

— Vorbe, vorbe frumoase, zise Cap, ridicîndu-se să scuipe afară, pe fereastra cabinei, cum fac de obicei oamenii care mestecă tutun și sînt stăpîniți de o stare afectivă puternică. Vorbe foarte frumoase, meștere Călăuză,

dar o logică a dracului de mărginită. În primul rînd, maiestatea sa regele nu i-ar putea încredința coroana fiindcă ar încălca legile regatului care-i impun s-o poarte, pentru ca persoana lui sacră să poată fi cunoscută în orice clipă, tot așa ca visla de argint de care are nevoie un ofițer de poliție cînd se găsește la bordul unui vas. În al doilea rînd, legea hotărăște că ar fi un act de înaltă trădare din partea fiului cel mare al maiestății sale, dac-ar rîvni vreodată la coroană sau ar avea un copil din flori, deoarece atît în primul caz cît și în al doilea, succesiunea ar fi tulburată. Așa că, după cum vezi, prietene Călăuză, ca să judeci cum trebuie, să cer pînze bune la corabie. Lege înseamnă rațiune, rațiunea e filozofie, iar filozofia, un ancoraj bun, de unde se trage concluzia că toate coroanele regești sînt guvernate de lege, rațiune și filozofie.

— Eu înțeleg prea puțin din toate astea, meștere Cap, dar numai probele pe care le văd și le pipăi mă pot face să cred că Jasper este un trădător.

— Și aici greșești, Călăuză, fiindcă poți să dovedești un lucru cu mijloace mult mai convingătoare decît vîzul și pipăitul sau amîndouă împreună, și un astfel de mijloc este, de pildă, circumstanța.

— Asta poate că se petrece la oraș, dar nu aici, la frontieră.

— Ba e în firea lucrurilor. Acum, potrivit simțurilor noastre, tînărul Eau-douce se află pe punte, și dacă se duce sus, oricare dintre noi poate să-l vadă și să-l atingă : însă dacă după aceea am afla că un anumit fapt a ajuns la urechile francezilor chiar în clipa aceasta, fapt care nu

putea fi comunicat decît de Jasper, ar trebui să credem că e vorba de ceva adevărat și că ochii și degetele noastre ne-au înșelat. Orice om al legii îți va spune același lucru.

— Nu-i drept, se împotrivi Călăuză, fiindcă nu-i cu puțință și e împotriva faptelor.

— Ba e absolut cu puțință, stimatul meu Călăuză. Este vorba de lege, legea pozitivă și absolută a regelui și a regatului, care trebuie să fie respectată și aplicată ca atare. În temeiul unei astfel de dovezi, l-aș spînzura și pe propriul meu frate... bineînțeles că nu vreau să spun nimic rău despre familie, sergent.

— Numai Dumnezeu știe în ce măsură i se potrivesc toate astea lui Jasper, deși cred că meșterul Cap are dreptate cu privire la lege, fiindcă circumstanțele sînt mai puternice în astfel de cazuri decît simțurile. Trebuie să fim toți vigilenți, să-l supraveghem și să nu lăsăm să ne scape nimic din ceea ce ar putea da de bănuît.

— Acum îmi amintesc, reluă Cap, scuipînd din nou pe fereastră, că în seara asta, de îndată ce ne-am imbarcat, s-a întîmplat ceva foarte suspect. Amara personal pavilionul regal ; în timp ce părea că se uită la Mabel și la soția soldatului și dădea dispoziții să fie conduse aici, a lăsat steagul britanic să-i cadă din mînă.

— S-ar putea să fie un accident, zise sergentul, fiindcă asta mi s-a întîmplat și mie ; de altfel, fungea trece printr-un scripete și poate că pavilionul fiind defectuos, cînd l-a ridicat tinărul, a căzut.

— Un scripete ! exclamă Cap, cu o indignare vădită. Aș dori, sergent Dunham, să te pot hotări să folosești termenii potriviți. Un bloc pentru înălțarea pavilionului nu este un scripete, după cum halebarda voastră nu este o cange de abordaj. Este adevărat că ridicînd o parte, cealaltă parte ar putea să meargă prea sus, dar în clipa cînd mi-ați dezvăluit bănuielile voastre, mi-am amintit de chestiunea asta cu pavilionul ca de o circumstanță la care o să mă mai gîndesc. Sper că cina nu va fi uitată, chiar dacă întreaga cală a navei ar fi plină de trădători.

— Fără-ndoială, că nu va fi uitată, frate Cap, dar mă bîzui pe tine să conduci acest cuter, dacă voi fi constrîns de împrejurări să-l arestez pe Jasper.

— Dacă e nevoie, îți stau la dispoziție, sergent, cu care prilej, dacă se va ivi, veți vedea probabil de ce e în stare în realitate cuterul ăsta, fiindcă pînă acum toate se fac la nimereală.

— În ceea ce mă privește, spuse Călăuză, cu un oftat adînc, am nădejdea neclintită că se va dovedi nevinovăția lui Jasper și cred că ar fi bine să mergem de-a dreptul, să-l întrebăm chiar pe el dacă este trădător sau nu. Eu îl voi susține pe Jasper Western împotriva tuturor presimțirilor și a tuturor circumstanțelor din această colonie.

— Oh ! Dar niciodată nu se trece la acțiune în felul acesta, interveni sergentul. De chestiunea asta eu sînt răspunzător și vreau, ba chiar pretind, să nu fie dezvăluită nimănui fără știrea mea. Vom fi toți trei cu ochii în patru și nu vom scăpa nici o circumstanță.

— Da, da, circumstanțele sînt la urma urmei chiar faptele, răspunse Cap. O circumstanță valorează cît cincizeci de fapte și știu că asta este legea regatului. Ehe! Cîți oameni n-au fost spînzurați pe temeiul circumstanțelor!

Convorbirea celor trei se sfîrși aici și, după cîtva timp, se întoarseră toți pe punte, fiecare hotărit să-l supravegheze pe Jasper potrivit cu firea și deprinderile sale.

*Un slăbănog mîhnit și copleșit de grijă,
Năîng și tremurînd cu ochi înspăimîntați,
Pe Priam îl sculă din pat în toiul nopții
Cu vestea rea că Troia ardea pe jumătate.*

Shakespeare

În vremea asta, nu se petrecea nimic deosebit. Jasper, lacul și nava păreau să aștepte briza dinspre uscat, în timp ce soldații, obișnuiți să se scoale devreme, coborîseră la paturile lor din cala principală. În afară de echipajul cutterului, de domnul Muir și de cele două femei, pe punte nu se mai afla nimeni. Ofițerul de intenđență se străduia să se facă plăcut lui Mabel, în timp ce eroina noastră, foarte puțin impresionată de stăruințele lui, pe care le atribuia pe de o parte amabilității obișnuite a unui militar, iar pe de altă parte gingășiei sale, se bucura de situația aceasta plină pentru ea de farmecul noutății.

Pinzele fuseseră întinse, însă nu se simțea nici o adiere de vînt, și lacul era atît de calm, încît cutterul părea încremenit. El fusese dus de curentul riului pînă la ceva mai mîlt de un sfert de milă de uscat, unde rămăsese, frumos în simetria formelor sale, dar atît de liniștit de parcă era ancorat. Tinărul Jasper se găsea întimplător pe puntea de cart, destul de aproape de locotenentul Muir

și Mabel ca să audă din cînd în cînd convorbirea dintre ei, însă era prea modest, timid și atent la sarcinile sale ca să încerce să intre și el în vorbă. Mabel se uita la el și la tot ce făcea, cu ochii ei albaștri, minunați, plini de curiozitate; și era atît de atentă la ceea ce se petrecea pe navă și, ca să spunem așa, atît de indiferentă la elocvența însoțitorului ei, încît ofițerul de intendentă se văzu silit să-și repete complimentele ca să se facă înțeles. Pînă la urmă, amuți chiar și domnul Muir, și pe apă se așternu o liniște adîncă. Chiar în clipa aceea o vislă căzu într-o barcă, în fața fortului, și zgomotul ajunsese la cuter atît de clar, de parcă se produsese pe punte. Apoi se desluși murmurul ușor, ca un suspin, al nopții, o filfiire la velatură, un trosnet la vergă și o fluturare la focul triumphiular. O dată cu aceste sunete prea binecunoscute se simți o ușoară înclinare a cuterului, și în cele din urmă toate pînzele se umflară.

— E briza, Anderson, strigă Jasper spre cel mai vîrstnic dintre mateloții săi. Treci la timonă !

Ordinul laconic fu executat ; cîrma fu manevrată, prora cuterului se afundă și, după cîteva minute, se auzi apa murmurînd sub carena vasului care porni pe lac cu o viteză de cinci mile pe oră. Totul se petrecu într-o liniște adîncă ; apoi Jasper ordonă :

— Slăbiți puțin pînzele, țineți coasta !

În clipa aceasta, sergentul, cumnatul său și Călăuză ieșiră din cabina din spate și apărură pe puntea de cart.

— Cred că n-ai de gînd, Jasper, flăcăule, să te apropii prea mult de vecinii noștri francezi ! remarcă Muir, care

prinse prilejul să reînceapă convorbirea. Bine, bine, nu mă îndoiesc o clipă de prudența dumată, fiindcă nici eu nu iubesc Canada, după cît se pare, mai mult decît dumneata.

— Păstrez coasta, domnule Muir, din cauza vîntului. Briza este întotdeauna mai vie aproape de mal, numai să nu te apropii prea mult, fiindcă o slăbesc arborii. Trebuie să străbatem golful Mexico, și ruta noastră ne duce destul de mult spre larg.

— Mă bucur că nu este vorba de adevăratul golf al Mexicului, zise Cap. Asta e o parte a lumii pe care nu aș fi încîntat s-o vizitez pe una din ambarcațiunile voastre de pe lac. Cuterul se supune comenzilor cirmei, meștere Eau-douce ?

— Da, meștere Cap, se supune ușor, dar îi place să se avînte, purtat de briză, ca oricare alt vas cu viteză mare.

— Presupun că dispui de terțarole, de pildă, cu toate că s-ar putea să ai rar prilejul să le folosești !

Mabel desluși zîmbetul care luminează o clipă chipul bărbătesc al lui Jasper, dar numai ea observă expresia asta trecătoare de surpriză și dispreț.

— Avem terțarole și sîntem nevoiți să le folosim des, răspunse liniștit tînărul. Înainte de a ajunge la capătul călătoriei noastre, meștere Cap, voi avea pesemne prilejul să vă pot arăta cum le folosim, fiindcă se ridică un vînt dinspre răsărit, și vîntul nu se iscă nici chiar pe ocean cu atîta rapiditate ca pe lacul Ontario.

— Mă bucur ; o să ne cunoaștem mai bine. Am văzut pe Atlantic vînturi care se roteau ca roata unei trăsuri

și făceau pînzele să tremure ; vreme de o oră, nava rămî-
nînd încremenită, de nu mai știai încotro s-o iei.

— Fără-ndoială că aici nu se petrec schimbări atît de
uimitoare, răspunse Jasper cu blîndețe, deși sîntem ori-
cînd expuși la schimbări violente ale vintului. Nădăj-
duiesc, totuși, să folosesc această briză a uscatului pînă
la primele insule, după care primejdia de a fi descoperiți
și urmăriți de ambarcațiunile de pază ale portului Fron-
tenac va fi mai mică.

— Crezi că francezii au vase-spion pe lac, Jasper ?
întrebă Călăuză.

— Știm că au. Unul dintre ele se afla în largul portu-
lui Oswego în noaptea de duminică spre luni. O pirogă
s-a apropiat mult de promontoriul răsăritean și a debarcat
acolo un indian și un ofițer. Dacă ai fi ieșit în noaptea
aceea, ca de obicei, din fort, am fi pus mîna pe cel puțin
unul dintre ei, dacă nu chiar pe amîndoi.

Întunericul era prea adînc ca să se poată observa ro-
șeața ce se așternu pe obrazul ars de soare al ghidului,
provocată de gîndul că zăbovise în fort în noaptea aceea
ca să asculte inflexiunile dulci ale vocii lui Mabel, pe cînd
îi cînta balade tatălui său, și să se bucure de prezența
fetei care-l fermecase atît de mult. Cîntea în gînduri și
fapte fiind cea mai mare calitate a acestui om deosebit,
simțea un fel de dezgust pentru trîndăvia sa în vreme ce
se petrecuse faptul de mai sus și nici nu-i trecea prin
gînd să minimalizeze, să tăgăduiască sau să-și scuze ne-
glijența.

— Recunosc, Jasper, recunosc că ai dreptate, zise el, umil. Dacă m-aș fi aflat în afara fortului în noaptea aceea, și acum îmi dau seama că nu așeam temeieri serioase să rămîn înăuntrul lui, s-ar fi putut întîmpla ceea ce ai spus.

— Dar e vorba de seara pe care ai petrecut-o cu noi, Călăuză, interveni Mabel, cu nevinovăție. Este firesc ca cineva care-și duce zilele prin păduri, înfruntînd dușmanul, să poată fi scuzat că a dăruit cîteva ore din timpul său liber unui vechi prieten și fiicei sale.

— Nu, nu, de cînd am ajuns în garnizoană n-am făcut decît să trîndăvesc, răspunse celălalt, oftînd, și e bine că flăcăul mi-a amintit de asta ; trîndavul merită o mustrare, da, da, o merită din plin.

— O mustrare, Călăuză ? Nici n-am visat să-ți spun ceva neplăcut și cu atît mai puțin n-aș fi putut să te dojenesc din cauză că ne-au scăpat un spion singuratic și un indian-doi ! Acum, cînd știu unde ai fost, socot absența ta ca lucrul cel mai firesc din lume.

— Nu-ți port nici un fel de pică, Jasper. Și nu-ți iau în nume de rău faptul că mi-ai spus-o, deoarece o meritam. Toți sîntem oameni și toți greșim.

— N-ar fi un gest prietenesc, Călăuză.

— Dă-mi mîna, flăcăule, dă-mi-o ! Nu de la tine am primit o lecție, ci de la conștiința mea.

— Bine, bine, îi întrerupse Cap, acum, cînd această chestiune s-a rezolvat spre mulțumirea ambelor părți, poate că ne vei spune cum se face că ați aflat atît de tîrziu de spionii care ne dădeau tîrcoale ? Asta seamănă leit cu o circumstanță.

Punînd întrebarea, marinarul îl călcă ușor pe picior pe cumnatul său, dîndu-i cu cotul lui Călăuză, în timp ce-i făcea cu ochiul, dar întunericul nu îngăduia să se vadă acest ultim semn.

— Pista lor a fost descoperită a doua zi de Marele-Șarpe ; erau urme de cizmă militară și de mocasini. După aceea, unul dintre vînătorii noștri a văzut piroga în dimineața următoare, îndreptîndu-se spre Frontenac.

— Urmele duceau spre fort, Jasper ? întrebă Călăuză, cu tonul blind și supus al unui elev dojenit. Spune, flăcăule, urmele duceau spre garnizoană ?

— Nu am avut impresia, fiindcă urmele nu continuau și dincolo de rîu. Le-am urmărit pînă la punctul răsăritean de la gura rîului, de unde poți vedea ce se petrece în port ; dar, după cîte am descoperit, nu continuau și pe malul celălalt.

— Și de ce n-ai întins pînzele, meștere Jasper, întrebă Cap, ca să-i urmărești ? Marți dimineața sufla o briză bună, cutterul ar fi putut să înainteze cu nouă noduri pe oră.

— Asta se poate face numai pe ocean, meștere Cap, observă Călăuză, dar nu aici. Apa nu lasă urme, iar un Mingo ori un francez îl întrec și pe diavol într-o urmărire.

— Ce nevoie avem de urme, cînd putem urmări ambarcațiunea de pe punte, că doar, după cum tocmai a spus Jasper, era vorba de o canoe ? Chiar și douăzeci de indieni Mingo sau francezi de-ăștia, de-ai voștri, ar fi putut fi urmăriți în apele lor de un bastiment de construcție

britanică. Te asigur, Eau-douce, că dacă m-ai fi chemat în dimineața aceea de marți, i-am fi ajuns din urmă pe mișei.

— Dați-mi voie să spun, meștere Cap, că sfatul unui matelot încercat ca dumneavoastră ar fi fost de mare folos unui tânăr marinăr ca mine, însă urmărirea e lungă și fără nădejde cînd e vorba de o canoe din scoarță de copac.

— Nu trebuia decît să te ții de ea cît mai strîns, ca s-o arunci pe coastă.

— Pe coastă, meștere Cap ? Asta dovedește că nu aveți nici cea mai mică idee despre felul cum se navighează pe lacul acesta, dacă presupuneți că e așa de ușor să arunci o pirogă pe coastă. De cum se simt urmăriți, ei se lasă cu bărcile astea cu totul în voia vîntului, și mai înainte de a-ți da seama ce se petrece, au și cîștigat față de tine o milă sau două.

— Sper că nu vrei să mă faci să cred, meștere Jasper, că ar fi cineva atît de nătărău să se îmbarce pe una din cojile alea de ou și să pornească pe lac, cînd e puțin vînt, ca să se înece ?

— Eu am străbătut adesea lacul Ontario într-o pirogă chiar cînd bătea un vînt puternic ca pe mare. Dacă sînt bine conduse, în ele intră mai puțină apă decît în oricare altă ambarcațiune cunoscută de noi.

Cap îi trase în clipa aceea deoparte pe cumnatul său și pe Călăuză și le spuse că ceea ce recunoscuse Jasper despre spionii aceia era o circumstanță, și încă una puter-

nică, așa că ar merita o cercetare foarte atentă ; fiindcă povestea cu pirogile părea atât de neverosimilă, încît făcea impresia că-și bate joc de ascultători. Mai adăugă că Jasper îi descrisese atât de amănunțit pe cei doi indivizi care debarcaseră, încît aceasta era, după părerea lui, o mărturie limpede a faptului că știa mai multe despre ei decît se putea afla prin descoperirea urmelor. În ceea ce privește mocasinii, susținea că în partea aceea a lumii îi purtau și albi, și indienii ; și el cumpăraseră odată o pereche de mocasini, iar în privința cizmelor, se știe doar că nu le poartă numai soldații. Deși sergentul înlăturase în mare parte acest raționament, îl impresionase totuși în oarecare măsură. Faptul că spionii fuseseră descoperiți atât de aproape de fort, fără ca el să știe ceva, i se părea destul de ciudat și nu credea că informațiile de felul acesta făceau parte în mod special din îndatoririle lui Jasper. Într-adevăr, *Scud* fusese trimis o dată sau de două ori pe lac să debarce spioni sau să-i aducă de pe unde erau trimiși, însă, după cîte știa el, rolul lui Jasper fusese cu totul secundar, comandantul cuterului fiind tot atât de puțin informat ca oricare altul în privința misiunii celor pe care-i dusesese sau îi adusesese ; și nu înțelegea nici de ce numai el singur din cei prezenți nu știa ceva despre această proaspătă vizită a spionilor. Călăuză privea chestiunea aceasta cu totul altfel. Cu modestia sa obișnuită, se mustra că-și neglijase îndatoririle și socotea că tînărul Jasper era demn de laudă că aflase știri despre fapte pe care ar fi trebuit să le cunoască el, simțindu-se din cauza asta vinovat.

Nu i se părea ciudat că Jasper cunoștea atât de bine cele relatate ; dar simțea că pentru dinsul faptul de a nu le fi cunoscut el primul era ceva nou, ca să nu spunem rușinos.

— În privința mocasinilor, meștere Cap, zise el, cînd o scurtă pauză îi dădu prilejul să vorbească, este adevărat că le poartă și fețele-palide și pieile-roșii, dar urmele lăsate de primii nu se aseamănă niciodată cu ale celorlalți. Orice om cu experiența pădurii poate să deosebească urma pașilor unui indian de aceea a unui om alb, fie ei încălțați cu cizme sau mocasini, și numai dovezi sigure mă vor putea face să cred că Jasper este un trădător.

— Trebuie să recunoști, Călăuză, că trădători există, interveni Cap, cu o logică excelentă.

— N-am cunoscut niciodată un indian Mingo în care să poți avea încredere, dacă are interesul să te trădeze. Înșelăciunea pare să fie un element al firii lor și uneori mă gîndesc să asta ar trebui mai degrabă să ne provoace mila decît să ne facă să-i persecutăm.

— Atunci de ce să nu crezi că Jasper ar putea avea și el slăbiciunea asta ? Omul rămîne om, și firea omenească este slabă, după cum prea bine știi din experiență, după cum o știu foarte bine și eu, cel puțin în ceea ce privește propria mea fire.

Astfel începu o altă discuție îndelungată și fără șir, în care se argumentă pro și contra, pentru vinovăția sau nevinovăția lui Jasper, pînă cînd sergentul și cumnatul său se convinseră aproape cu totul că este vinovat, în timp

ce interlocutorul lor îl apăra pe acuzat mai dirz decît oricînd, rămînînd neclintit la părerea sa că tînărul era învinuit de trădare pe nedrept. În ceea ce se petrecea nu era nimic anormal, fiindcă niciodată nu-ți însușești mai sigur o anume idee decît atunci cînd încerci s-o aperi, și cele mai încăpățînate dintre părerile noastre se pot clăsi-fica printre cele ce se nasc din discuții în care dăm im-presia că sîntem în căutarea adevărului, în timp ce în realitate nu facem decît să întărim o idee preconcepută. În momentul acela, sergentul era stăpînit de o stare sufle-tească ce-l îndemna să privească orice acțiune a tînărului marinar cu neîncredere și ajunse curînd să fie de aceeași părere cu ruda sa, că informațiile amănunțite ale lui Jas-per în legătură cu spionii nu se încadrau în mod normal în atribuțiile lui și că era, deci, vorba de o „circumstanță“.

În timp ce discutau această problemă lîngă coama pu-ppei, Mabel stătea liniștită în capul scării. Domnul Muir coborîse sub punte să se îngrijească de cazarea sa perso-nală, iar Jasper, la o oarecare distanță, cu brațele încru-cișate, privea cînd velele, cînd norii, apoi conturul întu-necat al coastei, după aceea lacul și din nou velele. Eroina noastră începu și ea să mediteze. Agitația ultimei călătorii, întîmplările prin care trecuse de la sosirea ei la fort, în-tîlnirea cu taică-su, care era în realitate un străin pentru ea, noutatea situației sale în fort și călătoria ei de acum ofereau spiritului o retrospectivă care părea că se întinde de-a lungul mai multor luni. Abia-i venea să creadă că părăsise atît de curînd orașul cu toate deprinderile vieții

civilizate și se mira mai ales de faptul că întâmplările prin care trecuse pe când cobora pe fluviul Oswego o impresionaseră atât de puțin. Avînd o prea mică experiență ca să știe că atunci cînd evenimentele se îmbulzesc într-un timp prea scurt se confundă cu timpul, sau că succesiunea rapidă a noutăților ce se perindă pe dinaintea noastră într-o călătorie face să crească sensul evenimentelor trăite, dîndu-le o oarecare măreție, ea se străduia să-și amintească ultimele zile și date, ca să se asigure din nou că nu-i cunoscuse pe Jasper, pe Călăuză și pe propriul său tată decît abia de cincisprezece zile. Era o fată cu mai multă sensibilitate decît imaginație, cu toate că nici aceasta din urmă nu-i lipsea și, nefiind destul de obișnuită să-și analizeze senzațiile ca să-și dea seama de natura înîrurilor pe care tocmai le-suferise, își explica greu sentimentele adînci pentru cei ce doar cu puțin timp mai înainte îi fuseseră străini. Dar în privința asta trebuie să spunem că sufletul ei curat nu cunoscuse încă neîncrederea ; și nu-l bănuia în nici un fel pe vreunul dintre cei ce o înconjurau, netrecîndu-i nici pe departe prin minte că bănuiala ar putea să-i tulbure încrederea, să presupună că unul dintre însoțitorii săi ar putea să-și trădeze țara și regele.

În epoca despre care vorbim, America se caracteriza prin atașamentul față de familia germană care ocupa atunci tronul britanic ; fiindcă, așa cum se întîmplă în realitate în toate provinciile, virtuțile, calitățile și politica ridicate în slavă și tămîiate în centrul puterii de stat

inspira oamenilor creduli și ignoranți de pe meleagurile îndepărtate o încredere oarbă. Acest adevăr este la fel de valabil și în legătură cu înfăptuirile realizate de republică, așa cum se petrecea atunci cu stăpînii îndepărtați ale căror calități era întotdeauna bine să le aplauzi și ale căror defecte nu le puteai dezvălui fără a fi socotit un trădător. Ca urmare a acestei dependențe mintale, opinia publică este atît de mult la cheremul intriganților, și oamenii, cu toate că se laudă în gura mare cu cunoștințele și progresul lor, nu-și dau seama de adevăr în legătură cu interesele celor puternici și nu judecă totul decît numai și numai prin prisma anumitor păreri ale celor ce trag sforile. Impresurați de francezii care încercuiau atunci coloniile britanice cu o centură de forturi și de așezări ce le asiguraseră alianța sălbaticilor, ar fi fost greu de spus dacă americanii îi iubeau pe englezi mai mult decît îi urau pe francezi, și cei ce trăiau atunci nu ar fi crezut niciodată că ar fi fost posibilă o alianță ca aceea încheiată cu douăzeci de ani mai tîrziu între supușii de peste Atlantic ai Angliei și vechii rivali ai coroanei britanice. Într-un cuvînt, părerile sînt în provincii tot atît de exagerate ca moda, iar loialitatea, care la Londra nu însemna decît o parte a unui sistem politic, la New York căpăta valoarea credinței aproape în stare să miște munții din loc. Nemulțumirea era deci o faptă rară și mai ales trădarea în favoarea Franței sau a francezilor ar fi fost privită de locuitorii provinciilor ca odioasă. Așa că Mabel nu ar fi fost în stare cu nici un chip să-l bănuiască

pe Jasper de crima de trădare de care era învinuit într-ascuns, și dacă pe ceilalți din apropierea ei îi frământau chinurile bănuielii, ea cel puțin avea inima plină de încrederea mărinimoasă caracteristică femeii. Până atunci, la urechile ei nu ajunsese nici o șoaptă ca să tulbure încrederea căpătată din prima clipă, ce o făcea să se bizuie pe tânărul marinar, iar mintea ei ar fi fost cea din urmă în care să incolțească un astfel de gând. Imaginile trecutului și ale prezentului, ce se perindau așadar atît de repede prin creierul său foarte activ, nu erau întunecate de nici o umbră care ar fi putut să cadă asupra vreunui om agreeat de dinsa. Și abia trecu un sfert de oră de meditație, cum am arătat mai sus, că se și putu bucura pe deplin de peisajul din jurul ei.

Anotimpul și noaptea, așa cum se prezentau, erau de natură să dea un nou impuls simțămintelor pe care tineretea, sănătatea și fericirea sînt înclinate să le asocieze cu noutatea. Era o vreme călduroasă, cum nu aflai totdeauna în această regiune nici chiar în timpul verii, dar briza dinspre uscat aducea cu ea răcoarea și miresmele pădurii. Bătea un vînt domol, însă destul de tare ca să împingă cuterul cu iuțeală și să țină atenția mereu trează din cauza nesiguranței provocate întotdeauna de întunecime. Jasper părea totuși mulțumit de situație, după cum află Mabel dintr-o scurtă convorbire cu el.

— Dacă mergem cu viteza asta, Eau-douce (Mabel se și obișnuise să-i spună tînărului marinar astfel), zise

eroina noastră, cred că vom ajunge curînd la capătul călătoriei.

— Ți-a spus tatăl tău unde mergem, Mabel ?

— Nu mi-a spus nimic ; tatăl meu este un soldat prea convins și prea puțin obișnuit să aibă o familie în jurul său, ca să vorbească despre astfel de chestiuni. Nu e voie să se spună unde mergem ?

— Nu-i prea departe, fiindcă după vreo șaizeci-șaptezeci de mile în direcția asta, vom pătrunde pe fluviul Sf. Laurențiu, pe care francezii ar putea să-l facă să fie tare fierbinte pentru noi ; de altfel, pe lacul acesta nici o călătorie nu e prea lungă.

— Așa spune și unchiul meu Cap, dar pentru mine, Jasper, Ontario și oceanul sînt aproape la fel.

-- Tu ai fost pe ocean, în timp ce eu, care mă socot marinar, n-am văzut niciodată apa sărată ! Cred că-l compătimești tare mult pe un marinar ca mine, Mabel Dunham !

— Nu mă gîndesc nici pe departe la așa ceva, Jasper Eau-douce. Ce drept aș avea eu, o fată fără experiență și cunoștințe, să disprețuiesc ceva, dar mai ales pe unul ca tine, care te bucuri de încrederea comandantului și comanzi o navă ca aceasta ! Eu n-am fost niciodată pe ocean, cu toate că l-am văzut și, repet, între acest lac și Oceanul Atlantic nu mi se pare a fi nici o diferență.

— Și nici între cei ce navighează pe unul sau pe celălalt ? După ce unchiul tău i-a criticat atît de tare pe marinarii de apă dulce, m-am temut, Mabel, să nu ne privești

ca pe niște oameni care pretind a fi mai mult decît ceea ce sînt.

— Să n-ai nici o grijă în privința asta, Jasper, doar îl cunosc pe unchiul meu. Cînd se află la New York îi critică tot atît de tare pe cei ce trăiesc pe uscat, iar aici, pe cei care navighează pe apă dulce. Nu, nu, atît eu cît și tatăl meu nu dăm nici cea mai mică importanță părerilor lui ! Unchiul meu, Cap, dac-ar vorbi sincer, ai vedea că are despre un soldat o părere mai proastă decît despre un marinar care nu a văzut niciodată marea.

— Dar tatăl tău, Mabel, are o părere mai bună despre soldați decît despre orice fel de oameni, fiindcă vrea să te mărite cu un soldat.

— Jasper Eau-douce, eu, soția unui soldat ! Vrea tatăl meu ? De ce să vrea el asta și care ar fi soldatul din garnizoană cu care m-aș putea căsători, care ar dori să mă ia ?

— Cineva poate iubi o profesiune atît de mult, încît să creadă că ea acoperă o mie de imperfecțiuni.

— Dar nu este posibil să-ți iubești atît de mult profesiunea, încît să nu ții seama și de alte considerente. Spui că tatăl meu vrea să mă mărite cu un soldat, dar aici, la Oswego, nu e nici un soldat care ar putea deveni soțul meu. Mă aflu într-o situație destul de ciudată, fiindcă nu fac parte din pătura socială care să-mi dea dreptul a fi soția unui ofițer, totuși, chiar și tu, Jasper, vei admite că sînt oarecum deasupra celor ce pot deveni soții ale unor soldați obișnuiți.

. Vorbind cu atita sinceritate, Mabel se îmbujoră, fără să știe de ce, însă din cauza întunericului, interlocutorul său nu observă schimbarea de pe obrazul ei, și ea rise ușor, ca cineva care-și dă seama că subiectul convorbirii, oricît de stinjenitor ar fi, merită să fie discutat pînă la capăt. Pe cit se părea, Jasper nu era de aceeași părere.

— Într-adevăr, Mabel, nu ești ceea ce se socoate a fi o doamnă în înțelesul obișnuit al cuvîntului.

— În nici un fel de înțeles, Jasper, îl întrerupse generoasa fată cu însuflețire. Nădăjduiesc că din punctul acesta de vedere nu am nici un fel de ambiții deșarte. Providența a vrut să fiu fiica unui sergent, și sînt mulțumită să rămîn în situația în care m-am născut.

— Dar nu toți rămîn în situația în care s-au născut, fiindcă unii se înalță deasupra ei, și alții coboară sub ea. Mulți sergenți au ajuns ofițeri, ba chiar și generali, și atunci de ce n-ar putea fiică unui sergent să ia de bărbat un ofițer ?

— În cazul fiicei sergentului Dunham, răspunse fata, rîzînd, cred că cel mai bun motiv este acela că nici un ofițer nu prea pare s-o ceară în căsătorie.

— Așa o poți crede tu, însă în regimentul 55 sînt oameni care știu mai multe. Există, fără îndoială, în unitatea noastră un ofițer, Mabel, care vrea să te ia de nevastă.

Mabel Dunham îi trecu în revistă cu iuțeala fulgerului pe cei cinci sau șase ofițeri subalterni, care, potrivit vîrstei și firii lor, păreau a fi în stare să-și exprime o astfel de dorință, și am fi lipsiți de sinceritate în descrierea simță-

mintelor fetei, dacă nu am spune că o impresionă plăcut gîndul de a se înălța deasupra unei situații pe care, în ciuda protestelor ei modeste, datorită bunei sale educații, nu o accepta cu o mulțumire totală. Senzația aceasta fu pe cît de neașteptată, pe atît de trecătoare, fiindcă Mabel Dunham era o fată cu simțăminte prea curate pentru a privi căsătoria numai din punctul de vedere al avantajelor unei situații mai înalte. Această senzație trecătoare fusese provocată de obiceiurile sociale, în vreme ce ideile mai înțelepte, care se afirmară, pînă la urmă erau rodul firii și principiilor sale.

— Eu nu cunosc nici un ofițer din regimentul 55 și din nici un alt regiment, care ar putea săvîrși o astfel de nebunie, și cred că nici eu nu aș fi atît de nebună să mă căsătoresc cu un ofițer.

— Nebună, Mabel ?

— Da, Jasper, nebună. Dumneata știi tot atît de bine ca mine ce ar crede lumea despre o astfel de căsătorie și aș fi foarte amărită, chiar îngrozitor de amărită, să aflu într-o zi că soțul meu regretă nesăbuința de a o fi luat de nevastă pe fiica unui om atît de inferior rangului său, cum este un sergent.

— Soțul tău, Mabel, probabil că nu se va gîndi atît de mult la tată, pe cît se va gîndi la fiică.

Mabel vorbea cu însuflețire, deși inima ei contribuise în oarecare măsură la această izbucnire, dar tăcu aproape un minut după ce Jasper făcu această observație, înainte de a mai spune vreun cuvînt. După aceea continuă vorba,

însă cu mai puțină înflăcărare, și cineva mai atent ar fi putut chiar să deslușească un ușor accent de melancolie :

— Tatăl și fiica ar trebui să trăiască astfel, încît să nu existe două lumi sau două feluri de a simți și gândi. Cred că un interes comun față de toate lucrurile este necesar atît fericirii dintre soț și soție, cît și a celorlalți membri ai aceleiași familii. Înainte de orice, nici soțul, nici soția nu trebuie să aibă vreun motiv deosebit de nefericire, fiindcă viața, în general, dă destul de multe motive de felul acesta.

— Atunci, dacă înțeleg bine, Mabel, nu te-ai căsătorit cu un ofițer numai pentru că e ofițer ?

— Ai dreptul să-mi pui o asemenea întrebare, Jasper ? zise Mabel, zîmbind.

— Nici un alt drept decît acela născut din adîncă mea dorință de a te vedea fericită și care, la urma urmei, poate fi destul de neîntemeiat. Iar de cînd am aflat în-
tîmplător că tatăl tău și-a pus în gînd să te convingă să-l
iei de bărbat pe locotenentul Muir, sînt și mai îngrijorat.

— Scumpul meu tată nu e în stare să aibă o idee atît de caraghioasă și de crudă !

— Dorința lui de a te vedea soția unui ofițer de inten-
dență ar fi o cruzime ?

— Ți-am spus ce părere am despre asta și nu pot găsi
cuvinte mai tari. După ce ți-am răspuns atît de sincer,
Jasper, îmi dai voie să te întreb și eu de unde știi că
tatăl meu s-a gîndit la așa ceva ?

— Faptul că ți-a ales un soț îl știu din cuvintele lui,
fiindcă mi l-a destăinuit în vreme ce stăteam de vorbă

cînd supravegheam imbarcarea proviziilor pe cuter. Iar domnul Muir mi-a spus chiar el că te-a cerut în căsătorie. Ținînd seama de aceste două mărturii, am ajuns la concluzia pe care ți-am împărtășit-o.

— Jasper, oare nu cumva scumpul meu tată, zise fata roșindu-se deodată ca focul, deși vorbea rar și cu un fel de impuls involuntar, nu cumva scumpul meu tată a avut în vedere pe altcineva? Din ceea ce mi-ai spus nu reiese că s-a gîndit la domnul Muir.

— Dar asta nu reiese, Mabel, din tot ceea ce s-a petrecut? Ce caută ofițerul de intendență aici? Pînă acum nu s-a socotit niciodată necesar să însoțească astfel de expediții. El vrea să te ia de soție, și tatăl dumitale a consimțit. Vei vedea că domnul Muir nu se va ocupa aici decît de tine.

Mabel nu răspunse. Instinctul ei de femeie o făcuse să-și dea seama că ofițerul de intendență o admira într-adevăr, deși nu se așteptase că acesta ar putea să meargă atît de departe după cum susținea Jasper. Din cîteva convorbiri cu tatăl ei, bănuise și ea că dinsul se gîndea serios s-o mărite, dar nici un raționament nu o ducea la concluzia că domnul Muir era omul ales să-i fie soț. Avea convingerea că vorbele întîmplătoare ale tatălui ei în legătură cu această chestiune, care o impresionaseră, se născuseră pur și simplu din dorința de a o vedea la casa ei, mai degrabă decît de a o vedea însoțită cu o anumită persoană. Totuși, nu-și dezvălui aceste gînduri, deoarece respectul de sine și rezerva naturală a femeii o făceau să-și dea seama că nu se cuvenea să vorbească despre ele cu inter-

locutorul ei actual. Așa că, pentru a schimba vorba, după o pauză destul de lungă ca să fie stinjenitoare pentru amindoi, ea zise :

— De un lucru poți să fii sigur, Jasper, și asta e tot ce pot să-ți spun : locotenentul Muir, chiar de-ar fi colonel, nu va ajunge niciodată soțul lui Mabel Dunham. Și acum, vorbește-mi despre călătoria noastră... Când se va sfârși ?

— Nu știu sigur. Odată pe apă, sîntem la cheremul vinturilor și al valurilor. Călăuză îți va spune că cel ce pornește la vînătoarea de cerbi dis-de-dimineață nu poate spune unde va dormi noaptea.

— Dar noi nu vînam cerbi și nu e nici dimineață, așa că morala lui Călăuză nu se potrivește cu cazul nostru.

— Deși nu vînam cerbi, urmărim un scop tot atît de greu de atins. Nu-ți pot spune mai mult decît ți-am spus pînă acum, fiindcă sîntem datori să păstrăm secretul, totul depinzînd de asta. Totuși, mă tem că nu vei rămîne atît de mult pe bordul cuterului ca să vezi de ceea ce e în stare vasul ăsta la nevoie.

— Cred că o femeie care se căsătorește cu un marinar nu e prea înțeleaptă, lăsa să-i scape Mabel, aproape fără voia ei.

— Ciudată părere ! Cum ai ajuns la gîndul ăsta ?

— Fiindcă soția unui marinar este sigură că are o rivală în nava soțului ei. Unchiul meu Cap spune și el că un marinar nu trebuie să se căsătorească niciodată.

— El se gîndește la marinarii de apă sărată, răspunse Jasper, rizînd. Dacă e de părere că soțiile nu sînt destul

de bune pentru cei ce navighează pe ocean, va spune că sînt potrivite pentru cei ce navighează pe lacuri. Nădărduesc, Mabel, că nu-ți vei face o părere despre noi, marinarii de apă dulce, după vorbele meșterului Cap.

— Navă la orizont ! se auzi vocea persoanei despre care tocmai vorbeau. Sau, mai bine zis, „barcă la orizont“ !

Jasper alergă la prora și zări într-adevăr un punct abia vizibil, cam la o sută de iarzi înaintea cuterului și aproape de partea nebatută de vînt a prorei. Recunosc din prima clipă o canoe din scoarță de copac, fiindcă, în ciuda întunericului care nu-ți îngăduia să deosebești culorile, ochiul obișnuit cu negura nopții putea să deosebească formele de la mică distanță, și Jasper, care era familiarizat de multă vreme cu tot ceea ce plutea pe apă, nu se îndoii că era într-adevăr vorba de o astfel de ambarcațiune.

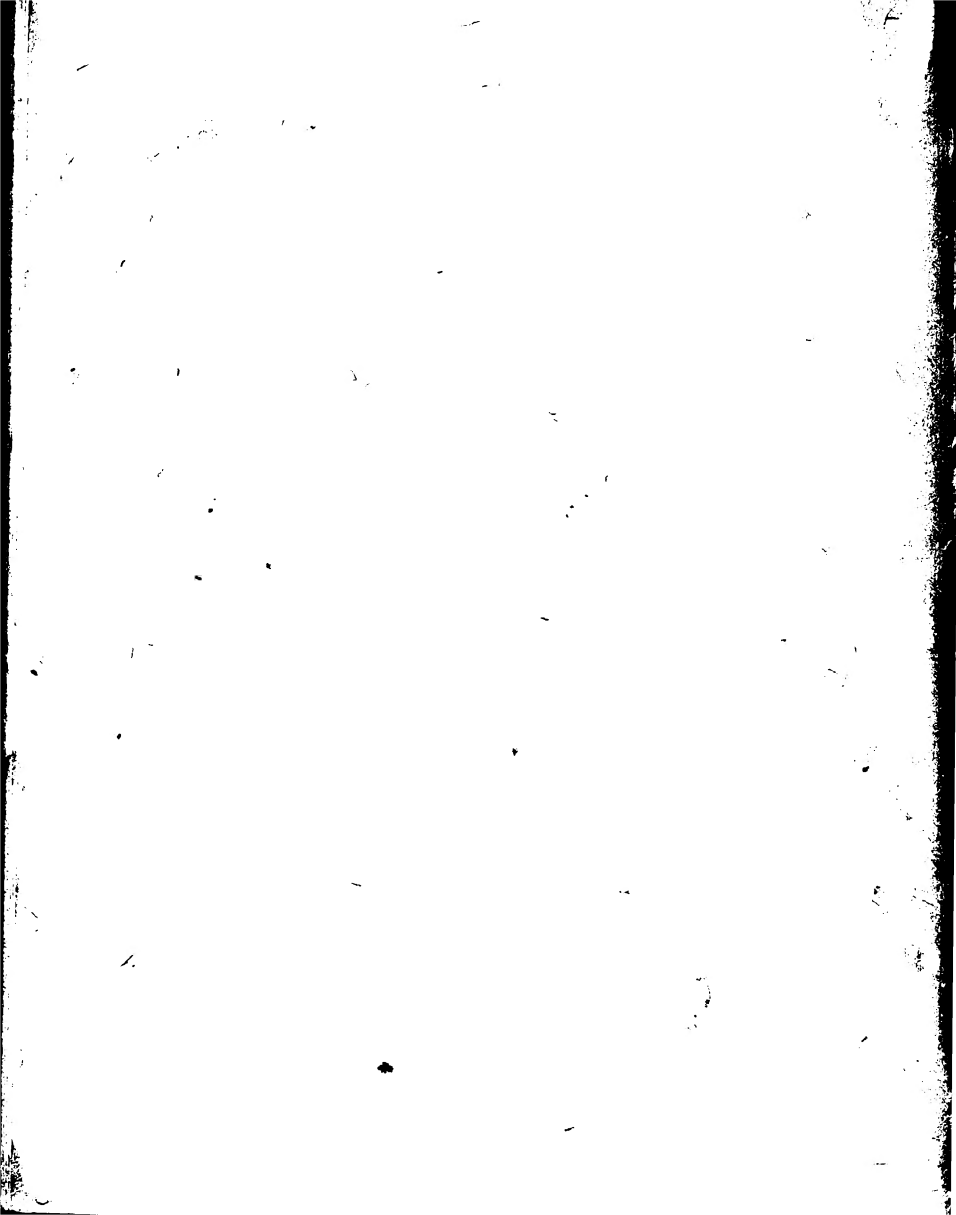
— Ar putea fi un dușman, zise tînărul, și ne-ar prinde tare bine să-l ajungem din urmă !

— Dușmanul tău vislește din rășputeri, flăcăule, spuse Călăuză, parc-ar vrea să taie linia pe care o urmează cuterul nostru și să pornească în direcția vîntului, și dacă izbutește, ar fi tot atît de zadarnic ca și cum, încălțat cu galoși, ai urmări un cerb.

— Cîrmește în direcția vîntului, îi strigă Jasper timonierului, cîrmește în direcția vîntului, cu hotărîre, și ține așa !

Cirmaciul execută ordinul și, deoarece cuterul despică apa destul de repede, în vreo două minute lăsă piroga atît de departe în urmă, în bătaia vîntului, încît îi tăie

orice posibilitate să fugă. Atunci, Jasper sări chiar el la cîrmă, și printr-o manevră bine gîndită și îndemînică se apropie atît de mult de pirogă, încît putea s-o prindă cu ajutorul unui odgon cu cîrlig. Ascultînd de ordinul dat, cele două persoane din pirogă o părăsiră și cînd ajunseră pe bordul cuterului, se dovediră a fi Virf-de-Săgeată și soția lui.

Lector : BIANCA ZAMFIRESCU
Tehnoredactor : AURELIA ANTON *

Bun de tipar 17.V.1976. Tiraj 154 120 + 41 000 ex.
continuare de tiraj. Broșate 138 120 ex. Legate ^{1/2}
7000 ex. Coli ed. 14,30. Coli tipar 10,75.

Comanda nr. 70 015
Combinatul Poligrafic „Casa Științei”,
București — Piața Științei nr. 1,
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025

